# SCHOLIA
IN
# PRIMARIAS
## PRECES IMPERATORIS.

*AD*
*INVICTISSIMUM AUGUSTISSIMUMQUE ROMANO-RUM IMPERATOREM*

## FERDINANDUM II.

*Nec non*
*SERENISSIMOS ILLUSTRISSIMOSQUE PRINCIPES,*

## IOANNEM SWICHARDUM
A CRONENBURCH, MOGUNTINENSEM,
## LOTHARIUM A METTERNICH,
TREVIRENSEM,
## FERDINANANDUM BAVARIÆ
DUCEM &c. COLONIENSEM;

*S. R. IMPERII ELECTORES ECCLESIASTICOS.*

AUCTORE
JOHANNE à CHOKIER, CATHETRALIS ECCLESIÆ
LEODIENSIS CANONICO.

*EDITIO SECUNDA.*

*COLONIÆ AGRIPPINÆ,*
Apud JOANNEM WILHELMUM FRIESSEM. ANNO 1674.

*INVICTISSIMO, AVGVSTISSIMOQVE ROMANORVM IMPERATORI*

# FERDINANDO II.

*Nec non*

*SERENISSIMIS ILLVSTRISSIMISQVE PRINCIPIBVS*

## IOANNI SWICHARDI A
CRONENBURCH, MOGUNTINENSI,

## LOTHARIO A METTERNICH
TREVIRENSI,

## FERDINANANDO BAVARIÆ
DUCI &c. COLONIENSI,

*S. R. IMPERII ELECTORIBVS ECCLESIASTICIS,*

Dominis ſuis Clementiſs.

JO. A CHOKIER,
*dedicat conſecr.itq.*

MAjeſtati & Celſitudini nominis Veſtri, ut ſpero, minus ingratum erit, ſi in Primarias Preces primam hanc & à nemine tentatam lucubrationem, inter bellicos tumultus armorumque fremitus, quibus, proh dolor, Germania nunc concutitur, ſub Auſpicio Veſtro in hanc triſtem temporum lucem emitto. Secutus enim ſum Athenodori illius Philoſophi ſententiam, qui dubio in rerum ſtatu, bonum civem ſecedere quidem permittebat, ſed non ut deſidem vitam, niſi pro Imperio, pro publicare quandantenus certantem traduceret: nunquam enim inutilis eſt opera civis boni.

Vt igitur me unum de plurimis in hac Leodiorum Germaniæ aliquid pro mea virili atque conditione publicè molientem vidi, cupido eccè inceſsit INVICTISSIME CÆSAR, PRINCIPESQVE SERENISSIMI, ea ſub cacumen calami committere, quibus has inter belli calamitates litium bella, quæ circa Primarias Preces enaſci poſſent, ſi non penitus tollerentur, certè, quoad per me licitum eſſet, minuerentur. Quod propoſitum, eo tenacius inhæſit mihi, quo ſcirem non minoris eſſe laudis, ſtudio civilis ſapientiæ res urbanas componere, quam res militares viribus tractare, quippè magis ſecundum naturam hominum exiſtunt, quæ ad conſervandam atque amplificandam inter homines vitæ ſocietatem, quàm quæ ad arcendam, minuendam, atque tollendam vim maiorem pertinent: pluſque de Repub. mereri videtur, malo qui advenienti occurrit, quam qui iam admiſſum oppugnat, propulſat, profligat. Plura non addo, bene conſcius tenuitatis meæ, Magnitudinis Veſtræ; quarum illa facit, ut huic chartaceæ conſecrationi finem faciam, iſta ut demiſsè rogem MAIESTATEM, CELSITVDINESQVE VESTRAS, novam ut hanc ſcriptionem æqui boniquè conſulant, & accipiant ceù obſervantiæ in illas meæ æviternum ſyncerumque monumentum.

Valete.

Valete, vincite, regnate: ita quotquot Orthodoxi in Imperio ſumus, ex animo vovemus: quouſque enim ſtabit Imperium, tamdiu ſæculum ſtabit: ubi illud concidet, & iſtud ruet, non meum, ſed Tertulliani, Optati Milevit, aliorum eſt judicium, ergo iterum valete, vincite, regnate,

Leodio 3. Non. Ianuarij M. DC. XXI.

# INDEX QVÆSTIONVM.


I. PRæſcriptio an currat contra Cæſarem ſuis nominationibus non utentem; pag. 21.
II. Cæſar qui [illegible] nominavit an variare poſſit; 21.
III. Secundus Preciſta qui habet litteras expeditas, an præferatur primo litteras non habenti? 22.
IV. Si duo Preciſtæ ſint de eadem temporis data, uter præferendus? 23
V. Preciſtæ collatio an conſervetur litteris amiſſis; 24.
VI. Cæſar an alium nominare poſſit, ſi Preces primo conceſſæ, effectum non ſint ſortitæ; 24.
VII. Beneficio effecto litigioſo, & poſtea per obitum Papæ vacante an Cæſar alteri Preces conferre poſſit; 25.
VIII. Cæſar an poſſit iterum conferre, ſi Preciſta gratiam non acceptet; 26.
IX. Cæſar Preces concedendo, an beneficij naturam mutare poſſit; 26.
X. Nominatio Cæſaris an poſſit eſſe conditionalis; 27.
XI. Preciſta virum opus habeat nova collatione ſeu inſtitutione; 27.
XII. Imperator ante confirmationem à Papa an poſſit primarias Preces conferre; 28.
XIII. Imperatoris Preces an quandoq; evaneſcant; 29.
XIV. Preces an quandoq; capiant beneficia vacantia ob crimen; 29.
XV. Preciſta committens crimen privatione dignum ex quo factus ſit irregularis, an poſtea alias Preces à Cæſare impetrare poſſit; 30.
XVI. An Preciſtæ contrahenti matrimonium vel ſponſalia de præſenti poſſit Cæſar alterum ei ſurrogare. 30.
XVII. Preces Cæſareæ an ſint juris favorabilis, an juris odioſi; 30.
XVIII. An Cæſar poſſit revocare Preces ſemel conceſſas; 32.
XIX. Preces an afficiant beneficia in Germania, quorum collator non eſt incola Germaniæ; 32.
XX. Quæ beneficia ſint Precibus obnoxia; 35.
XXI Beneficia electiva an cadant ſub Precibus; 40.
XXII. Beneficia juris patronatus mixti, an ſub Precibus comprehendantur; 43.
XXIII. Preces an afficiant beneficia nedum ad collationem Capituli ſed etiam ad collationem ſingulorum de Capitulo; 44.
XXIV. Cæci, ſurdi, muti, an capaces Precum; 45.
XXV. Collatores in uno tantum beneficio gravantur. 45.
XXVI Preciſtæ acceptatio ſi fuerit invalida an poſſit variare; 46.
XXVII. Collatores an ſint vocandi quando Preces conceduntur; 46.
XXVIII. Collator ut gravari Precibus poſſit quatuor beneficiorum collationem habere debet: & quid ſi unum ab inſinuatione Precum fuerit unitum; 46.
Et quid ſi unum ex iſtis ſpectet ad collationem etiam coniunctim; ibid.
XXIX. Collator ſi unius tantum beneficij in Imperio collationem habeat & plurium extra Imperium, an Precibus gravari poſſit; 47.


XXX. An

# INDEX QVÆSTIONVM.


xxx. *An Executores poſt obitum Papæ vel Cæſaris poſſint gratiam Precum exequi;* 52

xxxi. *Preces an morte Cæſaris expirent;* 54

xxxii. *Preces Primariæ an habeant locum in menſibus Ordinariis;* 57. & 59.

xxxiii *Preces an habeant locum in quacunq; vacatione, ſeu in beneficiis quovis modo vacantibus;* 65.

xxxiv. *Preciſta à quo tempore acceptare debeat?* 66.

xxxv. *Utrum Preciſta poſſit acceptare beneficium poſt menſem ſi res adhuc ſit integra?* 67.

xxxvi. *Preciſta poſt acceptationem an variare poſſit;* 69.

xxxvii. *Facta collatione alteri quam Preciſtæ, an poſtea collator Preciſtæ conferre poſſit?* 72.

xxxviii. *Menſis datus ad acceptandum, an currat contra minorem, vel impeditum;* 72.

xxxix. *B[illegible] quam per Extravagantem, an regimen, an ſint Preciſtis affecta?* 73.

xl. *Illegitimi an ſint capaces Precum;* 76.

xli. *Preces an capiant beneficia litigioſa;* 77.

xlii. *Quid ſi collator nolit conferre & aſſignare, quid iuris;* 78.

xliii. *An Decanus & Capitulum poſſit impedire poſſeſſionem Preciſtæ, ſi conſtet de iniuſtitia & defectu ipſius tituli;* 78.

xliv. *Cumulari an poſſit titulus Precum cum titulo Ordinarij;* 82.

xlv. *Executor Precum an conferre poſſit beneficium ex cauſſa reſignationis ad manus ſuas renunciatum;* 83.

xlvi. *Executor an poſſit procedere contra exemptos;* 83.

xlvii. *An per clauſulam Nonobſtan. Precibus inſertam, derogatum cenſeatur iis regulis Cancell. quæ ſunt ubiq; in celebri obſervantia?* 87.

xlviii. *An Reg. Cancell. xl. Revocatoria Expectativarum ceſſet in Primariis precibus?* 87.

xlix. *Pontifex an poſſit derogare Concordatis Nationis Germanicæ;* 98.

L. *An clauſula Decreti irritantis habeat locum ſi Preciſta nolit acceptare, & Ordinarius conferat alteri;* 107

LI. *Preciſta ſi renunciet Precibus an Ordinarius novis Precibus gravari poſſit.* 107


FINIS.

# *APPROBATIO.*

S*cholia hæc in* Primarias Preces Imperatoris , *&c. à R.do admodum & Clariſsimo viro* D. Ioanne à Chokier *I. V. D. Cathedralis Eccleſiæ Leodienſis Canonico, magno labore & induſtria perfecta, nihil continent fidei Catholicæ , vel bonis moribus contrarium. Scriptum* 16. *Decemb.* 1620.

Henr. Francken Sierstorpſius S. Th. D. Gymnaſ. Laurentiani Regens, Librorum Cenſor.

JO-

# JOANNIS A SCHOKIER ECCLESIÆ CATHEDRALIS LEODIENSIS CANONICI

## IN INDULTUM PRIMARIUM PRECUM *SCHOLIA.*

## Proemium.

P[illegible]ARIARUM precum,ſive Nominationum materiam poten[illegible]o,atque Invictiſſimo Cæſari *Ferdinando* II. per S. D N. [illegible] Papam V.conceſſatum,ſi non frequentem, at à nemine huc[illegible]que tractatam,nemo eſt in Eccleſiaſtico Dicaſterio paul[illegible]negotiis Principum Germaniæ verſatus, qui ſit neſcius. [illegible] incesſit, brevi illam ſcripto examinare,ac diſcutere: quod [illegible] perfectius,limatiuſque reddam,ubi ex integrò in lucem [illegible] ſolent limatiora,auctioraque recudi,quæ retractantur,& identi[illegible]duntur. *Auctor tentat materiam a nemine adhuc tractatam.*

I[illegible]o penè calamo,bono,ut opinor,publico ſcripta à me ſunt, [illegible] benignis lector oculis aſpiciet; ſin ſint qui faſtidiant, [illegible] conjiciant quò ſolent cervi cornua. Imprimis itaque rem i[illegible] ( nolo enim multa præfari ) Notandum eſt Inclytum [illegible] ex indulto Pontificio non conferre beneficia Germaniæ, [illegible] *Caſtaldus trac. de Imperatore quæſt.*[illegible]. *Io. And. in add.* [illegible] §.*reſtat.num.*[illegible]. *Rocrius dec.ſ 32.n 8. Ant. Corſet. tract de* [illegible] *Mand.ſ.ad Reg 11 Cancell. quæſt.13. nu.* 8. *Azorius lib.* 10. [illegible] *quæritur.* ſed habere dumtaxat jus nominandi [illegible]ribus ad beneficia vacatura,quas ipſe facit per ſuos [illegible] conceſſione Precum Primariarum ipſi facta per S. Pō[illegible] beneficia,quæ [illegible] caſu,ut nunc ſubſunt Imperio. [illegible] preces primariæ locum non habent in Italia, nec in Duca[illegible] *Novarien. Canonicatus,& prebendæ S. Gaudentij co-* *Imperator non confert,ſed nominat.* *Imperator habet Preces in Eccleſiis nunc ſub Imperio ſitis.*

A *ram*

*ram R. P. D. Aragonia* 1555. *Octob.* 25. quæ deciſio reperitur inter deciſiones Creſcentij *deciſ.* 3. *de præbend.* licet locum habere debeant in civitate Cameracenſi & Metenſi, alijſq; quæ olim fuerunt de Imperio, nuncq; ſunt translatæ in alterius Dominium. Quia translatio [illegible] poteſtas tanta non eſt, ut rei, ſeu translati loci privilegia adimat, ſed rem & locum in eadem conditione relinquit *l.* 2. § 1. *de Privileg. cred. l. tempus in fi. de re Iud. Fely. cap quia iudicante. ſub fi. de Præſcriptio. VVameſ. conſ.* 63. *nu* 2. *de Iudic.* ſicut & translatio bonorum intelligitur fieri cum ſuis oneribus, *l.* 1 §. *pro ſecundo C. de caduc toll. VVameſ. d. loco, & conſ.* 64. *nu.* 3. ubi etiam latè reſpondit Eccleſiam [illegible]enſem, & alias quæ pridem fuerunt Diocœſis Leodienſ. retinere C[illegible] exemptiones, quas cum Diocœſano Leodienſi ſubjicerentur, habebant, licet nunc translatæ ſint in aliam diocœſim. Facit quòd ſcribit Lud. de Roſate *in l. de ſſ. de [illegible] l. omnium Iud.* quod Rex transferens ſuum territorium, nunquam videtur ceſſiſſe jus Regium &c. Neque tamen hæc Primariarum Precum concesſio ſacris canonibus adverſatur, quibus expectativæ ad beneficia vacatura, aliæque proviſiones per quas votum captandæ alienę mortis inducitur, in Eccleſia damnantur, *cap* 2. *de conceſſ. præbend. gloſſ ibidem in verbo, antequam vacent, cap* [illegible], *eod tit. cap. deteſtanda, eod tit in* 6. quoniam hæc primariarum Precum conceſſio, generalis eſt, & incerta, ut rectè animadvertit And. Gail. *l* 2. *obſer. Cam. obſer.* 155. *nu* 7. Multo minus adverſatur S. Concilij Trid. decreto ſeſſione 24. *cap.* 19 quod tollit quaſcunque concesſiones ad vacatura, ut reſolvit S. Congregatio Ill Cardinalium Concilij, Trident. interpretum, ad dubium ipſis communicatum, quod eſt tale: *Ill.^{mus} & R^{mus} D.^{nus} Philippus à Monte impetravit à ſacra Cæſarea Maieſtate Preces Primarias ad R^{mum} Archiepiſcopum Cameracenſem. quæ dantur pro beneficijs vacaturis, cum talis ſit vis earum Precum.*

*Quibus legitimè intimatus R^{mus} Archiepiſcopo* [illegible] *B. Mariæ Virginis Cameracen. theſauraria, de qua* [illegible], *vigore dictarum Precum* [illegible] *prædictus Philippus*, *qui infra tempus debitum* [illegible] *Archiepiſcopus Cameracen. contulit cuidam Giſberto Leo*[illegible]*, ſub prætextu, quod decretum Concilij* cap. 19 ſeſſ. 24. *tollit quaſcunque conceſſiones ad vacatura & quia in dicto cap. nulla habetur mentio de Imperatoribus,* [illegible] *declarari per Sacram Congregationem Concilij an d. cap.* 19. [illegible] *huiuſmodi conceſſiones, & indulta ad vacatura, ſic anteà conceſſa per Romanos Pontifices Sacræ Cæſareæ Maieſtati, & demum per Pium IV. confirmata ? Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Trid. Interpretum cenſuit has Primarias Preces non comprehendi dicto cap.* 19. *quia non nominatur Imperator, qui eſt ſpeciali nota dignus, nominantur Cardinales ſimpliciter qui ſunt & ipſi ſpeciali nota digni. Vnde ſi Concilium voluiſſet comprehendere Imperatorem, expreſſiſſet, vel ſaltem poſt Cardinales dixiſſet & quibuſcunque alijs, quo caſu, dictio, alijs, intelligeretur de ijs, qui & ipſi ſpeciali nota digni fuiſſent. Præterea exprimitur de ex-*

*ſpecta-*

[illegible] *ſenatibus, & alijs ſingularibus perſonis ergo Con-* [illegible] *Imperatorem ſi voluiſſet,* [illegible] *referendum tamen S.mo qui pro-* [illegible] *Congregationis, & juſſit fieri declaratoriam per litteras e-* [illegible] *Congregationis & ultra rationes ponderatas a Congregatione addidit* [illegible] *tempore Concilij quando formabatur dictum cap. 19. ali-* [illegible] *Primarias Preces Imperatori conceſſas, ſed communior ſententia* [illegible] *earum mentio, ſicque non comprehenduntur dicto cap. 19.* [illegible] Primarias Preces non adverſari Concilio Trid. nec [illegible] Canonibus, ut dixi, quod & firmatur evidendi hac ratione: quod [illegible] poteſt dare facultatem Laico etiam conferendi bene-[illegible] *cap. 2. de Iudicijs*, quæ enim ſunt Juriſdictionis, ut eſt [illegible] cunque mandare poteſt, non etiam ea quæ ſunt [illegible] *quæſt 100 nu. 17 & 18* ſic videmus Pontificum beneficio [illegible] nominandi Epiſcopos facultatem habuiſſe in 40. prima-[illegible] quas Cathedrales appellamus *Lambertinus tract. de iure patron.* [illegible] Eadem Romani Antiſtitis indulgentia Regi Angliæ, & Unga-[illegible] cem fuiſſe conferendi canonicatus, & præbendas, Baldus [illegible] *C. de Precibus Imper. offerren* Eodem jure Reges Galliæ uſos [illegible] nunc quadantenus uti, cum veteres tum recentiores autho-[illegible] prodiderunt *Anaſt. Germ. lib. 3. de ſacrorum immunitatibus nu. 30.* [illegible] *Pragm. ſanctio.* Simili facultate Carolum Francorum Regem [illegible] Adriani Papæ uſum eſſe colligimus, *ex cap. Hadrianus 2 cum* [illegible] nominatim in Eccleſia Carnotenſi dicti Reges conferunt be-[illegible] *in ſede vacante in ſi.* Eandem facultatem conceſſit Leo Papa [illegible] *ma 16 quæſt. 7.* Similiter Duces Juliæ & Cliviæ, ut & Comi-[illegible] as habent Collegiatas Eccleſias, in quibus ad ipſos Prin-[illegible] Canonicatuum & Præbendarum collatio pertinet, teſte Crantzio [illegible] *historiæ*, eo ut opinor fundamento, quod ſint Juriſ-[illegible] ex proprijs Principum bonis ejuſmodi Collegia fun-[illegible] Quæ quidem collegia etſi in Rotulis ſeu Regiſtis Precum [illegible] Cæſaria comperiantur, & Preces in Aula expedian-[illegible] dictos Principes rejiciuntur. Deniq; Rex Catholicus non-[illegible] ia, tum in Hiſpania, tum in Belgio habere quorum ſacer-[illegible] lo'uè conferrè, in cõperto eſt, nec ullis hominũ priva-[illegible] ntificijs beneficialibus datur hic locus, niſi prius placitũ [illegible] ex pactis inter Põtifices & Reges olim conventis, ad [illegible] tenus fieri potuerit extirpandus gratiarũ expectativarũ [illegible] Põtifices deprehẽdiſſent, è re ſui nominis, & [illegible] ut illas tollere, & a S. Sede eliminare *ſeſſ. 24 cap. 19*

*Papa poteſt dare facultatem Laico conferendi beneficia, Reges Neapol. Angliæ Hungariæ. Galliæ vero conferendi beneficia à S. Pontif acceperunt. Vt & Duces Iuliæ & Cliviæ Comiteſque Flandriæ Rex item Catholicus qui non admittit in Belgio Apoſt. diplomata ob quæ Plac. et. Grat.æ expectativa hodie ſublata.*

*Concilij Trident.* Principibuſque quorum f[illegible]us excitata, fundata, dotata erunt Collegia, eorum beneficiorum liberam relinquere collationem. Nec ſanè mirum ſi Principibus & Eccleſiarum defenſoribus ejuſmodi privilegia fuerint indulta, cùm & hominibus interdum privatis, ijſdemque laicis Eccleſiarum patronis abſolutum concedatur beneficiorum conferendorum jus, qualia eſſe apud Atrebates exempla memoriæ prodidit Boetius Epo *tract. de*

*Rex Rom. quoſdam Epiſcopatus & Archiep. confert.*

*Regalibus nu. 262. & ſeque[illegible].* Nec multis. Rex ipſe Romanorum ſuis in ditionibus ex indulgentia procul dubio S. Pontificis nonnullorum Epiſcopatuum, & Archiepiſcopatuum gubernacula mandat quibus vult, eo[illegible]; Pontifici nominat confirmandos, inſtituendos, atque conſecrandos. Cui rei illuſtre inprimis videmus exemplum in vita B. Patris Ignatij *lib. 2. cap. 18.* qui Societatem nominis Ieſu Reip. Chriſtianæ bono, ſempiterna cum ſua gloria fundavit, ubi Princeps optimus Ferdinandus I. Romanorum Rex Archiepiſcopatum Jergeſtivum in Iſtria tunc vacantem, ultro detulit pijſsimo ſanctiſſimoque viro Claudio Jajo, uni ex decem primis ejuſdem Societatis Patribus, ac reluctanti, reſpuentique, nec ullis ad hoc machinis induci ſeſe patienti, quantum libet apud ipſum S. Pontificem res animis maximis ageretur, donec tandem Ferdinandus efficaciſſimis Ignatij rationibus, per litteras perſuaſus, ac victus, à poſtulato deſiſteret: quam equidem hiſtoriam acceptam refero eidem Boetio Anteceſſori Duaceno, viro multiformi doctrina erudito. Hactenus de diverſis diverſorum principum privilegijs, & indultis. redeo ad

*Ferdinandus I. confert Archiep. P. Claudio Iaio Ieſuitæ, renuenti.*

*Preces quo tempore cœptæ. Antiqua precum formula.*

Preces Cæſareas: quarum uſum altiori receptum ſæculo non comperi quam 1200. ſiquidem Speculator qui illarum mentionem facit, vixit ſub annum Chriſti 1271. & Nauclerus in ſua Cronographia prodidit Rudolphum I. Imperatorem, qui menſe Octobri 1273 in Regem Romanorum electus eſt, uſum fuiſſe Primarijs Precibus, quarum etiam formulam hanc fuiſſe ſcribit: *Rodolphus Dei Gratia Rex & ſemper Auguſtus, honorabili in Chriſto devoto Abbati &c. gratiam ſuam. & omne bonum. Cum ex antiqua & approbata, ac a Divis Imperatoribus & Regibus [illegible] recordationis noſtris anteceſſoribus [illegible] conſuetudine, quælibet Eccleſia in noſtro Rom. Imperio c[illegible] ſuorum Eccleſiaſticorum pert[illegible] collatio, ſuper [illegible] collatione [illegible] noſtrarum primarias admittere teneatur devotione tuã rogamus, quatenus [illegible] Clerico de Eccleſiaſtico beneficio quod ad tuam collationem ſpectat, ob reverentiam [illegible] Imperij & noſtram ſi quod vacat in præſenti vel quam primum vacaverit ſtudeas [illegible] [illegible] providere, taliter faciens, quod [illegible] noſtra Serenitas de [illegible] commendare & [illegible] juſta deſideria [illegible]. Da[illegible] mo.* Ex qua conceſſionis precum formula patet, an[illegible] Rudolphũ, cum in ea dicatur, *cum ex antiqua. & approbata [illegible]* &c.

*Formula conceſſionis Precum hodiernis temporis.*

Porro, forma conceſsionis Precum Primariarum hodie talis eſt: FERDINANDUS

[illegible] Divina [illegible] clementia electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, [illegible] Dalmatiæ, Croatiæ, & Sclavoniæ &c. Rex, Archi[illegible], Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, [illegible] Luxenburgiæ, [illegible] Sileſiæ, & Princeps Sueviæ, Marchio Sacri Ro[illegible] ſuperioris & inferioris, Luſatiæ, Comes Habſur[illegible] &c. Landgravius Alſatiæ, Dominus Marchiæ [illegible] &c. Honorabili, & Religioſo, devoto, nobis [illegible] Monaſterij S. [illegible] N. communem vel [illegible] gratiam [illegible] ad Romani Imperij faſtigium evectos, ti[illegible] Diademate [illegible] ſemper operæ decet omnia ſa[illegible] conſervare, par eſt [illegible] præ[illegible] vita, & [illegible] rum pro[illegible] & dignis honoribus afficiendos [illegible] do nullo ex[illegible] plurimis benefece[illegible] ne etiam [illegible] Romanæ [illegible] Preces Primæ[illegible] es, Ca[illegible] de [illegible] modo [illegible] imperium conſtitutus, [illegible] & nobis [illegible] ad con[illegible] tam [illegible] Col[illegible] e [illegible] qui per ele[illegible] m. Col[illegible] Capitulorum, Collegiorum, ſive [illegible] præ[illegible] ordinatione [illegible] in vel [illegible] dignitate, perſonatu [illegible] vacantibus pro uno comparato [illegible] ſtrarum Primariarum Precum reverenter [illegible] Imperij iura, & conſuetudines, ut tenemur, pro[illegible] volentes. Primarias Preces noſtras pro Devoto [illegible] conce[illegible] mus, & decrevimus, ac per præſentes [illegible] Ita tamen quod [illegible] & hæredibus [illegible] cuius [illegible] us, [illegible] pro [illegible] ut [illegible] ſine cura, [illegible]

*Canonicatus vel præbenda, dignitas, perſonatus, adminiſtratio vel officium fuerit, etiamſi ad illud conſueverint qui per electionem aſſumi in Metropolitana, Cathedrali, vel Collegiata Eccleſia, quoad præſens ſive proxime quomodolibet ſimul vel ſucceſſive in quocumque menſe vacare contigerit, ad collationem, proviſionem, electionem, nominationem, præſentationem, ordinationem, ſive quamlibet aliam diſpoſitionem veſtram pertinens, Canonicatu (ut præfertur) & præbenda, ſeu dignitate, perſonatu, adminiſtratione, vel officio, etiamſi ex perſona plurium ſucceſſive vacaverit, ſeu uno computatus beneficio, quod præfatus N. per ſe vel procuratorem ſuum infra menſem à die notæ vacationis duxerit acceptandum, eundem N. prout aliàs ſpectat ad illud eligatis, nominetis, præſentetis ac ei illud conferatis, & aſſignetis, atque etiam de eo provideatis, ponendo eum in pacifica & quieta poſſeſſione, ſtallum in choro, & locum in Capitulo ei aſſignando cum plenitudine iuris Canonici, & fructuum perceptione, qualibet contradictione ceſſante. Quo verò hæ Preces noſtræ Primariæ certiorem conſequantur effectum, nominamus, & deputamus authoritate Apoſtolicâ nobis in hac parte conceſſa præſentium Venerabiles N. Archiepiſcopum Moguntinum, Sacri Romani Imperij per Italiam Archicancellarium, Principem, Electorem, & Nepotem noſtrum chariſſimum N. Epiſcopum Spirenſem, & Præpoſitum in VVeiſenbourg. Principem Devotum nobis dilectum, & quemlibet eorum in ſolidum, qui præſentibus noſtris litteris requiſitus fuerit, harum Primariarum Precum noſtrarum executores, eiſdem per præſentes expreſſe committentes, & mandantes, ut ſi forte in contemptum & præjudicium iurium, & conſuetudinum Romani Imperij ad parendum huiuſmodi Primarijs noſtris Precibus contumaces & rebelles fueritis, tanquam executores à nobis deputati ſub pœna gravis indignationis noſtræ quilibet eorum vos realiter & cum effectu ad parendum per cenſuras Eccleſiaſticas compellat, aliaque faciat & exequatur juxta traditam ſibi in litteris Apoſtolicis poteſtatem. Contumacia vero veſtra, aut contemptu (quod abſit) per menſem continuum à die requiſitionis numerandum, vos omnibus & ſingulis privilegijs gratijs, libertatibus & donationibus à Romanorum Imperatoribus, & Regibus, ac à nobis, & alijs prædeceſſoribus noſtris vobis conceſſis, noveritis eo ipſo privatos, & noſtra tuitione exutos, quæ & quas ex nunc prout ex tunc à die contumaciæ veſtræ tenore præſentium revocamus, caſſamus, & irrita eſſe volumus, & vos totaliter contumaces, & rebelles à beneficijs Maieſtatis noſtræ removemus alienos, prout etiam ex nunc, prout ex tunc privamus, & à protectione noſtra excludimus. Harum teſtimonio litterarum manu noſtra ſubſcriptarum & ſigilli noſtri appenſione munitarum.*

Sequitur textus

# INDULTI PRIMARIARUM PRECVM IN QVINQVE SECTIONES DIVISUS, CUM SUMMARIIS.

*Sectionis I. Summarium.*

Cauſſæ impulſivæ Indulti S. D. N. Pauli Pap. V. ſunt bene merita Cæſaris erga Eccleſiam Romanam Catholicam, cujus eſt Advocatus & legitimus Athleta adverſus fidei Chriſtiani nominis hoſtes,

## SECTIO I.

a PAVLVS b Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Chariſſimo c filio Ferdinando Romanorum d Regi Illuſtri in Imperatorem electo, e ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

*C[illegible] poſt factam de perſona tua per* f *S. R. Imperij Principes* g *Electores in* h *Regem Romanorum electionem, ac per nos pro univerſæ Reipub. ſalute* i *confirmatam, nuper nobis ſignificaveris, te [illegible] deſiderare perſonas tibi gratas & acceptas gratia ut munificentia [illegible] beneficia Eccleſiaſtica conſequi poſſe: Nos quemadmodum magnis [illegible] laudibus, inſignibuſque præconijs commendari & ſublimium Principum [illegible] a & vota quæ in divinis nominis & perſonarum, illi Clericalis [illegible] rum amore feruntur, & opere poſt modum conſequente tutum [illegible] lum: ita etiam dignum vel potius debitum exiſtimamus, ut [illegible] eritate & devotione illibatæ Eccleſiæ ſponſæ noſtræ, te [illegible] Advocatum devoviſti, eamque bonis [illegible] profeſſione Matrem & Domi-*

*Dominam tuam recognoviſti, & ad ipſius honorem, & S. Rom. Imperii decus, & unionem victoriæ, & diadema etiam noſtro miniſterio, annuente tempore, ſuſcipere, & in eis immobiliter perſiſtere intendis, verum etiam tanquam ipſius Eccleſiæ legitimus Pugil & Athleta, te adverſus Schiſmaticorum & Hæreticorum, Turcarum tyrannum, ac fidei ac Chriſti nominis hoſtium inſanias, & furores, ſpiritualiter & temporaliter armaris, & in dies arma hujuſmodi juviter exequeris, ea tibi favorabiliter concedamus, quæ tuæ Celſitudini cedant ad honorem, & per quæ ejuſdem benemeritis perſonis te munificum reddere poſſis, ope auctoritatis Apoſtolicæ exhibitione gratiarum,*

## SCHOLIA IN SECTIONEM I.

*Nomen Pauli V. ante Pontificatum.*

*a* PAULUS) Antequam ad ſummi Apoſtolatus apicem evectus eſſet Paulus V. Pontifex Maximus Camillus vocabatur, ex Illuſtri Burghesiorum familia oriundus, cujus ego deductionem accuratam ex antiquiſſimis Scriptorum monumentis prodidi in Epiſtola liminari Diſſertationum mearum in Onoſandri Strategicum ad Illuſtriſſ. & Reverendiſſimũ Dnm. Scipionem S.R.E. Card. Burghesium. Mutato autem Camilli nomine Paulus V. dictus eſt, æquum enim eſt, ut Papa, qui aliis omnibus præeſt, proprio ſuo nomine quo appellabatur, dũ aliis ſuberat, exinde non vocetur, ſed aliud ſibi aſſumat, ut ſicuti eſt Dominus omnium, & Dei Vicarius effectus, *gloſ. in verb. Boniſ. in proem. lib. 6, ubi DD Gulielm. Bened. in cap. Raynutius in pr. num* 43. *& ſeqq* ita nomen aliud ſibi adſciſcat ad inſtar Principis Apoſtolorum Petri, qui antea Simon dicebatur. *Reſtaurus Caſtaldus tract. de Imper. quæſt.* 40. Hinc omnes a Gregorio Magno Pontifices, hanc nominis mutationem non ſine ratione eſſe conſiderantes, primo nomine neglecto, aliud aſſumere conſueverunt, quaſi quod prius in terrena, privataque vita aſſecuti erat, terrenos affectus redoleat, proinde cùm terrenæ cogitationes & curæ ſint ab ipſis calcandæ, oblivionique mandandæ, aptè quidem cum ſecularibus negotiis, ſecularis quoque appellatio rejiciatur, id quod etiam in nonnullis Regularium ordinum familiis, obſervari notat Anaſt. Germon. *tract. de Indultis Card. In ſcript. nu.* 19. Verùm, quantò major & excelſior eſt Papa, tanto humilior omnibus creaturis oſtenditur, & propterea ſe SERVUM SERVORUM DEI appellat, *cap. relatum 37. in fi. de ſent. excom. & in Proœm Decret. [illegible] gloſ. verbo Servus* Ex quo illud proceſſit, ut in die coronationis Papæ, quo conditionis humanæ minor ſit, ante illum ſtupæ in ſummitate arundinis comburantur, & ſtentoreâ voce inclametur: SIC TRANSIT GLORIA MVNDI PATER SANCTE

[illegible] TE. *Navar in repert. cap. inter verba 11. quæſt. 3. concluſ. 5.* Ita olim triumphantibus Imperatoribus ſuggerebatur à tergo: RESPICE POST TE: HOMINEM MEMENTO TE. *Tertul. in Apolog.* Atque hæc inſcriptio Servus ſervorum Dei adeò uſque recepta, & neceſſaria eſt in litteris Pontificijs, ut illa deficiente, litteræ obreptitiæ, & de falſo ſint ſuſpectæ, utpote contra ſtylum fabricatæ. *Bald. in l. ſacri affatus C. de divers. reſcript. cap. quam gravi* [illegible] *in cap. ex parte 2. num. 2. de off. iud. deleg.*

B EPISCOPVS) Quid cauſſæ cur S.D.N. Epiſcopum ſe nominet, notat Rebuffus Caſtellanus *tract. de Imperat. quæſt. 42.* ubi ſcribit iccircò Epiſcopum nominari, quòd nullus ordine Epiſcopali major ſit in Eccleſia, *per not. gloſ. in* [illegible] *in verbo Epiſcopus, & Anaſt. Germon. tract. de Indult. Cardin. in §. Epiſcopo.*

*Papa unde Epiſcopus dictus.*

C CHARISSIMO IN CHRISTO FILIO) Multis jam retro ſeculis [illegible] uſus ille, ut S.D.N. Papa cùm Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, & Cardinalibus ſcribit, fratres appellet, tanquam in officio Coadjutores, cùm autem aliis, filios. Et quidem optima ratione, ut quemadmodum, inquit Rebuffus, *ad formam mandati verbo dilectis filijs,* & Deus Opt. Max. pater eſt & creator omnium, ita ejus in terris Vicarij filij ſumus, cura & honore curam omnium gerit, ut oſtendit Bonifac. *ad Proœm. Clem. col. 2. not. 4.* Atque hæc ſcribendi forma niſi ſervata fuerit, præſumitur reſcriptum falſum [illegible] *gravi. in l. inter claras C. de ſumma trinit.*

*Papa Epiſcopis ſcribens fratres appellat; cum autem ad filios.*

D FERDINANDO ROMANORVM REGI) Eligendus in Imperatorem, primum eligitur à ſeptemuiris, Germaniæ Rex Romanorum, poſtea verò promovetur in Imperatorem unctione, conſecratione, & coronatione quam accipit à Papa, *text. in c. Venerabilem ibi, perſonam electam in Regem, & ibi, ad Imperium aſſumendus, de Iureiur. Reſtaur. tract. de Imperatore quæſt. 10.* Aurea etiam Bulla Caroli IV. quotieſcumque neceſſitas ſeu caſus electionis Regis Romanorum in Imperatorem promovendi. Ac licet plerique ſint in ea ſententia, ut Rex potius Germanorum eligatur *Ioan. Andr. in cap. Venerabilem,* [illegible] ius prævaluit ſententia Panor. & aliorum *in d. cap.* quæ etiam diuturno [illegible] ndi uſu confirmata eſt. Benè tamen animadvertit D. Azorius *l. 10* [illegible] *part. 2. cap. 4.* olim antequam electio Imperatoris ad ſeptemuiros Germanos Romani Pontificis authoritate redacta eſſet, Regem Romanorũ [illegible] iam ſolitum, qui deinde ab Italis, Lombardis eligebatur, & à Mediolanenſi Epiſcopo coronabatur in Regem Italiæ, tandem à Romano Pontifice, annuente univerſo populo Romano, Imperator Romanorum vocabatur. Unde Carolus Magnus qui primum Aquiſgrani erat creatus, & coronatus Rex Germanorum, poſtea in Italia Longobardis bello devictis ſe [illegible] Italiæ coronati, & Pipinum filium Regem Italiæ nominavit. Poſt Carolum Magnum, ſucceſſerunt ordine Ludovicus Pius, Lotharius, Ludovi-

*Eligendus in Imperatorem primum Rex Romanorum creatur.*

*Electio Imperatoris ante datos Electores à Papa qualis.*

B dovi-

dovicus Junior, Carolus Caluus, Ludovicus Balbus, Carolus Craſſus, & Ar-
nulphus, quorum ſinguli fuerunt Reges Germanorum, & deinde ab Italis e-
lecti Reges Italiæ, & poſtea coronati à Romano Pontifice Imperatores. Ar-
nulphum ſecuti ſunt Ludovicus filius ejus, Conradus I. & Henricus I. qui
Reges quidem Germanorum fuerunt, ſed non Reges Italiæ, vel Imperatores
electi atque coronati. Poſt decretum à Gregorio V. (licet alij falsò Grego-
*Gregorius V. Electores conſtituit.* rio X. id attribuant, quos refutat Card. Bellarm. *de translat Imperij Romani l. 1. cap. 1.*) de Imperatore eligendo Septemuiri Germani Regem Romanorum
dicunt ir eligere, quoniam etiam ſi eligatur Rex Germanorum, quia tamen e-
ligitur in Imperatorem poſtea promovendum, revera eligitur in Regem
Romanorum. Item ut ſupra dixi Romanus Pontifex jus eligendi ad Septem-
viros Germanos revocavit, ut ſchiſmata ex Imperio tollerentur: nam poſt
Carolum Craſſum, quidam Itali elegerunt in Regem Italiæ Berengarium
ducem Foro Julienſem, alij Widonem Ducem Spoletanum, alij Arnul-
phum Regem Germaniæ. Poſt Arnulphum itidem, quidam Itali volebant
eundem Berengarium, alij Lambertum filium Widonis, quem ipſe pater Wi-
do Regem appellaverat, & ſocium regni ſibi adjunxerat, alij Ludovicum fi-
lium Boſſonis in provincia Regis contra Berengarium vocarunt, & regno
Italiæ præfecerunt: mortuis verò Widone, Lamberto, Arnulpho, Ludovico
regnavit in Italia ſolus Berengarius, ſed contra ipſum multi Itali Rudolphum
Burgundiæ Regem, in Regem Italiæ elegerunt, quo deinde abſente, & extin-
cto Berengario Italici Hugonem filium Lotharij, nepotem Lotharij in Lo-
tharingia Regis, pronepotem Ludovici II. Comitem Arelatenſem Regem Ita-
liæ crearunt, & hic filium Lotharium Regem Italiæ nominavit, quia ſcilicet
ſibi ſocium in regno aſſumpſit, qui deinde mortuo patre ſolus in Italia Regna-
vit. Sed contra eum Itali Berengarium II. Berendarij I. ex filia nepotem Re-
gem conſtituerunt, & ipſe poſtea filium ſuum Adalbertum Regem Italiæ ap-
pellavit. Contra hos plerique Itali Othonem Magnum Regem Germaniæ vo-
*Otho Magnus Rex Germanus vocatur.* carunt, & in Regem Italiæ elegerunt. Othoni Magno ſucceſſit in Regno Ger-
maniæ, & Italiæ Otho II. filius. Othoni II. filius Otho III. in utroq; regno ſuc-
ceſſit, poſt quem edita eſt conſtitutio Pontificia de ſeptem Electoribus Im-
peratoris. Plura de Electoribus videatur idem Azorius d. cap 4. ubi quærit
an in electione Imperatoris ſi ſit diſſenſus, Romanus Pontifex alterum alteri
præferre poſſit: & quid ſi inidoneum ſeu indignum elegerint? & ſi idoneum,
an is antequam ſit à ſummo Pontifice unctus, ſacratus, vel confirmatus admi-
niſtrare poſſit; & an ſit totius mundi Dominus; & pleraque talia curioſæ in-
veſtigationis, ſed non hujus loci.

*Salutandi conſuetudo antiqua.* e SALUTEM) uſus iſte ſalutandi non modò Chriſtianis jam diu receptus
eſt ut conſtat ad Philip. c ult. 1. Theſſ ca. ult. & 2. cap. ult. & alibi, verum etiã
Ethnicis ipſis, qui etiam poſt nomina illam adjicicbant, licet interdum iſti

omit.

omitterent, præſertim Reges, quaſi per majeſtatem. Quod Plutarchus notat in Phocione, dum ſcribit *Alexandrum victo Dario abſtuliſſe ab Epiſtolis* τὸ χαίρειν (illud ſalvere) *exceptis quas Phocioni ſcribebat, quem unum, ſicut Antipatrum compellebat poſt ſalutem dictam.* Verum Romani Pontifices Chriſti diſcipulos etiam in hoc ſecuti, hoc ſalutandi more ſemper uſi ſunt, ut licet videre in proœmio decret. lib 6. & Clem. & ibi DD. nam ut benè ſcribit Rebuff. *ad formam mandati Apoſtolici, verbo ſalutem,* producit ſalus, actus charitatis, pietatis, largitatis, fidelitatis, ſed utilitatis, tranquillitatis, jucunditatis, & neceſſitatis. Hinc in primitiva Eccleſia præter ſalutem, Gratiam imprecabantur, ut quod Ignatium, & ſucceſſores Antiochenſes Epiſcopos feciſſe narrat Baronius *in Annal. Eccleſ. ſub annum Chriſti 45.* & procedente tempore, poſt ſalutem, Apoſtolicam benedictionem ſubjecerunt.

f SACRI ROMANI IMPERII) Imperium à Romanis defluxiſſe qui primum Regibus regebantur, dein Conſulibus, & Dictatoribus, demum Principibus & Cæſaribus, quorũ primus fuit Octavianus Auguſtus (ſub quo Servator generis humani natus eſt) qui bellis civilibus ſua virtute extinctis, ipſum denique terrarum orbem pacavit, nemo quiſquam eſt qui ignoret. Hinc Auguſti nomine illum inſignivit ſenatus, ut cùm primus omnium condidiſſet Imperium, divino quaſi nomine, & titulo, ut L. Florus loquitur, etiam ſuperſtes conſecraretur. Atque inde fortaſſis factum eſt, ut Imperatoribus quaſi divinis hominibus, & veluti Jove editis, ut Homerus loquitur, ignis præferretur. *Adr. Turnebus lib. 1. animad. c. 29.* Verum miſſa hæc faciamus, & diſquiramus, quid interſit inter Cæſares, Imperatores, & Auguſtos? Nonnulli, inter quos eſt Alciatus *in annotat. ad Tacitum,* hoc intereſſe ſcribunt, quòd Cæſares, fuerint hi, qui Auguſtæ Majeſtatis hæredes deſignati eſſent, adminiſtratione rerum interdicta, niſi fortè aliquam provinciam Auguſti juſſu adminiſtrandam haberent. Hinc nulla illis donativa militibus dandi facultas erat, nec in comitatu alios habebat niſi quos princeps tribuiſſet. Paulò major Imperatoris dignitas, qui licet intra Auguſti faſtigium poſitus, ejuſque arbitrio bella gereret, ſummam tamen poteſtatem in Magiſtratus, inque milites, habebat, juſque illi belli indicendi erat. Hinc Ovid. lib. 2. Triſt.

*Imperium qui à Romanis profluxerit.*

*Quæ ſit differentia inter Cæſares, Imperatores & Auguſtos.*

*Per quem bella geris, cujus nunc corpore pugnas,*
*Auſpicium cui das grando, Deoſque tuos.*

Iſto tamen poſteriori, ut Tertul. qui Apoſtolorum temporibus vicinus vixit, iidem Cæſares, qui Auguſti, & ijdem Imperatores, qui Cæſares & Auguſti. *Chriſtianus nullius eſt hoſtis,* inquit Tert. ad Scapulã, *ne dum Imperatoris, quem ſciens à Deo ſuo conſtitui, neceſſe eſt ut & ipſum diligat, & revereatur, & honoret, & ſalvum velit cum toto Imperio: quouſq; ſeculum ſtabit, tamdiu ſtabit. Colimus ergo Imperatorem ſic, quomodo & nobis licet, & ipſi expedit, ut hominem à Deo ſecundum, & quidquid eſt à Deo conſecutum, ſolo Deo minorem.* Ita ille; qui rurſum in Apologetico:

*Sed quid ego amplius de religione, atque pietate Christiana in Imperatorem? quem neceſſe eſt, ſuſpiciamus ut eum quem Dominus noſter elegerit, ut merito dixerim, noſter eſt magis Cæſar ut à noſtro Deo conſtitutus &c.* Sequentur hæc Tertulliani dicta, ſed illud maximè quòd tam diu ſtetit Imperium, quamdiu ſæculum. Ex quo videt lector, illum imbibiſſe vaticinium illud Danielis cap. 2 pernotum, quo non ante cadet Imperium, quàm fatalis & horrendus ille univerſi orbis occaſus adveniet. Iccircò ævo primitivæ Eccleſiæ, Chriſtiani, ne in p[illegible] Antichriſti vexationes inciderent, ardentibus votis Deum ſolum pro incolumitate Imperij, Imperatoriſque precabantur; ut ex his ejuſdem Tertul. verbis in Apolog. licet percipere: *Eſt & alia major neceſſitas orandi pro Imperatore, etiam pro omni ſtatu Imperij rebuſque Romanis, qui vim maximam univerſo orbi imminentem, ipſamque clauſuram ſæculi, acerbitates horrendas comminantem Romani Imperij commeatu ſcimus retardari. Itaque nolumus experiri, et dum precamur differri, Romanæ diuturnitati favemus*, Apologet. adverſus gentes. Faveamus ô Lector, & pro incolumitate Imperatoris, & Imperij ardentibus Deum votis cum Tertulliano precemur: qui ſi hiſce temporibus viveret, in quas voces nō erūperet? quid nō moliretur? ô tēpora! ô mores! ſed hęc obiter.

g PRINCIPES ELECTORES) Diximus ſupra cœptum in Romanis Imperium. Ab iſtis ad Græcos Conſtantinopolim, per Conſtantinum Magnum tranſivit. Poſt illa Occidentis Imperium à Græcis ad Francos translatum eſt, & in Caroli familia uſque ad octavam, & nonam generationem permanſit. Demum Italia Schiſmaticis divexata regi cœpit per Reges ſive Gothos, ſive Longabardos, donec tandem Imperium redivivum ſurrexit in ſucceſſoribus Caroli Magni, in quos via ſucceſſionis ſanguinis, & non electionis gradatim deferebatur: Ab iſtis tandem delatum eſt Imperium Germanis in perſonam Othonis I. qui exactis ex Italia Berengarijs ætate jam provectâ Viennæ Auſtriæ obijt circa annū 970, relicto Othone II. ſucceſſore, qui à Joanne XIII. Papa coronatus: eo mortuo ſucceſſit in Imperio ejus filius Otho III. ut diximus ſupra, quem à Benedicto VIII. Papa coronatum legimus, & is ultimus fuit qui jure hæreditario Imperium adminiſtravit: Nā cùm Germani proceres animadverteret, Reges & Principes degeneres nonnunquam filios poſteris relinquere, ſicque ſatius eſſe electione Imperium deferre quàm ſucceſſione, (in quo non deſunt exempla quæ peti poterunt ex ca. 11. lib. 1. mei Theſauri politic. Aphoriſ.) hinc factum ut per electionem deinceps Imperator Romanus aſſumeretur. Ne autem indiſcreta, aut ſubitaria, ut olim plerumque, electio fieret, certos Eccleſiaſticos, & ſæculares Germaniæ Principes, authore præſule Romano ſelegerunt, ad quos hujuſmodi ſpectaret electio. Ac licet non reperiatur in jure deciſum, quot numero Principes Germaniæ ad hanc electionem requirantur (nam in Clem. 1. de Jureiur. legimus per Eccleſiam Imperium à Græcis ad Germanos fuiſſe tranſ-

*Imperii Romani mutationes.*

*Electorū Imperii inſtitutio.*

latum

rium, & ab Eccleſia ad certos Germaniæ Principes jus eligendi Imperatorem perveniſſe *in cap. Venerabilem de electio*) ſed dicatur, Principibus Germanorum jus eligendi Imperatorem jure, vel conſuetudine convenire, *in cap. ad Apoſtolicæ, de ſent. & re jud.* in 6 ubi hoc ſolum habetur: Illi autem ad quos Imperatoris ſpectat electio, liberè eligant in Imperio ſucceſſorem) nihilominus prævaluit ſententia gloſſæ *in d. cap. ad Apoſtolicæ in verbo, Illi autem*, & aliorum aliorum dicentium, ſeptem eſſe ordinatos Principes Electores, videlicet tres Eccleſiaſticos, Archiepiſcopum Colonienſem, Trevirenſem, & Moguntinenſem quatuor verò ſæculares, Palatinum Comitem Rheni, Ducem Saxoniæ, Marchionem Brandenburgenſem, & regem Bohemiæ, ob eam Ducem, certè ille, ut quidam, *quos refert Azorius Inſt. moral. lib. 10. cap. 3.* volunt non alias ſit Elector, niſi in diſſenſu ſuffragiorum ſex aliorum. Itaque poſt mortem Othonis III. ſeu finita ſtirpe Othonis I perſpicuum eſt, jus eligendi Imperatorem, reſediſſe penes eoſdem Septem viros, jam nominatos, & primum omnium Imperatorem fuiſſe non Henricum Saxoniæ Ducem (qui non legitima authoritate Imperij titulum, ut olim Galba & Veſpaſianus, qui in albo Cæſarū albo abraſi ſunt, ſibi arrogavit, Carolus Mag. *ad conſuet. Pariſ.* ... *veteres feodal. n. 32.*) Sed Henricū I. Bavariæ Ducem ex inclyta & antiquiſſima Bavarorum familia anno circiter ſalutis 1003. uno omnium Electorum ore Imperatorem renunciatum, & a Benedicto VIII. coronatum eſſe. Tu vero advertè Septem viros iſtos Principes non Imperatorem eligere, ſed Regem Romanorum in Imperatorem promovendum, *quod totidem verbis legitur in Clem.* 1. §. 1. *de Iureiur.* Henricum Regem, tunc Regem Romanorum, & eſuſque ... §. nos ibidem *ipſum nominavimus, denunciavimus, & declaravimus in Regem Romanorum, in Imperatorem poſtea promovendum.* Neque obſtat quod habetur in cap. ad Apoſtolicæ, de ſent. & re jud. in 6. ubi hæc habentur: *Illi autē ad quos in Imperio Imperatoris ſpectat electio, &c.* Nam reſpondet D. Azorius pag. 1060. col. 2. in illo Imperatoris ſuppleri illud videlicet poſtea promovendi, cum electus in Regem Romanorum poſtea creetur, ungatur, coronetur Imperator, ut ex præcitatis, atque adeò bulla aurea Caroli IV. Roman. Imp. ſub annum Chriſti 1366. edita conſtat. Sed nec illud ſilentio involvendum quod ſubjicit idem Azorius, antequam electio Imperatoris ad Septemviros Germanos Romani Pontificis authoritate redacta eſſet, aliquem Romanorum eligebant, qui deinde ab Italis Lombardis eligebatur, & à Mediolanenſi Archiepiſcopo coronabatur in Regem Italiæ, tandem a Romano Pontifice, annuente univerſo populo Romano, Imperator Romanorum vocabatur.

*Rex Bohemiæ jus ſuffragandi an habeat.*

*Ante Electionem PP. quis ritus eligendi.*

Vnde Carolus Magnus, qui primus Aquiſgrani fuit creatus, & coronatus Rex Germanorum, poſtea in Italia Longobardis bello devictis, ſe fecit in Regem Italiæ coronari, & Pipinum filium Regem Italiæ nominavit. Poſt Carolum Magnum ſucceſſerunt ordine Ludovicus Pius, cujus filij tres fue-

runt, Ludovicus Germanicus, Lotharius, Carolus Caluus : Ludovico Alemania obtigit, feruntque illi filij, Ludovicus, item Carolus Craſſus, qui Calvo Imperium eripuit, & Carolomannus, cujus filius Arnulphus poſt Craſſum imperavit. Arnulphi filij Ludovicus III. Cæſar, & Conradus, cujus Conradi filij fuerunt Ebrardus (cuius poſteri ſunt francorum Principes) & Conradus poſtremus in hac progenie Cæſar. Poſtea ab his ad Othonem I. Imperium delatum eſt, ut prædixi, & tandem cùm Germani Principes ob frequẽtes ſeditiones viderent magis expedire eligere, quàm ex hæreditate mereri Principem, tandem Henrico I. Bavaro obtigit, ut diximus, per electionem Imperium, per quam etiam in alios exinde, ad noſtra uſque tempora derivavit. Atque de his hoc loco ſatis dictum eſto.

*Henricus I. Bavarus primus fuit electus in Imper. per Principes Elect.*

h IN REGEM ROMANORUM) Rex Romanorum creatur per Principes Electores, nec nomen Imperatoris aſſumit, niſi unctus, conſecratus, coronatus à Papa, *cap. Venerabilem, de Iureiur. Reſtaurus tract. de Imperatore quæſt.* 10 Hinc rectè animadvertis Baronius *tomo* 10. *annal. ſub annum Chriſti* 888. Arnulphum Carolomanni filium, nunquam ab antiquis Scriptoribus Imperatorem fuiſſe nominatum, ſed ſemper Regem, eò quòd nefas eſſet Imperatoris nomen aſſumere, niſi illud ab Apoſtolica ſede collatum eſſet. Unctus itaque & coronatus demùm Imperatoris nomine donabatur; *Reſtaurus Caſtald. tract. de Imperatore, quæſt.* 45 *nu.* 1. Qui autem fuerint coronati à Carolo Magno Reges Romanorum ex Elencho ſubjecto videbit curioſus Lector, quẽ acceptum refero à Patre Joanne Azorio, *lib.* 2. *Inſtitutionum moralium, part.* 2. *lib.* 10 *cap.* 5.

*Rex Romanorum aſſumit nomen Imperatoris per unctionem & coronationem.*

*Elenchus Cæſarum coronatorum à Carolo Magno.*

CAROLUS MAGNUS, Anno Domini 801. in die Natalis Domini, ut paulò antè dixi à Leone III. Romæ in Æde S. Petri Chlamydem Auguſtalem, & coronam auream accepit: quo facto populus univerſus ter acclamavit: Carolo Auguſto à Deo coronato, Magno, & Piiſſimo Imperatori Romano vita, & victoria. Aimonius lib. 5. Rhedino lib. 2. Friſingenſis libr. 5. Sigonius de regno Italiæ libr. 4.

LUDOVICUS PIUS Caroli Magni filius, unctus, conſecratus, & coronatus eſt à STEPHANO IV. Remis in Gallia, Anno 816. Aimonius libr. 5. Rhegino libro 2. Friſingen. libro 5. Sigebertus in Chronico, Sigon. lib. 4.

LOTHARIUS filius Ludovici Pij coronatus eſt Romæ à Paſchali I. anno 823. Aimonius, Rhegino, Friſingen. Sigibert. Sigon. lib. 5. ſupra citati.

LUDOVICUS II. Lotharij filius coronatus eſt Romæ in Baſilica S. Petri à Sergio II. anno 844. Aimonius, Rhegino, Friſing. Sigibert. & Sigon.

CAROLUS CALVUS, filius Ludovici Pij, frater Lotharij Imperatoris, patruus Ludovici II. coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Joanne VIII. anno Domini 876. Aimonius lib. 5. Rhe-

Rhegino lib. 2. Friſingen. lib. 6. Sigon. lib. 5.

LVDOVICVS III. cognomento BALBVS, filius Caroli Calui coronatus eſt Lugduni in Gallia à Joanne VIII anno 878. Aimonius lib. 5. Rhegino lib. 2. Friſingen. lib. 6. Sigon. lib. 5.

CAROLVS cognomento CRASSVS, filius Ludovici Regis Germaniç, nepos Ludovici Pij, patruelis Ludovici III. Balbi coronatus eſt Romæ in æde S. Petri Joanne VIII anno 881. Aimonius. Rhegino. Friſingen. Sigibert. & Sigon. Arnulphus filius Carolomanni ex concubina, nepos Ludovici Regis Germaniæ, coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Formoſo Pontifice Romano anno 896. Rhegino lib. 2. Friſingen. 6. Sigibert. in Chronico Sigon. lib. 6.

LVDOVICVS IV. filius Boſſonis in provincia Regis ex uxore Hirmingarde filia Ludovici Pij, & ſorore Caroli Calui, coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Benedicto IV. anno 901. Rhegino lib. 2. Friſingen. lib. 6. Sigon. lib. 6.

OTHO I. olim Saxoniæ Dux, Germaniæ Rex coronatus Romæ in æde S. Petri a Joanne XII. anno 962. Friſingen. lib. 6. Sigon lib. 6. Ante hunc Othonem I. & poſt Arnulphum Imperatorem Reges Germaniæ fuerunt Ludovicus filius Ludovici Pij, & frater Lothariæ, & Caroli Calui Imperatorum. Conradus primus Dux Franconiæ, Henricus Dux Saxoniæ pater Othonis I. Imperatoris, ſed Reges Italiæ non fuerunt.

OTHO II. filius Othonis I. coronatus eſt Romæ in Baſilica Vaticana anno 968. à Joanne XIII. Friſingen. lib. 6. Sigonius lib. 7.

OTHO III filius Othonis II. coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Gregorio V. anno 996. Friſingen. lib. 6. Sigon. lib. 7.

HENRICVS I. ex Duce Franconiç ac potius Bavariæ factus Rex Germaniæ coronatus eſt in æde S. P. à Benedicto VIII. anno 1014 Nauclerus in Chronologia parte 2. Generat. 34. Sigon. lib 8 de Regno Italiæ.

CONRADVS II. ex Duce Sueviæ factus eſt rex Germaniæ, coronatus eſt Romæ in Baſilica S. Petri à Joanne XX. anno 1027. Friſingen. lib. 6. Naucler Generat. 35. Sigon lib. 8. de Regno Italiæ.

HENRICVS III. filius Conradi II. coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Clemente II. anno 1047. Friſingen. lib. 6. Naucler. Generat. 35. Sigon. lib. 8.

HENRICVS IV. filius Henrici III. nepos Conradi II. dum puer eſſet, creatus eſt Cæſar anno 1057. ſed non eſt à Romano Pontifice coronatus: fuit enim hoſtis & perſecutor Eccleſiæ & Gregorij VII Pontificis Romani: contra quē Rudolphus dux Sueviæ declaratus, & electus eſt ab Electoribus Principibus Rex Germaniæ authoritate Gregorij 7. & ab eo confirmatus Rex Romanorum, ſed non eſt coronatus Imperat. Naucler. Gener. 36. & 37. Sigon. lib. 9. Item adverſus eum Conradus filius, quem in Regem Romanorum eligendum, &

crean-

creandum curaverat ad Romanum Pontificem, ſe contulit, ſed non eſt Imperator Coronatus, Sigon, lib. 9.

HENRICVS V. filius Henrici IV. per vim coronatus eſt Romæ in Baſilica Vaticana à Paſchali II. anno 4. quem captivum abduxerat, cum clericorum, & ingenti laicorum multitudine, & mortuus eſt abſque virili prole. Naucler. generat. 38. Sigon. lib 10.

LOTHARIVS II. ex Duce Saxoniæ factus Rex Romanorum coronatus eſt Imperator Romæ in æde S. Petri ab Innocentio II anno Domini 1133. Nauclerus in Chronico part. 2. generat. 38. Sigon. lib. 11.

CONRADVS III. Dux Suæviæ Henrici V. filius mortuo Lothario electus eſt & deſignatus Imperator anno 1138. non tamen coronatus à Romano Pontifice, Naucler. generat. 38. Sigon. lib. 11.

FREDERICVS cognomento ÆNOBARBVS Suæviæ dux, nepos Conradi III. ex fratre Frederico, coronatus eſt Romæ in æde S. Petri ab Adriano 4. anno 1155 Naucler. Generat. Sigon. lib. 12.

HENRICVS VI. filius Frederici I. coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Cæleſtino 3. Naucler. Generat. 40.

OTHO 4. filius Henrici Ducis Saxoniæ electus, & deinde confirmatus à Prædeſtino Epiſcopo nomine Innocentij 3. erat enim ejus legatus in Germania, & deinde coronatus eſt Romæ in æde S. Petri ab Inno. III. anno 1606. Naucler. Generat. 41.

FREDERICVS II. Henrici VI. filius in Regem Romanorum electus, confirmatus eſt ab Innocentio 3 coronatus verò ab Honorio 3. anno Domini 1220. Naucler. Generat. 41.

CONRADVS IV. filius Frederici II. electus eſt Rex Romanorum vivente patre anno 1287. Naucl. Generat. 42 ſed non eſt à Romano Pontifice coronatus, & cùm Fredericum patrem Innocentius IV. Imperio privaſſet, Principes moniti ab eodem Innocentio elegerũt Henricum Langravium Thuringiæ, & quia brevi hic mortuus eſt, elegerunt Guillielmum Comitem Hollandiæ, vivente adhuc Conrado quarto, & deinde occiſus eſt à Friſonibus mortuo Cõrado quarto, poſtea per aliquot annos fuit interregnum, diffidentibus inter ſe Electoribus, quia quidam anno 1257. elegerant Ricardum Cornubiæ Comitem, fratem Henrici Regis Anglorum, alij verò Alphonſum X. Caſtellæ regem. Tandem anno 1273. Electus eſt Rudolphus Comes Habſpurgenſis, qui fuit pater Alberti I. Ducis Auſtriæ, non eſt coronatus, ſed confirmatus Gregorio X. in Concilio Lugdunenſi, ea conditione, ut anno proximè ſequenti Romam veniret, unctionem, conſecrationem, & coronam accepturus. Naucl. Generat. 43.

Albertus I. Dux Auſtriæ, filius Rodolphi I. electus eſt anno 1299. Naucl. Generat 43. mortuus eſt anno 1308 non eſt coronatus.

HENRICVS SEPTIMVS Comes Luxen-

Lutzenburgi acceptâ corona argenteâ in Germania, & ferreâ in Italia, coronatus eſt aurea Romæ à tribus Cardinalibus legatis Clementis V. In æde S Joannis Lateranenſis 1311 Naucler. Gener 44. obijt anno 1313. & poſtea anno ſequenti Electores diſſidentes elegerunt Ludovicum Ducem Bavariæ, & Fredericum Ducem Auſtriæ. Naucler Generat eadem.

CAROLVS QVARTUS filius Joannis Regis Bohemię, Nepos Henrici VI. Imperatoris Romæ in æde S. Petri coronatus eſt à Petro Cardinali Hoſtienſi Legato Innocentij VI Naucler Generat 35 & 36 Electores elegerunt contra Carolum Odoardum Regem Angliæ, ſed electionem ille repudiavit. Poſtea elegerunt Gūtherū Comitē, ſed brevi mortuus eſt.

Venceslavs Caroli IV. filius Cæſar tantum fuit, non Auguſtus, nec coronatus Imperator. Nauclerus Generat. 46.

RUBERTUS ex Comite Palatino & Duce Bavariæ electus eſt Rex Romanorum anno 1400. non eſt Imperator coronatus.

Sigismvndvs filius Caroli 4. Imperatoris Bohemiæ, & Hungariæ rex coronatus eſt Romæ ab Eugenio IV. apud S. Petrum anno 1430. Naucler. Generat. 49.

ALBERTVS 2. Auſtriæ Dux, & Bohemiæ, & Hungariæ Rex, Gener Sigiſmundi Imperatoris, fuit Cæſar, & Rex Romanorum Electus anno 1438. ſed non coronatus Imperator, Nauclerus Generat. 48.

FREDERICUS tertius Erneſti Ducis Auſtriæ filius, coronatus eſt Romæ in æde S. Petri à Nicolao V. anno 1452. Nauclerus Generat. 45.

Maximilianvs Frederici tertij filius, Cæſar electus, ſed non coronatus Imperator.

Carolvs V. Philippi Principis Hiſpaniæ filius. Nepos Maximiliani Cæſaris, Frederici tertij Imperatoris pronepos, coronatus eſt Bononæ à Clemente ſeptimo, anno 1530.

Annales noſtri referunt illum inauguratum Aquiſgrani anno 1512. 4. Idus Novemb. vid. Annales D. Chapeaville Canonici & Vicarij Leodien. in vita Erardi à Marcka cap 10.

FERDINANDVS Rex Bohemiæ & Vngariæ, frater Caroli V. Imperatoris Cæſar fuit, non Imperator coronatus.

Maximilianvs ſecundus Rex Bohemiæ, & Hungariæ Ferdinandi Cæſaris filius, Cæſar fuit, non coronatus Imperator.

Rodvlphvs ſecundus Rex Bohemiæ, & Ungariæ, filius Maximiliani Cæſaris, nepos Ferdinandi Cæſaris, Rex & Cæſar eſt, obijt anno 1612. in Febr.

Mathias Archidux Auſtriæ, filius Maximiliani Cæſ. Rex etiam & Cæſar Romanorum, qui obijt anno 1619. non etiam coronatus.

FERDINANDUS II. Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ &c. Rex, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, &c. Comes Tyrolis, S Sedi obedientiam præſtitit miniſterio Ducis Sabelli 1. Maij anni currentis 1620.

*Electio Imper. confirmatur à Papa. Dux Sabelli præſtat obedientiã S. Sedi pro Ferdinando.*

*II. Electus Rex Rom. confirmat electionem ſuam S. Pontifici per ſuos Legatos qui pro eo præſtant obedientiã &c. Unctio quid differat à conſecratione.*

i CONFIRMATAM) Electio enim Imperatoris confirmatur à Papa, *textus in Clem.1. de Iureiur.poſt pr.ibi.approbationem &c. & alibi, & notat Reſtaurus Caſtaldus tract. de Imp. quæſt.* 17. *& Innoc. in cap.Venerabilem de Electio.*cui etiam præſtat obedientiam: quam nuper, hoc eſt: 1.Maji hujus anni 1620.exhibuit S. Sedi glorioſus,& invictiſſimus Imperator Ferdinandus II.miniſterio Illuſt. Ducis Sabelli ipſius ad S. Sedem Legati: prout & Matthias illius prædeceſſor opera Illuſt.& Rever D.Epiſcopi Bambergenſis Eſt enim à multis jam, retro ſæculis uſu receptum,ut Electus hanc confirmationem ſeu approbationem,per ſolennes Legatos ſeu Nuncios à Papa cum ſpeciali mandato petat,*ut eſt textus in d Clem.1. ibi.dictus namq;*. Et habetur in ſolenni libro ſacrarum Ceremoniarum *lib.1 ſect.5.cap.1.in pr.*quòd Electus Rex futurus Imperator Romanorum primùm conſuevit electionem ſuam per ſuos ſolennes Oratores intimare S Pontifici,& decretum electionis oſtendere &c. & per tales nuncios ſuos,cum ſpeciali mandato Electus in futurum Imperatorem exponit devotionem ſuam & reverentiam,ſeu obedientiam filialem erga S.Pōtificem & ſacram Rom. Eccleſiam,petens gratiam, & favores conſuetos, & præſtant iſti pro eo in ipſius animam juramentum fidelitatis Papæ,& Eccleſiæ,petendo unctionem & conſecrationem,*ut in d. Clem.unica, de Iureiur. & Reſtaurus Caſtaldus d q.17. Anaſt.Germon.tract.de ſacror immunitatibus lib. 3. in proœmio n.5.* Unctio autem quid differat à Conſecratione,ſi quæras,Reſpondebo; Unctionem fieri oleo ſacro,non tamen chriſmate in brachio dextro ſive humero,& in æde S Petri ad altare S.Mauritij,Conſecrationem verò ſine oleo:quippe quia S.Pontifex ſuper eum manus apponit adhibitis certis quibuſdam precibus,quibus Dei nomen,& auxilium invocatur. Quemadmodum etiam ſine oleo res quædam in Eccleſia conſecrantur. Aliter verò presbyteri,& Epiſcopi conſecrantur Nam presbyteri ſacrum ordinem recipiunt. Epiſcopi itidem ſacram poteſtatem certa quædam ſacramenta conferendi, quâ presbyteri carent. Sunt qui putent Imperatorem per conſecrationem ſacrum ordinem recipere,& ſubdiaconum fieri; ſed hoc falſum eſt: nam licet miniſtret Papæ ſacris operanti in veſte ſubdiaconi non propterea eſt Diaconus,cùm Imperator inter Laicos reputetur,*cap.ubinam 96.diſtinctione*,nec ullum ſacrum ordinem habere poſſit vir conjugatus, *ut poſt Caſtaldum tract. de Imp.notat Azorius lib.10.Inſt.mor.cap 8.verſ.Tertio quæritur*: Cæterum, adverte, quod ex hac unctione & coronatione reſultat confirmatio, quæ ſitne tacita, an explicata, amplius eſt diſcurrendi campus, quem ego modò ingredi nolo ob ſpinas quæ in eo diſperſæ. Solum dicam illud eſſe exploratiſſimum non ſolere Pontificem Primarias haſce Preces ante obedientiam ſibi præſtitam Cæſari indulgere,qui nec poteſt ante dictam conſecrationem aliquod privilegium concedere,niſi aliud S. D. N. videatur, *Guido Papa deciſ.* 239.*in fi.*Primariæ autem Preces idcirco dicuntur,eò quòd ſemel dumtaxat,

*Imperator ante coronationem Preces non concedit. Primariæ Preces cur ſic dicantur.*

ſeu

[illegible] tem vice , non autem vel bis aut ſæpius uni & eidem Impe-[illegible] c[illegible]lemque conceduntur Eccleſia, *Boer. Epo. tract de Regal. n. 264.* [illegible] tempore cœptus ſit illarum uſus , dixi ſupra in proe-[illegible]

[illegible] ADVOCATUM DEVOVISTI ) Imperator dicitur filius Eccleſiæ, [illegible] & defenſor, *tex. in cap. Venerabilem de Electio cap. convenior 23. quæſt. 8* [illegible] debet ſacroſanctam Romanam Eccleſiam, cujus caput eſt Chriſtus Re-[illegible] noſter, ac Romanum Pontificem ejuſdem Redemptoris Vicarium, [illegible] & claræ devotionis promptitudine venerari, eſſeque protector, [illegible] & defenſor Pontificis, & Romanæ Eccleſiæ in omnibus neceſſi-[illegible]tatibus ſuis, cuſtodiendo, conſervando honores, poſſeſſiones [illegible] quantum divino ſuffultus adjutorio potuerit ſecundum ſcire, & [illegible] ita enim jurat, & promittit Pontifici tempore coronationis ejus, [illegible] Clem. 1 *in pr. in verbo, Ego h Rom Rex &c. de Iureiur, Reſtaurus Caſtal-*[illegible] *6. & q. 7* nam ante coronationem & conſecrationem quam re-[illegible], Imperator non eſt, ſed Rex Rom. *vide d. Clem. 1. ubi gloſ in ver* [illegible] *in verbo Reges,* ubi ſcribit quod ſi Imperator non poſſit recipere coronam in loco debito, nihilominus authoritatem adminiſtrandi recipere [illegible] à Colonienſi Archiepiſcopo, quod verum, niſi ſit à Papa confirmatus [illegible] *quæſt. 49.* Coronatur autem Imperator triplici corona. 1. Ferreâ, id-[illegible]grani quam recipit ab Archiepiſcopo Colonienſi, 2 Argentea, [illegible] ingreſſus recipit à Mediolanenſi Archiepiſcopo. 3. Aurea, qua [illegible] Romæ in Eccleſia S. Petri ad altare S Mauritij coronatur. Quid [illegible] coronæ iſtæ deſignent conſule Reſtaurum *d tract. quæſt. 33. & de his quo-*[illegible] *Clem. unica* Et Carolum Sigonium *lib. 7. de regno Italiæ.* Denique Azorium [illegible] *10. Inſtit. moral cap. 5. verſ. quicquid ſenſerunt, part. 2.* & poſtremò Petrum Gregorij *de Rep. lib. 6. cap. 20.* Neque enim lineas quibus breve hoc [illegible], prætergredi volo Tantum hic adverte, Papam iccircò nar-[illegible] Imperatoris merita, quorum etiam intuitu facultatem nominandi conce-[illegible], quia virtutum præmia tribui merentibus conveniat , *ut habetur in l. fin. C. de* [illegible] *atuis & imaginibus* & labore , ac virtute ad dignitates convenit per-venire, non ambitione *l. contra. C. de re militari. libro 12. l. ſi quempiam C. de Epiſcopis & Cler. cap. ſicut 1. quæſt. 7.*

*Imperator dicitur Eccleſiæ filius, advocatus ac defenſor.*

*Imperatoris tria corona.*

*Virtutum merita tribui merentibus convenit.*

# Sectionis II, Summarium.

Conceditur ſuæ Cæſareæ Majeſtati facultas Preces Primarias porrigendi, ſeu perſonas idoneas nominandi quibuſvis Collatoribus ſeu Collatricibus, quacunque illi illæve dignitate præfulgeant ad quæcunque beneficia Eccleſiaſtica per ſacrum Romanum Imperium ubilibet conſtituta, ſive in Eccleſijs Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, vel alijs quibuſvis Eccleſiis, ſive beneficia ſint cum cura, ſive ſine cura, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia. Quæ tamen facultas reſtringitur primò; Dummodo dignitates in Cathedralibus, & Metropolitanis, poſt Pontificales maiores, aut Collegiatis, principales non exiſtant: Secundò dummodo ſingulæ collationes, & ſingulæ & Eccleſiæ, ex hoc ultra quam in uno beneficio non graventur. Tertiò; Et ipſi Collatores Collatrices ſaltem quatuor beneficiorum Eccleſiaſticorum habeant collationem.

# Sectio II.

*Hinc eſt quod tuæ Celſitudinis ſupplicationibus inclinati, dicta authoritate, præſentium ſerie, eidem T. C. concedimus, & indulgemus, quod ſi* a *per te quibuſvis Collatoribus, ſeu Collatricibus quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, ſecularium, & regularium, ordinum quorumcumque per S. Romanum* b *Imperium videlicet conſtitutorum, etiamſi qui, vel ſi quæ ex illis Pontificali. ſeu alia quavis dignitate præſulgeant, ſeu Collegia, Capitula, & Conventus fuerint, ſuper ſingulis beneficijs Eccleſiaſticis, cum* c *cura, vel ſine cura,* d *ſecularibus vel ordinum hujuſmodi regularibus* e *in ſingulis Cathedralibus, Metropolitanis, vel Collegiatis vel alijs quibuſvis Eccleſijs, etiamſi beneficia hujuſmodi, Canonicatus, & præbendæ,* f *dignitates,* g *perſonatus,* h *adminiſtrationes, vel* i *officia in eiſdem Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, & ipſæ præbendæ in illis, & hujuſmodi Eccleſijs, in quibus majores vel minores præbendæ eſſe noſcuntur, etiamſi majores fuerint. & ad dignitates perſonatus, adminiſtrationes, vel officia huiuſmodi conſueverint, qui per* k *electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum:* l *dummodo dignitates ipſæ in Cathedralibus, & Metropolitanis poſt Pontificales* m *majores,*

*[illegible]tores aut Collegiatis huiuſmodi* n *principales non exiſtant, ad eorundem Collatorum, & Collatricum* o *Collationem*, p *proviſionem*, q *præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, communiter* r *vel diviſim pertinentibus*, s *ſingulis perſonis conferendis, ſeu ſuper hoc quod perſonæ huiuſmodi ad illa recipiantur, & admittantur, Preces porrigi, ſive de perſonis eiſdem ad hujuſmodi beneficia nominationes fieri contigerit primarias iidem Collatores & Collatrices (ſalvo quod ſingulæ Collationes & ſingulæ Eccleſiæ, ex hoc ultra quam in* t *uno beneficio non graventur, ac ipſi Collatores, & Collatrices ſaltem* u *quatuor beneficia Eccleſiaſtica conferre habeant) huiusmodi precibus & nominationibus parere & intendere, nec non perſonas ipſas ad huiuſmodi beneficia*, x *poſtquam ipſis de illis canonicè proviſum fuerit, juxta earundem Precum, aut nominationem tenorem, recipere, & admittere debeant & etiam teneantur.*

## SCHOLIA IN SECTIONEM II.

a QVOD SI PER TE) Hic incipit exordium conceſſionis Precum, & advertere quòd non ſolùm nominati per Cæſarem gaudent hac prærogativa Precum, ſed etiam nominati per eum cuius illud per Cæſarem ceſſum eſt. Unde nominati à Sereniſ. Electore Colonienſi Principe. & Epiſcopo noſtro clementiſſimo cenſentur nominati à Cæſare, quia nominatus de mandato alterius, cenſetur nominatus à mandante, *Feli. in repert. in verbo nominatus de mandato.* Sed an contra Cæſarem poſſit cadere præſcriptio, ſi indulto nominationum non utatur? Negativè reſpondeo, quia contra privilegium conſiſtens, in voluntate privilegiati, non currit præſcriptio, ſi non fuerit uſus privilegio, dummodo tamen alii fuerint uſi, *Cald. conſ. 1. de Preſcript. not. in c. ut privilegia. de privileg.* SECUNDO quæritur utrum Imperator qui unum nominavit, variare poſſit? & videtur quod non, nam in fortioribus terminis, ſi Papa conferret duobus, & declaret poſtea quod intendit, & intendebat ſecundo conferre, & non primo, ea declaratione non obſtante judicabitur pro primo, [illegible] *reg. 17 Cancell. de non toll. ius quæſit in pr.* Secundo facit, quod illuſio & variatio in principibus, & perſonis gravibus ut plurimum damnatur, *Clem. [illegible] de renunciat. Rota deciſ. 33. nu. 17. & 18. de prabend. in antiq. Io. Monac. in [illegible] 1. nu 21. de conceſ. prabend.* debet enim princeps eſſe conſtans & imobilis, ſicut lapis angularis, & ſicut Polus in cælo, & unum duntaxat calamum, & unum [illegible]m habere, & non plures, *Philip. Probus in Reg. Fruſtra num. 5. de reg. jur. in Mart. Laudenſis Tract. de principibus q. 258.* Tertio facit, quod

*Ceſſionarius Cæſarum nominat.*

*An cadat præſcriptio contra Cæſarem non utentem ſuis nominationibus.*

*Cæſar qui unum nominavit an variare poſſit?*

Nominatio Cæſaris habet vim præſentationis vigore cujus Prælatus tenetur inſtituere præſentatum, *cap. decernimus 16 quæſt 7.* dicitur enim nominatio quædam gratia ſeu beneficium quod decet eſſe manſurum, *reg Decet, de Reg. Iur. in 6* Ideoque videtur quod Cæſar poſtquam aliquem Clericum nominavit Collatori, quod non poſſit reſilire à ſua nominatione, *ex dictis & notatis per Gl. in pragm ſanctio. tit de collatio. verbo nominare.* Pro contraria tamen ſententia non deſunt argumenta, & in primis videmus quod legatus, qui reſervavit ſibi beneficium pro certa perſona, poteſt revocare & alteri providere, *ut notat Hoſtien. in c. dilectus, de jure patron. Io. And in c. præſenti, in verbo pendente de officio leg. in 6. Io. And. in addit ad Speculat. tit de legato. §. nunc tractemus verſ item legatus.* Secundò, quia quotieſcumque quis habet gratiam vel nominationem ſuper beneficio ſibi conferendo, per illam non quæritur nominatio, ſed ſolum habet jus implorandi officium executoris, ut ſibi provideat vel faciat ſibi provideri, *glo. in cap. veniens, de Renunciat. Innoc. in cap. litteris & in cap. Conſtitutus de Reſcript. Abb. in cap. Capitulum & ſeq. de Reſcript.* Nec videtur obſtare, quod dictum eſt, nominationem habere vim præſentationis, quia id hactenus verum eſt in beneficio vacante, & ſic de re non integra; ſecus in beneficio vacaturo, quia omnes iſtæ expectativæ ſunt odioſæ. Nec etiam obſtat quod in Papa dictum eſt, quia ibi res deſierat eſſe integra, & alteri jus quæſitum erat: qua de re dicam adhuc infra verſ. XIII. quæritur.

*Secundo nominatus qui habet litteras expeditas, an præferatur primo litteras non habenti*

TERTIO quæritur ſi Cæſar hodie unum nominet, & cras ſecundum, qui curet ſolenni ritu litteras Cæſareas expediri, an hic ſecundus primò præferatur? Minimè, quia ſcriptura non eſt de eſſentia gratiæ, *Archid. & Io And. in proœm. Sexti decret alium, Abb. in cap Noſti de electio.* Confirmatur, quia imperialis ſanctio non indiget ſcripto, *L. ſancimus §. exceptis C. de donatio.* Præterea quæcumque in præſentia principis diſponuntur, ſive illa ſcripta ſint, ſive non, ſervanda ſunt, *cap Inſtitutionis 25 q. 2. §. perficiuntur Inſtit. de Donatio.* Inſuper valet collatio facta de Eccleſia etiā ratione proprietatis ſine ſcriptura, ſi prius verbo conceſſit princeps & poſtea confirmat per litreras ex intervallo, unde videtur approbare & cōfirmare litteris, quod prius declaravit verbo, & ſic quod princeps donavit in continenti, etiamſi nullæ littere ſecutæ ſint, vel ſigillum appoſitum, valet collatio, *Abb. in c. cùm conveniſſent, in 2. nota de Reſtit. ſpol* Denique facit textus in Clem Dudum §. nos idem ubi text. æquiparat privilegium, & gratiam conceſſam verbo vel ſcripto, ergo idem videtur dicendum in præſenti caſu Poſtremò, ſi Princeps qui fecit gratiam verbo, moriatur, executio pertinebit ad illius ſucceſſorem, *cap. in litteris de Reſcriptis,* Hinc extat Regula Cancell. Rom. 9. de litteris in forma Rationi congruit expediendis, qua ius conceſſum ſupplicanti per ſignaturam Papæ non expirat ejus morte, etiamſi bullæ non fuerint expeditæ, qua de re latius ſcripſi in commmentarijs ad Regulas Cancell. quæ modò excuduntur in typographia Kinckij. In

oppoſi-

Oppoſitum tamen militant iſta: primò, quia non habet litteras expeditas, nihil habere videtur, ſi ſolum oraculum vivæ vocis habeat: nam in conceſſione dignitatis vel officii, quam facit Princeps, debet eſſe ſacrum Principis autographum *L. ſacri afflatus C. diverſ. Reſcript. L. probatorias, Cod. de diverſ. off.* Secundo, facit illud Baldi *in L. nec exemplo in fi. C. de probatio.* Quod Rex vel Princeps habet ſigillum authenticum cum ſcriptura ſolenni, quando aliquid confert, vel donat, ut oſtendatur potentia regis, alias non eſſet niſi ſcriptura privata, vel propoſitum in mente retentum, quod nihil operatur. Pro ſolutione dicendum eſt, modò jam dicta vera eſſe quoad ſubſtantiam ſeu validitatem gratiæ, ſed quoad illius probationem ſcriptura neceſſaria eſt, per not. Mohed. *deciſ. 9. nu. 1. ut lite pendente.* Rebuff. *in concordata, tit. de mandatis apoſt. §. item in litteras, & in praxi in 2. part. ſignat. nu. 15 in pr.* Quod adeò verum eſt ut ne quidem proficiat inſcriptio in Rotulo CÆSAREO, quia ex eo non acquiritur jus in re nec ad rem, cùm ſit tantùm nuda annotatio ad Principis memoriam, ideoque ſic inſcripti, & nominati, expectantes dicuntur non proviſi, *cap. ult. de conceſſ. præbend.* Quam concluſionem etiam veram eſſe in Regaliſta ſcribit ARNULPHUS Ruzeus *in ſuo tract. Regaliorum*, ut ſi v. g. Rex hodie conferat beneficium vacans in Regalia, nec tamen expeditur proviſio ſub ſigillo regio, & nihilominus, craſtina die alteri conferat, qui habeat ſubſcriptionem Regis, ſigillumque appenſum in diplomate, valebit prima gratia, [illegible] non fuerit in ſcriptis redacta: nec ſigillum regis appoſitum, atque ita fuiſſe Judicatum per Arreſtum *die 3. Decemb. anno* 1390. refert idem Ruzeus

QUARTO quæritur, quid ſi duo de eadem temporis data concurrant, quis potior? Concluſio I. Si in una ſit dies & hora, in alia ſolum dies, præferetur is qui habet horam: quia in temporis incertitudine is præferendus eſt, qui probat tempus præciſum & determinatum, Oldr. *l. ſi rebus C de donat. ante nupt. Fel. cap paſtoralis col. 3. verſ.* [illegible] *de Reſcript.* SECUNDA Concluſio. In concurrentibus [illegible] collationis eodem tempore duobus factæ is præfertur, qui eſt in poſſeſſione, *[illegible] ex litteris de probat. Bart. l 1 § non autem ff. de bon. poſſeſſ. ſec. tab.* [illegible] ordine ſcripturæ, qui in Cæſaris Cancellaria obſervatur, [illegible] prius in album Præciſtarum ſit relatus, qui enim prior eſt in ſcriptura, cenſetur eſſe prior in tempore, *L. quoties C. de* [illegible] *l. Servus ex his communis ff. de ſtipulat. ſervorum.* Si autem ex ordine ſcripturæ prioritas diſcerni non poſſit, conſulendus erit Cæſar, qui utramque gratiam fecit. Tertia Concluſio. Si unus ſit nominatus à Cæſare, alter ab [illegible] re partes ſuas commiſit, nec conſtet de temporis prioritate,

*Uter Præciſtarum potior ſi duo concurrant de eadem temporis data.*

tate, præfereturis qui à Cæſare eſt nominatus *c. ſi à ſede de preb. in 6.* Nam & in collatione Epiſcopi ac Vicarij eodem tempore facta, præfertur Epiſcopi, tanquam dignioris, *Caldermus conſ.2. de officio Vicarij, d. cap. ſi à Sede.* Et ſicuti Papa conferendo beneficium, videtur alteri poteſtatem conferendi abſtuliſſe, *cap. ut noſtrum, ut Eccl. beneſ. ſine diminut. conferantur*, ita & Imperator Papa enim & Imperator fraternizant, *ut oſtendit Eraſmus à Chokier frater meus in ſuo tract. de Iuriſdict ordinarij in exemptos part. 4. quaſt. 13.* Quarta concluſio Qui prius executori præſentat diploma Precum Cæſarearum, præfertur alteri cui de eadem data facta eſt collatio, *Rota deciſ. 100. Item ſi unus, in No. Feli. in d. cap. Capitulum Sanctæ crucis, de reſcript. Arnulphus Ruzæus tract. Regaliorum privilegio 46. nu. 10. in fin.* quod latius oſtendo ad Reg. XV. Cancell. *Concurrentibus in data nu. 48. & ſeqq.* Sed quid ſi Preciſta poſt acceptatum & collatum ſibi ab executore beneficium perdiderit diploma ſuarum Precum, an poſſit beneficium cum ſola collatione retinere; quo affirmativas reſpondit Feli. *in cap. in noſtra verſ. Spoliatus in fi. & ibi Ant. de But. de reſcript.* nam collatio conſervatur ſine litteris Nominationum, *per c. Cum olim. 1. de privileg. glo. in c. Sane de Renunciat.* Quinta Concluſio: Præferri debet is alteri, in cujus diplomate inſerta eſt clauſula *motus proprij, arg. cap. ſi pluribus, de prabend in 6. Ruzæus ubi ſupra nu. 12.* vel clauſula, ETIAMSI ALTERI CONTULERIMUS: ea enim denotat gratiam alterius eſſe poſteriorem: quia cum in diverſis ſcripturis concurrit gratia & habitus, privatio ſemper præſumitur poſterior, *Bald. cap. 2. de off. deleg.* & proinde ratione juris primò quæſiti, ab eo jus tolli non poteſt *L. id quod noſtrum, ff. de Regulis Iuris.* Sexta concluſio: Si Cæſar unico verbo primarias nominationes duobus conferat, neutra collatio valet; nam ad validitatem cujuslibet actus duo requiruntur, voluntas, & poteſtas, *cap. cum ſuper Abbatia, de off. deleg. ubi Bald. & Decius facit textus in cap. adhac, il. 1. ibi. poteſt. ſi voluerit, de appellationibus.* In Cæſare autem duobus eodem actu conferente deficit poteſtas, per Juris theoriam, ubi non aſſiſtit juris potentia, inanis eſt voluntas. *Bald. in l. nolle, ff. de acquirenda hæreditate*, ergo ſi deficit poteſtas, ſequitur nullitas, cum illa duo copulativè requirantur. Ideò neceſſariò debent ad eſſe illa duo, *Philip. Probus tractat. juris Regaliæ quaſt. 28.*

*Cæſar an ſecundum nominare poſſit, ſi Preces quoad primum non ſint ſortita effectum.*

QUINTO quæritur ſi Preces conceſſæ alicui non fuerint ſortitæ effectum, ut puta ob mortem Preciſtæ, an Cæſar poſſit alium nominare? videtur quod ſic: quia Indultum illi datum eſt contemplatione ſuæ perſonæ, aut dignitatis CÆSAREA, ideò per primam collationem poteſtas conferendi non eſt extincta, *gloſ. in pragm. ſanct. tit. de part. poſſeſſ. verbo beneficium.* Secundo, quando actus non habet effectum ſecundum intentionem diſponentis, non reſtringitur ad unum actum, ſed de ulteriori actu ſemper intelligitur, donec res ſortiatur effectum, *Bald. in L. invitus in fi. C. de procurat. Anaſtaſ.*

Germo-

*Germ... tr. 19. de Indult. Cardin. §. volumus autem, nu. 49.* ubi ex Geminia *in cap. ſi compromiſſarius, §. & idem de Electio.* ſcribit, quòd commiſſio alicui facta de providendo intelligi debeat cum effectu. Confirmatur per notata Jo. Mon. *in cap. ſicut nu. 9. de verb. ſignif. in 6. quem ibi ſequuntur Io. And. & Domin.* ubi ſi Epiſcopus habeat privilegium cum temporis præfinitione, ut poſſit eligere quatuor clericos ſuis obſequijs inſiſtentes, qui percipiunt fructus ſuorum beneficiorum in abſentia, illoſque eligat, demum alter eorum cedit, vel decedit, certè loco illius alium poteſt ſurrogare, *c. ſicut, §. in annos 2. reſp. ff. quib. mod. uſufructus amittatur, S... aphil. tract. de prærog. expectat.* Probatur inſuper à ſimili; nam patronus laicus poteſt plures præſentare, donec actus fuerit plenè conſummatus, *... in cap. quarto Col. C. de Iudic. gloſ. in Clem. 1. verb. ſimul vel ſucceſſivè eodem tit.* Neque præmiſſis adverſatur, quòd omnis diſpoſitio intelligenda ſit de prima vice, *l. boves, §. hoc ſermone. ff. de verb. ſignif.* quia Cæſar non intendit niſi ſemel conferre, dummodo plenè & effectualiter contulerit, & hoc eſt potius accumulatio ad primum jus, quam variatio. Quæ concluſio etiam obtinet in jure Regaliæ, quo Rex Galliæ toties conferet, quoties vacaverit, donec & uſquequo jus ipſum Regaliæ plenè ſit ad effectum deductum, *Arnulphus Ruzæus tract. Iuris Regaliorum privileg. 2, num. 5. & ſeqq.*

*Beneficio effecto litigioso & postea per obitum Precista vacante an Cæsar alteri preces conferre possit.*

SEXTO quæritur, an ſi beneficium, ad quod Preciſta nominatus eſt, eidemque exinde collatum, fiat litigioſum, & pendente lite Preciſta moriatur, aut juri ſuo cedat, Cæſar poſſit alteri Preces conferre, ſeu alium ſurrogare? Ita videtur argumento ducto à Regaliſtis ad Preciſtas, *Philip. Probus tract. Regal. q. 3... qui* utitur hac ſi ratione: de jure enim communi videmus, quod ſi electus lite pendente moriatur, aut cedat, vel electioni non conſentiat, electio ad eligentes revertitur, *cap. 1. de reſtit. in integrum, & cap. ſi electio de electio. lib. 6.* & licet hæc jura loquantur in electionibus, idem tamen dicendum in collationibus, *cap. 1. ut lite pendente in 6.* quia ſi pendente lite alter colligantium moritur, collatio ad eum, qui priùs jure proprio non devoluto contulerat, revertetur. Nec refert quod iſta jura loquantur in Collatoribus Eccleſiaſticis, quia idem obſervari debet in Cæſare, qui jus ſuum metitur à Papa, *Reg. qui in ... ff. de Reg. juris,* à cujus Indulto ſit, ut beneficium ſit illi affectum, quoad uſque collatio per ipſum facta fuerit ſuum plenum & pacificum ſortita effectum, ut prædiximus. Nam alias Preciſta nunquam eſſet pacificus, quia ordinarij Collatores (qui cane peius & angue odio habent Preciſtas) moleſtias ſemper exhiberent Preciſtis non facturi ſi videant, quod ſi lite pendente moriatur, collatio precum Primariarum ad Cæſarem revertetur. Quæ etiam ratio militat in Regaliſta, ut ſi is lite pendente cedat vel decedat, Rex poſſit beneficium litigioſum conferre, nec dicetur his contuliſſe, quia hæc collatio eſt quædam ſurrogatio, quæ cenſetur eadem cum prima. Sed hoc Galli notent, quos remitto ad Philip. Probum *tract. juris Regal. q. 30.*

*Cæſar an poſſit iterum conferre ſi Preciſta gratiam non acceptaverit:*

SEPTIMO, præcedenti quæſtioni affinis eſt iſta ſi Preciſta repudiet gratiam, an Cæſar poterit iterum conferre? Præmitto, repudiationem gratiæ fieri dupliciter, facto, & non facto: facto fit, quando Preciſta expreſſis verbis juri ſuo renunciat, non facto verò, quando ob negligentiam inducitur præſumpta renunciatio: utpote ſi intra menſem nõ acceptet, ut hic ſtatuitur, quando enim quis tenetur ad factum limitato tempore, ſi non facit, probatur negligentia, & ex ea tacita juris renuntiatio, *L 3 §. ſi ad diem. ff. de re militari, l. 2. §. ſed ſi quis, ff. ſi quis cautio.* Quæ etiam elicitur ex eo, cum primus impetrans ſic dimittit, ut conferatur beneficium ſecundo impetranti, ita quod procedatur ad executionem illius collationis, tunc enim dicetur conſtitutus in notabili negligentia, *text. in c. tibi qui, de reſcript. in 6. in c. ſi clericus, verbo, negligenter petere diſtulerit, de præbendis in 6. Abb. & Fely. in cap. Ceterum, in cap. ad audientiam 2. & in cap. Capitulum ſanctæ crucis, de reſcriptis.* Si itaque Preciſta repudiet uno ex iſtis modo, poterit Cæſar alteri liberè conferre, & iterum ſi is repudiet alteri, donec Preces plenum ſint ſortitæ effectum, *Probus tract. juris Regal. quæſt. 10. 30 conſerunt quæ ſcribit Simonetta de Reſervat. beneficiorum, quæſt. 58. & ibi Gratut.*

*Utrum Cæſar preces concedens poſſit mutare naturam ſeu qualitatem beneficij:*

OCTAVO quæritur, an Cæſar Primarias Preces concedendo, poſſit immutare naturam beneficij; diſtinctione quæſtio hæc terminatur; aut enim CÆSAR confert uti patronus: aut ut non patronus: priori caſu poteſt qualitates & conditiones tempore fundationis appoſitas in totum tollere, vel ſaltem alterare, *Abb. in c. illud in fi. de Iurepatron. gloſ. in cap. memini 18 quæſt. in verb. liberam facultatem loco religioſo, Hoſtien. tit de Iure patronat. §. qualiter transferatur. verſ. vocatione, Calder. conſ. 4. de Iure patronat.* Accedit quod favore fundatorum introductum eſt, in eorum odium non debet retorqueri, *Reg quod in favorem, de Reg. Iur. in 6.* In favorem autem eorum introductum eſt, ne quod extremis illorum elogijs ordinatum eſt, facto, & ordinatione alterius evertatur: atqui in odium fundatoris vel hæredum redundaret, ſi quod ordinarunt, mutare aut tollere non poſſent. Denique facit quod Hoſtien. ſcribit *in cap cum acceſſiſſent, de conſtitut.* quod ſola authoritas & conſenſus fundatoris vel ejus hæredis ſufficit ad hoc, ut tollatur natura, & conditio aut inſtitutio in ipſa fundatione appoſita: cui adſtipulatur Abbas, & Imo. dicentes, quòd ſi in inſtitutione beneficij collatio eſt facienda Presbytero, poteſt cum licentia patroni ſuper hoc diſpenſari. *Idem Abb in cap. fin. de Clericis non reſiden.* Nec obſtat ſi dicatur qualitatem illam, puta Theologalis præbendæ, vel aliam extingui, quia ſuſpenditur dumtaxat ad tempus: nam prima poſtea vacans extra Indultum Primariarum Precum debebit Theologo aſſignari, & idem dic in ſacerdotali, *per not. Philip. Probi, tract regal quæſt. 21. num. 3.* Secundo verò caſu dicendum eſt, Cæſarem jus iam acquiſitum Eccleſiæ tollere non poſſe, eſſet enim ſpecies alienationis, *Abb. in cap. cum dilectus de conſuet.* Accedit quod limitata poteſtas tranſit cum ſuo onere; *cap. ex litteris de pignoribus.* Hinc ſcribit Panor. *in cap. ne*

*[illegible] & in cap. cum Magiſtrum, de electionibus*, quod tenetur providere ſecundum qualificationem, qua tenebatur collator ille ſuperior, ad quem fit potius devolutio, *gl. in pragm. ſanct. o. in §. quod ſi quis, in verbo ad proximum ſuperiorem, tit. de collationibus*, ubi dicit quod quando devolvitur poteſtas alicui, tenetur providere hominibus illius qualitatis, ſecundum naturam inſtitutionis beneficij. Poſtremò faciunt Notata Baldi *in L. ſi quis ad declarandum, Col. 3. C. de Epiſcop. & Clericis*, quod ubicumque diſpoſitio teſtatoris eſt certa, reſpectu caſus, perſonæ & loci; nunquam poteſt alterari, *ut eſt textus expreſſus in [illegible], de religioſis domibus, Arnulphus Ruzæus tract. juris regaliorum, [illegible] 49. num. 11.*

NONO Quæritur, an Cæſar Nominationibus poſſit apponere conditionem, Videtur quod non; quia inferiores Collatores debent beneficia conferre [illegible], *DD. L. fin. C. de pactis, cap. quæſitum, de rerum permut. cap. 2. de Electio.* [illegible] hactenus verum eſt, niſi adjiciatur conditio, quæ de jure ineſt, *Abb. in cap. relatum, de præbend. & in capite olim 1. de reſtitut. ſpol.* Hinc dicit Baldus *in cap. [illegible] eſt, de præbend.* quod ſi Epiſcopus contulit unam Eccleſiam curatam ſub conditione ſi reſignaverit primam, ſubſiſtat talis collatio, quia hæc conditio tacitè ineſt, *cap. de mult. 1, de præbend.* — *Cæſar an poſſit nominationibus apponere conditionem.*

DECIMO quæritur an ſi Preciſta ſit nominatus ad ſimplex beneficium, poſſit illud acceptare ſi fuerit erectum in curatum? Oldrad. *conſ. 58.* & Ancho. *in Clem. 1. [illegible], nu. 37. de Conceſſ. præben.* reſponderunt negativè: quia omnis diſpoſitio intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus, *L. continuus, §. cum quis, ff. de Verb. oblig. L. cum quis, de Solutio. L. quod Servius ibi glo. de Condit. & demonſtr. Dec. conſ. 3[illegible]. Alex. conſ. 71. nu 8 lib. 5 Pariſ. conſ. 34. num. 13. lib. 2.* Ego tamen aliter ſentio, cum Indultum noſtrum comprehendat etiam beneficia curata: in quo eſt etiam attendenda obſervantia: Facit deciſ. Rotæ *Apud Illuſtr. Cardinal. Seraphinum de anno 1601. Mercurij 5. Decemb.* in qua fuit dictum quod per mutationem non extinguitur privilegium quod eſt compatibile cum ſtatu immutato, ſecus ſi ſit incompatibile: & in his terminis procedit regula illa, quod diſpoſitio illa intelligitur rebus ſic ſtantibus. — *An ſi Preciſta ſit nominatus ad aliquod beneficium ſimplex, poſſit illud acceptare ſi ſit erectum in curatum.*

VNDECIMO Quæritur, an Preciſta ultra Cæſaris Nominationem, nova opus habeat collatione ſeu inſtitutione ab Ordinario beneficij Collatore, Pro cujus reſolutione primò ſciendum, Beneficium Eccleſiaſticum non poſſe licitè obtineri ſine canonica inſtitutione, ut habet juris Regula, Canonica autem inſtitutio ea appellatur, in qua omnia ſubſtantialia validæ inſtitutionis largo modo ſumptæ concurrunt, id eſt collatio, inveſtitura & in poſſeſſionem inductio, & decens perſonæ habilitas, tam ex parte conferentis, quam ex parte illius, in quem collatio facta eſt. — *Vtrum Preciſta nova opus habeat collatione ſeu inſtitutione.*

Verum in ſubjecta materia inſtitutio accipitur pro receptione, & admiſſione juris alicujus collativa, quæ fit ad præſentationem Precum Cæſarearum,

& hæc receptio trahit ſecum canonicam inſtitutionem, & effectum poſſeſſionis juris, nec alia ulterius indiget alicuius opera vel gratia , niſi ad actum poſſeſſionis corporalis, in qua tantum conſiſtit executio facti, *Rota deciſ. 441. fuit dubitatum, alias 16. de conceſſ. præbend. VVameſ. conſ. 247. num. 27. de præbend.*

Quæ ſanè interpretatio egregiè fulcitur verbis Indulti Pontificii in ſectione 11. in fin. ibi : NEC NON PERSONAS AD HUIUSMODI BENEFICIA POSTQUAM ILLIS IPSIS CANONICE PROVISUM FUERIT JUXTA EARUNDEM PRECUM AUT NOMINATIONUM TENOREM RECIPERE ET ADMITTERE DEBEANT ET ETIAM TENEANTUR. Ex quibus verbis non obſcurè patet mentem fuiſſe Sereniſſimi , ut demum ordinarii beneficiorum, ad quæ per Cæſarem nominari quem contigerit , demum teneri recipere , poſtquam canonicè illis proviſum fuerit. Quod habet ſummam æquitatem. Neque enim laici, quantacumque dignitate præfulgeant, ius habent inſtituendi , nec mittendi falcem in meſſem miniſtrorum Chriſti , *cap. ſi quis deinceps, 16. quæſt. 7. cap. quiſquis , cap. Meſſana de electio. Rebuff. ad concord. tit. de collatio §. 1. verb. Prædicationis actum.* Hic autem inſtitutionis actus per Epiſcopum ſeu alium ordinarium Collatorem non per litteras miſſivas fieri debebit, ſed per litteras patentes, quæ faciunt fidem in iudicio, non etiam litteræ miſſivæ ; *Io. And. poſt Hoſtien. in c. patentibus litteris , nu. 1. not. 1. de privileg. & ibi Anto. de But. nu 7. cap. 1. ibi. per eius patentes litteras de tempore ord. text. in cap. 2. de off. ordin. Rota deciſ. 20. in antiq. Caputaquen. deciſ. 360. nu. 6. ibi, in certis litteris patentibus, parte 2.* Quod intellige , quando litteræ clauſæ non apparent authenticæ, ut quia remotum vel fractum eſt ſigillum, alias ſecus, *arg. cap. inter dilectos, §. præterea, de exceſſ. Prælat. cap. cum olim 2. de off. deleg.* Tamen melius eſt, ut litteræ patentes conficiantur , cùm litteræ clauſæ hoc habeant inconveniens, quod ſigillum de facili rumpitur , removetur , ſeu frangitur tempore apertionis, ut dicunt Hoſtienſ. & Anto. de But. *in d. c. patentibus litteris.* Sed quid ſi Ordinarius recuſet inſtituere ? Preciſta tanquam ad ſacram anchoram confugiet , ad Executorem per Cæſarem datum , qui vel eum inſtituet inducendo illum in poſſeſſionem intra menſis ſpacium , quòd inductio in poſſeſſionem habeat vim proviſionis , *teſte Staphil. de litt. grat. tit. de vi & effectu clau. verſ. ſexto quæritur, Rota deciſ. 441. incip. fuit dubitatū* , vel ordinarium per cenſuras compellet, ut habetur in Indulto Sectio IV. ibi : *Conferre & aſſignare, nec non omnia & ſingula quæ ad hoc , ut Precum ſeu Nominationum & acceptationum & collationum huiuſmodi ſuccedant effectus oportuna fuerunt facere authoritate noſtra , per cenſuram Eccleſiaſticam exequi poſſint : & valeant &c.*

DUODECIMO QUÆRITUR , an Imperator ante confirmationem à Papa poſſit

poſſit Preces Primarias concedere ? quæſtionem hanc malo proponere , quam decidere. Videatur Cardinalis Tuſchus *tract. com. concluſ. tom. 4. concluſ. 39. per tot. Azorius lib. 10. Inſt. moral.*

DECIMO TERTIO quæritur, an Cæſaris Preces quandoque evaneſcant ? Ita, & quidem ex parte Cæſaris , ut ſi Papa privilegium ſeu facultatem ſibi conceſſam revocet: Papa enim poteſt revocare omnia privilegia conceſſa Principibus ſecularibus, etiam non ſubjectis, quando Papa conceſſit eis Eccleſiaſtica vel ſpiritualia, quia quoad conceſſa, ſunt effecti ſubditi Papæ , *Gemin. conſ. 74. num. 10. & ſeq.* maximè quando ſunt quæſita ex præſcriptione, *Natta conſ. 511. & 512. per tot. Ant Gabriel. lib. 3. commun. concluſ. tit. de Iure quæſito non tollendo, Card. Tuſchus tract com. concluſ. iuris concluſ. 761. in fi. cap. pen. de præbend. in 6 cap. ult. de conceſſ. præbend. Hippol. de Marſilijs ſing. 166. verbo Inconſtantia.* *An Cæſaris Preces aliquando evaneſcant.* Quod hactenus intelligo, dummodo ſubſit cauſſa: nam quando Princeps benemerito donat, ſeu aliquid concedit, ut facit Cæſari, non debet facultas huiuſmodi ſeu donatio ab ipſo auferri ſine cauſſa; ut multis auctoritatibus probat Mandoſ. *ad Reg. xi. Cancell. nu. 7.* Ex parte Preciſtæ, ſi is ſuis nominationibus renuntiaverit, *v. Rebuff. quæſt. ult. n 17 in tract nominat.*

DECIMO QUARTO quæritur, an Cæſaris Preces capiant beneficia vacantia ob crimen ? diſtinguo, aut ſunt beneficia vacantia ipſo iure , nimirum propter crimen aſſaſinij , hæreſis , ſimoniæ & aliorum ( de quibus ſiquidem ſcripſi ad Reg VIII. Cancell. 7. glo. ) quæ inducunt vacationem ipſo jure, & dubium non eſt , quin ejuſmodi beneficia vacantia ſub Precibus Cæſareis comprehendantur, etiamſi ſint illa S. ſedi reſervata : quia Pontifex in eo Indulto Cæſari conceſſo , reſervat tantum ſibi beneficia vacantia per conſtitutionem extravag. ad Regimen In quo tamen notes quod etiamſi eiuſmodi beneficia vacent ipſo iure, poſſintque Preciſtis conferri non expectata ſententia, nec vocato poſſeſſore , non poterit tamen collatio de facto exequi, nec Preciſta in poſſeſſionem realem induci, niſi prius vocato , & audito poſſeſſore, & cauſſa cognita, *c. Licet Epiſcopus de præbend. in 6. Oldrad conſil. 126. de toto, Baldus conſ 135 lib 4 Carolus M. ad conſuet. Pariſ. tit. 1. glo 3. nu. 12. Gemin. ad cap. 1. nu. 9. de conceſſ. præbend.* aut ſunt beneficia , quæ non vacant ipſo iure, ſed per ſententiam, ut homicidæ, periuri, irregularis &c. & horum beneficia non debentur Preciſtis, niſi lata privationis ſententia, *Milis in repert. verb. Homicida.* ubi dicit, quòd irregularis non poteſt de novo beneficium acquirere ſine diſpenſatione, ſed priùs quæſita retinet, donec privetur per ſententiam, ut declarat Jo. And. *in cap cum noſtris de conceſſ. præbend.* & interim poterit ſi velit reſignare, ut eſt communis ſententia, quam explico in Regul. Cancel. de Surrog. Collitig.

*Utrum Cæſaris preces capiant beneficia vacantia propter crimen.*

*Preciſta factus crimino-ſus an alias Preces à Cæſare impetrare poſſit;*

Verùm è diverſo quæritur, ſi Preciſta fiat inhabilis, vel irregularis, aut crimen commiſit quod privationem inducit ipſo iure, ſicque nominatione ſua exciderit, an is poſtea alias Preces à Cæſare impetrare poterit? Pro negativa facit quod ſi rurſum admittatur ludibrio erit prior privatio, *c. commiſſa. de Electio. in 6. Clem. ne in agro, §. cæterum. de ſtat. Monach. L. prætor. ff. de Iudic.* Nihilominus affirmativa verior eſt, probaturq; argumento à contrario ſenſu: nam ſi quis fuerit adeptus ſecundum beneficium incompatibile cum primo, ipſo iure eſt privatus primo, ad quod redire non poteſt ſine nova collatione, *Extravag. execrabilis, § ſtatuimus, de præb.* ergò à contrario ſenſu cum nova collatione redire poterit. *per c. 2. de renunciat.* atque ita pari ratione poterit alias novas Preces impetrare, earumque vigore beneficium obtinere.

*An Cæſar Preciſta contrahenti matrimonium poſſit alterum ſurrogare;*

Decimo Quinto quæritur, ſi Preciſta contrahat matrimonium, aut ſponſalia de præſenti, quo caſu Preciſta ſuis cenſetur renunciate Precibus, *gl. & DD. in c. uno. de cler. coniug. in 6.* an Cæſar poſſit huic alterum ſurrogare? Ita videtur: quia quamdiu Preces non ſunt ſortitæ effectum, Jus nominandi Cæſari competens non cenſetur extinctum, per ea quæ ſupra oſtendi *in glo. verb. quod ſi per te verſ. quinto quæritur.* Ad quid ſi contraxerit matrimonium & non tenuerit? dicendum Preciſtam non excidere ſuis Precibus per Reg. non præſtat impedimentum quod de iure non ſortitur effectum, *de Reg. Iur. in 6.* Imò, qui impetravit primam vacaturam, & interim uxorem duxerit, poterit nihilominus ſi tempore vacantis præbendæ uxor ſit mortua, primam vacaturam obtinere, verba ſunt Angeli *in §. 1. n. 1. inſt. Quibus mod. ius pat. poteſt ſol.* In quo tamen ego ſubſiſto. Cæterum quod dixi in caſum matrimonii poſſe Cæſarem Preciſtæ alterum ſurrogare: Extende 1. ſi Preciſta ſuis Precibus renunciaverit, quia poteſt quis privilegio in ſuum favorem introducto renunciare, *L. ſi quis in conſcribendo, C. de Epiſcopis & Clericis. cap. ſi diligenti, de foro competenti*; idque ſive expreſsè, ſive tacitè, quia hoc caſu tantum operatur tacitum, ſicut expreſſum, *arg. L. cum quid. ff. ſi certum petatur. & ibi late Iaſ.* eoq; caſu alterum, ſurrogabit, *per prædicta.* Tacitè autem cenſetur renunciare, ſi Preciſta efficiatur miles: qui enim arma militaria exercet, perdit privilegium Clericorum: quia facit actum contrarium clericatui, *Innoc. in cap. 1 in Audientia. de ſentent. excom.* Imò perdit beneficium ſi quod habet, *Flam. Pariſ. de Reſig. benef. lib 1. quæſt. 1. n. 22.* & ita in terminis decidit Senatus Sabaudiæ apud Ant. Fabrum *l. 1. defin. for. tit. 3. defi. 25.* Idemque dicendum de milite cœleſtis militæ; unde ſi Preciſta cucullam monaſticam ſumat, profeſſionemque emittat, cadit iure Precum, *Probus tract. iuris Regalium quæſt. 6.* poteſtque denuo Cæſar alium in eius locum ſorrogare, *iuribus dictis.*

Decimo Sexto quæritur, an Cæſareæ Preces ſint iuris favorabilis, vel odioſi. Pro affirmativa facit quod pontifex motus fuit ob favorem, & merita

*An Preces ſint juris favorabi-lis vel odioſi?*

[illegible] Cæſaris [illegible] enim ſciatur an actus ſit favorabilis, vel odioſus, inſpiciendum ſemper eſt an agens motus fuerit ob favorem, vel odium; *Bald. in L. 1. Col.* [illegible] *puero de effectu, C. de ſum. Trinit. Bart. L. Exceptionem, ff. de cond.* [illegible] Regulariterque leges, ſtatuta, privilegia, Indulta cenſentur favorabilia vel odioſa ex principali intentione concedentium *Bald conſ. 433. Domina Io-*[illegible]*, Col. 2. lib. 3 & in l. venia, C. de in jus vocand. Milis in repertorio, verb. Lex* [illegible] *favorabilis.* Denique privilegia Principum late ſunt interpretanda, *L.* [illegible] *§. de conſtit. princip. ubi DD.* Nominationes autem ſeu Preces Primariæ ſunt ad inſtar privilegij, *Rebuff ad Concordata, tit. de collatio §. movemus. verbo* [illegible]*mus.* Verius tamen eſt Preces has Cæſareas eſſe juris odioſi, & proinde reſtringendas; Ratio eſt, quia recedunt a jure communi: Imperator enim jure communi jus beneficia conferendi, aut ad ea nominandi jure proprio non habet, ſed ex privilegio, *Selva de beneſ.* omne autem privilegium contra jus commune ſtrictè intelligi debet, & interpretari, *c. porro de privileg. in 6. Card.* [illegible] *n. 6 practic concl. concl. 731.* & omnis receſſus à jure communi eſt odioſus atque reſtringendus, *Abb. in cap. cum dilectus de conſuet. cap. 1. & 2.* [illegible] *P* [illegible] *cap. quæ a jure communi, de Reg. juris in 6. L. quòd vero, ff.* [illegible]*us:* Ideoque Reſcripta, Privilegia, Gratiæ Pontificum, in quantum à jure communi recedunt, juris ſunt odioſi, & reſtringenda, *late Fely. c. cauſ*[illegible]*, de Reſcript. Io Bapt. Leonellius, de ſurrept Reſcript. quæſt 3. art 7. Ty*[illegible] *retract. conſang. §.* [illegible] *glo. 9. nu. 180. & l. iiſdem §. 35. glo. 1. Rebuff in praxi* [illegible] *tit. Differentia inter privilegium & Reſcriptum, nu. 23. in fi* Non obſtant in contrarium adducta: Et quidem primum. Licet enim Preces conceſſæ [illegible] favorem Imperatorum, tamen cùm concurrat etiam præiudicium ordinariorum, cenſeri debent odioſæ, quia cùm in aliqua diſpoſitione concurrit [illegible], & odium, ea debet ſimpliciter cenſeri odioſa, *Io. And. in c. ult. glo.* [illegible] *dominu. Franc nu 6. de ſupplend. neglig. Prælat. in 6. Bald. L. 1. col. 1.* [illegible] *quod privilegium, ff. de conſtitut. Princip. Milis in repert. verb. lex* [illegible]*is, & verſ privilegium* [illegible] *uno.* Sed nec ſecundum obſtat: Privilegia enim admittunt interpretationem extenſivam reſpectu concedentis, *Abb.* [illegible] *de verb. ſignif. Iaſon. & DD. l. beneficium. ff de conſtit. Caſtren. L. 2.* [illegible] *ubi etiam DD Milis in repertor. ver. privilegium Principis contra eum* Non [illegible] præter iuris communis diſpoſitionem adver-[illegible] DD. [illegible] omnis enim à iure communi receſſus eſt odioſus, & reſtringendus, *§ 1. & 2.* [illegible] *DD. de filijs Presbyt. in 6. Abb. d. c. olim, nu. 3 de verb.* [illegible] *Tiraq. de retract. conſang in præfat. nu. 67.* Confirmatur: quia Cæſarea [illegible] poteſtas eſt extraordinaria, & ideò ad inſtar Juriſdictionis demandatæ odioſa [illegible] reſtringenda. *Natur.* [illegible] *3. de off. de leg. glo. in Clem. 2. de off. ord.* [illegible] *ſancto. titulo de collationibus, §. & quia, glo. verbi for-*[illegible]

DECI-

DECIMO SEPTIMO quæritur, an Cæſar Primarias Preces alicui conceſſas poſſit revocare; diſtinguo, aut jus eſt quæſitum Preciſtæ, & non poteſt, quia licèt Princeps poſſit revocare ſine cauſſa ſuum privilegium, *Fely. in cap. quæ in Eccleſiarum nu. 55. verſic. ſecundo confirmatur, de conſtitut.* tamen quando Princeps alicui benemerito donat vel concedit (ut facit Preciſtis) non debet facultas hujuſmodi ſeu donatio auferri ſine cauſſa ab ipſo, *text. in L. Aquilius, & in L. ſi pater in fi. ff. de donat. Baldus in L. quæ ex relationibus 3. not. C. de leg. Alex. conſ. 10. viſis nu. 1. lib. & conſ. 116. lib 2. Afflict. deciſ 128. nu. 10. Curt. iun. conſ. 174 in cauſſa vertente nu. 24. Dec. conſ. 286. In cauſſa communitatis col. 3. nu. 7.* Aut jus non eſt quæſitum Preciſtæ, ſed tantum nomen eius in albo ſeu Rotulo Cæſaris deſcriptum eſt, & tum haud dubium, quin Cæſar poſſit revocare. Neque enim per Inſcriptionem in Rotulo ius aliquod in re, ſeu ad rem acquiritur, ſed eſt tantum nuda annotatio ad Principis memoriam, non ex tempore inſcriptionis iuris alicuius conceſſio, ideoque ſic inſcripti, & nominati expectantes dicuntur, non proviſi, *cap. ult. de conceſſ. præb.* ſed in ſuſpenſo hærentes quorum ius non eſt irrevocabile, ſed conditionale, *VVameſ. conſ. 263 nu. 2 & 4. qua de re adhuc ſupra egi, verſic. Tertiò quæritur.*

*Cæſari per Imperium Preces conceduntur:* b PER SACRVM ROMANVM IMPERIVM) Imperatori Preces tantum conceduntur per Imperium, quia per illud ſuperioritatem habet, non autem in aliis regnis, aut terræ dominiis, *Navarrus in Rub. de Iudic. nota. 3, nu 156.* ubi reprobat illud Imperatoris Antonini: Ego Dominus mundi, *de quo in l. deprecatio, 9 ff. ad l. Rhod. de iactu.* Dubitari interim poteſt ſi Collator ſeu Collatrix,

*Quid ſi collator non ſit incola Germaniæ & Beneficia ſint in Germania, an illa Precibus afficiantur?* utpotè Abbas vel Epiſcopus, aut Abbatiſſa non ſit incola Germaniæ, ſeu Imperii & habeat quatuor beneficia in Imperio, ut hic poſtea ſtatuitur, an gravari precibus poſſit? Pro affirmativa facit quòd S. Pontifex gravet indiſtinctè Ordinarios habentes collationem quatuor beneficiorum per S. Rom. Imperium conſtitutorum, & ſic non tam reſpexit Pontifex domicilium Collatoris, quam locum, ubi beneficia conſtituta ſunt, quod & in Nominationibus Univerſitatum obtinere ſcribit Rebuff. *tract. nominat. quæſt 15. nu. 56* & ideò, inquit, non curo, ubi ſit Collator, dummodo beneficia in regno ſita ſint, tendant ergo retia ſua nominati, id eſt, nominationes ſuas etiam extra regnũ dum tamen modò beneficia in regno ſita ſint. Quo exemplo dici poteſt, legatum à latere in Germania exiſtentem poſſe conferre beneficia ſita in Germania etiam ſi collatores eſſent in Francia, aut Hiſpania, non enim attenditur perſona Prælati ad quem ſpectat collatio beneficij, ſed locus, ubi ſitum eſt beneficium, *Mohedanus deciſ 3. de præbend.* ubi fuit reſolutum beneficium conſiſtens extra Franciam cadere ſub concordatis Franciæ, quando collator eſt Abbas unius Monaſterij de Francia, *Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gloſſ. 10. nu. 30.* Hinc fit ut ſi quis impetraverit à Cæſare gratiam expectativam, ſeu Preces ad collationem Abbatis certi loci, qui ante vacationem alicuius be-

neficij

[illegible] Abba[illegible] cum Epiſcopatu aut alia dignitate permutavit, is beneficium ejuſmo[illegible], quod vacabit, poſt permutationem alio Abbate conſtituto, ac[illegible]ptare [illegible] mirum, quia hujuſmodi preces, & nominationes non tam Prælatis, hoc eſt, perſonis, quarum nomina, & conditiones ignorantur, & [illegible]orum nullus eſt reſpectus, dum nomine proprio non appellantur, quaſi ip[illegible] Prælaturis fiunt, quæ non intermoriuntur, & ex perſonis ſubſtantiam om[illegible]o non capiunt. *Cynus [illegible] l. unica, C. ſi commu. res pign. data ſu. Vuameſ. conſ.* [illegible] Ex quibus efficio, quòd Preces Imper. non capiant beneficia ex[illegible] Imp[illegible]erium ſita: cùm indultum ad ea non extendatur, etiamſi beneficia ijs [illegible]a, eſſent in Imperio, nam poſtquam principale eſt extra Imperium, il[illegible]orium non debetur Preciſtis in vim Cæſareæ nominationis, *Rom. conſ. 3[illegible]. In caſu*, ubi concludit Legatum Franciæ poſſe conferre benefi[illegible]a in Francia ſita, etiamſi collatores eſſent in Hiſpania, *adde Chaſſan. ad con[illegible]. Rub de ſcenſes §. 1. gloſ. retinue, nu. 6.* Et uſque adeò non debentur beneficia extra Imperium Preciſtis, ut etiamſi illorum collatio jure devoluto, ad [illegible]opum vel Archiepiſcopum in Imperio exiſtentem perveniret, ni[illegible]s ejuſmodi beneficia illis affecta eſſent, *Chaſſan. in Catal. conſider. tt. [illegible]arte* 10. qui tamen relinquit cogitandum, quia prima cauſſa inſpicitur, *[illegible] 1. de ſupplend negl. Prælator.* Ego tamen non deberi puto, tum quia ipſum I[illegible] eſt limitatum ad beneficia in Imperio exiſtentia, ergò limitatum habet e[illegible]ctum, ut non poſſit Preces alia afficere, juxta vulgarem iuris do[illegible], Limitata cauſſa limitatum producit effectum *l. in agru, ff. de acq. rer. [illegible]e, ubi Baldus & Sali in l. ſi de cert. a. C. de tranſ.* & quæ limitata ſunt, non debent extendi, *Bald. in l. modus, C. de ſervit. & aqua*, tum quia privilegium [illegible]egreditur terminos, *Bart. in l. poſt dotem, col. pen. ff. ſolut. mat. Alex. conſ. [illegible]te vol. 3.* Hinc fit, ut legatus non poſſit conferre beneficia extra provi[illegible] vacantia, etiam devoluta ad Prælatum ſuæ Provinciæ, *Bru[illegible]ell. [illegible] Leg. [illegible], concluſ. 19. declar. 2. Philippus Probus tract. Iuris Regal. quæſt. [illegible] 6* Cæterùm, quemadmodum Preces non capiunt beneficia extra Imperium e[illegible]tia, ita etiam operæ eſſet pretium, ut illę non denter niſi Ger[illegible], & I[illegible]olis Germaniæ; nam ut ſcribit Panor. *in cap. ad decorem, de Inſtit.* [illegible] honeſtum & fructuoſum eſt, ut quiſque in patria ſua beneficium acc[illegible] ſic quò [illegible]unus ſtipendia, aut beneficia alterius non occuparet, quia per [illegible] daretur materia depauperandi beneficia, ut ille loquitur, cùm faci[illegible] P[illegible]otæ, aut conterranei, quàm exteri ad reſidentiam inducantur, quia patria unicuique eſt dulciſſima, *l. qui habebat, de leg. 3. l. 1. ad ſi ff. de off præf. urb.* Accedit, quod exteri infundationibus, erectionibus, & donationibus pio[illegible] locorum Imperij, manus adjutrices non porrexerunt, aut aliquid ero[illegible]garunt, ideò rationi congruit, ut nihil in iis percipiant, aut ſaltem ſi ad[illegible]tantur, incolæ & patriotæ exteris non poſtponantur, ut etiam oſtendit

*Preces non capiunt [illegible] in extra Imperium ſita.*

*Etiamſi [illegible] devo[illegible] [illegible] perveniret ad ſuperiorem in Imperio exiſtentem.*

*Laudabile eſt beneficia patriotis conferri.*

E Phi-

Philip. Probus *tract. juris regalium quæſt.35 per tot.* Hinc Baldus prodidit *in cap. cum terra col.2.de Electio.* quod ſtatutum valet, quo diſponitur non valere beneficiorum collationes niſi compatriotis, & ita ſervatur in multis Brabantiæ, Hiſpaniæ, Galliæ, & Belgij pronuntijs, licet in hac patria Leodienſi omnes admittantur, quia ut paradiſus eſt omnibus nationibus communis: ita patria iſta quæ jam à 600 & amplius annis Clericorum paradiſus dicitur, omnes ex æquo admittit, ſecuta illud Apoſtoli: IN VERITATE COMPERI, QVIA NON EST APUD DEUM PERSONARUM ACCEPTIO, SED IN OMNI GENDE, QVI FACIT JUSTITIAM ACCEPTUS EST ILLI. *Actor. 10*

*Exteri conſilijs Principũ arcendi.*

Exteri tamen à conſilijs Principum arceantur, ijs de cauſſis, quas lib. 3. politic. Aphoriſ. protuli, exemplíſque firmavi, etſi hæc ipſa ætas aliorum exemplis minus egeat, ut quæ proh dolor, à paucis annis nimio jam plura produxerit

c SVPER SINGVLIS BENEFICIIS ECCLESIASTICIS) Hic deſignantur beneficia, quæ Precibus afficiuntur: quæ autem non afficiuntur, ex illis facilè intelligis: cognito enim uno contrariorum, cognoſcitur & alterum, *l.1.ff. de his qui ſunt ſui vel alieni iuris.* Nihilominus compendij cauſa ſigillatim illa referam.

*Beneficia quæ precibus non ſunt affecta.*

I. BENEFICIA Juriſpatronatus Laici, ut infra noto, verbo præſentationem.

II. OFFICIA quæ caduntin Laicum, ut infra dicam in verbo, *officia.*

III. Non comprehenduntur hoſpitalia, *Clem. per litteras, de præbend.* quia non ſunt beneficia Eccleſiaſtica, licet ſint religioſa, *Clem. quia, de religioſis Dom. Rebuff. tract. nominat. q.15 nu. 12.* niſi tamen ſint in titulum & in perpetuum, quia tunc Precibus & nominationibus afficerentur, cum ſint beneficia, *Selua de benef.2 part. quæſt.11.nu 13.in fi. Gomeſ. ad Reg de Triennali.q 7.* vel niſi eſſent unita alicui beneficia Eccleſiaſtico, *Sel.q.4.n.9.* & idem dicendum in leproſarijs, & matricularijs, *Philip. Probus tract. Regalium q.9.nu.10.* ut & de eleemoſynarijs, *Rebuff. d q.15.nu 16.*

IV. Non venient ſub Precibus, & alijs expectativis manualia beneficia & ad nutum amovibilia, *Staphil. de litt.grat.tit. nova forma expect nu.29. VVameſ. conſ.231.nu 9.de præbend.*

V. Beneficia ſervitoria, in quibus eſt annexum onus canendi in choro, vel canendi miſſam &c. *Staphil. de litt grat.tit. de lit. grat.§. quinta forma expectat. num.6.*

VI. Non comprehenduntur ſub precibus beneficia, quæ dantur ſcholaribus ratione ſtudij in aliqua univerſitate: cum non ſint perpetua, ut ſunt

bene.

beneficia Eccleſiaſtica, *cap. precepta* 55. *diſtinct.* niſi tamen dentur in titulum, *Rebuff d. q. 15. nu.* 22.

VIII. Non cadunt ſub Precibus beneficia vacantia ex cauſa permutationis, vel reſignationis ſimplicis, *textus in cap. licet, in tua, & ibi Boer. Epo de rer. permut. in 6. Geminia. conſ.*104. *Staphil. de lit grac de varijs mod. vacat. nu.*20. *Rebuff d q* 15. *nu.*64. *Flam. Pariſ. de Reſignat. benef. lib.*1. *q.*4. *nu.*28. quod intellige ſi fiat reſignatio in manibus Papæ: ſi enim fieret in manibus Ordinarij aliqua ex cauſſis, conſtit. 58, Pij V. quæ incipit, Quanta Eccleſiæ &c. expreſſis, liberè, ac ſimpliciter, hoc eſt, non ad favorem alicujus, tunc beneficia caderent ſub precibus, licèt forte alias beneficium foret reſervatum, modò ipſa reſignatio potuerit fieri in manibus Ordinarij, ut puta ſi facienda ſit ratione incompatibilitatis duorum Canonicatuum, *Alex. Monet. tract. de Opt. can. c.*3. *q.*5. *nu.*127. *ſub fin. pag* 269. affertur & alia ratio, quod vera non dicatur vacatio, niſi ea quæ evenit per mortem naturalem, *Bald. in l quiſit. ff. ſol. matr. glo. ad Pragm. ſanct* § *Item quod omnia gloſ. verbi, facienda, tit. de collatio.* & ideo fit, quod beneficia vacantia etiam per ſimplicem reſignationem in favorem tertij non veniant ſub Nominationibus, aut precibus Cæſareis. *Arnulphus Ruzaus tract regal quaſt.* 44. Limita niſi permutatio fieret in fraudem v. g. ſi ſenex in infirmitate permutet cum nepote pingue beneficium, cum tenui, talem enim permutationem nullam declaravit Pius IV. *in conſtit. publicata anno* 1564. *Januarij* 27 & ſenatus Pariſien. ad paponem *lib.*2. *arreſt. tit.*7 *arreſto.*1. qua de re plura ſcripſi in tractat. permut *part.*3. *cap.*1 *per tot.*

XI. Nec beneficia creata poſt PRECES CÆSAREAS, *VVameſ. conſ* 242. *num.* 4. *de prabend.* Si enim PAPA concedat alicui, ut conferat primum beneficium vacaturum, non poterit conferre beneficium de novo creatum. *Collecta in cap. in noſtra Col. de Reſcript. Rebuff d. quaſt* 15 *num.* 44. In oppoſitum tamen facit, quod ſatis ſit, quod beneficia reperiantur tempore vacationis in eo ſtatu, quo ſunt alia beneficia Cæſari jure Precum affecta: ratio eſt, quia in beneficialibus inſpiciendus eſt ſtatus præſens, *cap. cum de beneficio, de prabend. in* 6. *cap. eum cui, eodem, Abb. in cap. dilectus. col de prabend.* Magis tamen placet prior ſententia, tum quia non erat intentio Cæſaris, *cap. Mandatu, de reſcript. cap cum in illis, de prabend. in* 6. tum quia fundatores à fundationibus beneficiorum arcerentur, ſi ſimul atque creata eſſent deberentur: præterquam quod non erant beneficia tempore datæ Precum, ideoque non entis nullæ ſunt qualitates, & qualitas adjuncta verbo debet intelligi ſecundum tempus verbi, *l. in delictis.* §. 1. *ff. de noxal.* Accedit quod conceſſio Precum ſit odioſa & reſtringenda, ut pote in odium ordinarium, *Caſſad. deciſ.*8. *de conceſſ. prabend.* qua de re latius infra, verſ. XVI. quæritur.

*Cæſar an poſſit iterum conferre ſi Preciſta gratiam non acceptaverit:*

SEPTIMO, præcedenti quæſtioni affinis eſt [illegible] ſi Preciſta repudiet gratiam, an Cæſar poterit iterum conferre? Præmitto, repudiationem gratiæ fieri dupliciter, facto, & non facto: facto ſit, quando Preciſta expreſſis verbis juri ſuo renunciat, non facto verò, quando ob negligentiam inducitur præſumpta renunciatio: utpote ſi intra menſem nõ acceptet, ut hic ſtatuitur, quando enim quis tenetur ad factum limitato tempore, ſi non facit, probatur negligentia, & ex ea tacita juris renuntiatio, *L 3 §. ſi ad diem, ff de re militari, l. 2. §. ſed ſi quis, ff. ſi quis cautio.* Quæ etiam elicitur ex eo, cum primus impetrans ſic dimittit, ut conferatur beneficium ſecundo impetranti, ita quod procedatur ad executionem illius collationis, tunc enim dicetur conſtitutus in notabili negligentia, *text. in c. sibi qui, de reſcript. in 6. in c. ſi clericus, verbo, negligenter petere diſtulerit, de præbendis in 6. Abb. & Fely. in cap. Ceterum, in cap. ad audientiam 2. & in cap Capitulum ſanctæ crucis, de reſcriptis.* Si itaque Preciſta repudiet uno exiſtis modo, poterit Cæſar alteri liberè conferre, & iterum ſi is repudiet alteri, donec Preces plenum ſint ſortitæ effectum, *Probus tract. juris Regal. quæſtio. 30. conſerunt quæ ſcribit Simonetta de Reſervat. beneficiorum, quæſt. 58. & ibi Gravut.*

*Utrum Cæſar preces concedendo poſſit mutare naturam ſeu qualitatem beneficij:*

OCTAVO quæritur, an Cæſar Primarias Preces concedendo, poſſit immutare naturam beneficij; diſtinctione quæſtio hæc terminatur; aut enim CÆSAR confert uti patronus: aut ut non patronus: priori caſu poteſt qualitates & conditiones tempore fundationis appoſitas in totum tollere, vel ſaltem alterare, *Abb. in c. illud in fi. de Iurepatron. gloſ. in cap. memini 18 quæſt. in verb. liberam facultatem loco religioſo, Hoſtien. tit de Iurepatronat. §. qualiter transferatur, verſ. vocatione, Calder. conſ. 4. de Iure patronat.* Accedit quod favore fundatorum introductum eſt, in eorum odium non debet retorqueri, *Reg quod in favorem, de Reg. Iur. in 6.* In favorem autem eorum introductum eſt, ne quod extremis illorum elogijs ordinatum eſt, facto, & ordinatione alterius evertatur: atqui in odium fundatoris vel hæredum redundaret, ſi quod ordinarunt, mutare aut tollere non poſſent. Denique facit quod Hoſtien. ſcribit *in cap cùm acceſſiſſent, de conſtitut.* quod ſola authoritas & conſenſus fundatoris vel ejus hæredis ſufficit ad hoc, ut tollatur natura, & conditio aut inſtitutio in ipſa fundatione appoſita: cui adſtipulatur Abbas, & Imo. dicentes, quòd ſi in inſtitutione beneficij collatio eſt facienda Presbytero, poteſt cum licentia patroni ſuper hoc diſpenſari. *Idem Abb in cap. fin. de Clericis non reſiden.* Nec obſtat ſi dicatur qualitatem illam, puta Theologalis præbendæ, vel aliam extingui, quia ſuſpenditur dumtaxat ad tempus: nam prima poſtea vacans extra Indultum Primariarum Precum debebit Theologo aſſignari, & idem dic in ſacerdotali, *per not. Philip. Probi, tract regal quæſt. 21. num. 3.* Secundo verò caſu dicendum eſt, Cæſarem jus iam acquiſitum Eccleſiæ tollere non poſſe, eſſet enim ſpecies alienationis, *Abb. in cap. cum dilectus, de conſuet.* Accedit quod limitata poteſtas tranſit cum ſuo onere; *cap. ex litteris de pignoribus.* Hinc ſcribit Panor. *in cap. ne*

pro [illegible], *cap. cum Magiſtrum, de electionibus*, quod tenetur providere ſecundum qualificationem, qua tenebatur collator ille ſuperior, ad quem fit poteſtatis devolutio, *gloſ. in pragm. ſanctio. in §. quod ſi quis, in verbo ad proximum ſuperiorem tit. de collationibus*, ubi dicit quod quando devolvitur poteſtas alicui, tenetur providere hominibus illius qualitatis, ſecundum naturam inſtitutionis beneficij. Poſtremò faciunt Notata Baldi *in L. ſi quis ad declarandum, Col. 3. [illegible] principio, & Clericus,* quod ubicumque diſpoſitio teſtatoris eſt certa, reſpectu caſæ, perſonæ & loci; nunquam poteſt alterari, *ut eſt textus expreſſus in C. [illegible] git, de religioſis domibus, Arnulphus Ruzæus tract. juris regaliorum, [illegible] 19. num. 11.*

NONO Quæritur, an Cæſar Nominationibus poſſit apponere conditionem; Videtur quod non; quia inferiores Collatores debent beneficia conferre pure, *DD. L. fin. C. de pactis, cap. quæſitum, de rerum permut. cap. 2 de Electio. in 6. quod* hactenus verum eſt, niſi adjiciatur conditio, quæ de jure ineſt, *Abb. in c. [illegible] relatum, de præbend. & in capite olim 1. de reſtitut. ſpol.* Hinc dicit Baldus *in [illegible] [illegible] fti, de præbend.* quod ſi Epiſcopus contulit unam Eccleſiam curatam ſub conditione ſi reſignaverit primam, ſubſiſtat talis collatio, quia hæc conditio tacitè ineſt, *cap. de multa, de præbend.*

*Cæſar an poſſit nominationibus apponere conditionem.*

DECIMO quæritur an ſi Preciſta ſit nominatus ad ſimplex beneficium, poſſit illud acceptare ſi fuerit erectum in curatum? Oldrad. *conſi. 58.* & Ancho. *in Clem. [illegible] c. 1, nu. 37. de Conceſſ. preben.* reſponderunt negativè. quia omnis diſpoſitio intelligenda eſt rebus ſic ſtantibus, *L. continuus, §. cum quis, ff. de Verb. oblig. L. cum quis, de Solutio. L. quod Servius ibi glo. de Condit. & demonſtr. Dec. conſ. 3[illegible] 1. Alex. conſ. 71. nu 8 lib. 5. Pariſ. conſ. 34. num. 13. lib. 2.* Ego tamen aliud ſentio, cum Indultum noſtrum comprehendat etiam beneficia curata: in quo [illegible] etiam attendenda obſervantia: Facit deciſ. Rotæ *Apud Illuſtr. Cardinal. Seraphinum de anno 1601. Mercurij 5. Decemb.* in qua fuit dictum quod per mutationem non extinguitur privilegium quod eſt compatibile cum ſtatu immutato, ſecus ſi ſit incompatibile: & in his terminis procedit regula illa, quod diſpoſitio illa intelligitur rebus ſic ſtantibus.

*An ſi Preciſta ſit nominatus ad aliquod beneficium ſimplex, poſſit illud acceptare ſi ſit erectum in curatum.*

VNDECIMO Quæritur, an Preciſta ultra Cæſaris Nominationem, nova opus habeat collatione ſeu inſtitutione ab Ordinario beneficij Collatore; Pro cujus reſolutione primò ſciendum, Beneficium Eccleſiaſticum non poſſe licite obtineri ſine canonica inſtitutione, ut habet juris Regula, Canonica autem inſtitutio ea appellatur, in qua omnia ſubſtantialia validæ inſtitutionis largo modo ſumptæ concurrunt, id eſt collatio, inveſtitura & in poſſeſſionem inductio, & decens perſonæ habilitas, tam ex parte conferentis, quam ex parte illius, in quem collatio facta eſt.

*Vtrum Preciſta nova opus habeat collatione ſeu inſtitutione.*

Verum in ſubjecta materia inſtitutio accipitur pro receptione, & admiſſione juris alicujus collativa, quæ fit ad præſentationem Precum Cæſarearum,

& hæc receptio trahit ſecum canonicam inſtitutionem, & effectum poſſeſſionis juris, nec alia ulterius indiget alicuius opera vel gratia, niſi ad actum poſſeſſionis corporalis, in qua tantùm conſiſtit executio facti, *Rota deciſ. 441. fuit dubitatum, alias 16. de conceſſ. præbend. VVameſ. conſ. 247. num. 27. de præbend.*

Quæ ſanè interpretatio egregiè fulcitur verbis Indulti Pontificii in ſectione 11. in fin. ibi: NEC NON PERSONAS AD HVIVSMODI BENEFICIA POSTQVAM ILLIS IPSIS CANONICE PROVISVM FVERIT JVXTA EARVNDEM PRECVM AVT NOMINATIONVM TENOREM RECIPERE ET ADMITTERE DEBEANT ET ETIAM TENEANTVR. Ex quibus verbis non obſcurè patet mentem fuiſſe Sereniſſimi, ut demum ordinarii beneficiorum, ad quæ per Cæſarem nominari quem contigerit, demum teneri recipere, poſtquam canonicè illis proviſum fuerit. Quod habet ſummam æquitatem. Neque enim laici, quantacumque dignitate præfulgeant, ius habent inſtituendi, nec mittendi falcem in meſſem miniſtrorum Chriſti, *cap. ſi quis deinceps, 16. quæſt. 7. cap. quiſquis, cap. Meſſana de electio. Rebuff. ad concord. tit. de collatio §. 1. verb. Prælicationis actum.* Hic autem inſtitutionis actus per Epiſcopum ſeu alium ordinarium Collatorem non per litteras miſſivas fieri debebit, ſed per litteras patentes, quæ faciunt fidem in iudicio, non etiam litteræ miſſivæ; *Io. And. poſt Hoſtien. in c. patentibus litteris, nu. 1. not. 1. de privileg. & ibi Anto. de But. nu. 7. cap. 1. ibi, per eius patentes litteras de tempore ord. text. in cap. 2. de off. ordin. Rota deciſ. 20. in antiq. Caputaquen. deciſ. 360. nu. 6. ibi, in certis litteris patentibus, parte 2.* Quod intellige, quando litteræ clauſæ non apparent authenticæ, ut quia remotum vel fractum eſt ſigillum, alias ſecus, *arg. cap. inter dilectos, §. præterea, de exceſſ. Prælat. cap. cum olim 2. de off. deleg.* Tamen melius eſt, ut litteræ patentes conficiantur, cùm litteræ clauſæ hoc habeant inconveniens, quod ſigillum de facili rumpitur, removetur, ſeu frangitur tempore apertionis, ut dicunt Hoſtienſ. & Anto. de But. *in d. c. patentibus litteris.* Sed quid ſi Ordinarius recuſet inſtituere? Preciſta tanquam ad ſacram anchoram confugiet, ad Executorem per Cæſarem datum, qui vel eum inſtituet inducendo illum in poſſeſſionem intra menſis ſpacium, quòd inductio in poſſeſſionem habeat vim proviſionis, *teſte Staphil. de litt. grat. tit. de vi & effectu clau. verſ. ſexto quæritur, Rota deciſ. 441. incip. fuit dubitatū*, vel ordinarium per cenſuras compellet, ut habetur in Indulto Sectio IV. ibi: *Conferre & aſſignare, nec non omnia & ſingula quæ ad hoc, ut Precum ſeu Nominationum & acceptationum & collationum huiuſmodi ſuccedant effectus oportuna fuerunt facere authoritate noſtra, per cenſuram Eccleſiaſticam exequi poſſint: & valeant &c.*

DUODECIMO QUÆRITUR, an Imperator ante confirmationem à Papa

poſſit

poſſit Preces Primarias concedere ? quæſtionem hanc malo proponere, quàm decidere. Videatur Cardinalis Tuſchus *tract. com. concluſ. tom. 4. concluſ. 39. per tot. Azorius lib. 10. Inſt. moral.*

DECIMO TERTIO quæritur, an Cæſaris Preces quandoque evaneſcant? Ita, & quidem ex parte Cæſaris, ut ſi Papa privilegium ſeu facultatem illi conceſſam revocet: Papa enim poteſt revocare omnia privilegia conceſſa Principibus ſecularibus, etiam non ſubjectis, quando Papa conceſſit eis Eccleſiaſtica vel ſpiritualia, quia quoad conceſſa, ſunt effecti ſubditi Papæ, *Gemin. conſ. 74. num. 10. & ſeq.* maximè quando ſunt quæſita ex præſcriptione, *Natta conſ. 511. & 512. per tot. Ant Gabriel. lib. 3. commun. concluſ. tit. de Iure quæſito non tollendo, Card. Tuſchus tract. com. concluſ. iuris concluſ. 761. in fi. cap. pen. de præbend. in 6 cap. ult. de conceſſ. præbend. Hippol. de Marſilijs ſing. 166. verbo Inconſtantia.* Quod hactenus intelligo, dummodo ſubſit cauſſa: nam quando Princeps benemerito donat, ſeu aliquid concedit, ut facit Cæſari, non debet facultas huiuſmodi ſeu donatio ab ipſo auferri ſine cauſſa; ut multis auctoritatibus probat Mandoſ. *ad Reg. xi. Cancell. nu. 7.* Ex parte Preciſtæ, ſi is ſuis nominationibus renuntiaverit, *v. Rebuff. quæſt. ult. n. 17 in tract. nominat.*

*An Cæſaris Preces aliquando evaneſcant.*

DECIMO QUARTO quæritur, an Cæſaris Preces capiant beneficia vacantia ob crimen? diſtinguo, aut ſunt beneficia vacantia ipſo iure, nimirum propter crimen aſſaſinij, hæreſis, ſimoniæ & aliorum (de quibus ſigillatim ſcripſi ad Reg. VIII. Cancell. 7. glo.) quæ inducunt vacationem ipſo jure, & dubium non eſt, quin ejuſmodi beneficia vacantia ſub Precibus Cæſareis comprehendantur, etiamſi ſint illa S. ſedi reſervata: quia Pontifex in ſuo Indulto Cæſari conceſſo, reſervat tantum ſibi beneficia vacantia per conſtitutionem extravag. ad Regimen In quo tamen notes quod etiamſi eiuſmodi beneficia vacent ipſo iure, poſſintque Preciſtis conferri non expectata ſententia, nec vocato poſſeſſore, non poterit tamen collatio de facto exequi, nec Preciſta in poſſeſſionem realem induci, niſi prius vocato, & audito poſſeſſore, & cauſſa cognita, *c. Licet Epiſcopus de præbend. in 6. Oldrad. conſil. 226. de toto, Baldus conſ. 135 lib 4 Carolus M. ad conſuet. Pariſ. tit. 1. glo 3. nu. 12. Lambertin. ad cap. 1. nu 9. de conceſſ. præbend.* aut ſunt beneficia, quæ non vacant ipſo iure, ſed per ſententiam, ut homicidæ, periuri, irregularis &c. & horum beneficia non debentur Preciſtis, niſi lata privationis ſententia, *Milis in repert. verb. Homicida* ubi dicit, quòd irregularis non poteſt de novo beneficium acquirere ſine diſpenſatione, ſed priùs quæſita retinet, donec privetur per ſententiam, ut declarat Jo. And. *in cap cum noſtris de conceſſ. præbend.* & interim poterit ſi velit reſignare, ut eſt communis ſententia, quam explico in Regul. Cancel. de Surrog. Collitig.

*Utrum Cæſaris preces capiant beneficia vacantia propter crimen.*

*Preciſta factus criminoſus an alias Preces a Caſare impetrare poſſit:*

Verùm è diverſo quæritur, ſi Preciſta fiat inhabilis, vel irregularis, aut crimen commiſit quod privationem inducit ipſo iure, ſicque nominatione ſua exciderit, an is poſtea alias Preces à Cæſare impetrare poterit? Pro negativa facit quod ſi ruſſum admittatur, ludibrio erit prior privatio, *c. commiſſ. de Electio. in 6. Clem. ne in agro, §. cæterum. de ſtatu Monach. l. prætor. ff. de Iudic.* Nihilominus affirmativa verior eſt, probaturq; argumento à contrario ſenſu: nam ſi quis fuerit adeptus ſecundum beneficium incompatibile cum primo, ipſo iure eſt privatus primo, ad quod redire non poteſt ſine nova collatione, *Extravag. execrabilis, § ſi etenimus, de præb.* ergò à contrario ſenſu cum nova collatione redire poterit. *per c. 2. de renunciat.* atque ita pari ratione poterit alias novas Preces impetrare, earumque vigore beneficium obtinere.

*An Cæſar Preciſta contrahenti matrimoniũ poſſit alterum ſurrogare:*

DECIMO QVINTO quæritur, ſi Preciſta contrahat matrimonium, aut ſponſalia de præſenti, quo caſu Preciſta ſuis cenſetur renunciate Precibus, *gl. & DD. in c. uno. de cler. conіug. in 6.* an Cæſar poſſit huic alterum ſurrogare? Ita videtur: quia quamdiu Preces non ſunt ſortitæ effectum, Jus nominandi Cæſari competens non cenſetur extinctum, per ea quæ ſupra oſtendi *in glo. verb. quod ſi per te verſ. quinto quæritur.* Ad quid ſi contraxerit matrimonium & non tenuerit? dicendum Preciſtam non excidere ſuis Precibus per Reg. non præſtat impedimentum quod de iure non ſortitur effectum, *de Reg. Iur. in 6.* Imò, qui impetravit primam vacaturam, & interim uxorem duxerit, poterit nihilominus ſi tempore vacantis præbendæ uxor ſit mortua, primam vacaturam obtinere, verba ſunt Angeli *in §. 1. n. 1. inſt. Quibus mod. ius pat. poteſt ſol.* In quo tamen ego ſubſiſto. Cæterum quod dixi in caſum matrimonii poſſe Cæſarem Preciſtæ alterum ſurrogare: Extende 1. ſi Preciſta ſuis Precibus renunciaverit, quia poteſt quis privilegio in ſuum favorem introducto renunciare, *L. ſi quis in conſcribendo. C. de Epiſcopis & Clericis, cap. ſi diligenti, de foro competenti*; idque ſive expreſsè, ſive tacitè, quia hoc caſu tantum operatur tacitum, ſicut expreſſum, *arg. L. cum quid. ff. ſi certum petatur, & ibi late Iaſ.* eoq; caſu alterum, ſurrogabit, *per prædicta.* Tacitè autem cenſetur renunciare, ſi Preciſta efficiatur miles: qui enim arma militaria exercet, perdit privilegium Clericorum: quia facit actum contrarium clericatui, *Innoc. in cap. 1 in Audientia. de ſent. excom.* Imò perdit beneficium ſi quod habet, *Flami. Pariſ. de Reſig. benef. lib 1. quæſt. 1. n. 22.* & ita in terminis decidit Senatus Sabandiæ apud Ant. Fabrum *l. 1. defin. for. tit. 3. defi. 25.* Idemque dicendum de milite cœleſtis militæ; unde ſi Preciſta cucullam monaſticam ſumat, profeſſionemque emittat, cadit iure Precum, *Probus tract. iuris Regalium quæſt. 6.* poteſtque denuo Cæſar alium in eius locum ſorrogare, *iuribus dictis.*

DECIMO SEXTO quæritur, an Cæſareæ Preces ſint iuris favorabilis, vel odioſi. Pro affirmativa facit quod pontifex motus fuit ob favorem, & merita

rita C[illegible]s ; ut enim ſciatur an actus ſit favorabilis, vel odioſus, inſpiciendum ſemper [illegible]t an agens motus fuerit ob favorem, vel odium; *Bald. in L.1. Col. [illegible] verſ. [illegible] puero [illegible] effectu, C. de ſum. Trinit. Bart. L. Exceptionem ff. de cond. [illegible]* Regula nterque leges, ſtatuta, privilegia, Indulta cenſentur favorabilia vel odioſa ex principali intentione concedentium *Bald conſ. 433. Domina Io[illegible], Col. 2. lib. 3 & in l. venia, C. de in jus vocand. Milis in repertorio, verb. Lex [illegible] favorabilis.* Denique privilegia Principum late ſunt interpretanda, *L. [illegible] ff. de conſtit. princ. ubi DD.* Nominationes autem ſeu Preces Primariæ ſunt [illegible]d inſtar privilegij, *Rebuff ad Concordata, tit. de collatio §. movemus. verbo [illegible]amus.* Verius tamen eſt Preces has Cæſareas eſſe juris odioſi, & proinde re[illegible]ngendas; Ratio eſt, quia recedunt à jure communi: Imperator enim jure communi jus beneficia conferendi, aut ad ea nominandi jure proprio non habet, ſed ex privilegio, *Selva de benef.* omne autem privilegium contra jus com[illegible] ſtrictè intelligi debet, & interpretari, *c. porro de privileg. in 6. Card. [illegible] 6 practic concl. concl. 73.* & omnis receſſus à jure communi eſt [illegible] reſtringendus, *Abb. [illegible] cap. cum dilectus, de conſuet. cap. 1. & 2. de [illegible] Presbyt. cap. quæ à jure communi, de Reg. juris in 6. L. quòd vero, ff. de [illegible]:* Ideoque Reſcripta, Privilegia, Gratia Pontificum, in quantum à iure communi recedunt, juris ſunt odioſi, & reſtringenda, *late Fely. c. cauſ[illegible] de Reſcript. Io Bapt. Leonellius, de ſurrept Reſcript. queſt 3. art 7. Ty[illegible] conſang. §. 1. glo. 9. nu. 180. & latiſſime §. 35. glo. 1. Rebuff in praxi [illegible] tit. Differentia inter privilegium & Reſcriptum nu. 23. in fi* Non ob[illegible] contrarium adducta: Et quidem primum. Licet enim Preces conceſſæ [illegible] favorem Imperatorum, tamen cùm concurrat etiam præiudicium ordinariorum, cenſeri debent odioſæ, quia cùm in aliqua diſpoſitione concurrat favor, & odium, ea debet ſimpliciter cenſeri odioſa, *Io. And. in c. ult. glo. 5. [illegible] unic. Franc nu 6. de ſupplend. neglig. Prælat. in 6. Bald. L. 1. col. 1. verſ. Item [illegible] quod privilegium, ff. de conſtitut. Princip. Milis in repert. verb. lex [illegible], & verſ. privilegium [illegible].* Sed nec ſecundum obſtat: Privilegia [illegible] interpretationem extenſivam reſpectu concedentis, *Abb. in cap. olim nu. 7. de verb. ſignif. Iaſon. & DD. l. beneficium. ff de conſtit. Caſtren. L. 2. [illegible] ubi etiam DD. Milis in repertor. ver. privilegium Principis contra eum:* [illegible] contra tertium, cui præter iuris communis diſpoſitionem adverſ[illegible] DD. [illegible] omnis enim à iure communi receſſus eſt odioſus, & reſtringendus, *§ 1. & 2. [illegible] DD. de filijs Presbyt. in 6. Abb. d. c. olim, nu. 3 de verb. ſignif. [illegible] Tiraq. de retract. conſang in præfat. nu. 67.* Confirmatur: quia Cæſa[illegible] poteſtas eſt extraordinaria, & ideò ad inſtar Juriſdictionis deman[illegible] reſtringenda. *Navar. [illegible] 3. de off. de leg. glo. in Clem. 2. de off. or[illegible] ſanctio. titulo de collationibus, §. & quia, glo. verbi for[illegible]am.*

An Preces ſint juris favorabilis vel odioſi

DECI-

DECIMO SEPTIMO quæritur, an Cæſar Primarias Preces alicui conceſſas poſſit revocare; diſtinguo, aut jus eſt quæſitum Preciſtæ, & non poteſt, quia licèt Princeps poſſit revocare ſine cauſſa ſuum privilegium, *Fely. in cap. quæ in Eccleſiarum nu. 55. verſic. ſecundo confirmatur, de conſtitut.* tamen quando Princeps alicui benemerito donat vel concedit (ut facit Preciſtis) non debet facultas hujuſmodi ſeu donatio auferri ſine cauſſa ab ipſo, *text. in L. Aquilius, & in L. ſi pater in fi. ff. de donat. Baldus in L. quæ ex relationibus 3. not. C. de leg. Alex. conſ. 10. viſis nu. 1. lib. & conſ. 116. lib 2. Afflict. deciſ 128. nu. 10. Curt. iun. conſ. 174 in cauſſa vertente nu. 24. Dec. conſ. 286. In cauſſa communitatis col. 3. nu. 7.* Aut jus non eſt quæſitum Preciſtæ, ſed tantum nomen eius in albo ſeu Rotulo Cæſaris deſcriptum eſt, & tum haud dubium, quin Cæſar poſſit revocare. Neque enim per Inſcriptionem in Rotulo ius aliquod in re, ſeu ad rem acquiritur, ſed eſt tantum nuda annotatio ad Principis memoriam, non ex tempore inſcriptionis iuris alicuius conceſſio, ideoque ſic inſcripti, & nominati expectantes dicuntur, non proviſi, *cap. ult. de conceſſ. præb.* ſed in ſuſpenſo hærentes quorum ius non eſt irrevocabile, ſed conditionale, *Vt ameſ. conſ. 263 nu. 2 & 4. qua de re adhuc ſupra egi, verſic. Tertiò quæritur.*

*Cæſari per Imperium Preces conceduntur:*

b PER SACRVM ROMANVM IMPERIVM) Imperatori Preces tantum conceduntur per Imperium, quia per illud ſuperioritatem habet, non autem in aliis regnis, aut terræ dominiis, *Navarrus in Rub. de Iudic. nota. 3, nu 156.* ubi reprobat illud Imperatoris Antonini: Ego Dominus mundi, *de quo in l. deprecatio, 9 ff. ad l. Rhod. de iactu.* Dubitari interim poteſt ſi Collator ſeu Collatrix, utpotè Abbas vel Epiſcopus, aut Abbatiſſa non ſit incola Germaniæ, ſeu Imperii & habeat quatuor beneficia in Imperio, ut hic poſtea ſtatuitur, an gravari precibus poſſit? Pro affirmativa facit quòd S. Pontifex gravet indiſtinctè Ordinarios habentes collationem quatuor beneficiorum per S. Rom. Imperium conſtitutorum, & ſic non tam reſpexit Pontifex domicilium Collatoris, quam locum, ubi beneficia conſtituta ſunt, quod & in Nominationibus Univerſitatum obtinere ſcribit Rebuff. *tract nominat. queſt 15. nu. 56* & ideò, inquit, non curo, ubi ſit Collator, dummodo beneficia in regno ſita ſint, tendant ergo retia ſua nominati, id eſt, nominationes ſuas etiam extra regnũ dum tamen modò beneficia in regno ſita ſint. Quo exemplo dici poteſt, legatum à latere in Germania exiſtentem poſſe conferre beneficia ſita in Germania etiam ſi collatores eſſent in Francia, aut Hiſpania, non enim attenditur perſona Prælati ad quem ſpectat collatio beneficij, ſed locus, ubi ſitum eſt beneficium, *Mohedanus deciſ 3. de præbend.* ubi fuit reſolutum beneficium conſiſtens extra Franciam cadere ſub concordatis Franciæ, quando collator eſt Abbas unius Monaſterij de Francia, *Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gloſſ. 10. nu. 30.* Hinc fit ut ſi quis impetraverit à Cæſare gratiam expectativam, ſeu Preces ad collationem Abbatis certi loci, qui ante vacationem alicuius be-

*Quid ſi collator non ſit incola Germaniæ & Beneficia ſint in Germania, an illa Precibus afficiantur?*

neficij

beneficij Abbatiam cum Epiſcopatu aut alia dignitate permutavit, is beneficium ejuſmodi, quod vacabit, poſt permutationem alio Abbate conſtituto, acceptare poterit: nimirum, quia hujuſmodi preces, & nominationes non tam Prælatis, hoc eſt, perſonis, quarum nomina, & conditiones ignorantur, & quorum nullus eſt reſpectus, dum nomine proprio non appellantur, quaſi ipſis Prælaturis fiunt, quæ non intermoriuntur, & ex perſonis ſubſtantiam omnino non capiunt. *Cynus in l. unica, C. ſi commu. res pign. data ſu. VVameſ. conſ. 279 relat.* Ex quibus efficio, quòd Preces Imper. non capiant beneficia extra Imperium ſita: cùm indultum ad ea non extendatur, etiamſi beneficia ijs annexa, ſint in Imperio, nam poſtquam principale eſt extra Imperium, illius acceſſorium non debetur Preciſtis in vim Cæſareæ nominationis:, *Rom. conſ. 30 in p In caſu*, ubi concludit Legatum Franciæ poſſe conferre beneficia in Francia ſita, etiamſi collatores eſſent in Hiſpania, *adde Chaſſan. ad conſuet. burg. Rub de ſcenſes §. 1. gl. ſ. ret. nuc, nu. 6* Et uſque adeò non debentur beneficia ſita extra Imperium Preciſtis, ut etiamſi illorum collatio jure devoluto, ad Epiſcopum vel Archiepiſcopum in Imperio exiſtentem perveniret, nihilominus ejuſmodi beneficia illis affecta eſſent, *Chaſſan. in Catal. conſiderat. 32 parte* 10. qui tamen relinquit cogitandum, quia prima cauſſa inſpicitur, *Clem. 1. de ſupplend negl. Prælator.* Ego tamen non deberi puto, tum quia ipſum Indultum eſt limitatum ad beneficia in Imperio exiſtentia, ergò limitatum habet effectum, ut non poſſit Preces alia afficere, juxta vulgarem iuris doctrinam, Limitata cauſſa limitatum producit effectum *l. in agris, ff. de acq. rer. dom. ... ubi Baldus & Sali in l. ſi de certa. C. de tranſ.* & quæ limitata ſunt, non debent extendi, *Bald. in l. modus. C. de ſervit. & aqua*, tum quia privilegium ſuos non egreditur terminos, *Bart. in l. poſt dotem, col. pen. ff. ſolut. mat. Alex. conſ. 9 ... vol. 3.* Hinc fit, ut legatus non poſſit conferre beneficia extra provinciam vacantia, etiam devoluta ad Prælatum ſuæ Provinciæ, *Bruncll. tract. de ... Legati, concl. ſ 19. declar. 2. Philippus Probus tract. Iuris Regal. quæſt. 14 nu 6* Cæterùm, quemadmodum Preces non capiunt beneficia extra Imperium exiſtentia, ita etiam operæ eſſet pretium, ut illę non denter niſi Germanis, & Incolis Germaniæ; nam ut ſcribit Panor. *in cap. ad decorem, de Inſtit.* valde honeſtum & fructuoſum eſt, ut quiſque in patria ſua beneficium accipiat, quo ſonus ſtipendia, aut beneficia alterius non occuparet, quia per hoc non daretur materia depauperandi beneficia, ut ille loquitur, cùm facilius Patriotæ, aut conterranei, quàm exteri ad reſidentiam inducantur, quia patria unicuique eſt dulciſſima, *l. qui habebat, de leg. 3. l. 1. ad ſi ff. de off præſ. urb.* Accedit, quod exteri in fundationibus, erectionibus, & donationibus piorum locorum Imperij, manus adjutrices non porrexerunt, aut aliquid erogaverunt, ideò rationi congruit, ut nihil in iis percipiant, aut ſaltem ſi admittantur, incolæ & patriotæ exteris non poſtponantur, ut etiam oſtendit

*Preces non capiunt beneficia extra Imperium ſita.*

*Etiamſi jure devoluta pervenirent ad ſuperiorem in Imperio exiſtentem.*

*Laudabile eſt beneficia patriotis conferri.*

E Phi-

beneficia Eccleſiaſtica, *cap. præcepta* 55. *diſtinct.* niſi tamen dentur in titulum, *Rebuff. d. q.* 5. *nu.* 22.

VIII. Non cadunt ſub Precibus beneficia vacantia ex cauſa permutationis, vel reſignationis ſimplicis, *textus in cap. licet, in tua, & ibi Boet. Epo de rer. permut. in* 6. *Geminia. conſ.* 104. *Staphil. de lit grat de varijs mod. vacat. nu.* 20. *Rebuff d q* 15. *nu.* 64. *Flam. Pariſ. de Reſignat. beneſ. lib.* 1. *q.* 4. *nu.* 28. quod intellige ſi fiat reſignatio in manibus Papæ: ſi enim fieret in manibus Ordinarij aliqua ex cauſſis, conſtit. 58, Pij V. quæ incipit, Quanta Eccleſiæ &c. expreſſis, liberè, ac ſimpliciter, hoc eſt, non ad favorem alicujus, tunc beneficia caderent ſub precibus, licèt forte alias beneficium foret reſervatum, modò ipſa reſignatio potuerit fieri in manibus Ordinarij, ut puta ſi facienda ſit ratione incompatibilitatis duorum Canonicatuum, *Alex. Monet. tract. de Opt. can. c.* 3. *q.* 5. *nu.* 127. *ſub fin pag* 269. affertur & alia ratio, quod vera non dicatur vacatio, niſi ea quæ evenit per mortem naturalem, *Bald. in l qui ſit. ff. ſol. matr. glo. ad Pragm. ſanct* § *Item quod omnia gloſ. verbi, facienda, tit. de collatio.* & ideo fit, quod beneficia vacantia etiam per ſimplicem reſignationem in favorem tertij non veniant ſub Nominationibus, aut precibus Cæſareis. *Arnulphus Ruzæus tract regal quæſt.* 44. Limita niſi permutatio fieret in fraudem v. g. ſi ſenex in infirmitate permutet cum nepote pingue beneficium, cum tenui, talem enim permutationem nullam declaravit Pius IV. *in conſtit. publicata anno* 1564. *Januarii* 27 & ſenatus Pariſien. ad paponem *lib.* 2. *arreſt. tit.* 7 *arreſto.* 1, qua de re plura ſcripſi in tractat. permut *part.* 3. *cap.* 1 *per tot.*

XI. Nec beneficia creata poſt PRECES CÆSAREAS, *VVameſ. conſ* 242. *num.* 4. *de præbend.* Si enim PAPA concedat alicui, ut conferat primum beneficium vacaturum, non poterit conferre beneficium de novo creatum. *Collecta in cap. in noſtra Col. de Reſcript. Rebuff d. quæſt* 15 *num.* 44. In oppoſitum tamen facit, quod ſatis ſit, quod beneficia reperiantur tempore vacationis in eo ſtatu, quo ſunt alia beneficia Cæſari jure Precum affecta: ratio eſt, quia in beneficialibus inſpiciendus eſt ſtatus præſens, *cap. cum de beneficio, de præbend. in* 6. *cap. eum cui, eodem, Abb. in cap dilectus. col. de præbend.* Magis tamen placet prior ſententia, tum quia non erat intentio Cæſaris, *cap. Mandatum, de reſcript. cap cum in illis, de præbend. in* 6. tum quia fundatores à fundationibus beneficiorum arcerentur, ſi ſimul atque creata eſſent deberentur: præterquam quod non erant beneficia tempore datæ Precum, ideoque non entis nullæ ſunt qualitates, & qualitas adjuncta verbo debet intelligi ſecundum tempus verbi, *l. in delictis.* §. 1. *ff. de noxal.* Accedit quod conceſſio Precum ſit odioſa & reſtringenda, ut pote in odium ordinarium, *Caſſad. deciſ.* 8. *de conceſſ. præbend.* qua de re latius infra, verſ. XVI. quæritur.

X. Quæritur quid in beneficijs tempore datæ Precum ſuppreſſis; verbi gratia, ſi in Indulto Papæ ſex Canonicatus, & præbendæ primo vacaturæ intra ſexennium, ſunt affectæ, ſeu applicatæ Fabricæ, aut menſæ Epiſcopali, ad dictum, aut aliud tempus, ſuppreſſæ, an Preces capiant primam vacaturam? Ita videtur, ſed Preciſta habebit expectare donec tempus Indulti finitum ſit, ut aſſequatur præbendam, *per not. Barb. in cap. cum accepiſſent, num 87. verſ. circa iſtud, de conſt.* Licet enim ſit ſuppreſſa præbenda, non tamen canonicatus

XI. Non comprehenduntur ſub Precibus beneficia ſpectantia ad collationem duorum, ſi uni tantùm Preces decretæ ſint, *cap. cum in illis. §. fi. de præbend. in 6. Rota deciſ.* 271. *Nota glo. in antiq. Rebuff. de nominat. quæſt.* 15. *num.* 45.

XII. Sed an comprehendantur beneficia monocularia; utpote ſi alicui competat unius duntaxat beneficij collatio, an tali caſu unicum iſtud, ſeu monoculum beneficium comprehendatur ſub Precibus; dicam infra in gloſ verb. *ſaltem quatuor*, ejuſmodi monocularia non comprehendi.

XIII. Quæritur, an matricularia & inferiora hujuſmodi beneficia comprehendantur ſub diſpoſitione Precum; videntur comprehendi, quia beneficiorum appellatione veniunt majora & minora. *Selua de benef. part. 2. quæſt. 3. cap. cum ad hoc, de Clericis non reſiden.* quod intelligo ſummodo dentur in titulum *Arnulph. tract. juris regal. privileg.* 15 *num* 5. *Philip. Probus eodem tract. quæſtio.* 9.

XIV. Non comprehenduntur beneficia ſita extra Germaniam, ut ſupra oſtendi.

XV. Non comprehenduntur Vicariæ temporales; licet in perpetuis ſecus ſit, *Clem. una, de off. Vicar.*

XVI. Sub Precibus non comprehenduntur penſiones, quia cum perſona habentis extinguuntur, niſi ſint datæ in titulum. *Gomeſ. ad reg. de Annali quæſt.* 20.

XVII. Precibus non afficiuntur beneficia de menſa, qualia ſunt quæ perpetuò incorporata ſunt menſæ Epiſcopali, aut capitulari, ſeu Abbatiali, ut noto ad Reg. VIII. Cancell *gloſ.* 11. *n.* 16.

XVIII. Nec beneficia exempta, quæ nec cadunt ſub expectativis, *Gomeſ. ad Reg de infirmis quæſt* 5.

XIX. Nec beneficia commendata, ſecundum opinionem Gaſpar. de Peruſio *tract. de reſervat.* quam refert Gomeſ. *ad Reg. de triennali quæſt.* 5.

(CUM CURA) Hoc exprimitur, quia alias non veniret beneficium curatum, *cap. cùm in illis, de præbend. in 6.* ubi quando mandatur provideri de bene-

beneficio,non comprehenditur curatum : quod limita,niſi illud eſſet præbendæ annexum,*arg. cap.ſuper eo,de prabend.in 6. Staphil. de litt grat tit. de nova forma expect.* & etiam in materia favorabili non venit beneficium curatum,niſi exprimatur,ut ſi Papa det poteſtatem conferendi beneficia,non veniret curatum,niſi expreſſum ſit,*Card.in cap In noſtra.quaſt.4.de Reſcript.* Porrò,ut dicatur beneficium curatum,ſeu Eccleſia Parochialis , inter alia ſubſtantialia hæc requirit GONZALES *ad Reg. VIII.gloſ. 65.* poteſtatem fori pœnitentialis , id eſt,poteſtatem ligandi , & ſolvendi, quæ non cadit niſi in Sacerdotem, *c In novo,21.diſtinct.* idque ex neceſſitate, ratione oneris ipſi impoſita *gloſ. in Clem. dudum , verbo , Impediant. de ſepult ibi Abb. & Author. Rota in causa Civitaten. Decimarum 6 Feb.* 1480. *coram Illuſtriſſimo Mantica.* Secundo requiritur ut beneficium curatum ſit perpetuum. *Io. And. in cap de liberatione, num.1. verbo Prelationis,de off. leg. in 6.* Tertio ; ut ſit certa parochia, & locus certis finibus,& limitibus conſtitutus,ac deſignatus, in quo populus alicui Eccleſiæ deputatus degit, *c. Eccleſias 14. q.1. in pr. Conc. Trid. ſeſſ. 24. de Reform. c 13.ſub fin. ibi,Parochialis Eccleſia certos fines &c* Nam talis Eccleſiæ rector dicitur populum regere,*cap. 1. de capell. monach.* Nam alioqui Archidiaconi, Abbates, & ſimiles habent curam animarum , & non dicuntur curati. *Aufr. Germon. tract.de Indult.Card.§.ac beneficia nu. 43. & ſeqq.* Quartò requiritur,ut Rector Eccleſiæ curatæ exerceat curam nomine ſuo,non alieno,*c.extirpandæ.§.qui vero,de prabend.* Quintò ut Rector Eccleſiæ parochialis ſit unicus & non plures *c. in apibus.7 q.1. cap.ſicut una, 22.q.2.* ſed unum tantummodo habeat Sacerdotem *Oldrad.conſ.67. incip quaſt talis eſt,nu 1.Staphil de litt.grat. tit.de ſtatu,& qualitate benef.* Ex his efficitur, quod quamvis fons Baptiſmalis deficeret,non propterea deſineret cura,quia ex actu baptizandi non infertur cura,cùm baptiſma etiam à muliere & laico exerceri poſſit, *cap.ad limina.30. q.1.* Idemque dicendum quoad ſepulturam & actum ſepeliendi, ut & quoad perceptionem decimarum,quæ ſingula latius explicata habes apud Gonzales *ad d. Reg.glo. 6. nu.34. & ſeqq,* Ad rem noſtram quod attinet adverte , quòd qui obtinet beneficia curata vigore Precum,non aliter inſtitui debere quam præceſſerit examen, & fuerint ab iiſdem locorum Ordinariis reperti idonei, *Concil. Trid ſeſſ. 7. c. 13. & ſeſſ. 18. c. 18.* Nam periculoſum inexperto committere curam animarum, *cap.cum ſit,de ætate & qualitat. fac. quod not. in cap.ſi forte , de electionibus in 6. Guimer. ad Pragmat. ſanctio. tit de collat. folio 94. col. 4.*

*Requiſita ad beneficium curatum,*

d SECVLARIBVS VEL ORD. HVIVSMODI REGVLARIBVS ) Secularia ergo beneficia , & regularia Precibus ſunt affecta ; de ſecularibus dubitari non poterat,etſi pleraque exiſtis etiam Precibus non comprehendantur , ut oſtendimus ſupra,in verbo *ſuper ſingulis beneficiis,* & iſta ſecularia beneficia ſunt

*Secularia & Regularia ſubPrecibus comprehenduntur.*

ſunt in multiplici differentia. Nam præter ſummas illas dignitates Cardinalatus, Patriarchatus, Primatiatus, Archiepiſcopatus, Epiſcopatus, Abbatias ſeculares, & alias minoris notæ dignitates, ut Decanatus, Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Primiceriatus ſive Cantoria, Sacriſtia, Theſauraria, Præpoſitura, Prioratus ſecularis, officium & perſonatus, Eccleſia parochialis, Vicariæ perpetuæ, ſunt beneficia ſecularia ſine adminiſtratione, ut Canonicatus ſecularis, Præſtimonia, Capellaniæ, altaria, Hoſpitalia: quæ autem ex illis ſub Nominationibus primarijs comprehendantur, textus Indulti ſatis indicat, & nos oſtendimus loco præcitato. Verum de Regularibus poterat dubitari an Preces illa caperent: cum videamus hujuſmodi benefi:ia per gratias expectativas acceptari non poſſe, ſed regularibus eſſe affecta, *cap. cum de beneficio, de Prebend. in 6.* Ideò in generali reſervatione beneficiorum, non cenſentur reſervata beneficia regularia, niſi ſpecialiter exprimantur, *Gaſpar de Peruſio de Reſervat. cap. 2. num. 12. AEneas de Falcon. Tract. de Reſervat. quæſt. 4. num. 29. Gomeſ. tract. de Expectativis num. 94. verſ. & ex iſtu poteſt inferri.* Regulare autem beneficium dicitur, quod regularibus conferri conſuevit, vel ex ipſa fundatione, ſi illa lex per fundatorem data eſt; vel ſi de origine fundationis non conſtat, ex longæva poſſeſſione & inde cauſata præſcriptione quadraginta vel plurium annorum, *Rota deciſ. 487. Nota quod impetranti, quæ eſt 22. tit de Probatio.* quod latiſſimè à Felyno *in cap. in noſtra. num. 42. & 46. de Reſcript.* & Philippo Probo *in cap. de beneficio, de Prebend. in 6.* tractatum eſt, & deciſum. Licet itaque hujuſmodi beneficia regularia regularibus conferantur, ut dictum eſt, non propterea deſinent comprehendi ſub Precibus, dummodo acceptentur à capaci, ut ex Rebuffo *tract. Nominat. quæſt. 15. num. 21.* ſcripſit Gonzales *ad Reg. VIII. Cancell. glo. 8. nu. 26 & 27.* Regularia autem beneficia bifariam dicuntur: alia enim ſunt quæ adminiſtrationem habent, ut Abbatia regularis, *cap. quanto in fi. de off. ord.* officium, *cap. cum ſingula de prebend. in 6.* Prioratus conventuales, *Clem. ne in agro, §. ceterum, de ſtatu Monach.* alia ſunt beneficia ſimplicia, ut prioratus ſimplex, Monachatus & Canonicatus Regularis. Si enim ſimplici onere gravantur, *cap. quod Dei timorem, cap. fin. de ſtatu Monach.* de quibus præter Io. Seluam *tract. de Benef. part. 1. quæſt. 2. nu. 78.* vide Gonzales *d. Reg. VIII. gl. 8. nu. 112. & ſeqq.* Sed hæc à re noſtra longius videri poſſunt abeſſe, & rarenter uſu venire, iccircò miſſa illa faciamus, & ad textus noſtri explicationem redeamus.

*Regularia beneficia non cadunt ſub Expectativis.*

*Beneficia Eccl: Cathedrali.*

e IN SINGVLIS CATHEDRALIBVS ETIAM METROPOLITANIS) Iccirco includuntur beneficia Eccleſiarum Cathedralium & Metropolitanarum, quia regulariter in diſpoſitione generali non comprehendun-

tur

tur beneficia dictarum Eccleſiarum niſi ſit de iis ſpecifica facta mentio, *cap. quamvis §. quanquam de præbend. in 6.* Dicitur autem Eccleſia Cathedralis Epiſcopalis, quæ ob honorem Cathedræ Cathedralis appellatur, quia ibi Cathedra Epiſcopalis, & ſedes ſita eſt, *Archidiaconus in cap. ſtatutum col. 1. de Reſcript. in 6. Hoſtien. & alij in cap. ne pro defectu, de electio.* Metropolitana verò Eccleſia dicitur Archiepiſcopalis *l. una, & ibi DD. C. de Metro. Beryto. lib. 11. cap. ut litigantes, de off. ordin* & exprimitur hic Metropolitana, quia in materia odioſa, appellatione Cathedralis non venit Metropolitana, licet ſit Cathedralis. Unde illegitimus ut poſſit etiam in Cathedrali habere beneficia, non poterit habere in Metropolitana, *Io. Monach. & alij in cap. quamvis 1. in ſi. de præbend. in 6. Rebuff. tract. de collat. §. 1. in pr.* Porrò privilegia Archiepiſcoporum, quæ ſunt viginti quatuor; qui volet videre, conſulat Ruzæum *tract. de praeminentia*, quem citat Rebuff. *ad concordata Rub. de collatio verbo Archiepiſcopalis.*

*um & Metrop. ſub Precibus Caſ comprehendun tur.*

f DIGNITATES) Ideò exprimuntur, quia in materia ambitioſa, & reſtringibili appellatione beneficij non veniunt dignitates, *cap. quamvis de præbend. in 6.* Imo ſic concedatur mandatum ad beneficia curata, & quæcumque alia non includeretur dignitatis curata *Clem. ne in agro, §. caterum, de ſtatu monachor. Rebuf. in praxi tit. de diſpenſat. ratione ætatis verſ. aut Dignitates, & in Concordata in forma mandati Apoſtolici, in gloſ. verbi, aut dignitate.* Facultas enim conferendi derogans poteſtati Ordinarii eſt odioſa, & propterea reſtringenda, *ut ſupra diximus, & notat gloſ. Imo Petrus de Anchar. a. c. 2. de off. ordin. in 6.* Hinc neceſſaria fuit expreſſio dignitatum in hoc Indulto, ut Preciſtis afficerentur. In patria tamen & Diœceſi Leodienſ Preces non capiunt dignitates eas, quæ ex conſuetudine, ac potius Indulto Eugenij IV. & Sixti IV. debentur Canonicis præbendatis Eccleſiæ Cathedralis Leodienſis, *Selva tract. de benef. 3. part. q. 49. Io. Benedicti in cap. Raynutius verbo, ſi abſque, 1. num. 10. in Subſtit. fideicom. te teſtamen.* Extra caſum tamen conſuetudinis vel indulti deberentur Preciſtis, quod intellige, dummodo dignitates ipſæ in Cathedralibus, & Metropolitanis poſt Pontificales majores, aut in Collegiatis principales non exiſtant, ut ſtatim in Indulto ſubjicitur.

*Preces capiunt dignitates.*

*Secus in Diœceſi Leodien.*

g PERSONATVS) Perſonatus eſt honor & præeminentia in Eccleſia abſq; adminiſtratione *Coraſ. de benef. part. 4. cap. 3 num. 7. Flam. Pariſ. de Reſignat. benef. cap 1, nu. 91.* licet propriè non ſit dignitas, *conſ. 105. incip. in Eccleſia, col. 2.* niſi ex fundatione, ſtatuto, vel conſuetudine talis habeatur, *Wameſ. 257. num. 5.* Hinc ſtatutum loquens de perſonatu, non complectitur dignitatem. Idem in litteris ad beneficia, ut ſi quis

*Perſonatus quid.*

impetret

impetret perſonatum, non poſſit ſibi provideri de dignitate cum adminiſtratione vel iuriſdictione *arg. c. quamvis, de præbend. in 6. Staphil. de litt. grat. tit. de modo, & forma impet. num. 5.*

*Preces capiunt administrationes.*

l: ADMINISTRATIONES) Intellige Eccleſiaſticas, quæ erectæ ſunt authoritate Epiſcopi, & in titulos creatæ, quippe quæ cadunt ſub Precibus, Nominationibus, & reſervationibus etiam Apoſtolicis, cùm ſint Eccleſiaſtica beneficia *glo. in Clem fin. verbo beneficiorum, de decimis, Salva de beneficio part. 1. q. 3. nu 29. Rebuff. in praxi tit ſingulare beneficium quotuplex nu. 15. Gomeſ. ad reg. de Infirmis q. 23.* & hæc dictio largè ſumpta comprehendit Prioratus, qui nominatis, & Graduatis, ſi tempore præſtituto vacent, debentur, *text. in Clem. 1. & ibi Card. de Reſcript. & in c. 2. de ætate, & qualitate*, dummodo non ſint conventuales, niſi alioqui commendatus, ſeu nominatus eſſet qualificatus, *Staphil. de litt. grat tit. de Octava forma expectat. nu. 7.* Adverte tamen, quod ſi ejuſmodi adminiſtrationes eſſent de jure patronatus laici, vel mixto, non caderent ſub Precibus ſeu reſervationibus Apoſtolicis, per ea quæ infra dicam, verbo *Præſentationem*

*Preces quæ officia capiant.*

i OFFICIA) Intellige etiam Eccleſiaſtica, quæ ſunt verè & propriè beneficia, prout ſunt theſauraria, Sacriſtia, Primiceriatus, Archipresbyteratus, Cantoria, quæ officia ſunt aliqua præeminentia, & honore, licet in hoc attendenda ſit conſuetudo, quia illa cenſenda dignitas, quæ ex conſuetudine talis habetur, *Panor. in cap. de multa de præbend. Rebuff. tract. de pacif. poſſeſſ. nu. 86. & in tractatu nominat q. 15. nu* 12. Et hæc officia ſunt verè Eccleſiaſtica, *cap 1. cum vero, de conceſſ. præbend. c. cum acceßiſſent, verſ quocirca, de conſtitut. Clem. 1 verbo officia, de regular. Pavinus tract. de off. & poteſt. cap. ſede vacante 2 prælat. num. 8 verſ. Tertio modo, Horeda de incompatibil. benef. 1. parte nu. 3. cap. 8 & cap. 16. num. 1. Rebuf. d loco*, ubi tradit differentiam inter dignitatem, perſonatum, & officium. In his igitur officiis cadunt Preces; nam ex quo hic agitur de clericis, præſumitur mandari de officio Eccleſiaſtico, *Feli in c. In noſtra, coroll 22. de Reſcript.*

*Beneficia electiva quæ dicãtur, & an cadant ſub Precibus.*

k PER ELECTIONEM) Propriè hic dicuntur beneficia electiva, quando in iis proceditur per electionem, quæ requirit confirmationem ſuperioris, *per gloſ. in Clem. quia contingit verbo electionem, de rel. dom. Feli. in c. In noſtra, coroll. 32. de Reſcript. Anaſt. Germon tract. de Indult. card. §. ac beneficia. nu.* 23. nam ſunt alia beneficia, quæ dantur per viam electionis, nec tamen exquirunt confirmationem, & dicuntur potius collativa, *Rebuff. tract. Nominat. q. 15 nu* 32. licet iſta dici potius debeant mixtũ beneficia, ut quæ participent de electione, & collatione; nam mixta eſt quod ex duobus ſapit extremis. *L. Imperium. ibi DD ff. de iuriſdict. omnium Iud.* Prioris igitur generis beneficia electiva cadunt ſub Precibus Cæſareis, ut in textu hic, quæ etiam neceſſario hic exprimi debuerunt,

cum

cum clauſula *ad collationem, proviſionem præſentationem, inſtitutionem*, *ſeu quamvis aliam diſpoſitionem communiter vel diviſim ſpectantia*, non includat beneficia electiva, *Clemen. 1. de præbend. Anaſt. Germon tract. de Indult. Card. §. ac beneficia num.* 2. Hinc etiam Cardinalium Indulta habentia clauſulam *ad collationem &c.* capiunt beneficia electiva, quamvis expreſsa mentio de illis non fiat, *Put. deciſ.* 160 *nu. 2. lib. 3. Achilles de Graſsis, deciſ.* 10. *de privileg. Gonzales ad Reg.* VIII. *Cancellariæ gloſ. 19. num. 3.* Verùm in hac civitate & Diocœſi Leodienſi Preces non ſufficiunt beneficia & dignitates Electivas ob conſtitutiones Pij II. de data 1558. Sixti. IV. de Anno 1479. quæ confirmant aliam conſtitutionem Eugenij IV. de data 1432. quoad liberam electionem dignitatum, & beneficiorũ in Civitate, & Diocœſi Leodienſi exiſtentium, ut & Julij III. de Anno 1544. quibus accedunt Privilegia & Indulta Maximiliani Imperatoris de anno 1518. & Caroli V. de data anno 1554. ſucceſſivè edita, & promulgata, confirmantia dictas Pij, Eugenij & Sixti conſtitutiones: & ſic per clauſulam derogatoriam concordatorum, quibus etiam in hac patria facultas relinquitur eligendi, huic Indulto inſertam, non poteſt cenſeri ſublatum jus electionis ante dicta concordata, per dictas Pontificum conſtitutiones conceſſum: nam vincula plura ſunt uno fortiora, & exiſtentibus pluribus impedimentis uno ſublato, aliud remanet, *L. ſi Domus tua*, 20. *ff. de ſervit urb. præd. Navar. conſ.* 16. *&* 17. *de Reſcript. Gonzales ad Reg.* VIII. *Cancell. Glo.* 12. *nu* 94. *&* 95.

*Preciſe non obtinent beneficia electiva in patria Leod.*

l DVMMODO) Hæc dictio modum inducit, non conditionem, ita ut, ſi quis vigore Precum acceptaret dignitatem majorem poſt Pontificalem hæc acceptatio ipſo jure non caderet, ſed reſolvenda eſſet, *Ymeſ. conſ.* 279. *nu.* 5. *in fi. vol. 1 plura de hac voce vide Baldum in cap. dudum* 2. *coroll.* 6. *num.* 27. *de electio, & de iſta clauſula*: DVMMODO DIGNITATES IPSÆ IN CATHEDRALIBVS, &c. vide Fely. *in cap. In Noſtra. nu.* 15. *de Reſcript.* Gomeſ. *tract. de Expectativis ante nu.* 62.

*Potentia vocis Dummodo.*

m POST PONTIFICALES MAJORES) Quomodo cognoſcatur iſta majoritas, tradit Card. *in conſ. 30. col. 3. verſ. Idem eſt dare*, & Alphonſ. Sotto *ad Reg. 3. Cancell. ubi vide ſi lubet, quæ ibi noto*, Mandoſ. *ad d. 3. Reg. Cancell. quæſt* 4. *per tot.* Adverte autem quòd dignitas major poſt Pontificalem non venit in gratia ad dignitates, ut præter Ægidium Bellam. *deciſ.* 698. ſcripſit Gonzales *ad Reg. Cancell.* VIII *glo* 9. §. 1. *nu.* 20. Hinc in facultate, quam daret Papa conferendi etiam reſervata qualiacumque, adhuc non veniret dignitas major poſt Pontificalem, *Gomeſ. tract. de grat. Expect. nu* 45. ubi ſcribit, quod ſi Papa dat litteras expectativas, litteræ ad illas non extenduntur, quæ poſt Pontificales, majores cenſentur, quod & probat Anaſt. Germon. *tract de Indult. Card. §. ac irritum, num.* 50. Ex quibus videtur quòd neceſſaria non fuerit dignitatum harum hoc loco exceptio; Veruntamen ambiguitatis tollendæ

*Dignitas major poſt Pontificalem qui cognoſcatur.*

cauſſa hic expreſſæ fuerunt. Nam in litteris Apoſtolicis omnia clara eſſe debent, *cap. quam gravi, de crim falſi.*

n AUT COLLEGIATIS PRINCIPALES) Quæ principalis dicatur in collegiata, vide Alphonſum Sotto *ad Reg. 3 Cancel. & ſi lubitum eſt, ea quæ ibi ſcripſi*, alijque ſupra memorati conſulantur.

o COLLATIONEM, PROVISIONEM) Iſta verba ſolent apponi in omnibus litteris expectativis, *juxta cap. cum in illis, de præbend. in 6* alias litteræ, eſſent de falſo ſuſpectæ, *Staphil. de litt. grat. & juſt. in 4. form.* Licet ſint qui putent appellatione collationis contineri præſentationem, electionem, inſtitutionem, & confirmationem, *Io And. in cap. Ex tenore, de conceſſ. præbend Clem. unica, ibi DD. de conceſſ. præbend.* cui opinioni adverſatur cap. in illis §. cùm autem de præbend. in 6. verum prima opinio habet locum, quando verbum collatio profertur à lege, in qua non datur ambitio. Secus enim in reſcript. Principis, quæ tanquam ambitioſa ſunt reſtingenda, cap. quamvis de præbend. in 6. gloſ. d. Clem. unica, Gonzales ad regulam de alternativa glo. 15.

*Poteſtas dictionis Proviſio.*

p PROVISIONEM) Hæc vox latius patet quam collatio, de qua in ſuperiori gloſſemate, cùm contineat omnes modus per quos providetur Eccleſiæ, videlicet nominationem, poſtulationem, electionem, præſentationem, confirmationem, inſtitutionem & collationem, *glo. in Clem fi. verbo. proviſioni, de electio. Clem auditor, de Reſcript.* quæ licet loquatur de proviſione, procedit tamen in præſentatione ſeu inſtitutione, *Rota deciſ 212. in fin no. Bellam. deciſ.* 621. ſic etiam verbum, DISPOSITIONIS, de qua hic infra, ibi, QVAMVIS ALIAM DISPOSITIONEM, latiſſimum eſt, *cap. cum in illis §. illis vero, ibi DD. de præbend. in 6. Clem. unica, ibi gloſ. verbo, diſpoſitionem de ſupplend. neglig. Prælator. Gemini. conſ. 65 incip. circa primum in principio, verſ verbum diſpoſitiones,* maximè propter dictionem generalem additam dicto verbo, Et ALIAM. *Gemini. conſ 15. incip. ſuper primo. nu. 3.*

*Quæ beneficia Iuris patronatus ſubjaceant Precibus.*

q PRÆSENTATIONEM) Hic dubitari poteſt, an quia jus iſtud nominandi Cæſari conceſſum, latiſſimè pateat, utpote ob illius in Eccleſiam benemerita, & favorem perſonarum, comprehendi videantur beneficia Juris patronatus? quæ quæſtio hac diſtinctione decidi poteſt: aut loquimur de Juris patronatus Laico, vel mixto, aut Eccleſiaſtico: ſi de Laico loquimur, jus iſtud nominandi, ſeu Preces porrigendi ad illud non extendetur. Inprimis quia noſter textus *ſupra initio* §. 2 loquitur de perſonis in qualibet dignitate Eccleſiaſtica cõſtitutis. ergo ſecus eſt in profana, *Rebuff. tract. Nominat quæſt. 8 n 34. & ſeq.* Nã licet Põtificia Indulta, etiã quibus prægnãtiſſimę derogatorię & derogatoriarũ derogatorię clauſulę inſertę ſint, nõ cẽſeatur derogatũ ordinationi, & juri fũdatoris, adeoq; virtute nominationũ acceptari poſsũt beneficia, quæ pertinent ad jus patronatus alicujus, *cap. 2. de præbend. in 6. cap. cum dilectus*

*de ju-*

*de iurepatron.* id tamen generaliter verum non eſt, ſed obtinet tantùm in fundationibus, & jure patronatus Laicorum, non etiam Eccleſiaſticorum, videlicet, quando ex bonis Eccleſiæ beneficium fundatur, dotatur, aut à Laico dotatur Eccleſiæ, *iuxta gloſ. in Clem. 2. verbo præſentare, de iure patronat. cap. dilectus 6. ubi glo. de off. Legat. Rochus de Curte de iure patron. verb. ius, q. 7. Rebuff. de nominat. q. 8.* Nam in hoc iure patronatus Eccleſiaſtico, obtinent nominationes, & regulæ reſervatoriæ Cancellariæ, & in eo conveniunt omnes, *VVameſ. conſ. 252. nu. 11. vel 1. Ill.mus Card.lis Seraphinus, deciſ.* 1420. *num* 2. *Mandoſ. ad Reg. 1. Cancellariæ, q. 10. nu. 5. DD in d. cap. cum dilectus.* Ratio diverſitatis eſt, quod non facilè ſed Apoſtolica velit alteri jus ſuum auferre, vel illi in aliquo derogare, ne forte Laici à ſuis fundationibus pijs, quarum occaſione plerumque jus patronatus habent, deterreantur. *Feli. in tract. quando littera Apoſtolicæ derog. iuri patronatus, limit. 3. VVameſ. conſ 255 nu.* 13. *vol.* 1. & ideo generalis diſpoſitio non trahitur ad beneficia patronata Laicorum. *Lapus alleg. 96 incip beneficia vacantia. Rochus de Curte de Iurepatron. verbo Honorificum, num.* 22. quod ſecus in jure patronatus Eccleſiaſtico, quia in eo ceſſat prædicta ratio, & facilè præjudicatur d. juri, *Æneas de Falcon. de reſervat, q. 4 principali effectu 14 Caſſad. deciſ. 4. num 2. de jure patron. Covarr. cap. 36 pract. quæſtio. num.* 5. Nec refert quòd ſummus Pontifex in ſuo Indulto permittit Cæſari nominationem beneficiorum ad præſentationem quorumcumque collatorum: quia per hoc non cenſetur derogaſſe juri patronatus Laico, et ſi derogaſſet, ejuſmodi derogatio non efficeret jus patronatus illuſtrium perſonarum, quæ habent plerumque collationem quatuor, & amplius beneficiorum, ut hic diſponitur, nam in his ſpecifica & determinata eſſe debet Papæ derogatio, ut diximus ad Reg. Cancell. 40. de derog. juris patron. nu. 17. Nam generalis diſpoſitio non extenditur ad caſus privilegiatos aut ſpeciali nota dignos, *ut notat Eraſinus à Chokier frater meus in ſuo tract. de Iuriſd. Ordinarij in exemptos.* Verum, quid in tertia juris patronatus ſpecie? videlicet mixto, hoc eſt, partim Laico, partim mixto, an cadat ſub diſpoſitione huius indulti? videtur opinio negativa probabilior: nam in favorabilibus potius eſt attendenda qualitas Laicalis, ne Laicus propter Clericum perdat ſuum privilegium, hoc enim æquum eſt, quod in re individua non patiatur quis præjudicium ratione ſocietatis, quæ illi cum altero communis eſt, *Rebuff. tract. nominat. q. 15. num. 6.* & idcirco poteſt Papa conferre beneficium juris patronatus Laici, & Eccleſiaſtici ſimul: quod non poſſet, ſi eſſet jus patronatus merè Laicum. *Rochus de Iure pat. in verbo, Ius. nu. 23. citat Rotam deciſ. 21. incip. Papa, de conceſſ. prabend in antiq. Philip. Probus tract iuris Regaliorum, q. 12. nu.* 19. Itaque caſus Juriſpatronatus mixti non veniret ſub diſpoſitione hujus Indulti, quod limita, primò, quan-

do Laicus patronus habet majorem, vel ſaltem æqualem partem vocum in dicto Jurepatronatus mixto, nam ſi pars vocum patroni Eccleſiaſtici eſſet major,& præponderaret vocibus Laicorum,veluti ſi jus patronatus ad unum Laicum,& ad duos Clericos ſpectaret,vel ſi ad Decanum alicujus Eccleſiæ,& ad Priorem monaſterii,& ad paſtorem Laicum certi loci, tunc attẽdetur major pars prædominans: cùm ſemper a potentiori fiat denominatio, *Gonzales ad Reg. VIII. Cancell glo. 18. nu. 15. L. quæritur, ff. de ſtatu hominum, Iaſon in l. in pr. nu. 21. de verbor. oblig. Gambarus de off. & poteſt. Legati lib. 3. num. 368. verſ fallit tamen, Covar. d. c 36. num. 5.* Limita ſecundò, quando Juſpatronatus mixtum,imò etiam Laicum ſolùm competit ex fundatione, conſtructione,ſeu dotatione vel donatione facta ab habente illud ex aliquo ex prædictis titulis. Nam reliqui patronatus competentes ex præſcriptione, conſuetudine,vel privilegio,aut uſurpatione,aliove quocunq; modo, non prodeſſent ad reſervationem Pontificiam *Gonzales d glo. 18. nu. 18.* & ex conſequenti ad Indultum iſtud,quo datur Cæſari facultas nominandi &c. quia Ceſſionariis jure cedentis uti debet; juribus vulgaribus

r COMMUNITER VEL DIVISIM) Et ſic Preces iſtæ primariæ non tantùm afficiunt beneficia,quorum collatio ſpectat ad Capitula,ſed etiam ad ſingulos de Capitulo,qui ſunt Ordinarij, *c. fin. de præb. in 6. Vivianeſ. conſ. 220. n. 3* ubi ſcribit,quod expectativa ad collationem capituli conceſſa,extenditur ad Turnarij collationem, *Rota deciſ. 4. & 16. de conceſſ. præbend.* Quod extende etiamſi non conferat vice capituli,ſed ut antiquior Canonicus, vel ſi collatio ſpectet ad plures,aut ad duos ſeniores ſacerdotes, aut Diaconos &c. quia ratione canonicatus de Capitulo ſunt, *Abb. in cap. per illorum. de præbend. in gloſſ. ult. per cap. eam te, de Reſcript. in 6.* licet aliud ſit,ſi canonicus conferat jure ſpeciali,ut pote ratione dignitatis,aut alia,non tamen vice Capituli; tum enim Preces Capitulo directæ,etiam cum clauſula iſta: CONIUNCTIM VEL DIVISIM,non aſtringunt illum ſingularem canonicum, *glo. & DD. in d c. fi. Rota deciſ. 49 incip. in diocœſi, de conceſſ. præbend. in antiq. Gonzales ad d. Reg. 82. glo. 9.* §. 1. *num.* 18. quia non intendit Papa gravare alteram dignitatem extra Capitulum, *c. cum in illis, §. ſi verò. de præb. in 6.* Hinc fit, ut ſoleant dirigi Preces & nominationes Decano, & Capitulo ſingulisque Canonicis, & perſonis Eccleſiæ, & dignitatibus,aut etiam Præpoſito & Capitulo: quod intellige quãdo iſtæ perſonæ ſunt Capituli capita. *d. c. eam te, & cap. ex parte Decani de reſcript.* Adverte tamen quòd ſi collatio ſpectet communiter ad Epiſcopum ſeu Prælatum & Capitulum, Precesque Cæſareæ inſinuentur ſoli Prælato, afficient etiam Capitulum,cui non fuit facta inſinuatio, *Rebuff. tract. nominat. q. 14. nu 80. & privileg. 106. nu. 34. Guimer. ad Pragm. ſanctio. tit. de collatio, §. ſtatuit verbo ſpectat.*

Preces afficiunt beneficia nedum ad collationẽ Capituli, ſed etiam ſingulorũ de Capitulo.

s SIN-

s SINGULIS PERSONIS ) Sed an cæci,ſurdi,muti,aut aliqua parte corporis viciati,ſint capaces iſtarum Primariis Precibus;? & videntur eſſe, quia ubi lex non diſtinguit,nec nos diſtinguere debemus, *l.de pretio, ff.de public. in rem actio.* Hic caſus tamen diſtinctionem recipit: Nam aut agitur de acceptando beneficio,quod habet aliquem ordinem annexum actu, vel in proxima potentia,veluti intra annum,aut de beneficio,quod non habet ordinem annexum: priori articulo, dubium non eſt, quin ſint incapaces Precibus tales perſonæ: quia inhabilis ad ordines,inhabilis quoq; eſt ad beneficium, & qui repellitur ab ordine ſuſcipiendo, etiam repellitur à beneficio obtinendo. *Maiol,tract.de Irregul.lib.1.cap.* 20. Cæcus autem repellitur ab ordine ſuſcipiendo & beneficio obtinendo, *Maiol.d.c.*10. Idem de ſurdo, *Maiol lib.1.cap.* 25. Similiter de muto, *Maiol.d.lib.1.cap.26.* Secundo autem caſu videtur illos eſſe capaces,dummodo non ſint beneficia curam animarum requirentia, accedente Pontificis diſpenſatione, neque enim alius ſuper irregularitate,quæ ex corporis vitio naſcitur,diſpenſat; *Covar.in Rele* [illegible] *cap. ſi* [illegible] *, 1. parte in initio.* Cæterùm, ſi corpore vitiati ſint diſpenſati ſimpliciter ad ordines, non videntur diſpenſati ad beneficium, niſi fortaſſis ſimplex: diſpenſatuſque ad beneficium ſimplex non erit diſpenſatus ad beneficium curatum,aut requirens perſonalem reſidentiam, *Burgaſ.tract de irregul. parte 2. tit.de Interpret.exten.& reſtrict.diſpenſ.Covar.de ſponſal.& matrim.2.part cap.7.§.8. num.6.* Ex quo fit,ut Præciſtæ corpore vitia, beneficia vigore Precum citra diſpenſationem acceptare non poſſint.Neque obſtare Indulti textum ſimpliciter,& indefinitè loqui,ibi PERSONIS SINGULIS,quia reſtringendæ ſunt ad habiles, *arg.text.cum glo in l in provinciali,§.final cum l.ſeqq ff de No.operis. nunciat.* ubi dicitur omnes cives admitti ad nunciandum novum opus in publico, quia reip. intereſt,& tamen ad idoneos reſtringitur, *ut ibi per glo. Cagnol, ad Reg.Servus Reip. ff.de reg. iur.*

*Cæci, ſurdi, muti an ſint capaces iſtis Precibus?*

r IN UNO BENEFICIO Neque enim Papa intendit eundem collatorem pluribus beneficiis gravare,niſi aliud exprimat, *cap Mandatum, de reſcript.* & ideò ſi nominatus ad primam præbendam,negligit illam petere, extincta erit illius gratia, *cap.ſi Clericus,cum ibi,not.de præbend.in 6. Staphil. de lit. grat. tit. de Sexta forma expectat.* Et locus erit ſecundæ expectativæ. Ideo executor ſecundi Impetrantis poterit monere primum,ut faciat ſibi provideri, præfigêdo eidem tempus competens,quo elapſo poterit ſecundo providere, quod tamen limitatur duobus modis, 1. niſi in literis princ.adſit clauſula, QUAM DUXERIT ACCEPTANDAM, quia tunc licet per negligentiam omittat primã acceptare,poterit nihilominus petere ſecũdã nulli alii debitã, *Rot. deciſ. 37.incip.not.quod ibi,* Nec iſto caſu locũ habet diſpoſitio dicti cap. ſi Clericus. Secundò quando neglexit petere debitã,dũ adhuc res eſt integra: tunc enim poteſt illam vacantem adhuc petere & acceptare *Aegid. deciſ.738. incip. Canonicus*

*Preces in uno dumtaxat tantum Collatorem gravat.*

*Preciſta ſi ſit negligens in acceptando an excidat ſua gratia?*

*nicus ſac.text.in cap. ſi tibi abſenti,de præbend in 6* Sed quid ſi acceptatio fuerit invalida? variare poterit,& aliam acceptare, *DD. in cap ne captandæ, de conceſ. præbend.* eligens enim male iterum poterit eligere, *Mohedanus deciſ. d. præbend.* qua de re paulo poſt dabitur vobis uberior ſcribendi ſeges Sed an vocandi ſint Collatores,quando Preces iſtæ conceduntur? Rebuff.*tr. nominat. quæſt.*13 poſtpoſita opinione affirmativa,negativam tuetur, quia quando Papa concedit beneficia Eccleſiaſtica,vel ſcribit,ut alicui conferantur, nullus citatur, *cap.cum ſecundum Apoſtolum,de præbend.not.in cap. dudum, de præſumpt. &c. cum olim,de re iud. Albert.ind l.nam ita,col.ult.* Sic ergò dicendum quando conceduntur Preces & nominationes ab Univerſitatibus, vel Cæſare ut nulli Collatores ſint vocandi.

*Monocularia beneficia nō comprehenduntur ſub Precibus. Preces afficiunt Ordinarios habentes collationem 4. beneficiorum Cui incūbat onus probandi collat:habere 4. beneficia. Quid ſi unum beneficium uniatur è quatuor. Quid ſi unum e quatuor ſit ad collationem coniunctim cum alio.*

u SALTEM QUATUOR BENEFICIA) Monocularia igitur beneficia ſub his Precibus non comprehenduntur:quod & generaliter receptum eſt illa non cadere ſub generalibus & indeterminatis gratiis expectativis, neque enim veriſimile Pontificem voluiſſe privare ordinarium Collatorem unico lumine,*glo in verbo incerta,in Clem.*1 *de præbend.Gemin.a.conſ 36. incip. quod collatio facta.Steph.Bertrand conſ.*194. *vol.* 3.*part.*2. *VVameſ.*204.*num* 6 *de præbend.& conſ.*255.*nu.*17.§.3 *in pr Gummer.ad pragm.ſanctio.tit.de collatio. pag.* 91. Cui autem incumbat onus probandi Collatorem habere quatuor beneficia ſub collatione ſua,vide Rebuf. *tract de mand. Apoſtolicis,in glo.declarantes*, ubi ſcribit eſſe excipientis hoc probare,id eſt:ejus,qui negat,*per l.quoties,§ qui dolo,ff.de probat.* aliud autem eſt in Mandatario, qui tenetur probare Collatorem,cui eſt directum mandatum,habere quatuor, aut decem beneficiorum collationes:quia fundat ſe in numero,ergò illum probare debet, *arg, l. enim, ff de neg. geſt.* Sed in caſu noſtri textus quæritur primò: quid ſi habenti quatuor beneficia directæ fuerint Preces,& poſtea unum illorum fuerit unitum, quid juris? nocebitne Preciſtæ? Nequaquam, quia tempus datæ in hoc inſpici debet,*cap.ſi eo tempore.de Reſcript.in 6.Imol in Clē.*1.*in fi.de præbend.* Quæritur ſecundò? ſi in iſtis quatuor unum,vel plura ſpectent ad collationem iſtius Collatoris,cum alia conjunctim,an Preces habeant locum? Ita videtur, quia meū dicitur,quod mihi cum alio cōmune eſt, unde licet ſpectent etiam ad collationem alterius,tamen etiam ad illius,*l.ſi quis ſervos,ff.de leg.* 3. *l. pupillus.§.fin.ff.de verb ſigniſ.* In oppoſitum tamen facit,quod in odioſis meum propriè dici non poſſit,quod mihi cum alio commune eſt, *l.quæſitum, §. Celſus.ff.de fundo inſtruct.leg. l.viſſime Iaſon,l. ſervi electione,§.Labeo,nu.*1.4.20.21.22. *ff.de leg* 1. privilegia autem ſunt ſtrictiſſimè intelligenda, ut quando fieri poteſt,minùs præjudicent ordinariæ poteſtati,quæ eſt favorabilis, & quæ nititur jure communi. *Archid. late in cap.frater,16,quæſt.1.nu.5.Francus, cap. cum in illis,nu.2.3.de præbend.in 6.Card Tuſchus pract.concluſ.iuris concluſ.* 731.*num.*6. Quæritur tertiò: quid ſi unum tantum in Imperio habeat, plura extra Imperium?

perium? videtur etiam talem Collatorem poſſe gravari, quia ſicut gravamen reſpicit totum patrimonium, *l. ſi fidei commiſſum.* §. 1. *ff. de Iudic.* ita ut hoc gravamen beneficiorum reſpicit omnia beneficia, & ſic illud beneficium in Imperio non cenſebitur monoculum. Verùm contrarium dicendum eſt: quia Indultum expreſsè requirit, ut habeat quatuor ſaltem beneficia in Imperio, aliud tamen ſi ordinarius Collator haberet collationem unius beneficij in Imperio, & præſentationem aliorum plurium in eodem Imperio, nec enim dicetur eſſe beneficium monoculum; aut ſi Collator haberet collationem ſolus in uno, & in aliis beneficiis tribus conferre poſſet cum aliis Collatoribus ſociis, tunc enim mandatum de providendo, vel Collatio vigore Precum facta ſubſiſtet, nam meum etiam dici non poteſt, quod cum aliis commune eſt, ut prædixi, *Iaſon in d. l. ſervi electione.* § *Labeo, nu* 29. *ff. de leg.* 1. *per not. Menoch. lib.* 2. *cent.* 2. *caſu* 201. *nu.* 95 *&* 96. quod & notavi ad reg. VIII Cancellariæ *glo.* IV. Non obſtat, quod hoc admiſſo Collatores Ordinarii videantur immodicè gravari, ut vix unquam ſuo iure conferendi in vita uti liceat: quia cum ipſi ius illud conferendi ex indulgentia S. Pontificis habeant, conqueri non debent ſi Pontifex eandem facultatem illis ſemel in vita Cæſaris reſtringat, præſertim cum Pontifex per eiuſmodi conceſsionem, omnem poteſtatem à ſe non abdicarit, ſed potius maiorem ſibi reſervaverit, ita quod poſſet in collatione cum quovis ordinario concurrere, imò prævenire *cap.* 2. *de præbend.*

*Quid ſi Collator unum tantum in Imperio habeat plura extra Imperium?*

x POSTQVAM ILLIS IPSIS CANONICE PROVISVM ) Ecce vides quod ultra Cæſaris nominationem opus ſit nova Ordinarii inſtitutione, ſeu collatione, ut latius ſupra oſtendimus, initio Sectionis II. *in ſcholijs verbi.* QVOD SI PER TE. *verſ. undecimo quæritur.*

## Sectionis III. Summarium.

EXtenditur autem hæc facultas, ut ſua Cæſ. Maieſtas poſſit, unam & eandem perſonam ſupradictis Collatoribus & Collatricibus ſimul, vel ſucceſſivè nominare, ita tamen, quod quamprimum perſona ſic nominata, de aliquo beneficio proviſa fuerit, ejus nominatio quoad alios Collatores vel Collatrices, ipſo iure expiret, & quoad easdem Preces Canonicatum, & præbendam, ac dignitatem, ſeu perſonatus, adminiſtrationes, vel officium, in una Eccleſia pro unico duntaxat beneficio computari debere.

Sectio

# Sectio III.

*ITA quod Cel.[ndo] Tua unam & eandem perſonam ſupradictis Collatoribus, & Collatricibus ſimul,* a *vel ſucceſsive nominare poſsit:* b *Ita tamẽ quod quam primum perſona ſic nominata, de aliquo beneficio proviſa fuerit, ejus nominatio quoad alios Collatores, vel Collatrices facta, ipſo jure expiret & quoad eaſdem Preces, Canonicatum,* c *& præbendam, ac dignitatem, ſeu perſonatum, adminiſtrationem, vel officium in una Eccleſia pro unico dumtaxat beneficio computari debere declaramus.*

## SCHOLIA IN SECTIONEM III.

a SIMVL VEL SVCCESSIVE) Illa dicuntur fieri ſimul, quæ fiunt etiam unum poſt aliud ſine intervallo, *not. glo. in l. quærebatur. ff. milit. teſtam. fac. tex cum glo. in l. ſi Stichum, § ſi quis ita, ff de novat* Succeſſivè verò quæ fiunt diſtinctis ex intervallo temporibus, *arg. Inſt. de ſucceſſ. edict. & ff. & C. eod. tit* Itaque Cæſar poterit unico contextu quempiam nominare ad plura beneficia, etiam in diverſis Eccleſijs conſtituta, totque cenſebuntur eſſe nominationes, quod erunt beneficia, ad quæ quis nominatur, licet unico diplomate comprehenſa, *l ſcire debemus ff. de verb. oblig. l. Titia, §. ult. ff. de verb oblig.* ſufficietque diverſis nominationibus eadem charta comprehenſis unica ſolemnitas, *l. ſi quis ex argentareis, §. ſi initium. ff de edendo. l 4. ff. de duobus reis.* Sicut de pluribus in eadem charta teſtantibus ſcripſit plene Peckius *de teſtam. conjug. lib. 1. cap. 17.* Licet ſecus ſit, ſi ſucceſſivè Cæſar quempiam nominaret ad diverſas Eccleſias, tunc enim quælibet nominatio quodlibet ſolenne nominationis diploma requireret, *d. l. ſcire debemus. l. ſi quis eum. § 1 ff. de vulg. & pupillari, Ang. §. igitur, Inſtit de teſtam. ubi etiam Io. Faber.* Verum acceptatione unius beneficij, cæteræ nominationes conſumuntur, uti liquet ex textu hujus Indulti; ex quo etiam vides, quòd Preces Cæſaris ſeſe extendant ad quotlibet Collatores unius vel plurium Eccleſiarum, v. g. ad Decanum vel alium Prælatum ejuſdem Capituli, & tot ejuſdem Eccleſiæ gravari poſſunt, quod in ea reperiuntur, modo tamen quatuor beneficiorum collationem habeant, ut alibi dicemus

b ITA TAMEN QVOD) Dubitatũ fuit in Rota de ſenſu & interpretatione huius clauſulæ reſtrictivæ: Aliqui enim ſic eam interpretabãtur, quòd uni perſonæ, quæ vigore primariarum Precum ſemel aliquod beneficium aſſecuta fuiſſet, non poſſet iterum aliud beneficium vigore aliarum precum con-

conferri: Verum re diligentius examinata, & diſcuſſa, tandem in eam ſententiam itũ eſt teſte Ill.mo Card. Seraphino, *deciſ.* 738. quod dicta clauſula ſit intelligenda de alijs Precibus, quas eodem tempore quis ad diverſas Eccleſias à Cæſ. Majeſtate impetraſſet: quod fieri ſolet, non ut omnia illa beneficia impetranti concedantur, ſed ut citiùs, & certiùs pluribus conceſsis eveniat alicujus vacatio; qua eveniente, & ſubſecuta collatione, omnes aliæ gratiæ ceſſant, ne præter intentionem concedentis quis plura beneficia conſequatur; cui rei per hanc clauſulam proviſum eſt, ſed non ideò ſublatam eſſe facultatem, iterum alias preces concedendi eidem perſonæ poſt prioris gratiæ conſumptionem. Neque hæc facultas cuiquam parit præjudicium: non quidem S. Sedi Apoſt. cum ejus non interſit, cui fiat collatio; Non etiam Ordinarijs Collatoribus, quia ſemel tantum ratione unius beneficij gravari poſſunt; Nõ Eccleſijs, quia ſemel quoque quælibet Eccleſia gravari poteſt: Non Juris diſpoſitioni, ratione pluralitatis beneficiorum, quia data incompatibilitate per aſſecutionem unius, vacat alterum: & in ſumma nulla ſubeſt ratio, cur eidem perſonæ non poſſit Cæſ. Majeſtas hujuſmodi Nominationem iteratò concedere. His igitur rationibus conſideratis ſecundum poſteriorem intellectum decidit ſacrum Rotæ auditorium, *in una Meten. Canonicatus* 14. *Martij.* 1596 Cui deciſioni conſonant ea quæ ſcribit D. VVameſ, *conſ.* 261. *n.* 1. *vol.* 1. Et Caſſad *deciſ.* 1 *nu.* 1. *de conceſſ. præbend* Quæ Rotæ interpretatio omnino ſequenda eſt, cum ſit exploratum, deciſiones Rotales maximi apud omnes eſſe ponderis, & majoris authoritatis, quàm communem doctorum opinionem, *... & ... b in cap. olim, Col* 11. *ut lit. conteſt. Hieron. Cuchalon. ad Reg. jura ſanciunt, de Reg. juris. Veſtrius in praxi, lib.* 6. *cap* 1.

CANONICATVM ET PRÆBENDAM) Põtifex hic ſtatuit Canonicatum, & præbendam, ac dignitatem, ſeu Perſonatum, adminiſtrationem vel officiũ in una Eccleſia pro unico dumtaxat beneficio computari debere. Reſcripta enim Pontificum & privilegia gratiæ in quantum à jure communi recedunt juris ſunt odioſi & reſtringenda; Ideoq; de ijs neceſſario hic diſponere debuit Pontifex. *Io. Baptiſta Leonel. de ſurrept. Reſcript. quæſt.* 3. *art.* 7. *Tiraquel. de retract. Conſang* §. 1. *glo* 9. *n* 180. *Fely cap. Cauſſam quæ, de Reſcript.*

## Sectionis IIII. Summarium.

HIc à S. ſede datur Executoribus per S. Cæſ. Majeſt. deputa dis ad effectum, ut preces & nominationes hujuſmodi ſuum ſortiantur effectum, facultas conferendi, & aſsignandi perſonis, pro quibus Primarias Preces porrigi ſeu hujuſmodi nominationes fieri contigerit, beneficia &c.

Prædicta, (etiam duo, tria, vel plura quorumcumque qualitatis, & cujuſcunque etiam annui valoris) cùm vacaverint. Quod extenditur Primo: in quibuſvis etiam ordinariis per litteras alternativas aliaque privilegia & Indulta quomodolibet conceſsis. & inpoſterum concedendis menſibus 2. Etiamſi diſpoſitioni Apoſtolicæ, alias quam per conſtitutionem ad Regimen generaliter reſervata exiſtant. 3. Etiamſi ex diverſis perſonis vacaverint & perſonæ ſic nominatæ tempore aſſecurionis beneficii ad quod nominatæ fuerint, aliud beneficium in eadem Eccleſia obtineant, & ſecundum ſtatuta, & conſuetudines Eccleſiarum, in quibus huiuſmodi beneficia conſtituta fuerint, capaces videlicet in ætate legitima cōſtitutæ, aut de legitimo matrimonio procreatæ non ſint. Quod reſtringitur primo: Dummodo quoad eiuſmodi qualitates, alias cum eis canonicè diſpenſatum ſit. Secundo: Et beneficia in eadem Eccleſia obtinenda talia ſint, quæ ſine diſpenſatione Apoſtolica inſimul obtineri poſsint, aut conſueverint. Tertio: Dummodo dictorum beneficiorum collatio nō fuerit iuxta Lateranenſ. ſtatuta Concilij ad Sedem Apoſtolicam legitimè devoluta. Quarto: Nec ſuper illis inter aliquos lis pendeat indeciſa. Quinto Dummodo dictæ perſonæ infra menſem poſtquam vacatio huiuſmodi beneficiorum ipſis innotuerit eadem beneficia acceptaverint, ſeu duxerint acceptanda. Deniq; datur poteſtas perſonis ſic nominatis, quod ipſę expectativis, & nominationibus, ſeu gratiis ſpecialium reſervationum, aut mādatis de providendo, ſi quæ ipſis conceſſa ſint, una cum gratia dictarum Precum & Nominationum uti poſsint, nec aliqua gratiarum huiuſmodi conſumpta, reliquæ earundem caſſæ cenſeantur vel irritæ.

## Sectio IIII.

*QVodque a quicunque in quibuſvis dignitatibus conſtituti, ſeu Eccleſiarum Cathedralium Canonici, ſinguli videlicet in illis quos pro ſingulis perſonis prædictis Precum, & Nominationum huiuſmodi, & ad hoc ut illæ ſortiantur effectum etiā præſentiū executores deputaverit, per ſe b vel alium, ſeu alios*

beneficia prædicta, c cum in quibuſvis etiam ordinarijs Collatoribus per conceſſiones noſtras, aut litteras d alternativas, aliaque privilegia & Indulta quæcunque quomodolibet conceſsis, & inpoſterum concedendis, aut alijs quibuſcunque menſibus c vacaverint, & quæ perſonæ, pro quibus Preces & Nominationes hujuſmodi factæ fuerint, quatenus hujuſmodi Preces ſeu Nominationes ad illa ſe extendant, infra f menſem, poſtquam ipſis vacatio huiuſmodi beneficiorum innotuerit, duxerint g acceptanda, etiamſi ipſa beneficia diſpoſitioni Apoſtolicæ, alias h quam per Conſtitutionem fœl. record. Benedicti Papæ XII prædeceſſoris noſtri quæ incipit ad Regimen, generaliter reſervata exiſtant, & ex diverſis perſonis i vacaverint, & k perſonæ Nominatæ prædictæ tempore aſsecutionis beneficij ad quod nominatæ fuerint, aliud beneficium in eadem Eccleſia obtineant, & ſecundum ſtatuta, ac conſuetudines Eccleſiarum, in quibus beneficia hujuſmodi conſtituta fuerint, vel indulta Eccleſijs conceſſa, capaces, videlicet in ætate legitima conſtitutæ, aut de legitima conſtitutæ, aut de legitimo m matrimonio procreatæ non ſint. Dummodo quoad hujuſmodi qualitates alias cum eis canonicè diſpenſatum, & beneficia in eadem Eccleſia obtinenda talia ſint, quæ ſine diſpenſatione Apoſtolica inſimul obtineri poſſint, ac conſueverint, ac ipſorum vacantium beneficiorum collatio non fuerit juxta Lateranen. ſtatuta Concilij ad ſedem prætactam legitime devoluta, neque ſuper illis inter aliqos o lis pendeat indeciſa cum omnibus juribus & pertinentijs ſuis perſonis q ipſis, & etiam duo, vel tria, ſeu plura quarumcunque qualitatum & cujuſcunque annui valoris Eccleſiaſtica beneficia [illegible]bus, & expectantibus conferre, & aſsignare, nec non omnia, & ſingula, quæ ad hoc ut Precum ſeu Nominationum ac collationum & acceptationum hujuſmodi ſuccedant effectus oportuna fuerint facere, authoritate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam exequi poſsint, & valeant, ſuper quibus ipſis plenam, & liberam authoritate prædicta tenore præſentium poteſtatem concedimus & etiam facultatem, ac perſonis u prætactis, pro quibus hujuſmodi Primarias Preces porrigi, ſeu Nominationes hujuſmodi fieri contigerit, quod illæ expectativis ac nominationibus, ſeu ſpecialium reſervationum de quibuſvis beneficijs pro ijs factarum gratijs & mandatis de providendo, ipſis ab eiſdem ſi [illegible] ipſis ſint, una cum gratia Precum, & Nominationum Primariarum earundem uti poſsint, nec aliqua gratiarum huiuſmodi conſumpta, reliquæ earundem vacuæ cenſeantur, vel irritæ, indulgemus.

## SCHOLIA IN SECTIONEM QUARTAM.

*Executores Precũ debent eſſe in dignitate, & conferre intra mẽſem.*

a QUODQVE QVICUNQVE) Tametſi Nominatio per Laicum ex conceſſione Papæ facta cenſeatur per Papam facta, cum is facere intelligatur, cujus authoritate, & mandato actus explicatur, *cap Mulieres, in fi. in ſent. excommunicat.* Nihilominus quia Ordinarij non facile parebant Indulto, quod Cæſari noviter creato dare ſolent Pontifices, idcirco eidem Pontifices executores dant, qui compellant Ordinarium ad conferendum, ut habetur in cap. cum noſtris, 6. de Conceſſ. præb. cap. litteris c. conſtitutus. cap. ex inſinuatione. cap. eam, de Reſcript. Et iſti executores debent eſſe in dignitate conſtituti, ut hic habetur, quod etiam eſt juri conforme, *ut textus eſt in cap. ſtatutum, in pr. de Reſcript. in 6.* Debent autem providere Nominatis ſeu Preciſtis infra menſem, poſtquam ipſis vacatio hujuſmodi beneficiorum innotuerit, & illa acceptaverint, ſeu duxerint acceptanda, ut hic habetur, extatque deſuper Reg. Cancell. quæ habet, quod quicunque vigore gratiarum expectativarum acceptaverint quæcumque beneficia, debent intra unius menſis ſpatium a tempore huiuſmodi acceptationis computandum de hujuſmodi beneficijs, ſic acceptatis per ſuos executores vel ſubexecutores facere ſibi provideri, alioqui &c: quod ipſum etiam hoc Indulto Pontificio ſtatutum eſt: Eſtque juri conforme, *Geminia in cap. 1. §. ex parte, nu. 3. de conceſſ. præbend.* ubi dicit quod executor datus ad providendum de beneficio, quod Impetrans duxerit acceptandum, non poteſt conferre, antequã ille acceptet. Ubi autem acceptaverit, Executor conferet, etiam illo ad quem ſpectat collatio ne vocato, non monito, cùm is ſit merus Executor, *Specul. lib. 2. tit. de actione, ſeu petitione ſuper petitionibus nu. 21. & 22.* ubi ſcribit Executorem ad providendum non debere admittere exceptiones contra reſcriptum, aut perſonam ante proviſionem factas, cùm ſit merus Executor. Quod hactenus verum eſt, dummodo fuerunt ipſi præſentatę litterę: nam ante præſentationem litterarum ſuæ facultatis Executor gratię Apoſt. non poteſt cõferre vel providere, *c. cum in iure peritus. de off. deleg Creſcent decif. 2 de off. deleg.* Sed an hæc acceptatio poſſit fieri in abſentia Executoris? poſſe reſpondet Geminia. *c. 1. §. e contra, n. 9. d. tit. & in c. 2. n. 8 d. tit.* ubi dicit poſſe etiam fieri acceptationem per procuratorem. Cæterum dubitatur 1. an iſti Executores poſt obitũ Papę vel Cęſareis poſſit gratiã exequi, ſeu nominatis conferre, & aſſignare beneficia his quibꝰ cõtigerit Preces dari? quęſtio depẽdet ab illa vulgari, an gratia etiã re integra expiret morte concedentis? & reſolvit Põtifex *in c. ſi ſuper, 9. ff. de off. leg. in 6. & in c. ſi cui nulla, de præb. in 6.* non expirare. Ideoq; Executor mortuo Papa gratiã exequetur, *d. c. ſi ſuper gratia 9. de off. & poteſtate Iudicis delegati, Rot. decif 185. in No Milus, in verbo Gratia facta, Rebuff. in Concord. Rub. de Mand. Apoſt. §. 1 verbo ſui Pontificatus, verſ. Nota tamen.* Cujus concluſionis ampliationes, & limitationes vide apud Gabrieliũ, *tr. com. cõcl. tit de præb. concl.*

*Executor conferre non poteſt ante præſentationẽ litterarũ.*

*Acceptatio an ſubſiſtat facta in abſentia Executorum?*

*Executores an poſt obitum Papæ poſſunt exequi.*

1. Man-

1 Mandoſ. *ad Reg.* 10.*Cancell. q.* 2 *n.*2.Gutierrez *lib.*2.*pract.quæſt.* 24. *n.* 2. *& qu.* 2[illegible] *ſequentib. Et lib* 2. *canon.quæſt cap.*17.*num.* 3. Gonzalez *ad Reg.* VIII. *Cancell. gl.* 12 *num.*42.*& ſequent.* Primò extende, ut Capitulum ſede vacante [illegible]at conferre beneficia,quibus Epiſcopus vel Prælatus deberet, *VVameſ. conſ.* 59.*num.*9.*& ſequent. de præbend vol.*1. Secundò extende , etiamſi talis Prælatus dignitatem ſuam cum alio commutaret : cùm Nominationes iſtæ non tam perſonis,quarum nomina plerumque ignorantur , quàm ipſis prælaturis fiant,quæ nunquam intermoriuntur , *cap. litteris de reſcript. VVameſ d. conſ. num* 19 Verùm,non obſtantibus præmiſſis dicimus Executores re adhuc integra exequi non poſſe poſt obitum Cæſaris Preces conceſſas : aliud enim eſt quærere,an gratia expiret morte Pontificis re integra , aliud an gratia Precum expiret morte Imperatoris?Priori caſu,expirat re integra , adeo ut Executores illam etiam poſſint exequi poſt obitum Papæ, *cap ſi ſuper, de off. deleg. in l.* 6.*ibi Francus in pr.Rota deciſ.*349 *in No.Si Papa,& deciſ.* 285.*ſi Epiſcopus, Lapus allegat.* 17 *an datio Executoribus Mandoſ. ad Reg.* 10. *Cancell. quæſt.* 2 *nu* 4. Res autem dicitur integra ante proviſionem : ideoque mortuo mandante expirat mandatum.§. *recte,inſtit.Mandat.* Ex quo ſequitur per Reg. X. Cancellariæ Revocatoriam expectativarum,quæ fit in craſtinum aſſumptioni S Pontificis non eſſe revocatas dictas expectativas per mortem concedentis,quando aliqua ipſarum non eſt ſortita aliquem effectum , & ideo ſolent omnes indifferenter revocari, quando novæ expectativæ conceduntur : nam,ut dicit Dominic.poſt Lap. *in cap. ſi cui, de præbend. in* 6. propter fulmi[illegible] proceſſus,quam fecit Executor , præſentata ſibi bulla expectativa [illegible] amplius res integra:& proinde talis gratia nõ revocatur ipſo facto per [illegible] concedentis,niſi per ſucceſſorem expreſsè revocetur, *cap. penult. & fin. de præbend. in* 6. Secundo caſu,in quo major difficultas verſatur , quæritur an gratia expiret morte Imperatoris ? Nam pro affirmativa facit quod privilegium illud quod habet Cæſar,eſt perſonale:atqui privilegium perſonale [illegible] perſonã,& extinguitur cum perſona, *L.in omnibus,ff.de reg.iur.c. Privi[illegible] de reg.iur in* 6.Hinc etiã fit,ut ſi Cæſar in vita ſua nominationibus ſuis [illegible]rijs non fuerit uſus,illius in Imperio ſucceſſor duplici nominatione uti [illegible] poſſit, *Alber.Brun tract.de interit.& perempt.concl.* 15. quia deficiente Imperatore qui fuit cauſſa Precum,deficiunt etiam gratiæ nominationum , quæ [illegible]us effectus,*Cap.cum ceſſante, de appellat, Tiraq.tract ceſſante cauſſa.* Sed cum videam hanc quæſtionem modo agitari in Collegiata Eccleſia B. Mariæ virginis in Capitolio urbis Colonienſis,lubet illam paullo exquiſitiori Minerva diſcutere. Caſus autem talis eſt : Dominus Widenfeldt primarias obtinuerat nominationes à Cæſare Matthia ad primam vacaturam in dicta Eccleſia B. Mariæ,quas Dominæ Abbatiſſæ, & Capitulo per ſuos Procuratores

*Morte Papa expirat poteſtas executoris re integra.*

*Res integra quando dicatur?*

*Expectativa non revocantur per mortem concedentis quando non ſunt ſortita effectum.*

*Per fulminationem proceſſus non dicitur amplius res integra.*

*An Preces expirent morte Cæſaris.*

*Succeſſor in Imperio non utitur privilegio Cæſaris ſi is non fuerit uſus privilegio.*

*Caſus in una B. Mariæ in Capitolio urbis Colonien.*

tores inſinuari curavit, quæ etiam pro inſinuatis receptæ ſunt: verum, priuſquam contingeret alicujus præbendæ vacatio, è vivis exceſsit Cæſar Matthias Preces ejuſmodi concedens, idque Martij die 20, Anni 1619. Paulo poſt, hoc eſt, in Aprili contigit aliquam præbendam vacare, cujus collationem ſibi per procuratores ſuos ab Abbatiſſa & Capitulo fieri dictus Preciſta petijt: id quod ei abnuit dicta Domina Abbatiſſa, eo quod per mortem Cæſaris Preces evanuiſſent, & tandem collatis ſuffragijs eorundem, præbendam, uti in ſuo menſe vacantem, cuidam Putz contulerunt: quærebatur utrius potiora eſſent jura? Si res mei arbitrii eſſet, prætulerim Dominum Putz, tum ex dictis, tum ex rationibus ſequentibus.

*Preces morte Cæſaris expirant re integra.*

Prima eſt, quod ius illud nominandi, ſeu Preces Primarias concedendi Cæſar habet ex privilegio Pontificio contra iuris communis diſpoſitionem: quia beneficia omnia in omnibus menſibus iure communi ſpectant ad collationem Ordinarii, *Caputaq. deciſ. 214. num. 6. part 1. Caſſad. deciſ. 3 num. 4. & deciſ. 4. num 1. & 2. de privileg. Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gloſ. 11 num. 38. & ſeqq.* Privilegia autem contra ius commune non extenduntur de perſona in perſonam, etiam exidentitate rationis, *Ant. de But. in cap. ſane, de Privileg. Bald. in L. 1. in princ. ff. de leg. Geminia. in cap. ne aliqui in 4 not. de Privileg. in 6. Decius conſ. 32. & 11. col. 1. & conſ. 516. col. fi. Card. Tuſchus qui illos allegat, tom. 6. practic. concluſ. 731. num. 7.*

*Mandatū morte legati expirat re integra.*

Secunda, quia mandatum factum per legatum de providendo certæ perſonæ de certo beneficio tunc vacante, moriente legato ante mandati executionem, ipſo jure expirat, *per text. in cap. præſenti, de off. leg. in 6. & cap. ſi cui nulla 2 reſp. de præbend. in 6.* Idemque dicendum in alio habente certam poteſtatem beneficia certa authoritate Apoſtolica conferendi, re integra moriente, ſcribit Bellamera *deciſ 643 per tot* Multo ergo magis expiravit gratia Precum per obitum Cæſaris re integra, & nulla adhuc exiſtente præbenda vacante. In qua opinione ſunt etiam Gigas *de Penſio. quæſt. 91. num. 4. verſic. & tenendo iſtam,* Mandoſ. *ad Reg. 10. Cancell. quæſt. 2. num. 4* Tertia, quia conceſſio non perfecta extinguitur morte concedentis, quando non eſt deventum ad effectum aliquem tendentem in effectum conceſſionis, ut ſi per Preciſtam non ſit acceptatum beneficium, & gratia Precum non ſit præſentata Executoribus, vel Ordinariis, nec fulminatus proceſſus, ut ſupra dictum eſt. Quarta. Privilegia demum ſunt perpetua, nec expirant morte concedentis, ſi in vita fuerint ſortita effectum, alioquin enim privilegium ſeu gratia prædeceſſoris in futuris nondum conſummatis, nec inceptis nihil operatur, *per not. Cyn in L. fin. C. in quibus cauſis, Reſtaurus Caſtaldus tract. de Imperatore, quæſt. 115. num. 1.*

Quinta

Quinta & poſtrema, quòd privilegium Cæſar. ſeu precum conceſſio perſonalis ſit reſpectu Cæſaris, in eo quod non mortuo cenſentur. Preces expiraſſe, re integra, cùm ex iis non fuerit jus al quod quæſitum Preciſtæ, nec ad rem, nec in re, ex quo hujuſmodi expectativa non ſit ſuper certo copore beneficii, *cap.1.§ fin ibi DD de conceſ. præbend. in 6.* ut in præſenti caſu accidit, quo Cæſar Matthias juſſit provideri Preciſtæ de proximo vacaturo Canonicatu, & præbenda, qui dictas ſuas Preces ne quidem intimaverat Abbatiſſæ & Capitulo dictæ Eccleſiæ B. Mariæ, ſicque res erat planè integra, ut mirandum non ſit, ſi morte Cæſaris interveniente, hujuſmodi Preces expirarint, dictis juribus, quibus adde not. *DD. in cap. ſi dilectus, ubi Abb n 6, de præb. Rota in una commende Meliten. coram R.P.D. Dunezeto 23. Iunii* 1614.

Privilegium Cæſ. re integra expirat quia perſonale eſt.

Verùm enimverò, dum hæc ſub acumen calami committo, occurrunt eccè aliæ rationes, quæ aliis cedere non videntur: quarum prima eſt, quòd commiſſio data Cæſari non reguletur ad inſtar mandati, quod re integra expirat, ſed ad inſtar gratiæ ſeu privilegii perſonæ Cæſaris facti, quod perpetuò durat nec morte re etiam integra expirat per rationes, & authoritates latius à Franciſco Burſato *conſ.29.n.5.* allatas. Secundò: Quia per nominationem Cæſaris res deſiit eſſe integra, quia aliquid cœptum, licet nec dum conſummatum fuit, *arg. l.1 §. cœpiſſe, ff de Pollicit. Fely. cap. licet undique, nu.1. de off. deleg. Burſatus d. conſ. num.8.* Tertio: Preciſta per acceptationem gratiæ quantumvis generaliter factæ ut res deſinat eſſe integra, *Parıſ. conſ.145.n.14. vol.1. Oldrad. conſ.229. Mohed. deciſ. 354.* Cui juris diſpoſitioni videtur etiam allucere obſervantia, quæ eſt optima legum interpres, *L. ſemper in ſtipulationibus ibi DD de Reg. iur.* maximè cum legislator eam tolerat: nam omnis actus juſtificatur propter ſcientiam & patientiam ſuperiorum, *Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. § 2. num.87.* Et in dubio Principis gratia cenſeri debet realis & perpetua, *Burſat. conſ.30. num 4.*

b PER SE VEL ALIUM) Dummodo iſte alius habeat qualitates requiſitas in d. cap. ſtatutum, *Rota deciſ 99. Nota quod Executor, in antiq.* quod & probat *Staphil. de litt. grat. in 9. form Execut.* Nec mirum illos poſſe ſubexecutores deputare, cùm habeant Iuriſdictionem delegatam à Principe, *L. à Iudice, C. de ...* At, quid ſi vita excedat Executor, vel ſubexecutor, antequam contuleris, quis exequetur? Recurrendum ad Papam: ut poſt Anch *in cap. cum dilectus, ... de Iurepat.* ſcribit Rebuff. *in forma litt. execut. Mand. Apoſt.* niſi tamen ſub ratione dignitatis alicui commiſſum eſſet: tunc enim, quia dignitas non moritur, *c. ſi gratioſe, de Reſcript. in 6.* is qui ad eandem ſubrogabitur dignitatem, exequi poſſet, *cap. quoniam, de off. deleg.* Et quemadmodum executor per ſe, vel alium expectantibus conferre & aſſignare poteſt, ita etiam Preciſta, per ſe, vel procuratorem acceptare (etiam exiſtenti in eodem loco ipſo principali, *Mob. deciſ.3 de conceſſ. præbend.* intra ) menſem poteſt, dummodo tamen habeat ille procura-

Executor ſubexecutorem ſubſtituere poteſt.

Preciſta poteſt per procuratorem acceptare etiamſi ſit præſens in loco.

*Facta acceptatione per Preciſtam intra mēſem an Executor poſſet poſt menſem providere: An procurator poſsit eſſe Laicus:*

procurator ſpeciale mandatum, *Staphil. de litt. grat. tit de vi & effect. clauſ. §. ſexto quæritur*, quem vide, quia diſcutit quæſtionem non inelegantem, an facta acceptatione intra menſē per Preciſtam, & ſic tempore congruo, poſsit Executor providere poſt menſem? & ſecutus gloſſæ opinionem in *Clem. ibi alleg.* reſolvit, non poſſe, cùm Executor non poſsit eſſe melioris conditionis, quàm ipſe Papa, cui currit tempus ad conferendum, *ut prob. in c. ſtatutum de præb. in 6.*

Sed an procurrator, qui acceptat intra menſem, poſsit eſſe laicus, & quid ſi reticuerit alia Preciſtæ beneficia; Reſpondi nuper ſubſiſtere ejuſmodi acceptationem, & talis erat facti contingentia RABANVS de Lippia Adoleſcens nobilis impetratos à Cæſare Matthia (laudatæ memoriæ) Preces Capitulo S. Mauritij inſinuavit, quas & Capitulum acceptavit.

Cùm poſt aliquod ab inſinuatis precibus annos beneficium vacaret in menſe Ordinarij, miſit qui ſuo nomine poſſeſsionem vacantis præbendæ peteret, ſciens Seren. Elect. Cæſarearum Precum Executorem deciſionem Rotalem habere, qua pronunciatur primum quodque beneficium, quocumque menſe vacans Cæſareo Preciſtæ conferendum.

Qui ad poſſeſsionem acceptanda miſſus fuerat Notarius homo ſecularis, ſubſtitutionis quidem ſuæ documentum exhibuit, primariam autem Preciſtæ conſtitutionem non produxit, nec quod incuria omiſſa eſſet, habuit in promptu. Teſtantur tamen duo viri nobiles adeoque Capitulum Hildeſimenſe univerſum primariam conſtitutionem ab ſe viſam eſſe, ejuſque vigore ſe conſtituentis procuratores tanquam idoneos admiſiſſe.

Preciſta à Capitulo Mauritiano per Notarium poſſeſsionem petens, reticuit ſe in Eccleſia Cathedrali Hildeſimenſi præbendam habere quæ perſonalem exigit reſidentiam.

Nunc quæritur 1. An poſſeſsionis, adeoque totus Procuratoris actus nullus ſit, vel quia ſecularis, vel quia non habuerit in promptu Preciſtæ conſtitutionem, quam ab ſe viſam duo Canonici Cathedrales teſtantur; 2. An Cæſaris Preces habeant locum in quocumque menſe 3. An ratihabitio conſtituentis quæ ſupervenit diebus quatuor decim poſt petitionem poſſeſsionis, actum ſalvare poſſit, cum non intra menſem ad acceptandum præfinitum edita ſit? 4. an obſtet de alibi habita præbenda; 5. an Preciſta poſſit reſilire à dicta acceptatione & alium Canonicatum in d. Eccleſia vacantem vigore ejuſdem nominationis acceptare!

*Preciſta an poſsit conſtituere procuratorem Laicum:*

Pro brevi, & ſuccincta reſolutione propoſitæ quæſtionis dicitur ad primum illius caput, non obſtare intentioni Preciſtæ, quòd procurator conſtitutus ab eo fuerit Laicus; nam licet Laicis de rebus ſpiritualibus nulla ſit attributa facultas, *c. Eccleſia Sanctæ Mariæ, de conſtit. cap. decernimus, de Iudic.* nihilominus communi DD. calculo receptum eſt, procuratorem laicum poſſe adhiberi in negotijs ſpiritualibus, *Abbas in cap. dilectus de fide inſtrum. Io. And. Bal. Aito. de But in cap. Meſſana de Electio. Felj. ind. cap. dilectus. num.*

42. l.

[illegible] *Io. And.* [illegible] *in cap. accedens , de Præbend. Rota deciſ.* 104. *&* 148. *Io And. & Francus in cap.* [illegible] *alicui , de Reg. jur. in 6. Geminia , & Francus in cap.* 1. *de* [illegible]*. Covar. var. reſolut. lib. 3 cap. 16* hinc poteſt pro clerico acceptare beneficium, ut procurator , *Io. And. & alij in cap. Accedens, de Præbend. Rota ,* [illegible] *de rerum permutat. in antiq.* maximè cum poſſeſſionis acceptatio in nudo facti miniſterio conſiſtat, quod rectè etiam per Laicum expeditur. [illegible] *10 part. 3. quæſtio. 55.* Neque officit quod originale mandatum conſtitutionis ad acceptandum procurator ille laicus non oſtenderit : quia per [illegible]tutionem de ſua perſona factam, ſatis apparet de mandato: nam ſtatur aſſerenti ſeu atteſtanti, de mandato, & commiſſione ſibi factis, *Tho. Grammaticus voto 15. num. 1. not Bald in L. Iudices C. de fide inſtrum.* præterquam quod mandatum procuræ poſſit probari per teſtes , *Vantius de nullit. tit. de nullit. ex defectu inhab. ſeu mandat. numero* 70. quales ſunt duo iſti Canonici Eccleſiæ Cathedralis , qui ab ſe Viſam conſtitutionem Atteſtantur.

[illegible] etiam refert quòd dictam conſtitutionem non exhibuerit in tempore, [illegible] intra menſis ſpatium datum Preciſtis ad acceptandum, tum primò, quia [illegible]titutus acceptavit nominationem in tempore , tum quia acceſsit [illegible] ratihabitio, quæ licet intra menſem non intervenerit , nihilo ſecius [illegible]it, quia ratihabitio per fictionem trahitur retro, & fingit ratificantem fuiſſe præſentem loco & tempore actus ratificati : verba ſunt Jaſonis *in* *Ratihabitio retro trahitur.*
*L. Si is qui pro tempore, num. 129. ff. de Vſucap.* hinc fit, ut mandatum à procuratore receptum licet non producatur tempore, quo fit proceſſus , eo tamen quandocumque exhibito proceſſus detegatur validus , *Vantius de nullit. d tit. nu* [illegible] præterquam quod conditio purificata poſſit & debeat retrotrahi , *Decius ad* [illegible] *contractus, nu. 17. in fi. de Reg. iur.* Denique, licet clauſula hæc in Indulto Precum, PERSONÆ QVÆ INTRA MENSEM &c. imporet conditionem , *ut intra dictum tempus acceptent* &c. nihilominus illa ſemper reſolvi poteſt re integra, hoc eſt, beneficio adhuc vacante, *Staphil. de litt. gra.* [illegible] *de V*[illegible]*, & effectu clauſ. verſ. Quinto non eſt omittendum.* Ex qua reſolutione ſatis videtur tertium propoſitæ quæſtionis caput explanatum.

Quo verò ad ſecundum caput, videtur jam eſſe extra omnem diſputationem [illegible] *Preciſtis an ſint affecta beneficia in utroque menſe.*
[illegible]am, Preciſtis eſſe affecta beneficia in utroque menſe vacantia , multis [illegible] ſed potiſſimum iſtis, 1. quod in textu Indulti conceſſionis Precum [illegible] diſponatur de menſibus quibuſcumque etiam ordinarijs , in quibus [illegible]itores per Imperatorem Nominati conferre poterunt beneficia in dictis [illegible]ibus vacantia. Neque obſtare Concordata , quia privilegium illud concedendi Primarias Preces multis ſæculis antiquius eſt Concordatis initis inter Fredericum Principeſque nationis Germanicæ, & S. Sedem. Unde non

H eſt veri-

eſt veriſimile eundem Fredericum voluiſſe aut potuiſſe renunciare juri precum Imperialium antiquiſſimò, cùm juris ſit explorati per generalem diſpoſitionem nunquam tolli peculiare privilegium, *glo in L. Decurionibus, C. de Silentia, lib. 12. Gonzalez, ad Regul. VIII. Cancell. glo 9. §. 2. num. 6. & 7. Caſſad. deciſ. 6.* ſuper Reg maximè Impetatori, ut in ſpecie Precum reſpondit Pariſ. *conſ. 50. num. 30. vol. 4.* Quid, quod dictis Concordatis nominatim, & ſolenniter derogatum ſit; ut patet ex Indulto in clauſ. Non obſtantiarum, ibi, NEC NON CONCORDATIS NATIONIS GERMANICÆ, ſic quod nullus videatur in eo relictus dubitandi locus &c. & ſi eſſet, majori argumentorum falce tolli poſſet, ſed de iſtis poſtea Deo dante, latius in glo. verbi CVM IN QVIBVSVIS &c.

Tertij capitis reſolutio pendet ex ijs, quæ dicta ſunt ſupra ad primum dubium, verſic *nec etiam refert.*

Ad quartum, videretur de jure reſolvendum Preciſtæ obſtare aliam præbendam, quam poſſidet, quo minus poſſit aliam acceptare vigore ſuarum Precum, *per not. Staphil. de litt grat tit. Gratia ſemel extincta non amplius reviviſcit*, verum conſiderata clauſula noſtro Indulto inſerta, in § 4. ibi, ETIAM DVO VEL TRIA, VEL PLVRA QVARVMCVMQVE QVALITATIS, ET CVJVSCVMQVE VALORIS BENEFICIA OBTINENTIBVS, videtur non illi obſtare alteram præbendam quam poſſidet in Eccleſia de Hildeſheim.

*Clauſula duxerit acceptandam quid operetur.*

Ad quintum, quod licet clauſula Indulti DVXERIT ACCEPTANDAM, hoc operetur, ut neglecto beneficio primo vacante, ſecundum, nulli tamen alteri debitum, poſſit acceptare, *Staphil de litt grat. tit. quib. med litt. ad benef. Exp. § Tertio expirant, verſ. Primo niſi, &c.* Imò ſi ſimile acceptaverit primum, poſſit illo dimiſſo aliud acceptare, *Staphil. d. loco* tamen cum Preciſta matura judicij lance validè acceptaverit beneficium per obitum N. vacans, non potuit alium Canonicatum vacantem in menſe Ordinarij vigore earundem Nominationum afficere aut curare ſibi provideri, *text. in cap. 1. §. e contra in Gemin. a. Francus, & alij, de conc. ſſ præbend.* & ratio eſt, quia gratia ejus fuit ſemel extincta, quæ proinde amplius reviviſcere non potuit, *per gloſſ in cap. Gratia, de Reſcript. in 6.* nam in inutili acceptatione beneficij non eſt pœnitentiæ aut variationi locus, *Tyraquel in L. Bores, §. hi ſimiles, [illegible] num. 31. de verb ſignif.* maximè cum is qui inutiliter acceptavit, fuit in culpa, *Tyraq. d. loco.* Nam, qui ſcienter eligunt indignum, amittunt facultatem iterum eligendi, *cap bonæ 2. de electio.* qua de re vide plura ſupra in verbo *Quod quicumque*, & infra in glo. verbi *Infra menſem.* Accedit, quod debetur ex prima acceptatione, non debetur ex ſecunda, *per not. Gomeſ. ad Reg. de publicandis, verſ. nec obſtet.* Cum autem Preciſta primum Canonicatum acceptaverit per obitum N. vacantem, cum ipſe habuerit recurſum ad Executorem,

inſti-

ſeſſionemque pro collatione & poſſeſſione , ſatis videtur declaraſſe prædictum Canonicatum elegiſſe, *text. in Clem. 1. §. quin etiam ibi Cardinal. & gloſ.* [illegible] *præbendæ, Francus in cap. 1. §. ex parte, d. tit. in 6.* Quod ſi replicetur [illegible] Preciſtæ impedimentum à Turnario collatore, qui alteri dictum Canonicatum contulit, ad ipſius excluſionem, reſpondebimus , hoc illi non patrocinari , cum habuerit juris remedium ad manum , ut pote Executorem a ſua Cæſarea Majeſt. datum , à quo poterat Collator cogi per cenſuras Eccleſiaſticas, ut ſibi de dicto Canonicatu providerent, *Rebuff. ad Concordata* [illegible] *tit. de collatio. §. 1. verſ. impedimento legitimo ceſſante.* Neque enim impedimentum excuſat, cum poteſt removeri, *Bartol. in L. quibus diebus, ff. de* [illegible] *demonſtrat. Flam. Pariſ. de reſignat. benef. lib. 11. quæſt. 13. num. 28.* Ex quo ſequitur dictas Preces expiraſſe per acceptationem primi Canonicatus , præſertim cum jam res non ſit integra, ut pote Canonicatu iam alteri collato; qua de re latius infra adhuc dicam , *in gloſ. verbi* INFRA MENSEM.

¶ CVM IN QVIBVSVIS ETIAM ORDINARIIS ) Tametſi non obſcurè ex verbis textus noſtri Indulti beneficia vacantia in menſibus Ordinariorum includantur in conceſſione Precum, ortæ tamen ſunt variæ variis in locis per Germaniam difficultates, an beneficia in dictis menſibus vacantia Preciſtis affecta eſſent Nam pro Negativa immane quantum argumentorum [illegible] illius aſſertores , atque inprimis pro ſtabilienda ſua opinione protulerunt in medium textum hunc Concordatorum inclytæ nationis Germanicæ cum S. Sede : *Idem S. D. N. per quamcumque aliam reſervationem , gratiam expectativam, aut quamvis aliam diſpoſitionem , ſub quacumque verborum forma per eum , aut eius authoritate factam, vel faciendam ; Non impediet quo minus* [illegible] *vacabunt de menſibus Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſti Octob. & Decembris libere diſponatur per illos , ad quos Collatio, proviſio, præſentatio , electio , ſeu quævis alia diſpoſitio pertinebit , Reſervatione aliave quavis diſpoſitione authoritate eiuſdem D. N PP. factis, vel faciendis non obſtantibus quibuſcunque.* *Preces primaria an habeant locum in menſibus Ordinariis*

Ex quo Concordatorum textu hoc argumentum ſumunt: Quicquid habet Dominus Imperator ad concedendas Preces Primarias, illud habet à Papa: ſed Papa iuxta præinſertum textum Concordatorum non habet ius conferendi beneficia in menſibus ordinariis, ergò neque Imperator: Neque enim quis plus [illegible] in alium poteſt , quam ipſe habet, ut in ſimili dicitur , quod non poteſt plus eſſe in cauſato quam in cauſante , *Philip. Probus tract. Iuris* [illegible] *quæſt. 12. num. 5.* *Arg. pro negativa*

Ad hoc argumentum reſpondeo, & quidem ad maiorem Imperatores Romani [illegible] multis iam retro ſeculis ex privilegio , & inveterata conſuetudine à Summis etiam Pontificibus laudata & roborata , idque etiam *Solutio.*

ante Concordata Nationis Germanicæ cum S. Sede facta ſunt, jus habuiſſe Preces Primarias ad omnes Collatores & Collatrices, qui de beneficiis quocumque modo diſponendi jus habet, per univerſum Rom. Imperium dirigendi pro perſonis idoneis, ut beneficium unum vacans vel proximè vacaturum, in quocumque menſe id contigerit, infra menſem bidui notæ vacationis acceptandum, perſonæ nominatæ conferatur, quemadmodum nedum ex ipſo Precum textu & narratis conſtat, ſed & authoribus Juris non paucis, qui dicti privilegij mentionem faciunt: veluti Speculator, qui circa annum Chriſti 1271. floruit, vidiſſe ſe ſcribit, *ut tit. de præbend §. reſtat. num 7. ibi Io. And.* privilegium bullatum, quod Imperator in qualibet Eccleſia Alemaniæ poſſit facere recipi unum &c. Similiter Jo. Monach. *in cap 2. de præbend.* qui circa annum 1300 floruit, & Reſtaurus Caſtaldus, Anto. Corſetus, alijque non pauci, qui de avorum memoria ſcripſerunt, dicti privilegij non infrequentem mentionem faciunt. Quocirca cum tempore hujuſmodi inveteratæ conſuetudinis diu ante dicta Concordata S. Pontificis poteſtas reſtricta non fuerit ad certos menſes, is procul dubio hanc Imperatorum conſuetudinem potuit in omnibus menſibus indiſtinctè roborare & confirmare, prout confirmaſſe cenſendus eſt, cùm ſuper eo de aliqua reſtrictione non appareat. Quò fit ut iſta conſuetudo pluſculis ſeculis continuata, & à S. Sede approbata, poſteà per Concordata inter eandem S. Sedem, & inclytam Nationem Germanicam ſubſecuta minimè limitari poterit, aut Jus Imperatori quæſitum auferri. quod jus Imperator non habet ſimpliciter poſt Concordata, ſed diu ante illa originem habuit. Atque inde ad minorem reſpondeo, dato non conceſſo illam veram eſſe (cum illius contrarium Rota ſæpiùs judicaverit, videlicet Papam ſibi per Concordata manus non ligaſſe, ſed in menſibus Ordinariorum cum illis concurrere, illoſque prævenire poſſe, prout etiam in ſpecie in Indulto Cæſareo alternativis proviſionibus Ordinariorum derogatur) id non intelligendum eſſe de Jure, quod Imperium & Imperatores Pontificibus concedentibus ante dicta Concordata habuerunt, nec illud privilegium ſeu confirmationem conſuetudinis antiquioris præcedentis, per ſubſequentia Concordata ſublatum, & reſtrictum eſſe. Unde manifeſtè apparet, aliud in Imperatore, & Imperio eſſe, quorum jus antiquius eſt ipſis Concordatis, nec illis poſt Concordata demum à Papa conceſſum, ſed antea illud obtinuiſſe eo tempore, quo Papa potuit in omnibus menſibus indiſtinctè beneficia conferre. Atque ſecundum hanc reſolutionem paucis ante annis non pauci Juriſconſulti noſtrates reſponderunt, & inprimis Eximius vir D. Gaſpar à Rupe J.U. D. & Schabinus Leodien. neque non Sereniſſimi Principis Electoris Colonien. à conſilijs intimis.

*Alia Solutio.* Succedat alia ſolutio, quòd per dicta Concordata nequaquam cenſeatur derogatũ prædictę antiquę conſuetudini cõferẽdi Preces Primarias perſonis idoneis ſ

Indulteis: quia illa nihil aliud continent, ut refert Simonett. *tract. de reſervatio. quæſt. 1. num. 4* quàm extravagantis Execrabilis, & ad regimen ; moderationem cum peculiari retentione reſervationum à jure communi duntaxat præſcriptarum, & inſuper reſtituitur ordinarijs facultas conferendi beneficia ; quæ antea per dictas reſervationes erat ipſis ablata , ut præter Simonettam eodem loco, reſpondit D. Wameſ. *conſil. 255 nu. 5. & conſ. 262. in fi.* Abb. *in cap. super eo, de off. delegati, & in cap. final. de pæ. & remiſ.* Lud. Ro. *conſil.* 237. Creſcēt. *deciſ.* 10. *de privilegijs*, atque ita interpretandus eſt præinſertus dictorum Concordatorum textus: per quem nullo modo ſublatum cenſeri debet privilegium Imperatori conceſſum Preces Primarias conferendi in toto Imperio : cum illius nulla planè fiat mentio, ut debuit fieri , nam aliàs per generalem diſpoſitionem numquam tollitur peculiare privilegium alicui conceſſum, niſi illius ſpecialis fiat mentio. *per gloſſ. quam ad hoc citant omnes in l. 3 C. de ſilentiarijs, lib. 12. Simonett. tr. de reſervatio. quæſt. 99. & 87. n. 2.* ubi dicit illud maximè procedere, quando tale privilegium conceſſum eſt; ob remunerationem, ut hic ob benemerita Cæſaris, ut habetur initio Indulti. Atque ita fuit reſolutū in una Leodien. Canonicatus, *de anno 1596 coram Illuſtr. Blanchetto*, teſte Gonzalez *ad Reg. VIII glo. 9. §. 2. nu. 7.*

Accedit, privilegij revocationem nequaquam præſumi niſi de illa apertè conſtet, ad cujus probationem plena exactaque fides facienda eſt, *Menoch lib. 6. de præſumpt. nu. 7.* ubi dicit revocationem privilegij & conceſſionis factæ à Principe non præſumi, ne ſe ipſum correxiſſe , & voluntatem mutaſſe præſumatur, *ut reſpondit Dec. in conſil. 168. col. 2. Alciat. reſpon 19. nu. 4. Cravet conſil. 21. in fi. & Pariſ. conſil. 61. in fi lib. 2. & conſil. 50. nu. 30. vol. 4.* Ubi ſcribit in ſpecie Precum Imperialium, etiamſi Reges aut Reginæ in generali Pontificis conſtitutione nominentur ; non venire Imperatorem niſi ſpecificè exprimatur. 1. Solutio

Sed nec illud ſilentio involvendum eſt, non videri Imperatorem Fredericum per Concordata initia cum S. Sede voluiſſe inſigni huic privilegio, atque; Juri ſucceſſoribus ſuis illius ratione competenti præjudicare: Juris enim proprij renunciatio non præſumitur, ſed ita capienda eſt interpretatio, ut illa excludatur, *per Not. Tyraquel in leg ſi unquam, in præfatione, nu. 128. cum ſequent. de revocan, donat. Maſcard de probationibus, concl. 1263.* ubi ſcribit renunciationem dici quandam dilapitationem, nec illam unquam præſumi , adde Anaſtaſ. Germon. *tract. de Indultis Cardin. §. Volumus autem.*

Rurſus objiciunt contrariæ ſententiæ authores argumentum iſtud : Papa in privilegio dato facultati artium Lovanienſi, vult quod facultatis Nominationes præferantur precibus Imperialibus. Sed nominationes facultatis artium Lovanien. non admittantur in menſe ordinario, obſtantibus Concor- Aliud arg. pro negativa.

 datis

datis Nationis Germanicæ, ergò multo minus Preces Imperiales. Vel iſtud: Papa præfert Nominationes Lovanienſium Precibus Imperialibus: ſed Nominationes Lovanien. non habent locum in menſe ordinario propter Concordata Nationis Germanicæ, ergò neque *Preces* Imperiales.

*Solutio.* Reſpondetur regulariter in Indulto Imperatoris expreſse & nominatim derogari quibuſcumque Nominationibus; cæterum quod Nominationes non admittantur in menſibus ordinarijs, inde eſt, quia Papa id non voluit, ſed contrarium in Indulto facultatis nominandi expreſsè ſtatuit, idque optima ratione, cum Concordata ſint antiquiora dicto Indulto: Papa enim quoad ejus fieri poteſt non cenſetur velle derogare Juri Ordinariorum, cum quibus licet concurrat in collatione, tamen non debet contra rationem alijs poteſtatem conferendi auferre, *Simonett. de reſervat. quæſt. 5. n. 5.*

*Aliud arg. pro negativa.* Inſuper objiciunt, Juri quæſito per litteras ſeu conceſſiones Apoſtolicas tam de jure communi, quam per Regulam Cancellariæ [illegible]. non derogatur: ergo neque Preces Imperiales quæ à Papa procedunt, & omnem ſuam authoritatem habent, debent, nec poſſunt impedire aut extrudere eum qui habuerit Nominationem, ſeu Collationem Capituli vel alterius Ordinarij, acceperitque poſſeſſionem antequam ipſæ Preces fuerint debito modo inſinuatæ.

*Solutio.* Argumentum iſtud non impugnat Preces Imperiales quo minus in menſe Ordinariorum admitti debeant, ſed ſaltem poteſtatem Ordinarij non eſſe ligatam, antequam debitè inſinuatæ fuerint, quod forte facilius admitti poterit, prout etiam valet collatio Ordinarij antequam ipſi mandatum de providendo alicui à S. Pontifice conceſſum inſinuetur. *Gloſ. 2. in cap. fin. de præb. cap. ſi capitulum, cap. ſi ſoli, de conceſſ. præbend. in 6.* licet ſecus eſſet, ſi Pontifex re ipſa jam Canonicum aliquem creaſſet, & mandaſſet illi provideri de prima præbenda vacatura, tunc enim etiam ignorantis Ordinarij manus ligatæ forent, *Cap. ſi poſtquam, de præb. in 6.* Quod in Precibus non fit, ſed tantum proviſio in futurum mandatur nullo jure de præſenti Preciſtæ collato.

Verum enimvero, illud multarum reſolutionum inſtar eſſe videtur, quod ex ipſo Precum Imperialium textu diſertè conſtare dicitur, Preces Imperiales dirigi ad Ordinarios quocumque menſe vacaverint, & prædeceſſorum Imperatorum precibus hactenus reverenter paritum eſſe, teſtantur plurimorũ exemplatum Leodij, tum paſſim in Germania etiam ijs in Collegijs quæ prætenſam reformatam, ut vacant, religionem excolunt, ut certè Ordinarij Germaniæ, qui Orthodoxam profitentur religionem, multo magis admittere debeant in ſuis menſibus Primarias iſtas Preces, multis retro ſeculis ali quin à ſuis deceſſoribus receptas: quas etiam in ſuis ditionibus admiſiſſe Seren. Electorem Colonienſem Principem, & Epiſcopum noſtrum omni laude digniſſimum, omnibus pernotum eſt. Cùm itaque obſervantia ævi noſtri & antiqui

[illegible] differentiam menſium in Precibus Imperialibus non admiſerit, illa [illegible] induci, vera enim interpretatio ſumitur à practica, ſeu ab eo quod fieri conſuetum eſt. *L. Minimè, ff. de leg. cap. dilectus de conſuetudine*, ac i-[illegible] Bilius, *per textum in l. illud de excuſ. Tutor.* quod ab antiqua practica [illegible] um non eſt, *Reſtaurus Caſtaldus de Imp. quæſt. 24 nu. 2.* Imò licet jus il-[illegible] Imperatorum non foret ſatis fundatum, tamen ab Imperij membris, & [illegible] Preces non debent ſperni, maximè cum ad Preces Archiepiſcopales [illegible] collationes in menſibus Ordinariorum denegatæ non ſint, ut ſine [illegible] injuria, id contra Imperatorem, & antiquo Jure Imperij & Pontificis u-[illegible] tentari vix poſſe videatur. Eſt enim juris explorati, poſſeſſionem im-[illegible] lem juvare poſſeſſionem donatam, *Bald. in l. Ius ejus. C. de Probat. Phi-lipp.* [illegible] *tr. Iur. Reg. q. 51.* Sanè, ſi [illegible] expreſſam Indulti Pontificij, & pre-[illegible] Imperialium diſpoſitionē ſoli menſes Pontifici reſervati Precibus inclu-[illegible] nihil opus aut neceſſe foret Capitula aut alios Ordinarios pro Col-[illegible] adire, ſed illa directè ab ipſo Pontifice, vel executoribus à S. Sede de-[illegible] fierive poſſe, nec facto Ordinariorum in caſu hoc aliquo modo o-[illegible], eoque caſu Archiepiſcopis, & alijs Principibus, qui Indulta ſpecia-[illegible] conferendi beneficia in menſibus Pontificijs vacātia, per ejuſmodi [illegible] injuria aliqua fieri videretur, quod ipſis ſolis conferretur per illas Pre-[illegible] utendi in ſuis Indultis vacantia in menſibus Apoſtolicis confe-[illegible] reliquis inferioribus plena libertas poſt ſupradictam inveteratam [illegible] Precum Imperialium per Concordata authoritate & inter-[illegible] Imperatoris certis menſibus obtenta idem faciendi remaneret.

Denique & poſtremò ſacrum Rotæ auditorium (quo nullum eſt toto in [illegible] præſtantius, propter multiplicem virorum prudentiam de cauſis ſæpe-[illegible] diſputantium concurſum, quorum mutuæ, & frequentes diſputatio-[illegible] & inter agendum actiones eminentem illis pariunt ſcientiam rerumque [illegible] experientiam, teſte Ludovico Gomeſ. *in proem. Reg. Cancell. quæſt. 2.* [illegible] 4 proponente R. P. D. Coccino 4. Maij 1618. viro ab eruditione, ſin-[illegible] prudentia & animi (quod rarum eſt in ejuſmodi dotibus) modeſtia [illegible] tiſſimo, reſolvit, in menſibus etiam ordinarijs Primarias Preces [illegible] habere, neque illis obſtare Concordata nationis Germanicæ. Ut au-[illegible] notitia omnibus tam Ordinarijs, quam etiam Preciſtis, quibus po-[illegible] hæc ſcribuntur, innoteſcat, libuit deciſionem ipſam de verbo ad [illegible] hic attexere. *Sanct.mus D. N. Sacræ Cæſareæ Majeſtati conceſſit Indul-[illegible], Primariarum Precum, per quod eidem datur facultas, ut nominare [illegible] beneficia vacatura, dummodo in generali vacatione quatuor benefi-[illegible] unde dubitavi an in dicto Indulto comprehendantur vacationes in [illegible] Ordinariorum, ita ut nominati poſſint beneficia in dictis menſibus vacantia [illegible] Domini affirmativè reſponderunt, quoad loca, quæ comprehenduntur in dicto*

in dicto Indulto, de quibus Creſcent. deciſ. 3. de præbend. Sarnen. deciſ. 8. in manuſcript. Ratio reſolutionis fuit, quia in dicto Indulto in verſic hinc eſt. S.mus indulſit, quod ſi Imperator quibuſvis Collatoribus ſeu Collatricibus quorumcumq; beneficiorum Eccleſiaſticorum &c. Preces porrexit pro aliqua perſona ad beneficium aliquod nominata, dicti Collatores vel Collatrices dictis Precibus parere cogantur, & propterea cum Indultum loquatur de quibuſvis Collatoribus &c. comprehendit tam ordinarios, quam extraordinarios glo. in Clem. 1. verſ. quodcumque, de vita & honeſt Cler. Creſcent. deciſ. 20. nu. 2. de præbend & beneficia vacantia in menſibus ordinariis quia nihil eſt aliud parere Precibus ad favorem perſonarum nominatarum, quam facere collationem dictis perſonis ab Imper. nominatis ut individuo dixerunt Specul. de præbend. & dignit §. reſtat. nu 7 & ibi Jo Andr. littera C. & in cap. ſi cui, n. 1. eod. tit. in 6. Ulterius hoc evidentiſſime probatur, quia in eodem Indulto in verſ. quod quicumque &c. diſponitur ut quicumque executores per Imperatorem nominati, poſſint conferre beneficia, etiam Collatoribus Ordinariis, per conceſſiones Apoſtolicas aut litteras alternativæ aliaque privilegia quæcumq; illis competentia aut aliis quibuſcumq; menſibus vacaverint. Quibus verbis nihil clarius dici potuiſſe videtur ad oſtendendum, quod hujuſmodi Indultum comprehendit etiam beneficia vacantia in menſibus Ordinariorum, cum alias dicta facultas fruſtra Executoribus ab Imper. nominandis concederetur Quod etiam magis confirmatur ex verbis immediate ſequentibus, ubi talis facultas extenditur, etiamſi beneficia fuerint Sedi Apoſtolicæ reſervata, præterquam per Extravag. ad Regimen, cujus dictionis, etiam, natura eſt exprimere caſum magis dubitabilem, & implicare minus dubitabilem, Doctor. in l. quod ſi patris, C. unde liber. igitur ſignum eſt, quod minus erat dubium comprehendi beneficia non reſervata & quæ ſunt de collatione Ordinariorum, & ſic in menſibus Ordinariis vacantia.

*Nonobſtant Concordata Germaniæ, cum illis nominatim & expreſſè prout requiritur fuerit derogatum Et ita concluſum 4. Maij. 1618.*

*An Preces afficiant beneficia in diœceſi Leodien. in menſibus Ordinariorum.*

Atque hæc quidem indubitata ſunt in Germania, neque etiam Germani, ut exiſtimo (niſi quis fortè fluctus in ſympulo excitare volet) reluctaturi ſunt: Sed utrum uſquequaq; exploratum ſit in Diœceſi iſta Leodienſi; mihi hic aqua hæret, propter inferiores Collatores, qui nituntur conſtitutione Eugenij IV. de data anni 1432 quam ſpeciali ſua conſtitutione confirmavit Pius II. anno 1458. & poſtea Sixtus IV. anno 1479 quæ quidem conſtitutio pluribus annis præcedit Concordata nationis Germanicæ, Ea enim conſtitutione id ipſum ſtatuitur, idque motu proprio, quod poſtea in Concordatis inter inclytam Nationem Germanicam, & S. Sedem pactum, conventumque eſt, nimirum liberam relinqui collationem Epiſcopo Leodien, alijſque Ordinarijs Collatoribus, eorumque ſucceſſoribus canonicatuum, beneficiorum &c. quæ perpetuis futuris temporibus in Februarij Aprilis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembris, vacare contigerit, dummodo illa diſpoſitioni Apoſtolicæ

[illegible] modos reſervationum in litteris Eugenij expreſſos, generaliter [illegible] non ſint decernentes irritum, & inane &c. Ex quo inferunt, cum [illegible] privilegijs muniti ſint Leodien. utpotè Eugenianæ conſtitutio- [illegible] Concordatorum, Indultum Cæſareum, quod facultatem Cæſari no- [illegible] nominationes Primarias concedendi ad beneficia in toto Im- [illegible] impertitur, minus illos afficere, cum Pontifex in illo, etiamſi [illegible] s derogarit non tamen derogavit dictæ conſtitutioni Eugenianę [illegible] juris non incerti, ut duobus impedimentis exiſtentibus, uno ſub- [illegible] aliud, *cap. Paſtoralis, de privilegijs, cap. ex tuarum. de Aucto. & uſu* [illegible] *ad Reg. VIII. Cancell. glo. 13. in pr. nu. 93.* præſertim ubi adeſt [illegible] irritans, ut in dictis conſtitutionibus, quæ clauſula irritat omnes & [illegible] alias conſtitutiones quorumcumque tenorum, & quaſcumque [illegible] clauſulas continentes &c. Sed quid ad Reſolutionem Rotæ ſuæ [illegible] ptam? quid ad clauſulam derogatoriam conſtitutionum quarumcum- [illegible] andocumque editarum & edendarum? quæ habetur inter clauſulas [illegible] derogatorias; quid quod Papa poteſt revocare privilegium [illegible] Apoſtolicam conceſſum, etiamſi privilegium habeat clauſulam [illegible] toriam? *Card. Tuſchus Tom. 6. pract. concluſ. concluſ. 751. nu. 58.* Itaque co- [illegible] m, ſed ex uſu reip. eſſet, ſi S. D. N. ſuper eo conſuleretur per aperi- [illegible] oris ut loquimur. Eſt enim Principis ſua privilegia interpretari, ut [illegible] Decius & alij *in L. Neratius, ff. de Reg jur.* Gabriel. *conſ. 182. num. 14. &* [illegible] Card. Tuſchus *tract. pract. concluſ. tom. 6. concluſ. 737.* maxime cum non [illegible] exempla antiqua & recentia utramlibet ſententiam confirmantia, licet [illegible] non exemplis, ſed legibus judicandum ſit. *L. nemo, C de ſenten. & inter-* [illegible] *iud.*

[illegible] Avt Per Litteras Alternativas) Puta per Reg. VIII. Can- [illegible] de Reſervatione menſium Apoſt. & alternativa, per quam dantur Epiſ- [illegible] am acceptantibus, & reſidentibus ſex menſes ad conferendum bene- [illegible] ſuis Eccleſijs vacantia, & ſic Papa derogat litteris alternativis, alio- [illegible] beneficia vacantia in menſibus Ordinariorum non fuiſſent affecta Pre- [illegible] s, quod multi aſſerere voluerunt, ſed fruſtra, ut patet, & latius oſtendi [illegible] *um in quibuſvis.*

[illegible] acaverint) An Preces habeant locum in quacumque vacatione, [illegible] beneficiis quovis modo vacantibus? & an in beneficiis reſervatis? Pro [illegible] prioris dubii ſciendum, præter communem vacationis modum, [illegible] obitum, aliam eſſe de jure & de facto, *ut in cap. 2. de conceſſ præbend.* [illegible] ſolum, & non de jure, quia nimirum beneficium non eſt libe- [illegible] Collatarius non ſit adeptus poſſeſſionem, & dependet ab ip- [illegible] *de præbend. in 6.* aliam denique eſſe vacationem de jure [illegible], ut quia incumbit poſſeſſioni coloratæ, de quo eſt caſus in cap. cùm in noſtris

*Leodien. duplici privilegio muniti ſunt.*

*Preces an habeant locum in quacunq; vacatione*

noſtris,de conceſſ.præbend. Ex quo patebit reſolutio dictorum dubiorum,nimirum ut beneficia vacantia de jure,& de facto Preciſtis ſint affecta, exceptis tamen iis,ex quibus reſultat reſervatio, Extravag.ad Regimen.Nam verbum *vacare* adaptatur cuicunque vacationi *L. ſi quis ... ſtipuletur, ff. ſol. matr.gloſ. ... ſi propter de Reſcript. in 6. Bald. in cap. Ex parte 1. ubi textus col. 2.de off. deleg.* Itaque beneficia ipſo jure vacantia, videlicet per contractum matrimonii, ingreſſum religionis, per Promotionem, aliiſque modis quos complectitur gloſ. VIII. Ad Reg. VIII. Cancellariæ, Precibus Cæſareis erunt affecta.

e INTRA MENSEM.) Diſponitur hic ut Preciſtæ intra menſem a die vacationis beneficiorum acceptent,& merito: Nam diutina Eccleſiarum vacatio, diſpendioſa eſt, *cap. quamvis ſit, de electio* Itaque debet intra menſem per ſe vel per procuratorem ... ſpeciale mandatum habentem acceptare. Sed an

*Preciſta an per ſubſtitutum optare poſſit*

per laicum?an per ſubſtitutum? ... *ſupra ... gloſ. per ſe vel alium*. In quo tamen adhuc adverte, eloci... do d.gloſſam, ſubſtitutum à procuratore cenſeri procuratorem,*cap.1.§ cap is qui,& cap.ſi duo de Procurat. in 6.* & cenſetur à Domino conſtitutus,quando à Domino habet ſpeciale mandatum, alioqui non, *Rota deciſ.146 in rp. ſubſtitutus,de Procurat.in No.& deciſ.* 464. *etiam in no. per textum in L. item eorum,§.ſi Decuriones,ff.quod cuiuſque uni. nom. & deciſ.* 414 & 454.*etiam in No.* Itaque ſi Procurator non haberet poteſtatem ſubſtituendi a Domino,non valeret acceptatio ab illo ſubſtituto facta. Sed quid ſi ſubſtitutus,aut alius non habens mandatum ſpeciale ad acceptandum, ac-

*Ratihabitio Preciſtæ quando valeat.*

ceptet,an tum ſufficiat Preciſtæ ratihabitio ? ſufficiet ; dummodo ſit facta ratihabitio intra tempus ad acceptandum, *Covar var.reſol.lib.3.cap* 11. *n.* 6. Nam in his quæ mandatum ſpeciale exigunt ratihabitio locum obtinet , & admittenda eſt,*text. ... Iur. mr Alex.conſ.* 72. *lib.* 5 *Fely. in cap. ... 2.de Simonia ... l. ſi quis mihi bona. § juſſum ff.de acq.hered Rebuf. tract. Nominat.quæſt* 14 *nu.*176.*quem etiam vide nu* 177. ubi inſuper quærit, an inhabilis poſſit conſtitui procurator ad ſubſtituendum habilem, quam quæſtionem diverſis ſolvit diſtinctionibus, *& n* 178 *&* 184.ubi quærit quid de conjuncta

*... tempore ...*

perſona,& de Procuratore dato ad acceptandum & reſignantum , ſi poſtea collatum fuit nominato beneficium , an talis conſtitutus procurator poſſit reſignare,vel permutare?eum conſule,nolo enim ſcedas iſtas ſubitarias inventis aliorum replere. Itaq; regredior unde diverti , & quæro,à quo tempore menſis iſte datus ad acceptantum incipiat currere ? & videtur quod à tempore publicæ vacationis in loco vel Eccleſia beneficii vacantis,*per text. in Clem.1.de conceſſ.præbend Bellam.concluſ* 574 Quod tamen intellige , niſi Preciſtæ probaretur abſentia,vel ſimilis cauſa , quæ juſtam ignorantiæ cauſam præberet,quia de re videatur Maſcard *de probat. concluſ.* 1100. *&* 845. *Menoch. lib.6.*

[illegible] 33. [illegible] *Iud. caſu* 180. Alex. Moneta *de Opt. Can. cap. 6.* [illegible] Sed an Preciſta poſſit acceptare beneficium poſt menſem [illegible] temporis acceptationis, ſi res adhuc ſit integra, hoc eſt, ſi beneficium [illegible] & nec dum ſit alteri collatum; Staph. [illegible] *grat. tit. de vi & [illegible]*, videtur tenere affirmativam, ſed ſatis va-[illegible] confirmo hac ratione: Per Cæſareas Preces non agitur [illegible] quæſito ſed de quæſito per Nominationem conſervando [illegible] invalida diſpoſitionem facultatemque acceptandi non [illegible], *ff. Qui & a quibus.* Verum, res jam [illegible] controverſa ſunt propter clauſulam non obſtantiarum hujus I[illegible] [illegible] alias eſſent [illegible] [illegible] Staph. *d. tit.* Jo. Nicol. Gemontij *tract. de* [illegible] *cap.* 6. [illegible] *& ſeqq.* N[illegible] eſſent iſtæ clauſulæ [illegible] P[illegible] qui [illegible] [illegible] non acceptet: qui enim non acceptat intra tempus, non [illegible] obſervare formam [illegible] *C. de* [illegible] [illegible] *L.* [illegible] §. [illegible] *de* [illegible] *Paris.* [illegible] § 13 [illegible] *num.* 4. & per conſequens actus eſt nullus, [illegible] *nominat quæſtio. 16. num.* 6. [illegible] ſecundus Impetrans præ-[illegible] primo Impetranti, præſertim quando eſt in notabili negligentia [illegible] ſui juris [illegible] *tract. Iuris Regaliorum, privileg.* 4. dici-[illegible] conſtitutus in notabili negligentia, quando primus Impe-[illegible], & præbenda vacans conferatur ſecundo Impetranti, ita [illegible] ad executionem [illegible] collationis, *cap. ſi* [illegible] *de Reſcrip.* [illegible] *Clericus verbo negligenter petere diſtulerit, de præbend. in 6.* Ruzæus [illegible] *Regaliorum, privilegio* 4. vel quando eſt tempus ſpecialiter con-[illegible] *textus in Clem. unica, verbo intra menſem, de conceſſ. præbend.* Fely. [illegible] *de Reſcript.* quia quando quis tenetur ad factum limitato [illegible] non fecit, probatur negligentia, *L. 3. §. ſi ad diem, ff. de re mili-* [illegible] *§. ſed ſi quis. ff. ſi quis cautio. &* Impetranti incumbit onus pro-[illegible] acceptationem in tempore factam, quia, ubi certum & limitatum [illegible] qualitas eſt fundamentum intentionis, ſive actoris, ſive rei, oportet [illegible] tempus, & illa qualitas probatur per eum, qui ſe in illa [illegible] *in L. non ſolum, §. ſed ut probari, ff. de oper. No. nunciat.* [illegible] in Indulto datur pro forma menſis ſpatium ad acceptan-[illegible] quod poſt illud acceptare non poſſit, *arg. l. cum præ-* [illegible]. & dato quod poſt menſem, inquit Staph. *d. tit.* re [illegible] huc [illegible] acceptare, tamen Executor ipſi providere non poſſet, obſtan-[illegible] mandati, & pro hac parte inclinat Rota *dicta deciſione* 34. [illegible]

*A Preces [illegible] acceptare poſt menſem, [illegible]*

*ubi Impetrans,in antiq.* In quo tamen ſubſiſto. Videatur Staphileus, *dicto tit. de vi & effect. clauſ.*

*Quid ſi Preciſta negligat petere primam, an poſſit poſtea ecundam nulli adhuc debitam petere.*

Dubitatur ulterius in eleganti,ſed ſinuoſa quæſtione,an ſi Preciſta ſit negligens in acceptando primam vacantem, poſſit nihilominus petere ſecundam nulli adhuc debitam; hujus cauſſa,finge Petrum Preciſtam pure, & ſimpliciter intra menſem acceptaſſe,&ab illa acceptatione expreſsè vel tacitè reſilijſſe, præbendamque aliam ex nova vacatione in vim earundem Precum acceptaſſe,an potuit?Articulus iſte acriter nuper fuit diſcuſſus in unaPrecum Paderbornen. & Hildeſien. ſed quia talis eſt ut ex Indulti verbis, aut illius diſpoſitione decidi nequeat,recurremus ad juris noſtri diſpoſitionem,quam ſi penſiculatè attendamus, non dubiè propoſitam quæſtionem pro negativa reſolvemus. Ecce imprimis jure civili ſtatutum eſt variationem impermiſſam eſſe,de quo eſt textus *in L. Is, qui Stichum.ff. de procur.* ubi ſe is qui Stichum vel Damiam utrum eorum ipſe vellet,ſtipulatus, & ipſe aut procurator ipſius,cujus factum ratum habuerit, alterum petijt,ſtipulatio conſumpta eſt,id eſt,alterum petere non poteſt, *& in L. ſervi electione, in princ. ff. de leg.* 1. ubi ſervi electione legata ſemel dumtaxat optare poſſumus:cui legi cōſonat textus *in L. apud Aufidium, ff. de Opt legata*,ubi ſi ita legatum ſit,veſtimenta ſumat quæ velit,deinde antequam ea ſumeret,alia ſe velle dixiſſet, mutare voluntatem eum non poſſe: quia omne jus legati prima teſtatione conſumſit: textus etiam *in L. ſi is a quo, §. ult. ff. ut in poſſ. leg.* ubi ſi ſemel ſatisdatum fuerit,caveri rurſus non eſt neceſſe,etiamſi forte dicatur egenos fidejuſſores eſſe datos &c

*Variatio reprobatur.*

Hinc fit ut omnis diſpoſitio in dubio reſtringatur ad primum actum, *text. in L. eum qui Calendis,ff. de verb. oblig. & in L ſi duo. §.1. de verb. ſignif.* Ex quo etiam ſequitur, ut qui ſemel intentionem ſuam ſaltem facto declaravit, non liceat ei amplius variare *L. Paulus, ff. rem ratam haberi.* Atque hæc quidem ex jure civili deducta, confirmantur ſacris PONTIFICUM ſanctionibus, & inprimis text. *in cap. ſi Clericus in princ. de præbend. in 6.* ubi ſi ſimpliciter mandatum fuerit à ſancto PONTIFICE alium provideri de beneficio, vacaturo intelligitur de primo, ita ut ſi pro quo mandatum fuerit, negligens fuerit in primo beneficio petendo, conſumpta extinctaque ſit ea gratia ut ex eo text. notant Dominic. Francus & alij: alludit text. & gloſ. *in cap. gratia in verborum eligas de Reſcript. in 6.* ubi dicitur, ſi quis ſemel unum beneficium elegerit, conſumpta ei it electio,nec poterit aliud eligere, *per cap. ult. d. tit. & cap. 1. de poſtulat. & ibidem Archidiac.in d. cap. gratia col. 2. verſic. ſed quid ſi unum elegerit.* Ex eodem fonte procedit,quod imbibit gloſſa, *in cap. quia cunctis,in verb. cauſſa, de conceſſ. præbend. in 6.* Reſcriptum de providendo alicui de dignitate vacante

quam

[illegible] acceptandam intelligitur de prima, non etiam de ſecunda, [illegible] cauſa, tanquam ſcilicet conſumpta ſit ea acceptatio prima per eum fa- [illegible] *in contractis, & l. apud Iulianum, ff. de Opt. Legata. Tyraquel ad legem* [illegible] *nu. 55. de verb. ſignif.* Inſuper adducitur textus *in Clem. 1.* [illegible] electione ſemel facta liberum non eſt eligentibus variare; ut [illegible] qui in Eccleſia jus & facultatem nominandi habent, ſi ſemel nomina- [illegible] poteſtas non conceditur, *gloſ. in cap. cum vos, de off. ordinarij, Co* [illegible] *part. 4. cap. 6. nu.* 10. Similiter ſi abſenti beneficium ſit col- [illegible] acceptatione jus illi quaſitum eſt, *gloſ. in cap. ſi tibi abſenti, de præb.* [illegible] in præjudicium tertij variare, voluntatemque mutare non poſſit: [illegible] ex voluntatis mutatione alteri [illegible] detrimen- [illegible] variatio reprobatur, & eo caſu obtinet Reg. juris: Quod ſemel [illegible] amplius diſplicere non poteſt, *cap. mutare de Reg. juris in 6.* Maximè [illegible], quos decet eſſe conſtantes, & non [illegible] mutabiliores. Ex [illegible] omnibus abunde firmatam atque ſtabilitam eſſe [illegible] negativam [illegible] propoſui, ſuſtinuique opinionem. Quam tamen limito inprimis cum [illegible] *l. boves* ut non procedat, quando non valuit primus actus, [illegible] andus eſt: nam diſpoſitio loquens de actu, intelligitur de pri- [illegible] valuit, *text. in lib. qui per ſalutem, ff. de Iureiur. Fely. in cap. 2. de Treug. &* [illegible] Secundo, niſi acceptans non poſſit conſequi id quod acceptavit, *Hoſtien.* [illegible] *§. pen. de conceſſ. præbend. in 6 arg. lib. 2. de Opt. legata, l. mari* [illegible]. Tertiò, niſi acceptans proteſtetur in ſua acceptatione, quod [illegible] acceptare niſi quatenus de jure ſibi debeatur, & in quantum [illegible] ad [illegible] poſſeſſionem, *glo. pragm. ſanctio §. ita tamen quod, ver-* [illegible] *de coll. arg. l. fi. debitor, ff. quib. mod pig. ſol. Arnulphus Ruzæus* [illegible] *Regalium privileg.* 21. quam proteſtationem ſi interpoſuiſſet Pre- [illegible] Hildeſienſis, melius ſibi haud dubiè conſuluiſſet. Itaque prudentior [illegible] ille Paderbonen. cui ſua Cæſ. Majeſtas Primarias Preces con- [illegible] primam vacaturam præbendam in Eccleſia Paderbornen. Ac quia [illegible] quem mihi communicavit magnæ cum eruditionis, tum prudentiæ [illegible] Aldenhovius, Ser.mi Principis Electoris Colonienſis à conſi- [illegible] elegans eſt, & aliquando adhuc uſu venire poteſt, illum ita uti ac- [illegible] medium producam: Cæſar Matthias accepto Indulto Pontificio con [illegible] Preces Joanni ad primam vacaturam in Cathedrali Pader- [illegible] em Joannes inſinuavit in tempore Capitulo occurrente demũ [illegible] ordinario vacatione præbendæ, idem Joannes illam acceptavit, ve- [illegible]; ſi Preces locum obtinerent in menſe ordinario, petijtque ſibi [illegible] præbendæ poſſeſſionem tradi, deque fructibus reſponderi. Non ob- [illegible] Precilſæ acceptatione accidit Capitulum ad nominationem Tur-

*Variatio quando locum ſit.*

*Caſus Precum Eccleſia Paderbornen.*

narij conferre Petro, cui dictato per Joannem judicio, moritur interea alius Canonicus dictæ Eccleſiæ, etiam in menſe Ordinario, cujus præbendam dictus Joannes jam informatus Preces etiã ordinariorum menſes capere, acceptat, & quidem ſimpliciter. Itaque dubitatur utra acceptatio eſſet præferenda, & an variatio Joannis huic proviſo nocere debeat, quoad primam; Ratio dubitandi eſt, quod per aſſecutionem incompatibilis vacet primum, *c. de multa de præbend.* videturque tacitè renunciare acceptationi primæ *[illegible] Clem. gratiæ, verbo renunciare de Reſcript.* Decidendi ratio, quod incompatibilitas beneficij non eſt cauſa, cur habenti tale, alterum conferri non poſſit: cùm etiam jure veteri, quo dignitatum & curatorum accumulatio cum majore odio, & præciſe prohibetur incompatibilitas *[illegible] c. de multa [illegible]*, nullum faciat impedimentum in acquiſitione, ſed tantum in retentione, ut nimirum poſt acquiſitum incompatibile, aliud ejuſdem aut diverſi generis incompatibile acquirere quidem poſſit, ſed ita ut acquiſito poſteriore cum effectu, id eſt pacifice, prius ipſo jure vacet, *[illegible] conſ. 244 num. [illegible] vol. 1.* At vero in facto præſentis quæſtionis, cum D. Joannes dumtaxat acceptaverit primum cum proteſtatione & conditione, ſi & in quantum Preces [illegible] ordinariorum valerent, profecto nihil ex ipſa ſecutum eſt, [illegible] ut ex acceptatione ſecundæ præbendæ induci poſſit incompatibilitas, ex qua [illegible] renunciatio primæ: quod enim pendet, inquit I C. non eſt pro eo quaſi ſit, *l. Is damnum dat, §. [illegible], de reg. iur.* Itaque cum non poſſit Joannes [illegible] ctu ſecundæ acceptationis [illegible], maximè in præjudicium Petri [illegible] ſecundæ, nullo videtur [illegible], ut effectu [illegible] nullius [illegible] tur: Reſtrictio [illegible] primum actum locum non habet, quando quis in primo actu ſuo [illegible] culpa fuit deceptus, tunc enim ad alium accedere aut redire poteſt. *Tyraquel. ad d. lib. [illegible] § hoc ſermone. ff. de verb. ſignif.* Atqui in præſenti caſu nulla poteſt imputari culpa Domino Joanni, propter errorem juris dubij, an Preces deberent & poſſent locum obtinere in menſibus Ordinariorum, de quo adhuc ſub Judice lis eſt: nam error juris valde dubij comparatur errori facti, qui excuſat, ut reſolvit meo tempore *Rota [illegible] D. [illegible] in una [illegible] Canonicatus ſuper incompatibilitate [illegible] 16 Novemb. 161[illegible] per Fely. in c. de quarta de Præſcript. nu. 27. Capyc. deciſ. 10 [illegible] Covar. c. poſſeſſor, parte 2. § 7 n. 9. verſ. Tertia concluſio de Reg. iur. in 6.* Neque [illegible] eſt quod Pontifex in ſuo Indulto reliquerit in arbitratu Preciſtæ, acceptandi quamlocunque & quodcunque maluerit, aut duxerit acceptandum [illegible] Preciſtæ dari facultatẽ variandi, præſertim [illegible] gra, [illegible] ex collatione D. Petro facta: [illegible] clauſula quod duxerit acceptandũ [illegible] buit Preciſtæ, niſi ut poſſit acceptare primũ ſi velit; ſin alter, ſecundum poſſit expectare, illudq; acceptare, ſi nec iſtud, tertiũ, & ſic [illegible] quod ſi ſemel unum acceptarit, ex eo [illegible] tur ei variandi facultas, [illegible] concluſionem

per

[illegible] probat ini:licet illam paulo ante tribus limitarim modis, [illegible] limitationem, nimirũ niſi Preciſta errore ductus elegerit [illegible] collatum, vel debitum: tunc enim poterit [illegible] & acceptare, *gloſ. in cap. quia in* [illegible] *con eſſ.* [illegible] *hoc* [illegible] 21. ubi [illegible] ultam DD. Iaſ- [illegible] [illegible] enim via inutili non tollitur [illegible], *L. ma* [illegible] *I.Cl* [illegible] *ff. de* [illegible] *hered.* Hinc Gigas co[illegible] per acceptationem [illegible] conſens[illegible] gratiam, *tract.* [illegible] *29.* [illegible] *conſ. 329. ubi late.* quod intellige, niſi prudens [illegible] acceptet, ut probat prolixè Tyraquel. *de §. hoc ſer* [illegible].

[illegible] quæſtio proponi hic poteſt, nimirum ſi Preciſta acceptavit beneficium, & requiſivit ſibi conferri, dicens vacare per [illegible] tum Petri, & tamen [illegible] per obitum Joannis an valeat acceptatio; & videtur quod non, quia [illegible] impetratio, ſi hoc modo fiat: videlicet quidam impetravit beneficium [illegible] per obitum Joannis, & vacabat per obitum Petri, etiamſi appoſita [illegible] clauſula, & quovis alio modo vacet, tamen non debetur Impetranti [illegible] vacat per aliam perſonam quam expreſſam: nam expreſſo uno mo- [illegible] non venit alius, *cap.* [illegible] *de Reſcriptis in 6.* Nihilominus [illegible] videtur verior, videlicet acceptationem Preciſtæ, quando [illegible] de corpore beneficij valere. 1. quia eligens jus ſibi falſa opinione cõ- [illegible] quod ſibi competit, non amittit, *L. mater §. nec* [illegible] *ff. de inoff.* [illegible] *ff. de petit. hæred lib. 2. C. de fidei com 2* quia falſa demonſtratio quando conſtat de corpore non vitiat, *lib. demonſtratio, ff. de Con* [illegible] *&* [illegible] *lib. ſi quis in fundi vocabulo, ff. de leg 1. Rebuff tract.* [illegible] *quæſt.* 1 [illegible] in corpus quod traditur conſentimus, in cauſſis vero diſſen- [illegible] nihil eſt cauſſæ cur inefficax ſit traditio, *L. cum in corpus ff. de* [illegible] *rer.* [illegible] *§. Item quod ad* [illegible] *verbo, Nominatorum, de collat. in Pra* [illegible] 137. *error, in no.* [illegible] *deciſ. 407 Si expectans, etiam* [illegible] *No.* Non obſtant ſupra [illegible], inquit Rebuff. quia loquuntur in proviſione, ſecus in acceptatione, quæ non eſt niſi quædam voluntatis declaratio, & tendit ad executionem [illegible], ut prædictum eſt. Ideo non mirum ſi erretur in modo vacationis, quod non impediatur acceptatio, dummodo ſequatur poſtea vera, & [illegible] proviſio quæ datur, *cap. ſi tibi, de præbend. in 6. Rota deciſ 219.* [illegible] *no* [illegible] *quæſt 17. num 25. & ſeqq,* ubi etiam *num. 27.* quæritur an [illegible] Nominatus probare titulum ſui prædeceſſoris, & reſolvit [illegible], vide quæ hæc de re notavi *in tract. de permut. benef part. 3.* [illegible] acceptatione facienda intra menſem vide quæ ſupra no [illegible]

Error non [illegible] nocet Preci[illegible]

Amplius

*Ordinarius ſi neglecto Preciſta alteri conferat an poſtea preciſtæ requirenti poſſit conferre.*

Amplius dubitatur, ſi Ordinarius alteri conferat non Præciſtæ, tempore debito, an poſtea eidem Preciſtæ reqvirenti poſſit conferre? dubitationem movet, quod in beneficialibus prohibita ſit variatio, *Clem.1.de renunciat. quod & alibi diximus.* Nihilominus contrarium verius videtur *per c. fin. de Iurep.* [illegible] quod ad hoc laudat Rebuff. *tract. nom. [illegible] quæſt 15. nu 13.* nec obſtat dicta ratio dubitandi, quia melius eſt ſe ipſum corrigere, quàm ab alio corrigi, §. [illegible] *Auth. de nupt.* Deinde non præſtat impedimentum quod de jure non ſortitur effectum, *Reg. non præſt. [illegible] de Reg. in 6.* atqui [illegible] collatio non tenuit, obſtante decreto irritanti huic Indulto inſerto, Ergo &c.

*Si concurrant duo Preciſtæ duo prov. ſi. unus à Papa, & alter à Vicario Ordinarij, quid juris.*

Sed quid ſi negligente aut recuſante Ordinario conferre præciſtæ, hic recurrat ad Vicarium, qui ignarus collationis ab Ordinario alteri factæ, eandem conferat Præciſtæ, & alius interim impetrat à Papa? quis iſtorum præferendus? Et videtur quod Apoſtolicus; quia Papa poteſt prævenire Ordinarios, & conferre, *cap. 2 de præbend.* Nihilominus præferenda Vicarij collatio ſi confert uti Executor Apoſtolicus vigore Precum, id [illegible] poterit ſupplere moram Ordinarij: Nam licet Vicarius non poſſit expedire ea quæ ſunt meræ gratiæ, poteſt tamen expedire ea quæ ſunt Juſtitiæ, & neceſſitatis, *Guil. de monte Lauduno in Clemen. una, de off. Vicar. & DD. in cap. fin. d. tit. 6.*

*An menſis datus ad acceptandum currat contra minorem vel impeditum.*

Rurſus an tempus iſtud unius menſis curret contra minorem, vel contra impeditum? probabile eſt illud tempus non currere durante minori [illegible], vel impedimento, *l. 1. C. de annal. except. l. [illegible] de A[illegible] 2. ſi [illegible] tet, §. ſufficit ff de excuſ. tut.* ex quibus illa regula ſit, quod impedito non currit tempus, quam inter alios probat. *Tiraq. de retract. [illegible] lign. §. 3. gloſ. 4. & retract. convent. §. 2 gloſ. 1. nu. 78.* dummodo tamen illud impedimentum non ſit affectatum, *Tiraquel d. tract. de retract. lign. §. 35. gloſ. 4. num. 29. Alexander Monta d. Opt. Can cap 2. quæſt. [illegible]* ubi ſcribit multo magis non currere tempus minoribus, durante juſto impedimento: ſic etiam abſentibus juſta de cauſa tempus non curret, *text. in L. 1. ff. Ex quibus cauſis maiores* Dubitationẽ tamen movet, quod in beneficialibus, & aliis ſpiritualibus minor cenſetur major, *cap. ex parte. de reſtitut. ſpol. cap. ſi annum, de Iudicijs in 6.* & cenſendus ſui iuris eſt, ſicut filius familias in caſtrenſi peculio, *L. 2. ff ad Macedo.* Sed iſtud ſolvitur hoc modo: verum illud eſſe in his quæ ſunt mere ſpiritualia, *ut poſt gloſ. [illegible] & alios in cap. ex parte, de reſtitut. ſpol. Sfort. tract. de reſtit. in [illegible] tegr. quæſt. 6 articulo [illegible].* ut ſunt matrimonium, ingreſſus religionis, votum, & ſimilia: nam in aliis, quæ non ſunt mere ſpiritualia, ſed ſpiritualibus ſolùm annexa prout eſt materia beneficialis, datur minori enormiter læſo in integrum reſtitutio *Lud. Gomeſ. ad Reg. Cancell. de Triennali poſſ. quæſtio 15 & Covar. [illegible] cap. 4. num 2. & ſequent. Flam. Pariſ tract. de benef. l. 5. quæſt. [illegible]* ubi etiam probant id procedere etiamſi de lucro captando agatur ut puta de

bene-

[illegible] requirendo, cujus obtinendi jus, vel ſpem proximam quis habebat, [illegible] *cap 6 num. 49. cui adde Cuimer. ad pragm. ſanctio. tit. pacif. poſſeſſ.* [illegible] *impedimenti* , ubi dicit, quod contra, pupillum ipſo jure [illegible] currit temporis præſcriptio, ſecus ſi ſit major 14. annis, quia tunc curret [illegible] reſtituendus eſt, cùm ſit læſus, & certet de damno vitando, quo [illegible] reſtitutio, etiam re non integra, & adverſus tertium, *L. in cauſſæ, §. in-* [illegible] Quod notandum eſt.

DIXERINT ACCEPTANDA ) De hac clauſula dixi ſupra *in gloſ. verbi,* [illegible] Porro adverte, acceptationem nihil aliud eſſe, quàm declara- [illegible] voluntatis, quę a quocumque etiam laico fieri poteſt, dummodo ſpe- [illegible] mandatum habeat, ut dicto loco oſtendimus, & probat Covar. *lib. 3.* [illegible] *cap.* 16 Gonzalez *ad Reg. VIII. Cancell. gloſ. 38. num 24. & ſeq.* ſed [illegible] acceptatio tendit ad executionem gratiæ , *Gemmia in cap. ſuſceptum. 2. de* [illegible] *in 6 Ruzæus tract. Regal. quæſt. 1. nu. 18.* Sed utrum opus ſit inſi- [illegible] gratiæ Precum ante menſem; Ita videtur: nam alias Ordinarij ma- [illegible] eſſent ligatæ. poſſetque conferre occurrente vacatione Et non ſuf- [illegible] inſinuatio per æquipollens , *Germon tract. de Indult. Card. in in-* [illegible] 37. Quæritur porrò an ſufficiat, ſi, Ordinario abſente, fiat Vica- [illegible] ita videtur, adeo ut ſi poſtea Ordinarius conferat alteri, non valebit , [illegible] dicat ſe ignorare inſinuationem factam Vicario , *Rota deciſ. 43. nota u-* [illegible] *in antiq. Rebuff. de nominat. quæſt. 14. num. 60.* Quid ſi Vicarius non [illegible] Diœceſi? valebit nihilominus inſinuatio, quia quæ ſunt voluntariæ Ju- [illegible], poſſunt etiam extra territorium exerceri , *L 2 ff. de off. Pro-* [illegible] Denique adverte, ſi Preces dirigantur Capitulo, illas inſinuandas in [illegible], Canonicis capitulariter congregatis , *ut notat Rebuff. d. quæſt. 14. num 74.*

*Acceptatio quid.*

*Inſinuatione Precum ante menſem an ſit opus & quid ſi fiat Vicario abſente Ordinario: An extra diœceſim facta ſubſiſtat.*

ALIAS QVAM PER CONSTITVTIONEM AD REGIMEN ) Dictio *Alias* multis modis accipitur , ſed in ſubjecta materia interpreta- [illegible] aliter, ſeu alio modo, vel alio caſu , *ut L. 2. §. mulier, ff de teſta.* [illegible] quod Indultum noſtrum Reſervat omnia beneficia , eaque Pre- [illegible] afficit quocumque modo vacatura , aliter ſeu alio caſu , vel mo- [illegible] , quam per extravagantem ad Regimen , *Gonzalez ad Reg. VIII.* [illegible] *in fi.* Itaque adverte, quòd hic excipiantur tantum reſer- [illegible], de quibus in extravag. ad regimen , de præbend. per quam re- [illegible] beneficia Capellanorum Papæ , & aliorum Officialium Rom. [illegible] quique qui decedunt in Rom. Curia , vel locis à dicta Curia [illegible] Diætas diſtantibus , & eorum beneficia quæ vacant per [illegible] aliorum. Aliæ porrò reſervationes Preciſtis obnoxiæ erunt : [illegible] exſcipit , aliud videtur concedere , *cap. Nonne , de Præ-* [illegible] Et exceptio aliquorum caſuum firmat Regulam in contrarium

*Dictio Alias quid importet?*

quoad caſus non exceptos. *Auth. de non alien. §. ut autem col. 1. Dec. in l. num. 21. & 27 ff. de Reg. Iur. Alexand. conſ. 35. num. 1. lib. 4. & conſ. 145. num. 2. vol. 7. Covar. lib. 2. var. cap. 5. num. 6. Fely. cap. quoniam frequenter, nu. 1. & ſeqq. ut lite non conteſt.* Et ſi voluiſſet Papa Preces Imperiales non afficere alias reſervationes, utique declaraſſet, & ſibi retinuiſſet, ſicut unam ſibi retinuit, *cap. ad audientiam de decim. Rebuff. tract. de Regia, ad Prælat. Nominat, facien. in Rub. §. 1. verbo, vacantibus.* Porrò quod ſint reſervationum ſpecies, diſtinctè oſtendi ad Reg. 1. Cancell. Apoſt. *poſt num. 23.* & quemadmodum beneficia reſervata aliàs, quam per conſtitutionem ad Regimen ſunt affecta Preciſtis, ita etiam Regaliſtis in Gallia, ut notat Ruzæus *tract. Regaliorum. 7. privileg.* Plura hac de re vide quæ ſupra ſcripſi ſec. 11. *verbo ſuper ſingulis beneficiis*

i VACAVERINT) Quod modis dicatur beneficium vacare, conſule Rebuff. *tract. de Regia nominat. ad prælat. §. monaſteriis verbo, vacantibus,* ubi enumerat unum & triginta modos vacationum, de quibus etiam ago ad Reg. Cancell. Cæterum adverte quòd in hac vacatione de qua hic non intelligitur ea, quæ fit ex cauſſa reſignationis: Privilegium enim loquẽs de beneficiis vacantibus, non habet locum in his, quæ vacant per reſignationem in favorem, *Flam. Parıſ. de Reſignat. beneſ. lib. 10. quæſt. 7. num. 18 & 23.* Sic Reg. VIII. Cancell. quæ concedit Epiſcopis reſidentibus collationem alternativam, excipit beneficia vacantia ex cauſa reſignationis ſive illa ſit pura, ſive conditionalis, ne reſervatio quam ibi facit minus onerosa Ordinariis videretur, quæ ratio etiam militat in diſpoſitione noſtri Indulti, *Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. glo. 14. num. 80.*

*Beneficia vacantia ex cauſſa reſignationis non cadunt ſub Precibus.*

k ET PERSONÆ NOMINATÆ) Ecce Papa extendit gratiam ſuam, etiamſi Preciſta habeat illa beneficia, in eadem Eccleſia, dummodo tamen talia ſint, quæ ſine diſpenſatione Apoſtolica inſimul obtineri poſſint, ut ſtatim ſubjicitur. Aſt, quæ ſunt illa? nimirum difformia, ut ſunt Dignitas & Canonicatus; beneficium curatum & ſimplex; Canonicatus & Capellania, beneficium curatum ſeu ſimplex cum Capellania: hæc enim de jure ſunt compatibilia, niſi alias ratione reſidentiæ, ſeu ſervitii ſint ſibi repugnantia. *Abb. conſ. 96. dub. 2. part. 2. Domin. in cap. cum in Eccleſia de Præbend. in 6. num. 7. Navar. conſ. 21. de præbend & conſ. 24. d. tit. num 4. & 6.* ubi docet quod de jure communi duo beneficia difformia ejuſdem Eccleſiæ ſibi alioqui non repugnantia, propter onera utrique eodem tempore incumbentia, nunquam ſunt incompatibilia etiam quoad retentionem quia non facit ea incompatibilia neceſſitas reſidendi: Nam cum conſiſtant in eadem Eccleſia, poteſt quis in utroque reſidere, ut in dignitate & canonicatu &c. *Lessius de Iuſtit. & jure lib. 2. cap. 34. num. 144. Garcias de beneſ. part. 11. cap. 5. § 2. num. 23.*

*Preciſta non impeditur ob Precibus ob alia beneficia quæ poſſidet. Beneficia difformia quæ.*

[illegible] *deciſ. 15. de prabend.* Licet poſtea Garcias nu. 247. aliter S; [illegible] reſolviſſe ſcribat, quem etiam vide num. 259. ubi quærit, [illegible] la [illegible] tur eſſe ſub eodem tecto, & reſolvit, quòd benefici- [illegible] in Capella, clauſtro, cæmeterio ſeu ambitu contiguo Eccleſiæ [illegible] eſſe in eadem Eccleſia: ſi verò non eſſent Eccleſiæ contiguæ, ſed [illegible] illius, beneficium ibi ſitum non cenſeretur eſſe in Eccleſia [illegible] *deciſ. Rota 6. de conceſſ. prabend. in No.* ubi continetur [illegible] gratiam in certa Eccleſia poteſt acceptare beneficium va- [illegible] cœmiterio, ambitu, vel capellis contiguis iſtius Eccleſiæ, quia [illegible] Eccleſiæ ſunt. Nam ſi ſuburbia ſunt de continentibus ædifi- [illegible] multo fortius ambitus, Capellæ, & cœmeterium ipſius Eccle- [illegible] contiguum; ſecus autem erit ſi capella ſeu beneficium ſit extra ſep- [illegible] rij ſeu Eccleſiæ ſituatum. licet Cappellanus, vel Rector iſtius [illegible] ratur ad aliquod miniſterium in Eccleſia majori, puta intereſſe [illegible] ſimilia; conſideratur enim potius corpus beneficij, & locus, ubi [illegible] ſituatum quàm ſervitium ſeu miniſterium, quod alibi facere tenetur, [illegible] *quidem, ff. de fundo instructo.* Confert alia deciſ. Rotæ 15. & 16. *de* [illegible] *in antiq.* ubi fuit reſolutum, quod ſi Abbas ſit patronus unius Ec- [illegible] & in ea novæ Capellæ ædificentur, erit ſimiliter patronus illarum, [illegible] contentum ſequitur naturam continentis, *Abb in cap. ad Audi-* [illegible] *de Eccleſiis ædificand. num* 11. *Gonzalez ad Reg.* VIII. *Cancell.* [illegible]

[illegible] SECUNDUM STATUTA) Hæc clauſula poſita fuit, ut nimirum [illegible] ſublata ſtatuta contraria Eccleſiarum, ut puta actu ſacerdo- [illegible] requirentia, aut certam ætatem, vel aliquid ſimile, ita quod expe- [illegible] aliàs Impetrans Apoſtolicus poſſit hujuſmodi beneficia accep- [illegible] non ſit in tali ætate, qua intra annum poſſit promoveri in [illegible] *Rota deciſ 466. incip. Nota quod ſtatuta, in antiq.* Nam clau- [illegible] a, NON OBSTANTIBUS &c. tollit inhabilitates, quæ ſurgunt [illegible] Eccleſiæ, non autem quæ à jure communi ſurgerent, *Guiter. Rep.* [illegible] *m. 172. ff. de leg. 1.* Verùm iſtud reſtringit hic Pontifex, dum- [illegible] los defectus ſit diſpenſatus: Nam licet Pontifex det poteſta [illegible] cutoribus conferendi beneficia Preciſtis incapacibus, tamen vult [illegible] eſſe diſpenſatum. Neque enim ex conceſſione poteſtatis [illegible] conceſſa videri debet poteſtas diſpenſandi, aut conferendi de- [illegible] patientibus: hæc enim poteſtas ſpecialem conceſſionem re- [illegible] *ritate de Privileg. in 6. Cal. conſ. 3. de off. Vicar. VVameſ. conſ. 32. nu.* [illegible]

*Indultum Precum relaxat ſtatuta eccleſiarū in certis aſibus.*

[illegible] conceſſæ fuerint ante tonſuram clericalem? an va-

 leant?

leant? *Vide Imo.& alios in cap. 2.de Inſtitut. Fred. cap. ſi eo tempore,de Reſcrip.in 6. Fred.conſ 290 quia in præſenti,col.5 verſ. videatis, Fely. in cap cum adeo,nu. 2 de reſcr. [illegible] Pariſ.conſ. 125.vol.4.*

*Preciſta ſi non fuerit in ætate ſufficienti quid iuris*

Quid ſi tempore nominationis non erat in ætate ſufficienti,ſed tempore acceptationis, & collationis erat,ſubſiſtere collatio,etiamſi quæ hic requiritur diſpenſatio non intervenerit? ſubſiſtet,ſi Lucio credimus, in Placitis Curiæ Pariſien. *lib. 1.placitor.tit. 4. Placito 1.* ratio eſt, quia in beneficialibus attenditur ſtatus præſens, *cap cum de beneficio de præbend. in 6.* Et ſufficit quod is reperiatur habilis tempore Collationis factæ,*text. in cap. ſi eo tempore,de Reſcript. in 6 Abb in cap. dilectus,il.1.de Præbend. Fa.cap. Is, cui de præbend.in 6.*

*Illegitimi incapaces Precum.*

m AUT DE LEGITIMO MATRIMONIO) Et ſic vides illegitimos, niſi ſit cum eis diſpenſatum. Precibus frui non debere. Et meritò. Nam cum Cæſar ſurrogatus ſit in locum Papæ, *Philipp. Probus in tract. Regal.quaſi 17 nu. 2* & ideò eodem jure quo Papa uti debet, *cap. is qui in ius,de Reg.iuris*, maximè in ſpiritualibus,in quibus pleno jure ſurrogatur Papæ *cap. per venerabilem,§ inſuper,qui filij ſunt legitimi.* Deinde CÆSAR amator eſt caſtitatis, & legitimi thori, *L ita nobis pudor, C.de adult.& in Auth.de leomb.*& ideo non videtur è mente ejus eſſe,ut illegitimi ejuſmodi Precibus gaudeant, juxta illud: non erit filius ancillæ,cum filio liberæ, *cap ſatis,de ſepult cap. accedens, de purg. canon.* Rurſus intereſt Cæſaris ne filius ſit paternæ incontinentiæ imitator juxta illud,

Sæpe ſolet ſimilis filius eſſe patri. *cap.1 diſt. 52. cap. fin. ubi DD. de filijs Presbyter.in 6.* Præterea licet CÆSAR poſſit reſtituere quoad natalia, *C. de Natalibus reſtit* non tamen ut ſit ad beneficia habilis, ne circa idem plura ſpecialia concurrant, *L.1. C.de dotis promiſſ. Arnulphus privileg.* 10. nimirum laicum conferre beneficia,& reſtituere ad ea obtinenda. Ex quo infertur, Reſtitutionem Natalium fieri à PONTIFICE, & habetur talis illegitimus tanquam ſi ab initio fuiſſet legitimatus, *l.Imperiali,§ ſi nullo, C. de Nupt.* proinde non requiritur ut collationem ſequatur diſpenſatio, ſed ſufficit ſi præcedat, *Abb.in cap.innotuit,coll.2 de Electio.* ubi dicit,quod ſufficit diſpenſatio illius qui habet poteſtatem tollendi irregularitatem, vel incapacitatem ad hoc,ut collatio ſubſequens validetur.

*De qua Devolutione hic loquatur textus.*

n AD SEDEM APOSTOLICAM LEGITIME DEVOLUTA.) De hac devolutione præter textum in cap.cum in noſtris,de conceſſ præb cap. unico, ut Eccleſiaſt. benef. vide Rebuff. *in praxi tit.de devolutionibus*, ubi exactè materiam devolutionis proſequitur, & noviſſimè NICOL. Garcias, *tract.de benef.parte* 10 *cap.3.* Ad rem verò noſtram quod attinet, notandum

eſt

[illegible] Preces non capere beneficia ad Sedem Apoſt.devoluta,ut hic habetur;ſe- [illegible] devoluta ad immediatè ſuperiorem : quando enim collatio ſpectat [illegible] inferiores,tunc devolutio fit ad immediatè ſuperiorem, qui ſupe- [illegible] beneficium ad ſe devolutum conferre poteſt , ſed etiam in [illegible] *text in cap.ex parte Haſtenſis,ubi Abb. de Conceſſ. Præb.* [illegible] ergo Abbatem,Præpoſitum,vel alium alicujus diœceſis in Germania Prælatum,ex privilegio,conſuetudine,vel aliter jus conferendi beneficia ha- [illegible] illorum vacatione,ea intra ſex menſes non conferre,aut [illegible] peccaſſe in materia vel forma,adeò quod juris miniſterio devo- [illegible] ad Epiſcopum(ad quem nimirum devolvuntur beneficia , quã [illegible] ſpectat ad inferiores,niſi tamen conſuetudo vel privilegium ſint in [illegible],ut in Exemptis,*Clem una,ibi Card de ſupplend.neglig,Prælat.Clē.* [illegible] *de præbend* )an ejuſmodi beneficia ſic devoluta Precibus erunt [illegible] videtur, cum exceptio firmet Regulam in caſibus non exceptis,*L.* [illegible]*,§ ſi [illegible] Penu leg Cagnol.ad Reg.1 n 31 & ſeq.de Reg.iuris.* Papa [illegible] voluit non comprehendi beneficia ad S. Sedem devoluta, in aliis [illegible] locus erit:quod intellige niſi Papa prævenerit immediatè ſuperiorem : [illegible] Papa poteſt concurrere cum Epiſcopo, Archiepiſcopo,aut Capitulo ad [illegible] eſt devolutio,*Abb in cap quia diverſitate,de conceſſ. Præb. Garcias de* [illegible] *part.10 c 4.n 30.*

[illegible] SUPER ILLIS INTER ALIQUOS LIS PENDEAT INDECISA ) [illegible], Preces Imperiales non capere litigioſa beneficia, nec etiam Preci- [illegible] illa acceptare, *Philip.Probus tract.iur.Regal.quæſt 27 n* 10. ſi ta- [illegible] d eſſe litigioſum,requirat,ut acceptet : tunc proſequi tenebi- [illegible] idem Probus, *tract de Penſio.part.2.q* 4. atq; hoc eſt generale in [illegible]vis,ut illæ non capiant beneficia litigioſa, ut tenet Bonifacius de [illegible] Rotæ auditor. *in Clem 1.col.2 in lite pen.Rota deciſ 28.de conceſſ. Præb.* [illegible] fallit ſi quis impetraret gratiam a Papa in forma juris,puta ſi [illegible] Titium fuiſſe homicidam : Nam ſi lite pendente Titius moritur, [illegible] Preciſta tale beneficium acceptare, *Gomeſ.ad Reg.de Trien quæſt.* 40 & [illegible] adverte quod hic dicitur Preces non capere beneficia litigioſa,verum eſſe [illegible] poſt litem inceptam illæ conceſſæ ſunt,ſecus ſi ante,*Gomeſ ad d. Reg:* [illegible]

[illegible] lis ſit notoriè frivola? Certè,par eſt Precibus eſſe locum, cum [illegible] calumnioſa non inducat vitium litigioſi *L.1.ff.de litigioſ. Gomeſ.* [illegible] *q uæſt 45.Mandoſ.ad Reg.de ſurrogan.Collitig. quæſt. 11. n. 6* ut [illegible] poſſeſſione tantùm:cùm vitium litigioſi in beneficiis nõ [illegible] tantum ſit ſuper poſſeſſione illorum. *VVameſ.conſ. 251. nu.9.* [illegible] *Reg.quæſt.1?.nu.4*,ubi multos allegat; denique ſi mota ſit

Preces nõ afficiunt beneficia litigioſa.

 lis con-

lis contra Triennalem quia non dicetur beneficium litigioſum, *Rebuff. ad Reg. de Trienn. ali, gloſ. 5. & in ... add. Reg. verſ. ſextus caſus.*

p CVM OMNIBVS JURIBUS ET PERTINENTIIS ) Quorum appellatione veniunt, quæ à lege, conſuetudine, vel ſtatuto deputata ſunt, *Rebuff. in forma Mand. Apoſt in gloſſ. verbi Pertinentiis.*

q PERSONIS IPSIS ETIAM DUO VEL TRIA ) Atque ita Preciſtæ majori favore dignantur, quàm nominati ab Univerſitatibus : quia iſti debent exprimere beneficia, quæ obtinent, etiamſi unum minimum haberent, & hoc, ut Univerſitates inſtruantur, an Impetrantes Nominationes habeant duas præbendas, aut dignitatem cum præbenda, aut beneficia alia uſque ad certam ſummam: Nam his caſibus non debent univerſitates Nominationes concedere, nec Collatores eiſdem providere : ut latè oſtendit Rebuff *in tr. nomin. u. quæſtio 9.* Preciſtæ autem non tenentur hoc exprimere ; quia etiamſi habeant duo, vel tria, vel plura, quorumcumque qualitatis & valoris , poſſunt nominari, & vigore Precum hujuſmodi Nominationis in quocumque menſe vacans beneficium acceptare, ut antè oſtendimus: etiam non obſtante alia gratia expectativa , vel mandato de providendo, ut poſtea ſubjicitur.

r CUIUSCUMQUE ANNUI VALORIS ) Limita hoc in civitate , & diocæſi Leodien. in beneficiis, quæ excedunt duas argenti Marchas. Beneficiorum enim quorum fructus non excedunt dictas duas argenti Marchas, libera relinquitur collatio Ordinarijs, nec illa ſub quibuſvis gratiis contineri ex conſtitutione Eugeniana de data anni 1 32. quæ confirmata eſt per Sixtum anno 1479. & Pium II. anno 1458 atque etiam poſtea per Maximilianum I. & Carolum V. Impp manifeſtum eſt. Porrò argenti Marcha valet ducatos ſex de Camera, teſte Gomeſio *ad Reg. de Valore* Wameſ. *conſ. 237. n. 20. de Pr...* Ducatus autem de Camera valet unum ſcutum auri in auro cum uno Julio. Julius porrò æſtimatur denario antiquo Romano ſeu Regali Hiſpanico , ut oſtendi in tractatu de re nummaria ante aliquot menſes in lucem edito.

s CONFERRE, ET ASSIGNARE ) Quid ſi Collatores nolint ? Procedent executores contra eos per cenſuras, ut hic ſubjicitur, aut Preciſta recurret ad ſuperiorem immediatum, aut Papam, qui ſemper poteſt adiri jure concurſus, qua de re vide, quæ latè ſcribit Pet. Rebuff. *ad concord. Franciæ*, §. *ſi quis verò, verbo diſpoſuerit, & ſeqq.* Quid ſi Collator latitet aut alias obſtet quò minus fiat ipſi inhibitio, aut inſinuatio? perindè erit ac ſi facta fuiſſet : ſicut pro citato habetur, qui ſe occultat, vel impedit ne poſſit citari *c. quoniam frequenter*, §. *porrò, ut lite conteſt. cap. 1. de foro compet. Guimer. ad Pragmat. ſanctio. ... collatio.*

An decanus & Ca... Quæritur ulterius ad Decanus, & Capitulum poſſit impedire Preciſtam , denegando illi poſſeſſionem, ſi conſtet de injuſtitia, & defectu tituli? Et videtur

[illegible] non poſſe; quia in beneficialibus admittitur exceptio defectus tituli, [illegible] cap. [illegible] de reſtitut. ſpol. Secundo, quia beneficium Eccleſiaſticum, [illegible] Canonica inſtitutione obtineri non poteſt, c. beneficium, de regulis jur. in 6. Tertio, quia præjudicium publicum vertitur: nam retinens beneficium cum defectu tituli peccat mortaliter, cap. dudum. 2. de Electio. c. nemo & c. [illegible] quæſt. 3 & talis non eſt admittendus, ne detur vitioſus ingreſſus, contra [illegible] l. de eo, [illegible] in poſſeſſ. cauſ. rei ſeru. Contrarium tamen vero ſimilius eſt. Nam licet beneficium non poſſit effici Clerici, niſi prævia inſtitutione Canonica, & legitimo titulo, dictis juribus, poſſeſſio tamen poteſt [illegible] ſine titulo, Abb. in cap. in litteris, de Reſtit. ſpol. & quod dictum eſt beneficium ſine Canonica inſtitutione obtineri non poſſe, hoc verum eſt reſpectu juris, non reſpectu poſſeſſionis, quæ plus facti, quam juris habet, L. [illegible] & §. ſi vir, & L. poſſeſſionem. ff. de acq. hæred. Mandoſ. ad Reg. de [illegible] quæſt. 25 nu. 2. Hinc fit ut exceptiones, quæ concernunt titulum, non [illegible] immiſſionem in poſſeſſionem, Abb. in cap. cum olim. nu. 15. de cauſ. poſſ. & propr. & in cap. poſt ceſſionem, nu. 6. & 13 de conceſſ. præbend. Gonz. [illegible] Reg. VIII. Cancell. gloſ. 15 § 2. nu. 85. ubi multos allegat, & ita dicit [illegible]. Sed hic Preciſta habet titulum coloratum, qui ſufficit ad tollendam omnem intruſionem, Rota deciſ. 279. alias 261 titulum dico coloratum [illegible] conceſſione Precum ipſi facta per Cæſarem, ſatis validum, ut Decanus, & Capitulum adſtringantur ad illius receptionem cùm illud non habeat, niſi [illegible] collationis miniſterium: ſecus tamen eſſet ſi haberet liberam collationem, quia tunc poſſet ei competere cauſæ cognitio, poſſetq; ſe opponere [illegible] & interea conferre, Pet. de Anchor. & Dominic. in c. 2. ut lite pendente, [illegible] Ru[illegible] tr. jur. Regal. privileg. 6. Hoc ceſſante tenetur recipere Preciſtam [illegible] jure cujuslibet, quia non ſpectat ad Capitulum cognoſcere de [illegible] tituli, Philipp. Probus tr. regal. qu. 36. ſed eſt Executoris, qui jus tertij [illegible] illi non derogat, L. 2. § merito, & § ſi quis a Principe. ff. ne quid in [illegible]. Et ſecundum hanc concluſionem nuper conſultus reſpondi pro [illegible] Hermanno Kinckio contra Capitulum S. Adelberti Oppidi Aquiſgranenſis. Proponebatur enim mihi in facto, eundem Dominum Hermannum Kinckium Rectorem & poſſeſſorem Eccleſiæ Parochialis S. Petri dicti Oppidi [illegible] vigore Primariarum Precum Cæſaris aſſecutum poſſeſſionẽ Canonicatus & præbendæ S. Adelberti d. Oppid. anno 1616 Julij 3. citra tamen [illegible], qui juxta illius Eccleſię ſtatuta pro biennio integro partim [illegible], partim hæredibus defuncti: in eaq; poſſeſſione manſit inte[illegible] ipſo movetur illi dubium, an ejus Cæſarea proviſio ſubſiſtere [illegible], licet alioqui dicta Eccleſia Parochialis ſit ita [illegible], ut commode utriq; deſervire poſſit. Nihilominus [illegible] vado, recurrit ad S. anctum à quo obtinet gratiã ſuper nova

proviſ-

Preciſta [illegible] poſt impetrationem [illegible] præcipiatur.

Caſus Precum Eccleſia S. Adel. Aquen.

proviſione cum retentione Parochialis, idq; anno 1619. 1. Kal. Octob. cum clauſula: *Dummodo Canonicatus & præbenda, ac Parochialis Eccleſia hujuſmodi debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in dicta Parochiali Eccleſia nullatenus negligatur, & idem Hermannus eidem Eccleſiæ deſervire, & apud illam perſonaliter reſidere, nec quicquam ex illius ſervitio debito prætermittere debeat, ac pro illis diebus & horis quibus d. Eccleſiæ S. Adelberti ratione Canonicatus & præbendæ non inſervierit, diſtributiones non lucretur.* Vigore hujus novæ proviſionis, & diſpenſationis Apoſtolicæ, idem Dominus Hermannus triennio poſt adeptam poſſeſſionem, finitiſque annis carentiæ, petit ſe admitti ad reſidentiam, & de fructibus ſibi reſponderi, aliaſque, ut moris eſt: Capitulum recuſat, allegatque prædictam gratiam Apoſtolicam tam circa proviſionem, quam Eccleſiæ Parochialis retentionem, eſſe ſubreptitiam, nec eidem Domino Hermanno ſuffragari: In primis quia ſubticuit verum valorem. Secundò quia narravit cōmodè utrique ſe deſervire poſſe, quod falſum eſt, ut prætendunt, propter onera curæ incumbentia, quæ ſunt incompatibilia cum oneribus d. Eccleſiæ S. Adelberti. Tertiò, quia utrumque retinuit per triennium, & ultra, ſine diſpenſatione legitima, ideoque fuit privatus, ut prætendunt, utroque ipſo jure, juxta reſolutiones Ill.mum Cardinalium, Interpretum ſacri Concilij Trident. relatas per Wameſ. *conſ.* 233. cujus privationis taciturnitas propter vitiū ambitionis, & execrabilitatis, reddit gratiam ſimplicis proviſionis ſupreptitiam.

Quærebatur modò an Capitulum eſſet fundatum, hoc eſt, an Dominum Hermannum poſſet impedire, quominus admittatur ad primam reſidentiam cum plenitudine juris Canonicalis, poſſitque ei objicere incompatibilitatem Canonicatus continuam reſidentiam requirentis, cum Parochiali curam animarum habente, & perſonalem reſidentiam requirente? Reſpondi, non videri fundatum, nec præmiſſa Domino Hermanno poſſe objicere. Rationes autem quæ me moverunt ſunt illæ, quas præmiſi, nimirum, quòd Dominus Hermannus habeat titulum coloratum, neque eſſe Capituli, diſcutere exceptiones, quæ concernunt titulum, ſed eſſe Iudicis Executoris: coram quo ſi tertius illas opponat, is videbit an relevantes ſint, vel non. Capitulum enim habet nudum miniſterium inſtallationis, nec titulus proviſi habetur in conſideratione in nudo miniſterio facti, & poſſeſſionis, ut pulchrè reſolverunt Arnulphus Ruzæus *tract. jur. Regal. privileg. 6. per tot.* & Philipp. Probus *eodē tract. quæſt. 36 etiam per tot.*

*Capitulum habet tantum nudum inſtallationis miniſterium.*

Imò, etiamſi in caſu præſentis quæſtionis diſcutiendus eſſet titulus Domini Hermanni, luce clarius appareret coloratus, qui ſufficit, ut tueri ſe poſſit Reg. de triennali. Illi enim ſoli diſcoloratum habere dicuntur titulum ad effectum illius REGVLÆ, qui habent titulum per ſimoniam, vel titulum de reſervato beneficio, reſervatione in corpore juris clauſula: quia iſti duo caſus dumtaxat excipiuntur, ut non juvent triennales,

[illegible] Regulam intuenti. Itaq; tantum abeſt, ut tempus illud triennij, quo [illegible] poſſeſſionem Canonicatus ſibi datam cum Eccleſia Parochiali, [illegible] poſſit, quin illi proſit adverſus quoſcunque: Nam licet ex ſen- [illegible] caſus Execrabilitatis non includatur Regulæ de Triennali, [illegible] lito de ea, poſſeſſio Triennalis non relevet, contra quam tamen [illegible] Gomeſ. ad Reg. de Triennali, quæſt. 10. verſ. Præterea non ex eo Regula, [illegible] bus terminis reſolvit poſſeſſorem duarum Parochialium ju- [illegible] Regulæ de Triennali, tamen clarum eſt, & extra omnem controverſiam [illegible] o Execrabilis habet titulum licet invalidum (ut prætendi- [illegible] caſu) vigore caſu poſſedit per triennium, is poteſt juvari [illegible] tæ Regulæ: quia ſufficit habuiſſe titulum ab eo, qui habuit po- [illegible] rendi, ut in præſenti caſu. Unde licet aliqua de cauſſa invali- [illegible] it, dat tamen in dubio colorem poſſidendi, *iuxta tradita in cap. In no-* [illegible] *ſſ prebend.* & ille titulus ſufficit quoad dictam Regulam, & quo- [illegible] ne ſpoliari poſſit. Ita Gomeſ. *ad d. Reg. verſ. ſecundus eſt caſus,* [illegible] q. *nc p. ſed advertendum*, ſubjicit nullum præter Ordinarium [illegible] poſſe talem poſſeſſorem compellere poſt triennalem poſſeſſio- [illegible] oſtendendum titulum beneficii, vel proviſionis ſuæ, *ut not. DD. in* [illegible] *y de Simon. & Maſcard. latè de Probation. tom. 3. concluſ.* 879. Ex [illegible] apparet quàm debili fundamento nitatur dictum Capitulum, dum [illegible] expreſſi veri valoris, aut triennalis poſſesſionis duorum in- [illegible] um, conatur arcere D. Hermannum à reſidentia, & fructuum [illegible] e Canonicatus, & præbendæ S. Adalberti, præſertim cùm nullum [illegible] ad ctorem nec juris, nec facti, habeatque diſpenſationē à Seren. [illegible] utraque Eccleſia, cum reſtrictiva de qua ante. Nec eſt quod Capitulum de ſubreptione dictæ diſpenſationis objiciat, tum quia Trien- [illegible] dixi, tum quia Capituli non eſt de eo cognoſcere, ut cui nudum [illegible] onis miniſterium competat, ut prædixi, illaque ſunt lon- [illegible] is, tum quia litteræ Apoſtolicæ habent executionem paratam, [illegible] rant aliæ ſimiles litteræ, *Mohed. deciſ. 13. ut lite pend.* tum denique, quia [illegible] non doloſæ non eſt habenda ratio, qualis hic fuit, Illuſtriſ. [illegible] *deciſ. 1009. num. 6.* tum quia illa ſubreptionem inferre dicun- [illegible] preſſa, vel non tacita retraxiſſent Principem à gratia [illegible] ſaltem non ita de facili inclinaſſent illum ad conceden- [illegible] *litteris, cap. poſtulaſti, de Reſcript. Staphil de litt. grat. tit. de modo, &* [illegible] *verſ. Præterea eſt dare, Illuſtriſſimus Seraphinus deciſ. 653.*

[illegible] hoc caſu talis fuit ſuppreſſa qualitas, quæ ſi fuiſſet expreſſa, Pa- [illegible] veriſimiliter gratiam conceſſiſſet: quippe quod valor unius [illegible] orem ſuppreſſi & etiamnum litigioſi, contra hæreticum po- [illegible] 12. Imperiales, de quo fidem facit idem Dominus

*Caſus Execrabilitatis an comprehēdatur Reg. de Trienal.*

*An Triennalis cogatur ad oſtenſionem ſui tituli.*

*Litteræ Apoſtolicæ habent executionē paratam.*

*Subreptionem quæ inducant.*

Hermannus. Eccleſiæ verò Parochialis eſt etiam exiguus valor, nimirum 40. Imperialium in certis, licet Ampliſſimus ſenatus jam pridem acceſſionem laudabilem fecerit ex mulctis hæreticorum à S.C.M. Comiſſariis, Paſtoribus deputatis, & ſic minimè ſufficiens ad congruam vitæ ſuſtentationem Domini Hermanni eximij alioqui Theologi atque optimè de Eccleſia Aquen. meriti, ut qui totis decem anis in dicto ſuo paſtoratu ea in urbe inter hæreticos tumultuantes exiſtens Eccleſiaſticis munus laudabiliter obivit, nulla tamen alia dote inſtructus, quā dictæ ſuæ exiguæ Parochiæ, ut certè in oculis omnium eſſe, tantum abeſt, ut arceri à reſidētia deberet Canonicatus, cui cōmodè cū dicta Eccleſia Parochiali deſervire poteſt, quo caſu jura nullā inducūt Incōpatibilitatē, *DD. in c. de multa. de Prebend. Collect. in c. unico de rer. permut.*

Quod cùm ita ſit, ſequitur Capitulū S. Adalberti teneri admittere Dominū Hermannum ad reſidentiam, illique de fructibus reſpondere, quos etiam ei reſtituere renetur pro tempore quo eandem reſidentiam illi denegavit, *per not. Illuſtr. Card. Seraphini deciſ. 1015. num. 1.*

*An cumulari poſſit titulus Precū cum titulo Ordinarÿ? Electa una via ad aliam redire non licet. Electa via inutili non tollitur utilis.*

Verùm prætermiſſa hac, quę nos aliquantiſper detinuit difficultate, aliam aggredior, quam vidi non ita pridem Leodij agitari, nimirum an detur cumulatio titulorum, videlicet proviſionis Ordinarij & Precum Primariarum? Nominato enim per Cæſarem dabatur obſtaculum, quòd præbendæ vacatio contigiſſet in menſe Ordinario; quem menſibus Precibus non ſubjacere plerique adſtruebant. Itaque Nominatus novam accipit proviſionem ab Ordinario quam inſinuat Capitulo. Quærebatur an poſtpoſitis Precibus Cæſareis, quas anteà Capitulo inſinuaverat, poſſet uti collatione ſibi ab Ordinario facta, & Capitulū cogere, ut ſe reciperet? Ratio dubitandi eſt, quòd electa una via non liceat redire ad aliam, *cap. ut qui tuas de electio. in 6. L quod in hereditem, §. eligere, ff. de tribut. actio.* Nemoque uti poteſt titulo duplicato, *l. 1. cum res, C. de contrah. emptio. cap. inter dilectos, de fide inſtrum.* Nihilominus tamen prævaluit contraria ſententia, ſcilicet licere Præciſte, ſi videat Preces ſuas effectum ſortiri non poſſe ob impedimenta juris, vel facti, recurrere ad proviſionem Ordinarij. Ratio eſt, quia electa via inutili non tollitur alia utilis, *L. miter decendes, ibi DD ff. de Inoff. teſt. in l. Claudius, ff. de acq. hared Tiraquel in L. boves, §. hoc ſermone, nu. 15. & 16. ff. de verb. ſignif.* proponenſque actionem ineptam, ſi ab ea repellitur, poteſt proponere aptam, *Tiraquel ind. nu. 16.* Quæ etiam opinio geminatis arreſtis ſtabilita eſt ab Ampliſſimo ſenatu Pariſienſi, teſte Ægidio le maiſtre ejuſdem curiæ Præſide, *in tract. de Regal. cap 9.* idque authoritate *cap poſt electionem, verſ. tam ratione primæ quam ſecundæ conceſſionis, de conceſſ prebend. & gloſ. not in cap. nullus pluribus, de Elect. in 6.* Confert id quod ſcribit Moliedanus *deciſ. 7.* Ratio ſecunda eſt, quòd habens duas gratias, pro beneficio habendo, ſi utendo ſecunda fuſtrābat, poteſt uti prima; quia iſtæ gratiæ non ſunt contrariæ, licet ſint diverſæ,

& te-

[illegible] ad eundem effectum, etiamſi ſint ſub diverſis datis, ut rejecta [illegible] A [illegible] ſcribit Fely *in cap. In noſtra, nu. 2 de Reſcript.* Limita 10. niſi [illegible] eundem proviſionem [illegible] alteri jus quæſitum, *Card. conſ. 33. in fi. Lud.* [illegible] *cap.* [illegible] *g. ult.* [illegible] *fi.* ubi quærit quomodo poteſt quid petere poſ-[illegible] beneficij ex duplici titulo. Limita 2. niſi habens collationem be-[illegible] ſuperiore, impetraret poſtea aliam ab inferiore; poteſt enim ſuperior [illegible] beneficio, quia eſt quædam ingratitudo, & eluſio erga ſu-[illegible] quam inducitur cauſſa privandi eum, *Abb. in cap. cum olim, col.* [illegible] Limita 3. niſi iſte duplex titulus tenderet ad diverſos ſeu contra-[illegible] eadem perſona, *Lud. Rom. conſ. 350. incip. caſu propoſita, Fely. d.* [illegible] *In noſtra.*

[illegible] quæſtionis eſt, an quia datur iſtis Executoribus facultas conferen-[illegible], cenſeatur etiam conceſſa poteſtas conferendi beneficia vacantia [illegible] reſignationis; ſeu an poſſint recipere reſignationem alicujus, vo-[illegible] manibus reſignare, ut ea recepta provideant. Quæſtionem [illegible] utit Flam. Pariſ. *lib 7. de reſignat. quæſt. 22.* eamque reſolvit [illegible] eſſe eſt ut expreſsè committatur receptio Reſignationis, [illegible] *um ibi notat. de Præbend. in 6. Coraſ. de Benef. part. 1. cap. 8. nu.* [illegible] conferant ante receptas litteras? Collatio erit nulla: quia ſi [illegible] exercitium poteſtatis ante præſentationem, ergò non valet actus [illegible] t in habitu, *Lud. Rom. conſ. 354. Fely in cap. ſuſcitatus, nu. 13. de Re-* [illegible]

*Executor an conferre poſſit ex cauſa reſignationis*

[illegible] PER CENSVRAM ECCLESIASTICAM ) De hac Executorum [illegible] eſt notabilis, & ibi gloſ. in *cap. cum noſtris, 6. de conceſſ. præ-* [illegible] *in cap. ſi quando, in 7. cauſſa nullitatis, nu. 2. & 3.* Poterunt itaque [illegible] excommunicare contra dicentes, quòd intellige contradicentes ſine cauſſa, [illegible] nam tunc poſſunt excommunicari, & eo ipſo cadunt à jure quod [illegible] beneficio forſan habent, ut ſtatuit Immo. VIII *in conſtit. incip. Officij no-* [illegible] *ta 14. 1. 8. Kalen. Feb.* ſecundum quam Flam. Pariſ. dicit ſe [illegible] judicari, *anno 1590. de menſe Maij, lib. 8. de Reſig. benef. quæſt. 7 nu 169.* Aliud porrò dicendum eſt de contradicentibus de jure, allegando juſtam [illegible] priorem, aut aliud ſimile, quia iſti non poterunt excommu-[illegible] adicant, aut non pareant litteris Executoris, *Arg. cap. licet de* [illegible] *Fely. in cap. cauſam quæ, nu 10. de Reſcript. Rebuff. in praxi in tit. de.* [illegible] Sed an poſſint procedere contra Exemptos? Hanc [illegible] ex profeſſo tractat Eraſmus à Chokier frater meus in ſuo tract. [illegible] Exemptos, *part. 4. quæſt. 64.* ad quem brevitatis cauſſa le-[illegible]

*Executor poteſt contradicentes excommunicare. Secus contradictores de jure.*

*Executor an poſſit procedere contra Exemptos.*

[illegible] PERSONIS PRÆTACTIS ) Et ſic nota Precibus non obſtare Ex-[illegible] & alias Nominationes ſeu ſpeciales reſervationes, aut mandata

de providendo ad alia beneficia, quo minus Preces Primariæ ipſis conceſſæ ſuos finem & effectum conſequantur.

# Sectio V.

*De Clauſulis Nonobſtantiarum*

§. Primus.

NON obſtantibus *a* noſtris de non utendo gratia *b* expectativa, ac reſervatione *c* ſpeciali, vel duabus *d* gratijs inſimul, ac de inſinuatione, *e* publicatione, & diligentiis per acceptantes deſuper faciendis, ac in favorē ordinariorum Collatorum, nec *f* non expectativas in forma pauperum habentium, ac Illuſtrium & *g* graduatorum, ac ſedis Apoſtolicæ prætactæ Officialium, ac certas inibi expreſſas gratias habentium, nec non quibuſcunque in Cancellaria Apoſtolica, quandocunque publicatis *h* & publicandis, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non aliis Eccleſiarum, (in quibus beneficia huiuſmodi forſan fuerint) ſtatutis *k* & conſuetudinibus illis, præſertim quibus in Eccleſiis, in quibus majores, & minores huiuſmodi præbendæ fuerint, caveri dicitur, quod nullus inibi maiorem præbendam aſsequi poſſit, & valeat, niſi illa de minori gradatim & per optionem aſcendant, *m* Iuramento *n* Confirmatione Apoſtolica, vel quavis *o* firmitate alia roboratis, *p* contrariis *q* quibuſcunque. Aut ſi aliquibus ſuper proviſione ſibi facienda de huiuſmodi vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis ſpeciales, vel generales dictæ ſedis, aut Legatorum eius litteræ (etiam noſtro vel eas concedentum proprio motu) aut cuiuſvis, etiam quocunque reſpectu, & ad cuiuſcunque inſtantiam ſint conceſſæ, vel concedantur in poſterum, aut ſi ſpeciales de huiuſmodi beneficiis per nos, vel ſedem prætactā, aut quæcunque alia, aut quamcumque nominandi, & reſervandi facultatem quibuſvis, quacunque *r* etiam Eccleſiaſtica vel mundana dignitate fulgentibus per Sedem prædictam conceſſarum, vel concedendarum, vigore reſervationum, vel earundem facultatum obtentæ ad huiuſmodi beneficia quarumcumque perſonarum *s* Nominationes pro tempore factæ fuerint, quas quidem litteras (etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, vel decretum, ſeu alias quomodolibet

ſolitum proceſſum fuerit : ) nec non reſervationes, facultates & nominationes, cum *t* quibuſvis etiam derogatoriarum, derogatoriis clauſulis, quæ præſentium effectum ſuſpendere, impedire, vel perimere aut alias iiſdem præſentibus quomodolibet obſiſtere viderentur, ſive ex certa *u* ſcientia noſtra , vel ſimili motu, ſive alias ſub quibuſvis forma & expreſſione verborum , & quæ fortaſſis *x* totalis ſui tenoris inſertionem, ac illorum quibus conceſſæ ſunt, vel fuerint, nominum, & cognominum individualem expreſſionem præſentibus faciendam , ad hoc ut illis per eaſdem præſentes ſufficienter derogatur, exigunt vel requirunt, & quæ ipſis præſētibus, perinde ac ſe eorum tenor de verbo ad verbum inſertus foret pro expreſſis habeantur, emanarunt , & mandata *y* de providendo inde ſecuta cum proceſſibus per ea pro tēpore habitis ( niſi illi pro quibus emanaverint, ut præfertur de Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium numero fuerint: ) ad Beneficia quæ Precum & Nominationum Primariarum Vigore per perſonas ipſas pro quibus illæ factæ fuerint acceptata & de quibus eis provideri contigerit, minimè extendi quin imò in ipſorū executione perſonas ipſas omnibus & quibuſcunque earum litterarum, & expectativarum, ac reſervationum hujuſmodi vigore, & cum quibuſvis antelationibus prærogativis, etiam illis quas certis noſtris familiaribus cōtinuis Commenſalibus in Cancellaria Apoſtolica, ac aliis noſtris litteris ad effectum, & aliis in aſſecutione beneficiorum conferendis hactenus jam deſcriptis, conceſſimus, & cum ſimilibus derogatoriis Clauſulis, quæ nulli quo minus præſentium ſuccedant effectus ſuffragari debeant expectantibus, etiamſi illarum obtentu in quibuſvis Eccleſiis in Canonicos recepti, ac de numero ipſorum familiarium continuorum Commenſalium antiquorum fuerint, nec non gratias in communi forma pauperum habentibus ac Officialibus & Ill.us ac alias quaſcunque facultates habētibus & noſtris familiaribus continuis Commenſalibus, antiquis & deſcriptis, & in poſterū deſcribendis, dictis Cardinalibus dumtaxat exceptis *z* anteferri volumus, ſed nullum per hoc expectantibus ipſis quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari ſeu ſi dictis Collatoribus, ſeu Collatricibus, vel quibuſvis aliis communiter aut diviſim ab eadem ſit Sede indul-

tum,

tum, quoad receptionem vel proviſionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint, quodque de hujuſmodi, vel aliis beneficijs Eccleſiaſticis, ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionē conjunctim, vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri, per litteras Apoſtolicas non *aa* facientes plenā, & expreſsam de verbo ad verbum de Indulto huiuſmodi mentionem, & quælibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſum, vel totaliter non inſertum effectus earum impediri valeat quomodolibet vel *bb* differri, & de quacuiuſque toto tenore habenda ſit, in noſtris litteris mentio *cc* ſpecialis, aut ſi perſonæ prædictæ præſentes nō fuerint ad præſtandum, de obſervandis ſtatutis & conſuetudinibus Eccleſiarum, in quibus huiuſmodi beneficia fuerint, ut præfertur, ſolita iuramenta, dummodo in abſentia ſua per Procuratores idoneos, & cum ad Eccleſias ipſas acceſſerint corporaliter illa præſtent.

---

## SCHOLIA IN §. I. SECTIONIS V.

*Vis & energia Clauſulæ Non obſtan.*

a NON OBSTANTIBVS NOSTRIS ) Idcirco adjiciuntur hæ clauſulæ derogatoriæ, quod in conceſſionibus Juri ſcripto, vel conſuetudinario contrarijs opus ſit clauſula derogatoria, alioquin non ex juſta cauſa, ſed ad importunitatem partium conceſſæ præſumantur *cap. 1. de conſtit.* Hinc ſit ut hæc clauſula generalis *Non obſtantibus* &c requiratur in privilegijs, & reſcriptis contra utilitatem publicam conceſſis, alias non valerent, *Milis in reper torio verbo clauſula generalis &c.* ut latius hoc, deducit Eraſmus a Chokier frater meus *in ſuo tract. de Iurisdict. ord in exemptos part. 1. quæſt. 11.* Sed & alius effectus iſtarum clauſularum eſt, ut per eas cenſeantur ſublata, vel ſaltem dilata ſtatuta contraria Eccleſiarum ut puta actu ſacerdotium requirentia, vel aliud ſimile, ita quod expectans, vel alias impetrans Apoſtolicus poteſt huiuſmodi beneficia acceptare, licèt non ſit in ſacerdotio conſtitutus, dummodo ſit in ea ætate, ut intra annum promoveri poſſit in ſacerdotem, *Staphil de litt. grat. tit. de vi & effectu clauſulæ tit. de clauſulis non obſtant* Nihilominus per ſolam clauſulam generalem non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, non cenſetur derogatum Regulis Cancellariæ, uti nec privilegijs Juri communi inſertis, niſi de illis ſpecialiter fiat mentio, *Io. Gu-*

*Per clauſulam generalem Nonobſtā non cenſetur derogatum Regulis Cancell.*

[illegible] *in princ.* 1. *Nemo poteſt*, *num.* 174. & 178. *Anaſt. Germon.*
[illegible] *de* [illegible] *Cardinal.* §. *ac irritum*, *num* 9. & *ſeqq.* Hinc provi-
de [illegible] in his Clauſulis non obſtantiarum derogatum eſt Regulis in
Cancellaria Apoſtolica publicatis, & publicandis. Sed an per hanc derogati-
[illegible] cenſeatur derogatum Regulis, quæ ſunt ubiq; in celebri apud omnes
obſervantia, nimirum de Annali, Triennali, de publicandis, de
[illegible], de ſurrogandis, de infirmis, & ſimilibus, quæ Ju-
[illegible]? Vide Gomeſum *in quæſt* 6. *proœmij*, ubi tandem reſolvit de
[illegible] Cancell. ſervari, quod per prædictam clauſulam nunquam cenſen-
[illegible] dictæ notabiles Regulæ Judiciales, non facta mentione expreſſa
[illegible] de dictis Regulis, niſi tamen in ſupplicatione ſeu Regula
[illegible] Clauſula generalis, QUORUM TENORES HABE-
ANTUR PRO EXPRESSIS, nam tali caſu dictæ Regulæ compre-
henderentur, & illis derogatum cenſeretur, ut variis Rotæ deciſ. probat
Gomeſ. [illegible] *quæſt* 6. Verum altius dubitari poteſt, an Regula Can-
cell. revocatoria Expectativarum, quæ eſt 11 & fit poſtridie aſſumptionis
Pontificis, per quas revocantur omnes expectativæ, quæ in aliqua ſui
parte [illegible] ſortitæ effectum; ceſſet in his primarijs Precibus, hoc eſt, an ſor-
[illegible] ſuum effectum etiam poſt obitum Pontificis, qui Indultum Prima-
[illegible] Precum Cæſari conceſſit? nam prædicta Regula, quæ publi-
[illegible] die poſt aſſumptionem ad ſummi Apoſtolatus apicem,
[illegible] gratias expectativas per prædeceſſorem conceſſas Du-
[illegible] movet, quod verba dictæ Regulæ comprehendant etiam fa-
[illegible] nominandi, & conferendi, verbis generalibus & aptis com-
[illegible] quoſcunque, ut patet in verbis regulæ, QUORUMCUN-
QUE, ET QUIBUSCUNQUE CONCESSAS Nihilominus
[illegible] Indultum Cæſareum habeat clauſulam, NEC NON QUI-
BUSCUNQUE IN CANCELL. APOSTOLICA QUAN-
DOCUNQUE PUBLICATIS ET PUBLICANDIS &c.
[illegible] prædictam Regulam ceſſare, nec afficere Preces Primarias, maximè
[illegible] Imperator in facultatibus habeat facultatem nominandi tanquam
S. R. E. [illegible]; ſicque videatur privilegiatus à Jure communi,
[illegible] *cap* [illegible], & *ſeqq.* 63. *diſtinct. gloſ.* [illegible] *in cap.*
[illegible] Et Papa per generalia verba non videtur tollere
ſpecialia [illegible] *l.* [illegible] *decurionibus*, *C de decurion. lib.* 12. [illegible] *in lib.*
[illegible] 2. *ff. de conſtit. Princip.* Accedit quod Imperator utatur
[illegible], & immemorabili in conferendis iſtis Precibus,
[illegible] in principio proviſionis Cæſareæ, quæ datur Preciſtis: [illegible]
[illegible] & Conſtitutiones Papæ, quæ ſtrictam accipiunt in-
terpre-

terpretationem, non tollunt conſuetudines antiquas, niſi in individuo faciant de illis mentionem, *Gemmin. in c.2. de præbend in 6. cap 1. de conſtit. in 6.* Poſtremò, quandoquidem S. Pontifex facultatem hanc nominandi conceſſerit ob ipſius in Eccleſiam benemerita, non videtur quòd ſucceſſor poſſit illas revocare: quia quando Princeps alicui benemerito aliquid donat, non debet huiuſmodi facultas à donatario auferri ſine cauſſa, ut olim reſpondit ſolidæ eruditionis Franc. de Fraipont J.C. Leodien. in cauſſa Joannis de Mamio, dominorum Scabinorum Leodien. Graphiarij, *per textum in l. Aquiliu & in l. ſi pater, in §. ff de donat. Caſtren. in l. qua ex relaxationibus in 3. not. C. de leg. Alex conſ. 1.. nu. 1. lib. 1. Selva. de Benef. part. 3. quæſt. 14. num. 3. Navar. in cap. Placuit, nu. 16. de Pœniten. diſt. 6 Franc. cap. ult. nu. 5. de Reſcript. in 6. per ca. de et de Reg. jur. in 6.* & à fortiori multo magis ratione idem dicitur in Papa, qui debet eſſe conſtans & immobilis ſicut lapis angularis non aliter atque polus in cœlo, & unam dumtaxat linguam & unum calamum habere, & non plures, *Rota deciſ. 33. nu. 17. & 18. de Præbend. in antiq. Philip. Probus in Reg. fruſtra nu. 75. nu. 5 de Reg. iur in 6. Flam. Pariſ. de Reſignat. benef. lib. 3. quæſt. 18. num. 92. Roland. à Vallo conſil 13. nu. 57 & ſeqq. vol. 3 Gonzalez ad Reg. VIII. Cancel. §. 2. nu. 33.* Nec etiam à tempore quo Cæſares ſunt in poſſesſione iſtarum Primariarum Precum, viſum eſt privilegio ipſorum per aliquem è Pontificibus, qui ſemper Principibus Catholicis munificentisſimos ſe præbere ſolent, uſpiam derogatum.

*Gratia Expectati. va iam abrogata.* b GRATIA EXPECTATIVA ) Gratiæ Expectativæ jam exoleverunt, nec ſolet Papa illas concedere, quia inducunt votum captandæ mortis, gentilibus etiam odioſum, *cap. 2. de conceſſ. Præbend.* & per illas immutatur, perturbatur, & decoloratur univerſus Eccleſiæ ſtatus, ut loquitur Rebuff. *in prax. tit. de Expectativis.* Ideo merito ſacro Concilij Trid. decreto *cap. 19. ſeſſ 24. de Reform.* Expectativæ omnes ſunt ſublatæ, etiamſi ſi illæ factæ ſint de conſenſu ordinariorum, ut reſolvit Sacra Congregatio Interpretum Concilij

*Preces Cæſari non comprehenduntur ſub Concil. Trid.* Ac licet Preces Primariæ ſapiant naturam Expectativarum nihilo magis comprehenduntur ſub dicto Concilij decreto, ut reſolvit eadem S. Congregatio *in una Cameracen. die 25. Ianuarij 1576.* quam reſolutionem etiam paulo me præſcripſiſſe.

c AC RESERVATIONE ) Olim Papa mandabat provideri per Reſervationes, ut viris, quà virtute, quà eruditione conſpicuis, quibus Eccleſia maximè indiget, provideret. Reſervatio autem erat vel generalis, vel ſpecialis. Generalis eſt, cum Papa unius provinciæ, ſeu diocæſis beneficia reſervabat, vel quæ indicta erat ex diſpoſitione juris communis, ut de vacantibus in Curia, *de qua in cap. 2 de Præbend. in 6* vel per obitum venientium ad Curiam *de qua in cap. præſenti de t. & in Extravag, ad regimen.* Et de hac Reſervatione textus noſter non loquitur, unde Preces ejuſmodi beneficia, non capiunt.

p[illegible]. *ut dixi ſupra ſect. IV. In gloſ. alias quam per Conſtitutionem ad regimen* , ſed tantùm de ſpeciali Reſervatione , quæ eſt, cùm Papa reſervat aliquod beneficium, aut dignitatem primò vacaturam in tali loco, pro tali , & interdum deſignat ipſam perſonam, quæ poſſidet dictum beneficium, aut dignitatem , & hæc reſervatio eſt potentior generali , quia reſervata generaliter per acceptantes acceptari non poſſunt, *Mandoſ. ad Reg. 32. quæſt. 3. num. 13. Simonetta de reſervat. quæſt.* 4. Specialiter autem reſervata poterant : unde Pontifex hoc loco ſtatuit , quod ne quidem ſpecialis reſervatio impediret effectum Primariorum Precum.

d Vel dvabvs gratiis ) De hac forma Expectativæ vide Staphil. *de litt. grat. tit. de ſexta forma Expectativarum.*

e Ac de Insinvatione ) Patet ex hoc textu inſinuationis & publicationis inſinuationem remiſſam eſſe, ſed eam relinqui arbitrio nominati. Ideo , quæ ex quadam Eugenij Papæ Regula de ſollennitate publicationis gratiæ expectativæ conſulendo ſcripſerunt Abb. *conſ. 99. incip. Illud. in præſentiarum, vol.* 1. Philipp Corn. *conſ.* 137. *licet multas, vol.* 3. Lud. Rom. *conſ.* 433. *num. 7. Quoad primum* , & alij hujus Indulti diſpoſitionem minimè afficiunt. Et hinc perſpicuum eſt Preces Primarias* favorabiliores eſſe Nominationibus Univerſitatum, in quibus talis ſolennitas requiritur, ut latè notat Rebuff. *in tract. nominat. quæſt.* 14. *per tot* Quæ quoque nominationes, cedere debent Preciſtis, tot alibi in hoc opuſculo notavi.

*De Inſinuatione Nominationis.*

*Preces favorabiliores nominationibus univerſitatum. In Gallia abrogata Expectativa in forma pauperum & ubique.*

f Expectativas in forma Pavpervm ) De qua in cap. ſi pauper Clericus , de præbend. in 6. Hodie in Francia nulla ſunt mandata in forma pauperum, ſed Galli abolita eſſe prætendunt , *ut in tit. de Reformat. juſtit.* Cæterùm hæc forma Expectativæ erat, cùm Epiſcopus aliquem pauperem promoverat ad Ordines ſacros nullo patrimonio aut ſacerdotio dotatus quod tamen Epiſcopus non poteſt; Unde ſi talis eſſet promotus, is impetrabat à Papa Ordinatori directas, ut ſibi provideret, quo honeſtè & commodè vivere poſſet, dato executore, *cap ſi pro Clericu, cap. ſi pauper, de Præbend, in 6.* ſed quia etiam hæc forma exolevit, ei non inſiſto , ſatis ſit lectorem remiſiſſe ad Staphil. *de litt. grat. vel de formis Expectat.* §. *nova forma* , Rebuff. *in praxi tit. de Reſcript in forma communi.*

g AD GRADVATORVM )Sed & hæc forma Expectativæ exolevit in Gallia, etſi olim non infrequens eſſet: nam Papa mandabat reſervari beneficium conferendum Graduato , in quibuſcunque Eccleſijs, exceptis Cathedralibus, cujus fructus non aſcendebant ad certam ſummam , quam taxabat, de qua propterea nihil ultra ſubjicio , videantur Rebuff. *in praxi, tit. de Reſcripto in forma Pauperum pro Graduatis, & Staphilæus tract. de litt. grat. de forma Expectativarum tit. de decima forma* &c.

h Pvblicatis Et pvblicandis ) Diximus ſupra per generalem

clauſulam derogatoriam non cenſeri derogatum reg. Cancell. ideò neceſſaria, & expreſſa fuit hic illarum derogatio, ne per eas ſiſteretur effectus Primariarum Precum: nam per clauſulam generalem *Nonobſtantibus conſtitutionibus* &c. non cenſetur derogatum niſi conſtitutionibus ordinarijs, non autem extraordinarijs, cujuſmodi ſunt Extravagantes, & Regulæ Cancell. Nam clauſula generales ad extraordinaria non refertur, *l. ſcio, §. medio. ff. de annuis leg. Anaſt. Germ. tract. de Indult. Cardin. §. etiam ex eo, nu. 32.*

*Per clauſulam generalem non cenſetur derogatum Reg. Cancell.*

i CONSTITVTIONIBVS, ET ORDINATIONIBVS) Sunt qui inter ſe hæc differre aſſerant, ut Alphonſus Sotto *in Proœm Reg. Cancell. & Rebuff. ad conſtitut. Reg. in Proœm. gloſ. 2.* Ego tamen rem eandem eſſe, & quantamlibet Sereniſſimi conſtitutionem utriuſque vocabulo comprehendi exiſtimo.

*Clauſula Nonobſtan. ſtatutis &c. quid operetur.*

k STATUTIS, ET CONSUETUDINIBVS) Vigore hujus Clauſulæ, poſſunt expectantes acceptare beneficium quod fortè ex ſtatuto requirit actu ſacerdotium, *de quo eſt deciſio Rotæ 466 in antiq* quæ ſic habet. Nota quod ſtatuta Eccleſiarum actu ſacerdotium requirentia per clauſulas generales derogatorias in litteris Papalibus poſitas ſublata, aut ſaltem dilata cenſeantur, ita quòd Impetrantes poſſint hujuſmodi beneficia acceptare, licèt non ſint in ſacerdotio conſtituti, dum tamen ſint in ætate tali, quod in proximis quatuor temporibus poſſint ad ſacerdotium promoveri. *per not. Io. And. in c. ſi pro clerico, de Præbend. in 6.* Quanquam nulla hic in eo videatur difficultas, cùm Indultum Cæſareum habeat, ſupra, aliam clauſulam, *in ſect. 4. ibi* VIDELICET IN ÆTATE LEGITIMA, per quam mandatur Executoribus provideri per Cæſarem Nominatis ad beneficia Eccleſiarum, in quibus eſſet ſtatutum, quod deberent eſſe in ætate legitima, aut de legitimo matrimonio, dummodo tamen quoad hujuſmodi qualitates alias cum eis Canonicè diſpenſatum ſit, ut ibi habetur. Licet autem regulariter per generales iſtas clauſulas cenſeantur contraria Eccleſiarum ſtatuta ſublata, aut ſaltem dilata, non tollunt tamen, aut derogant ordinationi fundatoris in ſuo teſtamento, *Staphil. de litt. grat. tit. de clauſulis nonobſtantiarum, arg. cap. cùm dilectus, ibi Dd. de jure pat. de quo alibi ſcripſi.*

*Clauſula nonobſtantibus &c. non derogat Ordinationi fundatoris Derogatur hic Conſuetudini Optandi ita ut ea non obſtante Preces capiant beneficia hujuſmodi.*

l PER OPTIONEM ASCENDAT) Non ſatis erat derogare ſtatutis, & Conſuetudinibus Eccleſiarum, ut ſupra, ſed neceſſaria erat expreſſa & ſpecialis derogatio conſuetudinis optandi. *Anaſt. Germ. in tract. de Indul. Cardin. §. etiam ex eo. nu. 22. Garcia de beneſ. part. 5. cap 1 nu 150. de quo textus eſt expreſſus in c. fin. de conſuet.* Ibi enim Pontifex præmiſſa conſuetudine optandi, decernit, quod cũ in Eccleſia in qua eſt talis conſuetudo, mandat ſedes Apoſtolica alicui provideri de præbenda proximè inibi vacatura, poterunt nihilominus antiquiores juxta conſuetudinem eandem optare, cùm præbenda vacabit. quod

confirmatur deciſ. Rotæ, §. *de conſuet. in No. Caſſador. deciſ.* 4. *nu.* 2. *&* 3. *de* ... *Præbend. Gemmina. conſ* 104. *Staphil. de lit. grat tit. de effectu clauſul verſ. In* ... *derogatur Fely. in cap. nonnulli, nu.* 23 *de Reſcript.* ubi dicit, quod licet per clauſulam, nonobſtantibus, conſuetam poni in gratijs derogatur ſtatutis generalibus omnia beneficia Eccleſiaſtica reſpicientibus, tamen non derogatur per eam alicui ſtatuto ſingularium, niſi de illo fiat expreſſa mentio. Ideo dicta conſuetudo optanti non habet locum in nominationibus univerſitatum, teſte Rebuff. *in tract. nominat. quæſt.* 15 *nu.* 49. & Joanne Petro Moneta *in ſuo doct. ſ tract. de Iure optandi.*

m JVRAMENTO) Ideò hoc exprimitur, quia ſtatuta jurata non tolluntur per generalem derogationem ſtatutorum, *Fely. in cap. conſtitutus. nu* 3 *de Reſcript. Io. Guiterrez in Repet. l. nemo poteſt, n.* 168. *de leg.* 1. *Anaſt. Germon. de Indult. Cardin.* § *etiam ex eo nu* 26. *Celſus Hugo tract. de clauſulis, nu.* 23. ubi ſcribit quod diſpoſitio contraria non tollit actum juratum, *glo. in ca. cum non decent.* ... *effectus, de electio. in* 6. *Clem dudum,* §. *fin. de ſepult. Fely. in d. cap. conſtitutus*, *de Reſcript. & alij multi, quos adducit Rebuff. in forma mand. Apoſt. ſub fin.* ubi etiam addit, quòd hæc clauſula in hoc etiam proſit, ut licet quis juraverit tempore ſuæ receptionis in Canonicum ſervare ſtatuta, & conſuetudines laudabiles Eccleſiæ, ſi tamen poſtea impetret à Papa aliquas portiones, & præbendam vel aliud beneficium contra conſuetudines Eccleſiæ, non erit perjurus, & valebit ejuſmodi impetratio, *Rota deciſ.* 294. *incip. licet quis in no.* ... *ſ. vide, quia eſt inſignis.* Et nullus præter Papam aut Principem non recognoſcentem ſuperiorem uti poteſt hac clauſula, *Iaſ. l. nemo poteſt, not.* 1. ... *ff. de leg.* 1. & ibi quoq; Guiterrez *nu.* 157. Si tamen derogatio fieret per viam legis, tali caſu per ſimplicem derogationem derogatur Juramento nulla facta de eo mentione, *Gomeſ. in Proœm. Reg. Cancell. quæſt.* 5. *in fi. Guiterrez ad l. nemo poteſt, nu.* 170. *ff. de leg.* 1. aut ſi Papa ſcriberet motu proprio cum dicta clauſula, nonobſtante, *Guiter. in d. l. nemo poteſt, nu.* 171.

*Clauſula generalis non tollit ſtatuta jurata.*

n CONFIRMATIONE APOSTOLICA) Opportunè hoc apponitur: quia clauſula generalis, non obſtantibus, non tollit diſpoſitiones, per Principem confirmatas, *glo in Clem, dudum, in fi. in verbo Pacta de ſepult. Fely. in cap. Conſtitutus*, *nu.* 21. *verſic. conſidera tertio, de Reſcript.* Et difficilius rumpitur conventio confirmata, quàm ſimplex Papæ conventio, *ca* 1. *de Treuga. Fely.* ... *conſtitutus nu.* 21. *de Reſcript.* Porrò, de effectu Confirmationis, & quotuplex ſit, vide Decium *in, Rub. tit de confirm. util. per tot. glo. in cap. quia diverſitatem*; *de* ... *Præbend & in cap. frater* 17. *quæſt* 4. *Abb. in cap. cum ſuper, de cauſſa poſſ.* ... *l. nemo, ff de Iuriſdict. om. Iud. & alios quos appellat Rebuffus in forma Mand.* *Apoſt.*

*Clauſula generalis non tollit diſpoſitiones per Principē confirmatas.*

*Statuta pœnalia non ſunt per hoc indultum abrogata.*

o VEL QUAMVIS FIRMITATE) Nonnunquam enim ſtatutis, ut pondus illis adjiciatur, pœna apponi ſolet, per ſtatuentes: quod poſſunt, etiamſi careant Juriſdictione, *Afirer. ad decis. Capell. Tholoſ. 405.* Ideò per hoc Indultum ejuſmodi etiam ſtatutis derogatur.

*Clauſula contrariis quibuſcunque.*

p CONTRARIIS:) Idcircò apponitur hæc clauſula, quòd aliàs non valeat gratia, vel Reſcriptum conſuetudini, ſtatuto, vel privilegio contrarium, niſi de illis fiat mentio, ſaltem per clauſulam hanc generalem NONOBSTANTIBUS CONTRARIIS, ut hic: quia ſicut condendo legem poſteriorem, inquit Rebuff. non videtur derogare conſuetudini vel ſtatuto, *cap. 1. de Conſtit. in 6.* ſic faciendo gratiam uni non videtur tollere conſuetudines, vel ſtatuta contraria, *Peruſius in cap. cum aliquibus 1. not. ib. de Reſcript. in 6 cap. ult. de conſuet. eod. lib. & cap. cum in illis, d. tit. Rebuff. in forma Mand. Apoſt.* niſi in derogatione per clauſulam nonobſtantibus, apponat vocem, contrarijs, vel in contrarium facientibus. *Gutier. in Repetel. nemo poteſt, nu. 161 & 162. de leg 1.*

*Clauſula Quibuſcunque.*

q QUIBUSCUNQUE) Iſta clauſula licet ſit generalis, regulatur tamen ſecundum naturam gratiæ, vel Reſcripti *Marcheſan. tract. de Commiſſ. part. 2. cap. 6. nu. 11.* & reſtringuitur ſecundum ſubjectam materiam, *gloſſ. in cap. ſolitæ, de Maior.* & ad perſonas habiles, *l. qui autem in fi de Conſtit. pecu* Et hæc clauſula ſolet ſequi ſpecialiter enumerata; quia non eſt novum, ut aliquibus ſpecialiter enumeratis generalis clauſula ſubſequatur, quæ omnia comprehendat, *l. ſi ſervus ſervum, §. inquit lex in fi ff. ad l. Aquil. c. qui ad agendum. de Procur. in 6. Staphil. de litt. grat. tit. de vi, & effectu clauſ. § ſecundo ſciendum eſt.*

r QUACUNQUE DIGNITATE) Hæc clauſula ſolet comprehendere quoſcunque cujuſcunque gradus, ſtatus, & dignitatis exiſtant, adeò ut etiam Reges comprehendat, & Cardinales, *Gomeſ. in proem. Reg. quæſt. 4. nu. 2. Verſ. Nam dicta clauſula.*

*Nominationes Univerſitatum non impediunt effectum Precum.*

ſ NOMINATIONES:) Quemadmodum Expectativæ ad beneficia non impediunt quo minus Primariæ Preces ſibi locum vindicent, ut dictum eſt, ita etiam Nominationes Univerſitatum. Nominationum enim Indulta ſunt ad inſtar Expectativarum gratiarum, quæ pari paſſu cum illis ambulant, *VVameſ. conſ. 250. n. 1.* ideoque illis non ſubjiciuntur beneficia Preciſtarum, ut hic ſtatuitur.

t CUM QUIBUSVIS ETIAM DEROGATORIARUM DEROGATORIIS CLAUSULIS) Ut intelligatur vis & energia iſtius clauſulæ, advertendum nonnunquam Papam concedere Indulta, vel privilegia, in quibus apponitur Clauſula, quod per quamcumq; diſpoſitionem non cenſeatur derogatum huic Indulto, vel privilegio: ſi poſteà Papa non obſtante ejuſmodi indulto vel privilegio faciat uni aliquam gratiam continentem clauſulam derogatoriam clauſulæ derogatoriæ primi privilegij, iſta gratia

vel

vel alia ſimilis dicetur continere clauſulam prædictam : verbi gratia , ſi conceditur primo privilegium cum derogatione juris communis, & aliarum obſtantiarum, & iſtud privilegium continet clauſulam, quod per quaſcunque diſpoſitiones contrarias non cenſeatur derogatum hujuſmodi privilegio , & poſtmodum ſupervenit alia conceſsio contraria primo privilegio continens clauſulas derogatorias clauſularum derogatoriarum primi privilegij, tunc iſta ſecunda diſpoſitio, vel alia ſimilis , dicitur continere clauſulam prædictam , quia derogat derogationibus prioris conceſſionis. Idemque eſſet ſi in prima conceſſione diceretur , quod derogatur non ſolum quibuſcunque diſpenſationibus in contrarium faciendis : ſed etiam clauſulis derogatorijs aliarum clauſularum derogatoriarum in illis apponendis, contra tenorem & clauſulas derogatorias primæ conceſſionis ; nam tali caſu prima conceſsio continet clauſulas derogatorias derogatoriarum , ut colligitur ex glo. & D. *in d. l. ſi quis in principio teſtamenti, ff. de leg.3* & ex traditis à Paulo Caſtren. *conſ.278. paſſus iſte dubitationis , ante finem verſ. Item continet aliam derogationem.* Dec *conſ.165. Incip viſo tenore, nu.1.* Pariſ *conſ 42, nu. 15. in fi. lib 4.* Unde cum concurrat duplex vinculum, unum clauſulæ derogatoriæ , & aliud derogatoriæ derogatoriarum , & duo vincula fortiora ſint uno , §. *affinitatis, inſtitut. de nupt. l. cum Adoptivus, C. de adoptio.* ſequitur quod ad hoc ut ſit derogata prima diſpoſitio talem clauſulam continens, non ſufficit, quod fiat mentio, & derogatio de clauſula derogatoria primæ conceſsionis, ſed etiam fieri debet de clauſulis derogatorijs derogatoriarum, *ut poſt Bartol. in l ſi quis, in pr. ff. de leg. 3. Put. deciſ. 109 una Zamoren. nu. 4. lib.1 Couar. in Rub. de teſtam part. 2. nu 20 verſ hinc ſcribit , Paulus Gonzalez ad Reg. de reſervatione menſium , & Alteran. vagl. 36. per tot. ubi multas concluſiones cum ſuis limitationibus appoſuit circa clauſulam prædictam.*

u Ex Certa Scientia Vel Simili Motv ) Quid diſtet clauſula ex certa ſcientia, à Clauſula Motus proprij conſule Staphilæum *de lit. grat. tit. de vi & effectu Clauſularum. §. ſubſequenter ,* Anaſt. Germon. *tract. de Indult. Card. §. ſed ex certa ,* ubi inter alia ſcribit clauſulam ex certa ſcientia excludere errorem præſumptum , habereque vim derogativam ; clauſulam vero motus proprij non tollere defectum intentionis , nec jus tertij ; plura apud eos videto.

*Diſcrimen Clauſula Motus proprij à certa ſcientia.*

x ET QVÆ FORTASSIS TOTALIS SVI TENORIS INSERTIONEM ) Hæc inter alias hujus Indulti magnæ potentiæ Clauſulas eſt iſta quod nimirum deroget quibuſcunq; litteris ; Apoſtolicis etiamſi tales eſſent , quod de illis de verbo ad verbum mentio fieri deberet, ideoque propter clauſulam in extremo Indulti parte appoſitam, QVORVM TENORES &c cujus effectus, ut appoſita in ultima conceſsione, habeat vim ſpecialis , & individuæ expreſſionis ac derogationis, *Caſſad. deciſ. 10 nu. 2. ſuper Reg.* qu atteſtatur

*Alia derogatio hujus Indulti.*

ſtatur ſuo tempore Rotam hanc opinionem ſecutam fuiſſe, canonizando vulgatum conſilium Anth. de Butr. *Idem Caſſad. deciſ. 38. nu. 3. ſuper Reg. Fely. in cap. Accedentes, num. 5. verſ. ſecundus caſus eſt*, *Menoch. de Præſumpt. l. 6. præſumpt. 39. quæſt 46. num. 22. Gomeſ. in proœm. Reg. quæſt. 6. num. 8. & in Reg. de Trien. quæſt. 17. num. 5.* ubi dicit hanc opinionem eſſe æquiorem, & de ſtilo curiæ magis receptam, quam ſequitur Mandoſ. *ad Reg. 19. quæſt. 19. nu. 13. Put. deciſ. 190 in pr. lib. 3.* & Anaſt. Germon. *de Indult. Card. §. ac irritum, nu. 1. & ſeqq.* ubi poſtquam contrariæ ſententiæ Authores produxit, tandem prædictam communem ſequitur, ut & Gonzalez *ad Reg. de menſibus, & Alternat. glo. 36. nu. 29. & 65.* qui limitat prædictam communem opinionem niſi natura, caſus, & materia ſubjecta, & ampliſſima verba talem Principis voluntatem inſinuarent, ut expreſſa & individua mentione prioris privilegij opus eſſet, affertque ſententiam Abbatis, *in cap. cum Inſtantia, num 5 ſub, fin verſ. conclude ergò, de Cenſibus*, quod in hac materia debemus ſemper conſiderare Clauſulas primi & ſecundi privilegij, & ſi appareat, vel non, de intentione Papæ, volentis revocare prima privilegia, ſecundum hoc erit judicandum pro revocatione vel non revocatione primi privilegij, *Gambar. tract. de leg. lib. 8. tit. de Poteſt. leg. in legibus & ſtatutis concedendis*, *num. 38. 41. & 42.* & ſic videmus quod Rota admittit modò dictam clauſulam QUORUM TENORES &c. pro ſufficienti derogatione, modò non, prout diverſitas materiæ, & caſus natura ſuadet. Ac propterea meritò Fredericus *in dicto conſ. 233. num. fin. ante fi.* dixit quod Curia Romana in ſimilibus caſibus, quandoque unum, quandoque aliud tenere conſuevit, *Gonzalez ad d. Reg. num 67.* Verùm in caſu hujus Indulti, haud dubium eſt, quin ſit derogatum quibuſcunque Indultis, privilegijs, facultatibus nominandi, Expectativis, mandatis de providendo, alijſque quibuſcunque litteris Apoſtolicis ſub quacunque forma, clauſula, & expreſſione verborum conceptæ fuerint, ut ex illius textu patet. Nam ex quo Papa hic vult haberi pro expreſſo, fingitur expreſſum, licet expreſſum non ſit, *Clem 1. de probat.* poteſt enim ad validitatem actus à ſe geſti fingere expreſſum quod expreſſum non eſt, *Ant. de, Butr. conſ. 55. per cap. 1. de tranſactio. cap. illa, de Electio.* Si enim aliud diceretur, ſequeretur Papam poſſe ſibi auferre per indirectum poteſtatem revocandi ſuammet legem, vel privilegium: Nam ſi haberet neceſſe expreſſam facere mentionem illius privilegij, nec recordaretur, aut illud fortè non inveniretur, ſuis ipſe conſtitutionibus non poſſet derogare, hoc eſt, jure ſuo uti, quod eſſet abſurdum, *Abb. ad cap. cum Inſtantia. col. 2 de cenſibus. Fred. de Senis conſ. 42. Anaſt. Germon. ubi ſupra.*

*Mandata de providendo ho-*

y ET MANDATA DE PROVIDENDO) Præſcripſimus mandata de providendo & expectativas ad futura beneficia etiam ſub nomine Indulti

... exoleviſſe, etiamſi S.R.E. Cardinalibus conceſſæ fuerint, idque ex ... Conc. ilij Trid. decreto in cap. 1. ſeſſ. 24. Unde inanis eſt Exceptio quæ ſubjicitur, *niſi illi pro quibus &c.* dic Sublata.

ANTEFERRI VOLUMUS) Per clauſulam Anteferri, poſterior præfertur priori habenti jus ad rem, non in re, *Gemin. in cap. quoniam, num. 7. de conceſſ. prabend. Ruzaus tract. regal. privileg. 4. nu. 6.* Quamvis enim regulare ſit, in gratiis ad beneficia, ut qui prior eſt tempore, potior ſit jure, *cap. hi qui, cap. ... qui de prabend. in 6.* fallit tamen ubi de contraria Principis voluntate conſtat, qui pro ſua ſumma poteſtate poteſt poſteriorem anteponere priori, *Vameſ. conſ. 263. nu. 3. de prabend. Azorius lib. 6. Inſtit. moral. cap. 32. verſ. non ...ritur*, & dum anteponit expreſſe id declarando, non cenſetur priorem gratiam penitus abolere, vel revocare, quin patitur illam manere ſalvam, ut ejus vigore, qui tempore prior fuit, poſſit acceptare aliud beneficium ſub gratia ſua comprehenſum, *Staphil. de litt. grat. tit. de vi, & efficacia clauſ. §. deinde ...tur alia.* Quæ quidem Pontificis voluntas, ut tanto certiorem habeat exitum, ſolet communiter huic clauſulæ Anteferri, adjici alia clauſula ut hic decreti irritantis, quæ in contrarium acta quæcumque annullat, adeoque etiam ignorantes ligat, ne quoque modo tali vel diſpoſitioni poſſit contraveniri, & ubi contravenerint nihil egiſſe cenſeantur, *Clem. 1. & ibi Dd. de Electio. ... in cap. dilecto, de prabend. late Gonzalez ad Reg. de menſibus, & Alternativa gloſ. 67.* Clauſula Anteferri

Si tamen habens clauſulam Anteferri, ei renunciet valebit, collatio prius facta, *Io Monach. in cap. 2. de prabend. in 6.* ubi ſe Ordinarius conferat beneficium intra menſem quod fuit ſpecialiter impetratum cum clauſula decreti & Inſtitutionis, ſubſiſtet Collatio ſi Impetrans ſuo non utatur gratia, & ſi habens clauſulam Anteferri, ei renunciet, valebit collatio prius facta, quia ... repulſo ſublatum eſt impedimentum quoad primum. Hinc ſi Preciſta ... uti ſuis Precibus ſeu nominatione, utpote quia beneficium eſt tenue, & ... illud acceptare, collatio alteri non nominato facta ſubſiſtet: quia privilegio in ſuum favorem introducto licitum eſt renunciare, *c. ſi diligenti, de ... competent. lib. penult. C. de Pactis* Intelligitur enim beneficium eſſe Nominato ſeu Præciſtæ aff. ctum, ſi ſ ipſe illud velit, *Rebuff. tract. de nominat. quaſt. ... u. 9. Guimez Pragm. Sanctio tit de collatio.*

aa NON FACIENTES PLENAM ET EXPRESSAM DE VERBO AD VERBUM) Circa hujus clauſulæ intelligentiã vide ſi lubet ea quę ante ſcripſi in verbo, *& quæ fortaſſis totalis* &c. & not. Wamesij *conſil. 33. vol. 1.*

bb VEL DIFFERRI) ideo hoc additur ut tollantur dilatoriæ exceptiones de quo videatur Ecly. in cap. nonnulli, num. 9. verſ. nota 3. de reſcriptis, & notandum eſt quod quædam ſunt regulæ ſuſpenſivæ gratiarum expectativarum uſque ad fulminationem proceſſuum

quæ-

quædam ſunt dilativæ, utpote propter aliquod factum perſonæ requiſitum , & in effectu perimunt poſtea gratiam facto illo non ſecuto, quæ eſt in Regula de non acceptando niſi litteris expeditis, & his Regulis per dictas generales clauſulas, etiam non obſtantibus Regulis , non cenſetur derogatum , niſi de illis fiat expreſſa, & individua mentio , ut hic factum eſt, Gomeſ. ad Proem. Reg. Cancell quæſt. 5.

cc MENTIO SPECIALIS ) Hæc clauſula , inquit Rebuff. in forma Mand. Apoſt. tollit ſubreptionem, & defectum intentionis, quia intendit per hanc Clauſulam derogare cuicumque privilegio, & ſtatuto , etiamſi ſpecialis mentio de eo eſſet facienda, Card. conſ. 136. col. 4. Et ſic per hanc clauſulam derogatur etiam Regulis Cancellariæ , quamvis de eis expreſſa mentio fieri debeat, Gomeſ. in proemio Reg quæſt. 6 in fi. ubi etiam ſubjicit per hanc clauſulam videri derogatum Indultis Cardinalium, de quo hic non dubitatur, cùm Indultum Cæſari conceſſum expreſsè deroget dictis Indultis & privilegijs quibuſcunque.

# Sectionis V.

## §. Secundus.

*NEC non* a *Concordatis nationis Germanicæ, ac eorundem Concordatorum confirmatione, ac prædictis, & quibuſcumque aliis , quandocunque editis & edendis conſtitutionibus, & Regulis noſtris ,* b *& dictæ Cancellariæ, ad quarum ſolennitatem, adſtrictionem formam, vel ſatisfactionem ], ſeu obſervantiam habentes Preces , ſeu Nominationem hujuſmodi minimè teneantur, nec ipſæ Preces ſub illis comprehendantur quoquo modo : Nec non quibuſvis privilegijs, Indultis, & litteris Apoſtolicis , & quibuſvis gratijs expectativis* c *ſpecialibus, vel generalibus , etiam mentalibus reſervationibus, unionibus annexionibus, & incorporationibus , ſuppreſſionibus , & extinctionibus perpetuis & temporalibus, nominationibus, ac reſervandi , uniendi, annectendi , incorporandi ac nominatis, & alijs conferendi, commendandi ſupprimendi , & extinguendi, alijſque circa acceſſus, & regreſſus, de conſenſu facultatibus litteris mandatis, & Indultis quibuſcunque & cum proviſionibus, commendis , & alijs diſpoſitionibus ex tunc , & gratijs quibuſvis, perſonis cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtentibus , & quacunque etiam Imperiali.*

[illegible] Regali Reginali, Ducali, ſive Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, [illegible] authoritate, præeminentia, nobilitate, & excellentia, ac etiam [illegible] honore fulgentibus, & familiaribus, continuis Commenſalibus [illegible] deſcriptis, & antiquis, ac in eorum, & Eccleſiarum, & Cathedra[illegible], & Metropolitanarum, ac Patriarchalium, & principalium Monaſterio[illegible], [illegible]rum, Capitulorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum quorum[illegible] [illegible]m cura, & ſine cura ſecularium & quoruncunque ordinum Regu[illegible] [illegible]rum pi[illegible]rum, univerſitatum, ſtudiorum, & aliorum quorumcumque [illegible] favorem aut eorum, nec non jurium ceſſorum, vel ablatorum, aut [illegible], damnorum, etiam per infideles illatorum, & obſequiorum nobis [illegible]que Eccleſiæ, vel dictæ ſedi, aut pro fide Catholica impenſorum, [illegible] quibuſvis alijs excogitabilibus, & urgentiſsimis, ac inſolitis, nec [illegible] exprimendis cauſis, conſideratione, contemplatione, inſtantia in[illegible]tu, ratione, vel reſpectu, ac motu d proprio; & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſvis antelationibus, prærog[illegible] declarationibus, conceſsionibus, favoribus, ſuſpenſionibus, & [illegible], ac reſtitutionibus, modificationibus, exceptionibus, & annula[illegible], irritativis, & derogatoriarum e derogatorijs, nec non prætactam & a[illegible] quaſcunque conceſſas, & concedendas gratias ſuſpendentibus, ac illis dero[illegible]gantibus, nec non mentis, & intentionis, ac perpetuæ, & inviolabilis [illegible]tatis noſtræ fuiſſe, & eſſe de non revocando, & ſuſpendendo gratias [illegible] illis non derogando quomodolibet atteſtantibus, & in priſtinum, [illegible] ſtatum reponentibus, reſtituentibus, ac plenarie reinte[illegible] [illegible], ac per f modum pacti & initi contractus ac perpetui ſtatuti [illegible] gratias ipſas, ut de actu vacantibus expectare, & ex g tunc verò [illegible] etiam quod ad poſſeſsionem dictorum beneficiorum ac omnes juris [illegible] plenum eſſe ſortitas effectum, decernentibus & declaranti[illegible] [illegible] h efficacioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis per nos [illegible] prætactam aut ejus Legatos in genere vel in ſpecie etiam nomina[illegible] [illegible] de dictis beneficijs, & alijs quomodolibet emanatis, Quibus etiamſi [illegible] [illegible] non niſi certis modis & formis inibi expreſsis & nomi[illegible] [illegible] & ſignis inibi appoſitis, & cum diverſarum littera[illegible] Apoſtolicarum expeditione, & intimatione, etiam diverſis tempori[illegible] [illegible] ac de conſenſu eorum, quo intereſſe concernebatur, aut [illegible] ſuſpendi, moderari, aut ijs in aliquo derogari poſſet, & qua[illegible] [illegible]tur, aut illis derogaretur, toties de novo, & ſub quacunque [illegible] per illos quorum intereſſe concernebatur, eligenda, conceſſa, & facta

*ſint, & eſſe cenſeantur, ac expediri poſſint, ac ſic & non aliter per quoſcumque Iudices, & perſonas judicari debeat. Caveatur expreſſe, omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis ac de verbo ad verbum inſertis, ac modos, & formas hujuſmodi pro individuo ſervatis habentes, ad effectum præſentium omnino prorogamus & in dictis beneficiis, cum, ut præfertur, vacaverint effectum ſortiri, aut locum ſibi vendicare non poſſe, nec non decernentes præſentes litteras nullo tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari aut impugnari poſſe nec debere & ſic per quoſcumque Judices ordinarios, aut delegatos, & quavis authoritate fungentes Iudices, & perſonas ubique judicari cognoſci atque definiri debere, ſublata eis & eorum cuilibet judicandi, cognoſcendi, vel decidendi facultate, nec non irritum & inane quidquid ſecus ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis, vel eorum aliquo, quavis authoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.*

---

## SCHOLIA IN §. SECUNDUM SECTIONIS V.

a NEC NON CONCORDATIS NATIONIS GERMANICÆ) Hic § pars eſt proximi ſuperioris. Nam ut majus robur Indultum iſtud Primariarum Precum haberet, non fuit contentus Pontifex adjicere clauſulas derogatorias derogatoriarũ, nam per illas non tolluntur conceſſiones ſive Privilegia quæ tranſierint in vim pacti, *ut not Mohed. deciſ. 23. de Præbend. Creſcen. deciſ. 2. & 5 de Privileg. Caſſad. deciſ. 1. de P.a.t. Ferrett. conſ. 4 num. 2. lib. 2. Roland. à Vall conſ. 13 num. 69. vol. 3.* ſed ſpecialem adjecit clauſulam derogatoriam Concordatorum. Verum enumero, acriter controvertitur inter juris civilis & Canonici interpreces, an Pontifex poſſet derogare concordatis nationis Germanicæ, quam quæſtionem priuſquam in medium producerem, curæ pretium exiſtimavi textum ipſum Concordatorum hic inſerere: quod frequentiſſimus ſit illorum uſus, atque inveſtigatio non uſquequaque aperta.

*Pontifex an poſſit derogare Concordatis Nationis Germanicæ.*

# Textus Concordatorum.

Ad ſacram Petri ſedem divina diſpoſitione ſublimati, ſingulis, quæ pro

proſperitati Eccleſiæ ac unione ac pace & tranquillitate profutura conſpicimus, Apoſtolicæ providentiæ ſollicitudinem libenter intendimus, & ad felicem eorum proſecutionem, & conſummationem, operam, & operam in pēdimus efficaces. Nuper ſiquidem Chariſſimus in Chriſto filius noſter Fridericus Romanorum Rex illuſtris, & nonnulli alii dilecti filij Eccleſiaſtici, & ſæculares Principes inclytæ nationis Germanicæ ex una, ac dilectus filius noſter Joannes Sancti Angeli diaconus, Cardinalis in partibus Apoſtolicæ ſedis de latere legatus, per nos ad dictas partes miſſus, ſufficienti deſuper à nobis & Sede Apoſtolica, authoritate ſuffultus, ex alia partibus, Romanæ Eccleſiæ & dictæ Nationis nominibus, pro ipſius Eccleſiæ unione, pace, & tranquillitate, inter Eccleſiam, & nationem prædictam, perpetuo ſolidandis & conſervandis, diverſa rationabilia, & utilia, ordinationes, & ſtatuta à partibus ipſis hinc inde approbata, laudata, concluſa, acceptata, & Concordata fuerunt, ut illis pro firmiori eorum ſubſtantia, robur Apoſtolicæ firmitatis adjicere, nec non Authoritatem potiorem, & decretum apponere dignaremus. Nos itaq; qui ſtatuta, ordinationes, & concordata prædicta, per nonnullos ex Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, magnorũ maturitatis authoritatis & litteraturæ viros diligenter examinari, & diſcuti fecimus; eaque rationabilia, & ſalubria tam Eccleſiæ, quàm Nationi prefatę fore comperimus, de dictorum, & aliorum venerabilium fratrum noſtrorum prædictæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu Apoſtolica authoritate, & ex certa ſcientia approbamus, ratificamus, laudamus, & acceptamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, juxta modum & formã ſubſequentes. Placet nobis ſuper proviſione Eccleſiarum & beneficiorum Eccleſiaſticorũ quorũcumq; uti juris ſcripti reſervatione, & Execrabilis, & ad Regimen conſtitutionũ modificatis, ut ſequitur. Ad Regimẽ Eccleſiæ generalis quanquam immeriti ſuperna diſpoſitione vocati gerimus in noſtris deſideriis ut debemus quod per noſtrę diligentię ſtudiũ ad quarũlibet Eccleſiarum, & monaſteriorum regimina, ac alia beneficia Eccleſiaſtica juxta divinum beneplacitum & noſtræ intentionis affectum viri aſſumantur idonei qui præſint & proſint committendis eis Eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis prælibatis: præmiſſum itaq; conſideratione inducti, & ſuadentibus nonnullis aliis rationabilibus cauſis nonnullorum Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhærentes, omnes Patriarchales, Archiepiſcopales, Epiſcopales Eccleſias; & etiam monaſteria, Prioratus, Dignitates, Perſonatus, & officia, nec non Canonicatus, præbendas, & Eccleſias, cæteraq; beneficia Eccleſiaſtica cum cura vel ſine cura, ſecularia, & regularia quæcunque, & qualiacumque fuerint, etiamſi ad illa perſonæ conſueverint ſeu debuerint, per electionem, ſeu quemvis alium modum aſſumi, nunc apud ſedem Apoſtolicam quocunq; modo vacantia, & in poſterũ

vacatura,nec non per depoſitionem vel privationem,ſeu tráſlationē per nos
ſeu authoritate noſtra factas,& in antea faciendas ubilibet: Nec non ad quæ
aliqui in concordia vel diſcordia electi,ſeu poſtulati fuerint, quorum ele-
lectio caſſatu,ſeu poſtulatio repulſa,vel per eos facta renunciatio, & admiſſa
noſtra authoritate extiterit , ſeu quorum electorum vel poſtulatorum, &
inantea eligendorum,vel poſtulandorum,electionem caſſari, ſeu poſtulatio-
nem repelli,aut renunciationem admitti per nos, aut authoritate noſtra
continget apud Sedem prædictam,vel alibi ubicumque,& etiam per obi-
tum Cardinalium ejuſdem Eccleſiæ Romanæ aut Officialium dictæ Sedis,
quamdiu ipſa officia actualiter retinebunt ( videlicet vicecancellarij, Ca-
merarii ſeptem Notariorum. Auditoris litterarum contradictarum, & A-
poſtolici Palatii cauſſarum Auditorum, correctorum, centum & unius
ſcriptorum litterarum Apoſtolicarum, & viginti quatuor Pœnitentiariæ
præfatæ ſedis,& vigintiquinque Abbreviatorum, nec non verorum com-
menſalium noſtrorum & aliorum vigintiquatuor Cappellanorum ſedis e-
iuſdem in Epitaphio deſcriptorum)& etiam Legatorum ſeu Collectorum,
ac in terris Romanæ Eccleſiæ Rectorum,ac Theſaurariorum deputatorum
ſeu miſſorum hactenus,vel deputandorum, aut mittendorum in poſterum
nunc vacantia,& inanteà vacatura ubicunque dictos legatos vel collecto-
res,ſeu Rectores,& Theſaurarios,antequam ad Romanam Curiam redive-
rint,ſeu venerint,rebus eximi contigerit ab humanis; nec non quorumli-
bet pro quibuſcunq; negotiis ad Rom. Curiam venientium, ſeu etiam rece-
dentium,ab eadem, ſi in locis à dicta Curia ultra duas diætas legales non
diſtantibus, iam forſan obierint, vel eos inantea ab hac luce tranſire conti-
gerit,& etiam ſimili modo quorumcumque Curialium peregrinationis, in-
firmitatis,ſeu recreationis, vel alia quacunque cauſa ad quævis loca ſece-
dentium ſi eos antequam ad dictam curiam redierint ultra duas diætas ab
eadem curia,ut præmittitur non remotis ( dummodo eorum proprium
domicilium non exiſtat ibidem) iam forſan deceſſerint, vel in poſterum eos
continget de medio ſubmoveri,etiam nunc per obitum huiuſmodi vacan-
tia,vel in poſterum vacatura Rurſus monaſteria,Prioratus, dignitates, Per-
ſonatus,Decanatus,Adminiſtrationes,Officia,Canonicatus,Præbendas, &
Eccleſias,cæteraq; beneficia Eccleſiaſtica ſecularia,& Regularia, cum cura,
vel ſine cura, quæcumque & qualiacumque fuerint,etiamſi ad illa perſonæ
conſueverint, ſeu debuerint,per electionem, ſeu quemvis alium modum
aſſumi,quæ promoti per nos ſeu authoritate noſtra,ad Patriarchalium, Ar-
chiepiſcopalium,& Epiſcopalium Eccleſiarum, nec non monaſteriorum re-
gimina obtinebant tempore promotionum de ipſis factarum nunc quo-
cunque modo vacantia,aut in poſterum vacatura: Nec non etiam per aſſecu-
tionem pacificam quorumcunque Prioratuum, Perſonatuum, Officiorum,
Cano-

Canonicatuum, Præbendarum, Eccleſiarum, aut beneficiorum aliorum per nos, ſeu authoritate noſtrarum litterarum immediatè collatorum ſeu conferendorum in poſterum, præterquam ſi virtute gratiæ Expectative affectata fuit, nunc vacantia & inantea vacantia, plena ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis cum fratribus noſtris collatione præhabita & matura deliberatione ſecuta, Ordinationi & Proviſioni noſtræ de ipſorum fratrum conſilio, authoritate Apoſtolica reſervamus. Decernentes ex nunc irritum & inane ſi ſecus ſuper præmiſſis & eorum quolibet, per quoſcunque quavis authoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Item placet nobis, quod in Metropolitanis & Catheralibus, etiam immediatè non ſubjectis Eccleſiis, & in Monaſteriis immediatè ſubjectis ſedi Apoſtolicæ, fiant electiones canonicæ, quæ ad dictam ſedem deferantur, quas etiam ad tempus fœlicis recordationis Nicolai Papæ III. quæ incipit cupientes, expectabimus, & elapſo dicto tempore ſi non præſentatæ, vel ſi præſentatæ minus Canonicæ fuerint providebimus, & ſi Canonicæ fuerint, eas confirmabimus, niſi ex rationabili & evidenti cauſſa, ac de dictorum fratrum conſilio de digniori & utiliori perſona duxerimus providendum, proviſo quod Confirmati prædicti, & per nos proviſi Metropolitanis ſuis, & alijs præſtent debita juramenta, & alias ad quæ de jure tenentur. Et in monaſterijs dictæ ſedi non immediatè ſubjectis, & alijs Regularibus beneficijs, ſuper quibus pro Confirmatione, vel proviſione, ad dictam Sedem non conſuevit haberi recurſus, electi ſeu alij quibus providendum eſt pro Confirmatione & proviſione hujuſmodi ad curiam Romanam venire non tenebuntur: Ipſaque regularia beneficia in Expectativis gratiis non cadant. Ubi autem pro monaſterijs ad dictam Curiam venire ſeu mittere conſueverint, non aliter confirmabimus, vel providebimus quàm ſuperius de Cathedralibus Eccleſiis eſt expreſſum. Et de monaſteriis monialium non diſponemus niſi ſint exempta, & tunc per Commiſſionem ad partes. De Cæteris verò dignitatibus & beneficiis quibuſcunque Secularibus, & Regularibus vacaturis, ultra reſervationes prædictas (majoribus dignitatibus poſt pontificales in cathedralibus, & principalibus in collegiatis Eccleſiis exceptis, de quibus jure ordinario providetur per illos inferiores, & ad quos aliàs pertinet) Placet etiā nobis quod per quamcunq; aliam reſervationem, gratiam Expectativam, aut quamvis aliam diſpoſitionem ſub quacunque verborum forma, per nos vel authoritate noſtra factam, vel faciendam, non impediemus nos quo minus de illis, cum vacabunt de Februarij, Aprilis, Junij, Auguſti, Octobris & Decembris menſibus, libere diſponatur per illos, ad quos eorum collatio, proviſio, præſentatio, electio, ſeu quævis alia diſpoſitio pertinebat, reſervatione aliavè quavis diſpoſitione authoritate noſtra factis vel faciendis, non obſtantibus quibuſcunque: Quotiens verò aliquo vacante beneficio, in Januarij, Martij,

Maji, Julij, Semptembris & Novembris menſibus ſpecialiter diſpoſitioni dictæ Sedis non apparuerit intra tres menſes à die notæ vacationis in loco beneficij, quod alicui de illo Apoſtolica authoritate proviſum fuerit, ex tunc & non antea Ordinarius, vel alius, ad quem illius diſpoſitio pertinebit, de illo liberè diſponere poterit. Et ad finem ut hæc Ordinatio collationum beneficiorum, non reſervatorum, per alternos menſes poſſit per dictam nationem publicari, & omnes qui ea gaudere voluerint tempus congruũ habeant eam acceptandi, tunc quo ad dictam ſedem à Kalendis Junij proximè futuris ipſa currere incipiet, & durabit deinceps, niſi in futuro Concilio de conſenſu dictæ nationis aliter fuerit ordinatum. Placet ſimiliter nobis, quòd circa proviſionem dictæ ſedis ordinandam modus annatarum hoc modo currat. De Eccleſiis Cathedralibus omnibus, & monaſteriis virorum dumtaxat vacantibus, & vacaturis ſolvantur de fructibus primi anni à die vacationis, ſummæ pecuniarum in libris Cameræ Apoſt. taxatæ, quæ communia ſervitia nuncupantur: Et ſi quæ exceſſivè taxatæ ſint, retaxentur, & quod provideatur in gravatis regionibus, ſecundum qualitatem rerum temporum, & regionum ne nimium prægraventur: ad quod petentibus dabimus commiſſarios in partibus, qui diligenter inquirant & retaxent. Taxæ autem prædictæ pro media parte infra annum à die habitæ poſſeſſionis pacificæ totius, vel majoris partis, ſolvantur: & pro alia media parte infra annum ſequentem. Et ſi infra annum bis vel pluries vacaverint, ſemel tantum ſolvantur, nec debitum hujuſmodi in ſucceſſorem in Eccleſia, vel monaſterio tranſeat. De cæteris verò dignitatibus, Perſonatibus, Officiis, & beneficiis ſecularibus, & reguliribus quibuſcumque; quæ authoritate dictæ ſedis conferentur, vel de quibus providebitur (prꝛterquam vigore gratiarum Expectativarum, aut cauſſa permutationis) ſolvantur Annatæ ſeu medij fructus juxta taxam ſolitam à tempore poſſeſſionis infra annum, & debitum hujuſmodi ſimiliter in ſucceſſorem in beneficio non tranſeat Sed de beneficiis quæ valorem viginti quatuor florennorum ſecundi de Camera non excedunt, nihil ſolvatur: Duretque hæc obſervantia deinceps, niſi eam ſimiliter in futuro Concilio de ipſius nationis conſenſu contingat immutari. In aliis autem, quæ per fœl. record. Eugenium Papam IV. etiam prædeceſſorem noſtrum, pro dicta Natione uſquè ad tempus futuri generalis concilij permiſſa, conceſſa, indulta, & decreta, ac per nos confirmata fuerunt, in quantum illa Concordiæ præſenti non obviant, iſta vice nihil volumus eſſe immutatum. Et per hoc quod in Concordatis hujuſmodi ſine quibuſvis aliis eorum occaſione conficiendis litteris propter compendioſorem deſcriptionem Alemania ſpecialiter appellatur, Natio ipſa cenſeri non debet à Germanica natione diſtincta ſeu

[illegible] quomodolibet ſeparata. Et præterea, quia difficile foret præſentes lit[illegible] ad ſingula, in quibus de eis forſan fides facienda fuerit, loca deferri, ea[illegible] Apoſtolica authoritate decernimus, quod ipſarum tranſumpto Metro[illegible] dictæ nationis ſigillo munito tanquam præſentibus, ſi exhi[illegible] litteris plena fides adhibeatur, & perinde ſtetur ac ſi dictæ præ[illegible] fuerint exhibitæ vel oſtenſæ. Et inſuper quoque irritum, ac [illegible] ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter vel ignorant[illegible] contigerit attentari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc pagi[illegible] approbationis, ratificationis, laudationis, acceptationis, [illegible] nis, reſervationis, conſtitutionis, & voluntatis infringere [illegible] temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſump[illegible] indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apo[illegible] ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum [illegible] Dominicæ millеſimo quadringenteſimo quadrageſimo [illegible] Decimoquarto Kalend. Aprilis. Pontific. noſtri anno ſecundo. [illegible] ex Regiſtro Bullarum Nicolai Papæ V. lib. 2. ſecretorum fol 283. [illegible] concordat.

Nunc ad propoſitam quæſtionem, an hiſce Concordatis S. Pontifex derogare poſſit? Decumani ſunt inter juris tum pontificij, tum civilis do[illegible] controverſiarum fluctus, adeò ut Delio natatore in hac quæſtione [illegible] videatur. Nihilominus ſub cenſura peritiorum paucis edicam meum [illegible]. Quod derogari non poſſit, dubitationem movet, primò quod quan[illegible] conſtitutio tranſit in contractum revocari non poteſt in præjudicium eo[illegible] quibus jus ex ea quæſitum eſt, *Bart in l. qui, C. de Excuſ. mu lib* 10. *Rom.* [illegible] *cip quæritur, col.* 3. quia nihil eſt quod ampliore luce præfulgeat, [illegible] recta fides in Principe, *l. inter claras, C de Summa Trinit. qua re latius ſcrip*[illegible] *polit. Aphoriſm.* Atqui Concordata habent vim pacti, & robur de[illegible] ligentis, quo i[illegible] etiam ipſum Papam ex multorum ſententia, inter [illegible]quos Hieron Gonzalez *ad Reg. de Alternat.* § 67. Gomeſ. *ad Reg Cancell.* A[illegible]. Germon. *de Indult. Cardin.* Secundò, quia etiam Princeps contrahendo [illegible] civiliter & naturaliter, *Reſtaurus tract. de Imp quæſt.* 114. id quod la[illegible] quitur Eraſmus à Chokier frater meus *in ſuo tract de Iuriſd. ordin.* [illegible] *part* 3 *quæſt.* 1. maximè cum non ſubdito, *eleganter Iaſon conſ.* 1. *num.* [illegible] *late*, Nam in contractibus Princeps conſideratur ut privatus, qui [illegible] principio contrahere poteſt vel non, ſed jam initum obſervare tenetur [illegible] & privatus, *text. in lib. ſicut, C de obligat. & act.* Nam ſi eſſet [illegible] Principis contractum factum infringere, nullus cum eo con- *Concordatis an derogari poſſit.*

tra-

trahere vellet, & commercio hominum careret contrahendo, quod eſſet abſurdum, ut qui eſt Princeps omnium, commercio omnium careret, & qui eſt omnium præſul, eſſet omnium exul, *Bald. in l. Princeps, ff. de leg. Rebuff. ad concordata in præfatione Rubr. de collatio. Card. Tuſchus pract. concl. tom. 5. concluſ. 690.* Tertiò, Contractus ſunt de jure gentium, cui non poteſt Princeps derogare, *ca. 1. de probat. & gloſ. in l. 2. C. de Precibus Imp. offer. l. Ex hoc iure, ff. de iuſtitia, & iure*, & jura gentium ſunt immutabilia, *§. ſed naturalia. Inſtit. de Iure naturali gentium, & civili.* Concordata autem inter Nicolaum V. Pontificem Max. & Inclytam nationem Germanicam ſunt ejuſmodi, ergo Pontifex ijs derogare non poteſt, ut nec ejus ſucceſſor, quia ſucceſſor cenſetur una, & eadem perſona cum ſuo Prædeceſſore, *Authent. de iureiur. a mori. præſt. col. 4. cap. 1. ibi Prædeceſſores tuos de Probat. pulchre, & late Iaſ. conſ. 1. vol. 1.* maximè propter clauſulam decreti irritantis, qua ſic ligantur manus Papæ, ut quidam exiſtimant, quod in contrarium per eum acta nihil valeant, *cap. quodam, & ibi Domin. de Præbend. in 6. VVameſ conſ. 32. num. 12. & ſeqq. vol. 1.*

*Pontifex poteſt derogare Concordatis & quando*

His nihilominus non obſtantibus, reſolvendum eſt ſummum Pontificem poſſe ex juſta cauſa derogare Concordatis Nationis Germanicæ, ut alias multifariam, & nuper geminatis vicibus reſolvit Rota *in una Tungren. Canonicatus pro Domino Quirino Buſtain anno 1612.* & alias ſæpius, probatq; hanc ſententiam Dominus VVameſ. *conſ. 251. vol. 1.* Brand. *ad Concord. Germ. q.* & *A.* alijque permulti. Non obſtant in contrarium adducta, ſcilicet Principem non poſſe revocare conſtitutionem à ſe factam, quæ abijt in contractum, quia hoc verum eſt ſine juſta cauſa, ut multis authoritatibus probat Gabrielius *tract. com. concluſ. concluſ. 6. nu. 5.* Quæ autem dicatur juſta cauſa, conſule Jaſonem *conſ. 1. num 6. vol. 1.* & ea quæ infra dicentur. Neq; etiam officit decretum irritans, quia non ligat Papam, cum non dicat *Per nos & ſucceſſores noſtros*, ut fuit reſolutum in una Meten. Leodien Canonicatus, coram Ill.mo Cardinale Lancellotto tunc Rotæ auditore. Secundo, quia quemadmodum Papa ligare ſibi manus non poteſt, *cap. fin. ibi gloſ. de Reſcript. in 6. cap. innotuit, de Electio*, ita etiam nec Papa Papam ligare poteſt, *d. cap. fin. Navar. conſ. 2. nu. 9. Qui filij ſint legitimi.* Ac licet iſtud limitetur niſi conceſſum prædeceſſoris tranſiverit in vim pacti vel contractus, ut accidit in concordatis *Mohed. deciſ. 233.* quem citat Simonetta *tract. de Reſervat. quæſt. 99. num. 16.* attamen ſucceſſoribus Pontificibus licuit ſemper ex juſta cauſſa illis derogare, ut puta ex juſta cauſſa præterita, vel ſupervenienti ab ipſo ignorata tempore factæ conceſſionis, *text. in l. hominem, ff. mandati, quem ad hoc multum ibi notandum monet Bard. & in l. Ambitioſa in pr. 4. col. ff. de decretis ab ordine fac. Iaſ. d. conſ. 1. num. 6. Tiraq. in repet. ſi unquam in Præfat. num. 166. cap. quia ira vallu, ibi Dd. de Iureiur. Card. Tuſchus Pract. concluſ. 751. nu. 46. VVameſ conſ. 300. num. 4.*

4 Nam in omni diſpoſitione & privilegio tacitè ineſt clauſula REBUS SIC STANTIBUS, *Lite Tiraq. in l.ſi unquam in Præfat. n. 162.* Clauſula enim Rebus sic stantibus,ſemper intelligitur in contractibus etiam juratis, *conſ.12.nu.29.* Confirmatur, quia in omni promiſſione prædicta clauſula ſemper intelligitur teſte Seneca, *lib.4 de benef.cap.34.*ubi fidem dictis ſervari vult ſi nihil inciderit quod impediat: demens eſt enim, qui fidem præſtat errori. Idem ſentit Bart. *in l.fin.§.item quæſitus ff de cond. indebiti.* Quæ ratio etiam in omnibus privilegiis; & quibuſcunque humanis actibus locum obtinet,*Celſus Hugo tract de clauſ.nu.244.* Tertiò,niſi intervenerit aliqua cauſa inconſiderata de qua à partibus nihil veriſimiliter eſſet agitatum *c. ... inter 1.de renunciat.Vincent.Carccius de iuram,litis deciſ.quæſt.5.9. princip. nu. ... & ſeqq.* Intereà advertendum eſt,quod niſi in ſuis conceſſionibus, Indultis & gratiis expreſſe deroget ut hic fecit,nunquam cenſetur in aliquo velle præjudicare: quia difficilius tollit Papa conſtitutiones prædeceſſoris,præſertim quæ in contractum abierunt,quàm ſtatuta inferiorum, *Lud.Rom. 327. in ...* Unde præclarè B,Leo inquit *in cap.Iuſtitiæ 23.quæſt. 1.* Juſtitiæ ... rationis ordo ſuadet,ut qui à ſucceſſoribus ſua Mandata ſervari deſiderat, deceſſoris ſui procul dubio voluntatem,ac ſtatuta cuſtodiat: Maxime quando ejuſmodi pacta non tam ſub nomine deceſſoris,quam dignitatis concepta ſunt, *cap.quoniam Abbas,de ff.deleg Rebuff.ad Concord.Rubr de collationibus* Atque hac ratione motus S.D.N.Paulus Papa V. in una Paderbor. Canonicatus, dum intellexit clauſulam Concordatorum derogatoriam proviſioni quæ inſertam,eandem declaravit irrepſiſſe per inadvertentiam. Similiter in gratia Motus proprii conceſſa Domino Ricardo Pauli Stravio,declaravit nec ſuam nec prædeceſſoris ſui mentem fuiſſe derogare Concordatis nationis Germanicæ in deputatione Coadjutoriæ Lamberti Gilkens pro Domino Quirino Beltain cum derogatione Concordatorum. Creditur enim Papæ non ſolum atteſtanti de ſua,ſed etiam de ſui Prædeceſſoris voluntate, *Alex, conſ. ... col 1 vol.1.& conſ.15.col.2.Rota in antiq.deciſ. 197.inſr. Iaſ. conſ. 65. vol. 3, Gabriel. tract.com.concluſ. lib.1. concluſ.2.* Hinc factum ut idem S.D.N. revocaverit derogationem dictorum Concordatorum prius factam cum extinctione litis, cuius gratiæ motus Proprii totam ſeriam inſerui in Commentariis ad Reg VIII.Cancellariæ,*gloſ.*11.

b ET REGULIS NOSTRIS,AC DICTÆ CANCELLARIÆ) de his clauſulis identidem ſupra egimus,ideoque ex ſupervacuo eſſet labore de hiſdem rurſus tractare.

c EXPECTATIVIS SPECIALIBUS &c.) Etiam diximus ſupra, huiuſmodi Expectativas ex aula eliminatas: tametſi poſſit S.D.N.ſi illi placeat, cui nihil injuſti placet,viris de S.Sede benemeritis concedere, nam in omni conſtitutione ſemper excipiuntur perſonæ ſpeciali nota dignæ.

d MOTU PROPRIO ET EX CERTA SCIENTIA ) Diſcrimen inter utramque hanc clauſulam ſupra adnotavi. Qui diverſos illorum effectus videre volet, videat Rebuff. *in forma mand. Apoſt. in gloſ. verbi, Habentes motu proprio ubi ponit* 47. *effectus motus propry* & Anaſt. Germon. *de Indult. Card.* §. *nos itaq;* & §. *Sed ex certa.* Staphil. *de litt. grat. tit de vi & effectu clauſul.* Mandoſ. *ad Reg.* 17. *queſt* 8 *nu.*6. & *Reg.*16. *quaſt.*7. Wameſ. *conſ.*64. *nu* 2.

e DEROGATORIARUM DEROGATORIIS &c. ) Iſtæ Clauſulæ quæ ſequuntur ſunt urgentiſſimæ, & ſalidiſſimæ, adeò ut ex quibuslibet cauſis, & alijs clauſulis derogatorijs non cenſetur derogatum huic IndultoCæſareo propter illius prægnantiſſimas clauſulas, & quòd ſit conceſſum Cæſari ſive illius Agenti tempore præſtitæ obedientiæ S. Sedi, quo caſu per aliud privilegium non cenſetur revocatum, *Gonzalez ad Reg VIII. Cancell gl* 9. §. 2. *n.* 35. 36. & 37. ut privilegium quod conceditur in remunerationem laborum quia iſtud eſt irrevocabile *Romanus, conſ.* 436. *incip. quod Indultum, Rebuff. in Concord. Rubr. de collatio. verſ. item quando privilegium*

f AC PER MODUM PACTI: ) Hæc clauſula fuit appoſita ideo, quod etiamſi ultima derogatio alicujus gratiæ quamvis generalis, etiam per viam legis generalis tollat omnes derogationes præcedentes, nihilominus non tollit privilegia, quæ tranſierunt in vim pacti, & contractus, & ſic ſunt obtenta ex titulo oneroſo, ut in Concordatis, quia nunquam eſt præſumendum quod hujuſmodi privilegia violentur, *Creſcent. deciſ.* 2 & 5 *de privileg Mohed. deciſ.* 23. *in fi. de Præbend. Gonzalez ad Reg. de Alternat. gloſ.* 36 *nu* 36.

g EX TUNC ) Dictio *Extunc* extremitatem temporis ſignificat, *cap paſtoralis, jun. glo. in ver. ex tunc, quæ exponit poſt terminum ſtatutum a Iudice & finitum, c. perſonas ubi gloſſa fi. exponit ex tunc* 1. *poſt terminum elapſum.* &c. *ſuper eo.* 2. *ubi etiam Abb. ante n.*12. *de appel* 6 *quā ſit, junct. glo. in ver. Ex tunc* &c. *cupientes ubi glo. declarat ex tunc id eſt elapſo prædicto menſe, de Electio lib.*6 *cap Inſuper.* & *ibi glo. ver Extunc, de appel. eo lib. Clem* 2 *junc. glo. in ver. Ex tunc, quæ ſupplet ſcilicet anno elapſo de ætat.* & *qual. clem.* 1. *ubi gloſ in ver. Extunc declarat, id eſt lapſo termino, de Iurepat. cap. licet ante fi. ibi, ſi iturus Ex tunc anathematis te vinculo ſubiacere, de voto.*

h ALIISQUE EFFICACIORIBUS, EFFICACISSIMIS, ET INSOLITIS CLAUSULIS ) Quatenus hoc Indultum loquitur de fortioribus & efficaciſſimis clauſulis poteſt poni exemplum, quod adducit Paulus Caſtrenſis *conſ.*278. *lib.*1. & in caſu conſilij Iaſ. 121. *vol.*4. *n.*15. & Gozad. *conſ.* 9. Quatenus verò loquitur de clauſulis inſolitis, adverte quod quamvis derogatio clauſularum inſolitarum ſit ampliſſima, tamen non excedit terminos derogationis ſpecialis, ut reſolvit Rota *deciſ.*468, *nu. fin. part* 1. *diverſ.*

i AC SI NON ALITER ) Atque ita hæc clauſula non obſtabit quominus Judex judicet ſecundum deſiderium Præciſtæ: nam alioqui citra deroga-

[illegible]tionem hujus clauſulæ videretur Judicem manus ligatas habere, quippe quod clauſula *ſublata* non ſolum obſtat parti ſed etiam Judici, maxime cum habeat clauſulam quod de ſubreptione, & obreptione dari non poſſit, *Seraph. [illegible] tract, & deciſ.* 351 *nu.* 1. qualis in hoc Indulto habetur.

k OMNIUM ILLORUM TENORES;) Hæc clauſula in derogationibus [illegible] infinitæ derogationes de ſtylo Rotæ remaneant inefficaces, quæ aliàs [illegible] efficaces, *[illegible] ad. conſtit.* 9. *nu.* 27. *& ſeqq.* nullius tamen erit roboris quo[illegible] Papa ſi ſcivisset defectus non ita reſcripſiſſet, *Seraph, deciſ* 981. *nu.* 2. Denique adverte, hanc clauſulam eundem producere effectum, ac ſi ſpecialis, [illegible], & individua mentio facta fuerit, quod hactenus verum eſt ſi in Re[illegible] ſeu Privilegio ſeu Indulto derogante facta ſit ſaltem aliqua mentio [illegible], Privilegii, ſeu Indulti, clauſulam derogatoriam ad futura habentis, quæ per contraria derogantur, *Anaſt. Germon tract. de Indult Cardin.* §. *ac irri[illegible]* 14. *Capuaquen. deciſ.* 121. *part.*

l AUT INTENTIONIS DEFECTU) Hæc clauſula eſt etiam valdè potens, [illegible]ratur ut non ſit neceſſaria mentio juris tertii. *Seraph. deciſ.* 351. *num.* 31.

m IRRITUM AC INANE) Hæc clauſula reddit nullum & infectum, [illegible]quid fuerit attentatum, *cap ad petitionem, de accuſatio Abb. in cap. cæterum, [illegible] reſcript. & alij quos allegat Celſus Hugo tract. de clauſ. num.* 127. ligatque igno[illegible], dummodo tamen diſpoſitio cui adjicitur, eſt certa & determinata, *Fa[illegible] deciſ,* 608. *num.* 13. *parte* 1. *Anaſt. Germon. de Indult. Card.* §. *alioquin, num* 1[illegible] & eſt tam malignæ, & peſtiferæ naturæ, quod quidquid in oppoſitum [illegible], deſtruat ut fulgur. *Gonzalez de Reg. de Alternat. glo.* 67. *num.* 14. & eſt [illegible] reſervatione, & inhibitione, *gloſ. in cap ſi eo tempore* 45. *verbo provi[illegible] de Electio in* 6. Sed quid ſi Preciſta nolit uti nominatione ſua, vel ei re[illegible]ciet, an Ordinarij collatio facta ſubſiſtat non obſtante dicta clauſula? dicendum ſubſiſtere: quia licet in quocunque reſcripto appoſita ſit clauſula [illegible] Decreti irritantis, ſemper tamen intelligitur conditio: ſi impetrans uti velit ea gratia, *Io Monach. in cap. Statutum, de præbend. in* 6 *ſi. L. proinde,* § *fin. ſi [illegible]*, ubi licet mortuo teſtatore dominium rei legatæ, recta via tranſeat ad Legatarium, tamen ſi Legatarius repudiat, fingitur non tranſiſſe, ſimiliter repudiata nominatione, aut declaratione facta per Preciſtam, quòd nolit uti precibus ſeu nominatione ſua, fingitur tanquam ſi non eſſet nominatus. Ideoque ſubſiſtet Ordinarij collatio, quod intellige dummodo hanc collationem præceſſerit dicta nominati, ſeu Preciſtæ renunciatio: nam ſecus eſſet ſi ſequeretur: neque enim tum proviſus tutus eſſet ſine nova collatione, *cap. pen. de præbend. in* 6. *Guimer. ad Pragm ſanct. tit de collatio. verb. Irritum, pag* 67 *Rebuff. ad Concordata Rubr. de collatio,* §. *ſi quis verò,* § *Tertiò inſertur* Sed quid ſi è contrario Nominatus ſive Preciſta ſemel acceptaverit, & poſtea renunciet, an Or-

*An clauſula irritans habeat locum ſi Preciſta nolit acceptare & ordinarij conferat alteri.*

*Preciſta ſi renunciet Precibus,*

*an Ordinarius novis Precibus gravari poteſt:*

an Ordinarius novis Precibus gravari poterit? Nequaquam: quia nominatio jam eſt ſortita effectum, *Rota deciſ. 22. incip. nota quod ubi Ordinarius, in Ant. q. Fely. in cap. Innovamus col. 2. not. 5. de Treuga*, qua de re diximus alibi latiùs.

Advertè etiam, quod hæc clauſula cenſetur etiam repetita in omnibus articulis hujus indulti, ut patet ibi, *ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis &c.*

---

# Sectionis V. §. tertius.

*PRopterea, quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula loca deferri, volumus, ac dicta authoritate decernimus, quod illarum tranſumptis manu alicujus notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis conceſſionis, Indulti, derogationis, decreti & voluntatis infringere, vel ei caſu temerario contraire. Si quis autem hæc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Mariam majorem anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexteneſimo viceſimo, pridie Non. Iunij, Pontificatus noſtri Anno decimo ſexto Subſcriptum M Datarius, Ioannes Baptiſta Bolegnetus.*

## SCHOLIA IN §. III. Sectionis V.

a NVLLI ERGO HOMINUM) Jam tandem aſſecuti ſumus extremam noſtri Indulti partem, in quo licet non nihil ſim immoratus, tamen poſteri videbunt (quæ materiæ ubertas eſt) ſpecilegia me duntaxat collegiſſe, tantum abeſt ut integram illius meſſem explanando deſcripſerim, quo fit ut mihi non objici poſſit illud Horatij:

——————— *Amphora cœpit,*
*Inſtitui, currente Rota cur urceus exit?*

Neque enim brevitati ſemper inſerviendum eſt (quæ alioqui mihi in exiguo ocio negotioſa fuit) alioqui prævaricatio eſt, inquit Plinius, tranſire dicenda. Prævaricatio eſt curſim & breviter attingere, quæ ſunt inculcanda, infigenda, repetenda Nam pleriſque longiore tractu vis quædam, & pondus accedit; utque corpori ferrum, ſic oratio animo non actu magis quàm mora imprimitur. Quod igitur ſupereſt ex Indulto noſtro modo jam exequamur. Dicitur hoc loco eum qui ſine juſta& rationabili cauſa diſpoſitioni huic S.mi Indulti non paruerit, quod Indignationem Dei Omnipotentis, ac Beatorum Petri

Petri & Pauli Apoſtolorum ejus incurſurum. Nam ut habetur in Canone [illegible] quæſt. 3. *Qui reſiſtit poteſtati, ordinationi Dei reſiſtit* Unde D. Jo. C[illegible] *Nemo contemnat Eccleſiaſtica vincula, non enim homo eſt qui ligat, ſed Chriſtus qui hanc poteſtatem dedit hominibus, eoſque & Dominos fecit tanti honoris* [illegible] *quæſt. 3* Imò præter indignationem Dei Omnipotentis, & [illegible] quam [illegible] Collator & Collatarius collatio eſt nulla, *cap. ſi religioſus de Elect. in 6. text. & ibi gloſ. de immunit. Eccleſ. Laſ. & alij* [illegible] *non dubium de* [illegible] *de Nominat. quæſt. 19* & collator meretur privari beneficijs Eccleſiaſticis, [illegible] *& Io. Baptiſta in repet. L. junctos populos. C. de Summa Trin. Fely.* [illegible] *cap.* [illegible] *ens, cap. 1. de præſcriptio. Socin. conſ. 87. incip. viſis inveſtitura, col. 3. vol. 3.* [illegible] *ad Conſuet. Turonenſ. Rub. des amendes, art. 2* nihilominus ſequor non [illegible] ſententiam, ex[i]ſtimantium infractores conſtitutionis Pontificiæ in qua adeſt clauſula præſcripta, ſubjici pœna arbitraria, ut *ex Bellecino tr.* [illegible] *ſubſid. quæſt. 44. per tot.* Mart. Laud[e]n. *tr. de clauſulis quæſt 18* oſtendit frater meus Eraſmus à Chokier *in ſuo tract. de Iuriſd. ordin. in exempt. part. 4. quæſt. 62.* quibus adde R[e]ſtaurum *de impetr. [illegible] quæſt. 110.* & alios, quos citat Menochius *de Arb. judic. lib. 2. cent. 4. conſ. 165* Quod hactenus intellige, dummodo ipſo facto infringant, eique non contradicant de jure: Nam certum eſt [illegible] ſe conſtitutioni Papæ opponeret jure, & non de facto, non comprehendi ſub hac clauſula, *juxta not. DD. in cap. in præſentia 4 not de Probat.* [illegible] *Par[i]ſ tract. de benefic. lib. 8. quæſt 7 num. 169.* Hinc dicit Nicol. Garcias [illegible] *de benef. part 6 cap. 2. num. 71. & ſeqq.* Executionem ceſſare, cum adeſt legitimus contradictor, qualis eſt, qui habet conſiderabile aliquod intereſſe, [illegible] *Card Seraphinus deciſ. 144. & deciſ. 1257* ubi ſcribitum non eſſe legitimum contradictorem ad impediendam immiſſionem qui non habet legitimum titulum, qualis eſt is qui ex poſteriori reſignatione vellet impedire immiſſionem prioris reſignatarij: Nam Judices etiam non obſtante reſcripto Papæ, debent judicare pro eo, cui primo proviſum eſt. Vnde ſi Papa contulit duobus, & declaret poſtea quod intendit, & intendebat iſti ſecundo conferre, & non primo, ea declaratione non obſtante judicabitur pro primo, *Rebuff. ad Reg. XVII de non tollendo iure quæſito, Ill.mus Card. Seraphinus deciſ 859. & Farinacius deciſ. 529. in una Burgen Abbatiæ de anno 1613 Mercurij 20. coram R. P. D. Vbaldo.* Atque hic manum de tabula tollo, quæ alioqui his æſtivis ferijs ſatis mihi aſſidua. Tu fruere *bone Lector*, & boni conſule nova hæc, etſi ſubitaria ſcripta.

*Clauſula Indignationem Dei Omnipotentis &c.*

*Contradictoris non comprehenditur ſub dicta clauſula.*

*Executio ceſſat cum adeſt legitimus contradictor.*

*Secundus reſignatarius non poteſt impedire immiſſionem primi.*

LAUS ÆTERNO DEO, SEMPERQUE VIRGINI MARIÆ,
QVIBVS UT PAR EST, HÆC ACCEPTA
refero, quæ quoque tum ſaniori judicio, tum
Eccleſiæ Catholicæ cenſuræ lubens
ſubmitto.

FINIS.

# INDEX RERUM.


A.

Potentiori ſemper fit denominatio. pag. 44.

Ab antiqua practica recedendum non eſt. 63

Abſenti demum quæritur beneficium ſi acceptet. 69

Acceptans beneficium ſi non poßit illud aſſequi quod acceptavit, variare poteſt. 69

Acceptatio ſi fuerit inutilis culpa acceptantis, non propterea locus eſt variationi. 58

Acceptatio expectativa quid ſit? 71. & 73

Acceptatio poteſt fieri à quocunque etiam Laico poteſtatem habente. 73

Acceptatio tendit ad executionẽ gratiæ. 73

Actus ubi non habet effectum ſecundũ intentionem diſponentis, non reſtringitur ad unum actum, ſed de ulteriori actu ſemper intelligitur, donec res ſortiatur effectum. 24

Actus an ſit odioſus vel favorabilis inſpiciendum eſt an agens motus fuerit ob favorem vel odium. 31

Actionem ineptam proponens ſi ab ea repellatur, poteſt aliam proponere. 82

Ad validitatem cuiuſlibet actus, duo requiruntur voluntas, & poteſtas. 24

Adminiſtrationes Eccleſiaſticæ Precibus afficiuntur 40

Fallit ſi ceſſent de Iurepatronatus Laici ibid.

Advocatus Eccleſiæ dicitur Cæſar. 19

Affectio non cadit in beneficijs ad quæ Preciſtæ ſunt nominati, unde iſtis acceptare negligentibus, Ordinarius conferre poteſt. 95

Alias dictio, quid importet? 73

Aſſecutione beneficij incompatibilis vacat primum. 79

Auctor dedit ſtemma gentilitium PAULI V. ex Illuſtriſſima familia Burgheſiorũ. 8

ii.

B

Beneficium conſiſtens extra Franciam cadit ſub Concordatu Franciæ, ſi collator ſit illius unius monaſterij in Francia. 32

Beneficia iuriſpatronatus laici non cadunt ſub Precibus. 34

Beneficia manualia non cadunt ſub Precibus 34

Beneficia ſervitoria, quibus nimirum eſt annexum onus canendi in choro vel quid ſimile, non cadunt ſub Precibus. 34

Beneficia vacantia ex cauſa permutationis, vel reſignationis ſimplicis non ſunt Precibus obnoxia. 34

Quod limita ut ibi. 36

Beneficia creata poſt Preces Cæſareas Precibus non afficiuntur. 35

Beneficia tempore Precum ſuppreſſa non cadunt ſub Precibus. 36

Beneficia ſpectantia ad collationem duorum, ſi uni tantùm Preces inſinuatæ ſint, an Precibus ſubiaceant?

Beneficia monocularia an capiant Preces

36

Beneficium ut dicatur curatum, quæ requirantur. 37

Beneficia ſecularia, & Regularia ſub Precibus cadunt. 37

Beneficij appellatione in materia odioſa, & reſtringibili non veniunt dignitates. 39

Beneficia iuriſpatronatus, quæ ſubjacente Precibus? 42

Beneficia iuriſpatronatus mixti, an ſub Precibus

[illegible] *comprehendantur.* 43

[illegible] *ipſo iure Preciſtis ſunt* [illegible] *ta.* 66

[illegible] *ſi quis ſemel elegerit, conſum*[illegible] *electio.* 68

[illegible] *quecunque reſervata alias quã per extravagantem ad Regimen Precibus ſunt ſubiecta, ut & Regaliſtis* 73. & 74

[illegible] *cum quod modis vacare dicatur.* 74

[illegible] *vacantia ex cauſa reſign*[illegible] *ſub Precibus.* 74

[illegible] *differentia quæ ſint.* 74

[illegible] *devoluta ad S. Sedem non afficiuntur Precibus.* 77

[illegible] *non cadunt ſub Precibus.* 77

[illegible] *in Diœceſi Leodienſi non excedentia duas argenti marchas libere poſſunt* [illegible] *conferre, non obſtantibus quibuſcunque gratijs expectativis.* 78

[illegible] *Eccleſiaſticum ſine Canonica* [illegible] *ione obtineri non poteſt.* 79

[illegible] *monocularia non comprehenduntur ſub Precibus.* 46

C.

C*Ameracenſes ſubiecti ſunt Precibus licet translati ſint in alterius dominum.* 2

[illegible] *non poteſt, aut debet cognoſcere de viribus tituli recipiendi.* 79

[illegible] *ſede vacante confert beneficia* [illegible] *Epiſcopus deberet.* 53

[illegible] *an capax Precum?* 45

[illegible] *an poſſit Preciſtæ matrimonium aut* [illegible] *de præſenti contrahenti alium ſubrogare.* 30

[illegible] *quid differant ab Imperatore & Archangelo?* 11

*Cæſaris Preces an capiant beneficia vacantia ob crimen* 29

*Clauſula*, cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatorijs clauſulis, *quem effectum habeat.* 92

*Clauſula*, ex certa ſcientia, *quid differat à clauſula motus proprij.* 93

*Clauſula* Rebus ſic ſtantibus, *ſemper intelligitur in contractibus etiam iuratis.* 105

*Clauſula*, non facientes plenam & expreſſam de verbo ad verbum. 95

*Clauſula*, Mẽtio ſpecialis &c. *tollit ſubreptionem, & defectum intentionis.* 96

*Clauſula generalis* Non obſtant *non derogat Regulis Cancellariæ, nec privilegijs iuri communi inſertis.* 86

*Clauſula generalis ad extra ordinaria non refertur.* 90

*Clauſula* Non obſtan. ſtatutis, *quid operetur.* 90

*Clauſula generali* Non obſtan. *non cenſetur derogatum alicui ſtatuto ſingularium niſi de illo fiat expreſſa mentio* 91

*Clauſula generalis non tollit ſtatuta iurata.* 91

*Clauſula* Non obſtan. *nullus uti poteſt præter Papam, aut Principem non recognoſcentem ſuperiorem.* 91

*Clauſula* Decreti irritantis *ligat manus Papæ.* 104

*Clauſula* contrarijs quibuſcumque. 92

*Clauſula generalis non tollit diſpoſitiones per Principem confirmatas.* 91

*Clauſula* duxerit acceptandam, *quid operetur?* 58

*Clauſula* Nonobſtantibus *qui tollit inhabilitates, quæ exurgunt à ſtatuto*


*Eccle-*

*Eccleſiæ, non autem quæ a iure communi naſcuntur.* 75
*Clauſulæ* Anteferri, *vis, & potentia.* 94
*Clauſulæ*, derogatoriæ derogatorium *non tollunt privilegia quæ transiverunt in vim pacti.* 78. (87. & 93
*Clauſulæ* Quorum tenores, *&c. effectus*
*Clauſulæ* Non obſtantiæ. *non derogat ordinationi fundatoris.* 90
*Clauſularũ* Nõ obſtãt *vis & energia.* 86
*Clauſula, rebus ſic ſtantib. intelligatur.* 105
*Clauſularum motu proprio, & ex certa ſcientia, effectus,* 106
*Clauſulæ, irritum ac inane. magna vis.* 107
*Clauſ. indignationem Dei &c, effectus.* 109
*Collatio beneficiorum vacantium ob crimen, fieri non poteſt, niſi vocato & audito poſſeſſore.* 29
*Collationis appellatione quando præſentatio, electio, & inſtitutio, & confirmatio contineantur.* 42
*Collator ſi unius tantum beneficij collationem habeat in Imperio, & pluriũ extra Imperiũ, an Precibus gravari poßit.* 47
*Collatores ſi Preciſtis conſerre, aut illos inſtallare nolint, quid iuris?* 78
*Quid etiam ſi lateret. ibid.*
*Collatores an ſint vocandi, quando Preces conceduntur?* 46
*Collatores in uno tantũ benef. gravãtur* 45
*Collatores, ut Precibus graventur, quatuor beneficiorum collationem habere debẽt, & cui incumbat onus precandi.* 46
*Cõcordatorũ Nationis German. textus.* 98
*Concordata Nationis Germanicæ an Pontifex derogare poßit?* 103
*Concordata habent vim pacti.* 103
*Confirmatio conventio difficilius rumpitur quàm ſimplex Papæ conventio.* 91
*Confirmationis effectus, & quotuplex. ibid.*
*Commendata beneficia Precibus non comprehenduntur.* 36
*Conceſſa poteſtate conferendi, non videtur conceſſa facultas diſpenſandi.* 75
*Concilium Tridentinum tollens expectativas, non tollit Preces* 3
*Coronati Cæſares qui fuerint?* 14
*Conditio purificata poteſt & debet retrotrahi.* 57
*Curatum beneficium ut dicatur, quæ requirantur.* 37

D.

D*Eciſio Rotæ, quâ declaratur Concilium Tridentinum, quod annullat omnes expectativas, non afficit Preciſtas.* 2
*Deciſio Illuſt. Cardinalis Seraphini, quoad Preces Cæſareas.* 49
*Deciſiones Rotæ maioris ponderis, quam communis Doctorum opinio,* 49
*Decretum irritans ligat manus Papæ* 104
*Decreti irritantis vis & energia,* 106
*Demonſtratio falſa quando conſtat de corpore non vitiat.* 71
*Derogatio clauſularum inſolitarum, quid importet.* 106. (illa? 76
*Devolutio de qua in textu precum, quæ*
*Devoluta beneficia non afficiuntur precibus.* 77
*Dictio,* Dummodo, *quid importet.* 41
*Dictio,* Alias, *quid deſignet,* 73
*Dictio, ex tunc, quid ſignificet.* 106
*Dignitas maior poſt Pontificalẽ, quæ ſit.* 41
*Dignitas maior poſt Pontificalem nõ comprehenditur ſub precibus.* 41 (vice 25
*Diſpoſitio omnis intelligi debet de prima*
*Diſpoſitio loquens de perſonis intelligitur de habilibus* 45. (primum actum. 68
*Diſpoſitio omnis in dubio reſtringitur ad*
*Diſpoſitio loquens de actu intelligitur de primo qui valuit.* 69
*Diſpoſitio cõtraria non tollit actũ iuratũ* 91

Diſpoſitionis vox quid importet. 42

In omni Diſpoſitione & privilegio tacitè ineſt clauſula rebus ſic ſtantibus. 105

Ducatus de Camera quid valeat. 78

Duces Iuliæ & Cliviæ conferunt Canonicatus, & præbendas, quæ non ſubjacent precibus Cæſareis, aut ſaltem ductas preces non recipiunt. 3

Dux Sabelli præſtat obedientiam S. D. N. Paulo V. pro Ferdinando II. Imperatore. 18

E

EAdem vis taciti, quæ expreſſi. 30

Eccleſiæ Metropolitanæ, & Cathedrales quæ dicantur. 39

Electio Imperatoris ante Electores à Papa datos qualis. 9

Electio Imperatoris confirmatur à Papa, cui etiam ille præſtat obedientiam. 18

Electione ſemel facta liberum non eſt eligentibus variare. 69

Electus Rex Romanorum inſinuat S. Pontifici objectionē de ſua perſona factā. 18

Electus lite pendente ſi moriatur, aut cedat vel electioni non conſentiat, electio revertetur ad eligentes. 25

Electorum Imperij inſtitutio. 12

Electa via inutili non tollitur alia utilis. 71 & 82

Electivum quod dicatur, & an illud cadat ſub precibus. 40

Eligentes ſcienter indignum amittunt facultatem eligendi. 86

Eligendus in Imperatorem, Rex Romanorū primū eligitur, dein in Imperatorē. 9

Epiſcopum cur ſe nominet Papa. 9

Epiſcopi collatio præferenda Vicarij collationi, cum utraq; eſt de eadem data. 24

Error iuris valde dubij æquiparatur errori facti. 70

Error nominis an noceat Preciſtæ. 71

Exceptio firmat Reg. in caſibus non exceptuatis. 73

Exceptiones quæ concernunt titulum, non impediunt immiſſionē in poſſeſſionem. 79

Execrabilitatis caſus an comprehendatur Reg. de Triennali. 81

Executor Precum an poſſit contradicentes excommunicare. 83

Executor precum an poſſit conferre ex cauſa reſignationis. 83

Executor an poſſit procedere contra exemptos. 83

Executor re adhuc integra non poteſt exequi gratiam poſt obitum Cæſaris. 53

Executor non poteſt ante præſentationem litterarum ſuæ facultatis conferre vel providere. Et an hæc acceptatio fieri poſſit in abſentia executoris. 52

Executor an poſſit poſt menſem providere, ſi Preciſta intra menſe acceptaverit. 56

Executor, vel ſubexecutor ſi moriatur antequam contulerit beneficium expectatum quis exequetur. 55

Executor Apoſtolicus ſubexecutorem poteſt ſubſtituere. 55

Executores Apoſtolici debent eſſe in dignitate conſtituti. 52

Executores debent providere nominatis ſeu Preciſtis infra menſem, poſtquam ipſis huiuſmodi beneficiorum vacatio innotuerit, & illa acceptaverint. 52

Exempta beneficia non cadunt ſub expectativis. 36

Expectativa conceſſa ad collationem Capituli extenditur ad Turnarij collationem. 44

Expectativa ſeu Preces quandò cenſeantur revocatæ per mortem concedentis. 53

Expectativæ ſeu Preces non ſunt revocatæ per mortem concedentis, quando aliqua

*ipſarum non eſt ſortita effectum.* 53
*Expectativæ ſunt iam abrogatæ.* 89
*Expectativæ in forma pauperũ exoletæ.* 89
*Expectativæ in forma graduatorum in uſu eſſe deſierunt.* 89
*Exteri à conſilijs Principũ eliminandi.* 34

F.

*Facultas conferendi derogans poteſtati ordinarij eſt odioſa, & ideò reſtringenda.* 39
*Favore quod alicuius introductum eſt, in eius odium retorqueri non debet.* 26
*Ferdinandus I. Imper. confert Archiepiſcopatum Tegeſtinum P. Claudio Iaio Ieſuitæ recuſanti.* 4
*Fides & Conſtantia in Principe maximè deſideratur.* 103
*Formula hodierna primarum precum.* 4

G.

*Generalis diſpoſitio non extenditur ad beneficia patronatus laicorũ.* 43
*Generalis diſpoſitio non extenditur ad caſus privilegiatos, aut ſpeciali nota dignos.* 43
*Gratia Precum an extinguatur morte Cæſaris* 53
*Gratia prædeceſſoris in futuris nondum cõſummatis, nec inceptis nihil operatur.* 54
*Gratiæ expectativæ jam ſunt abrogatæ.* 88
*Gratias duas habens ſi utendo ſecunda ſuccumbat, poteſt uti prima.* 82

H.

*Hoſpitalia nõ cadũt ſub precibus.* 34
*Limita niſi fiat data in titulum.* ibid.
*Vel unita alicui beneficio Eccleſiaſtico* ibid.

I.

*Illegitimi an ſint capaces Precum?* 76
*Imperium à Romanis defluxit.* 11
*Imperatoribus olim ignis præferebatur quod Divinitatis ſpecimen ijs ineſſe crederent.* 11
*Imperator quid differat à Cæſare, & Auguſto?* 11
*Imperator non confert beneficia Germaniæ ſed habet ius nominandi.* 1
*Imperatoris Elogium à Tertulliano.* 11
*Imperium cum deſinet, tunc Antichriſtus adveniet.* 12
*Imperij Romani mutatio quando & qualis?* 12
*Imperatoris nomen aſſumere nefas olim erat, niſi illud ab Apoſtolica ſede collatum eſſet.* 14
*Imperatorum primus electus per Principes Electores Henricus Bavarus.* 13. & 14
*Imperator non recipit ordinem ſacrum per conſecrationem.* 18
*Imperator dicitur protector. & defenſor Pontificis & Rom. Eccleſiæ.* 19
*Imperator ante conſecrationem, & coronationem quam recipit à Papa, eſt Rex Romanorum.* 19
*Imperator triplici coronatur corona.* 19
*Imperator qui unum nominavit, an variare poſſit?* 21
*Imperialis ſanctio non indiget ſcripto.* 22
*Imperator an poſſit iterum conferre ſi præciſta gratiam non acceptet.* 26
*Imperator preces concedendo an poſſit mutare naturam beneficij.* 26
*Imperator ante confirmationem à Papa an poſſit primarias preces conferre.* 28
*Imperatoris preces, an quandoque evaneſcant?* 29
*Imperator poſſit ne revocare preces ſemel conceſſas.* 32

*Imperatori Preces duntaxat per Imperatorem conceduntur.* 32
*Imperator poteſt unico contextu aliquem nominare ad plura beneficia, etiam in diverſis Eccleſiis conſtituta* 84
*Imperator eſt privilegiatus a iure communi reſpectu Papæ.* 87
*Impetratio facta a Papa contra laudabiles Eccleſiæ conſuetudines ſubſiſtet, nec impetrans erit periurus.* 91
*Impedimentum non excuſat, cum poteſt removeri* 57
*Impedimentorum uno ſublato, remanet aliud.* 65
*Incompatibilitas beneficiorum conſiſtit in retentione, non in adeptione.* 70
*Indultum Precum derogat quibuſcunque Nominationibus.* 62
*Indultum Precum relaxat in certis quibuſdam caſibus ſtatuta Eccleſiarum.* 75
*Indulta cenſentur favorabilia, vel odioſa ex principali intentione concedentiũ.* 31
*Indulta Cardinalium habentia clauſulam* ad collationem, *capiunt beneficia electiva.* 41
*In concurrentibus in data is præferendus eſt qui eſt in poſſeſſione.* 23
*In concurrentibus in data is debet præferri, qui habet clauſulam* motus proprii *vel illam:* Etiamſi alteri contulerimus. 24
*In diverſis ſcripturis ubi gratia, & habitus concurrit, privatio ſemper præſumitur poſterior.* 24
*In diſpoſitione aliqua, cum concurrit favor & odium, debet cenſeri odioſa.* 31
*In diſpoſitione generali non comprehenduntur beneficia curata, niſi illa eſſent prabendæ annexa.* 36
*Ut nec beneficia Cathedralium & metropolitanarum Eccleſiarum.* 39
*In beneficialibus admittitur exceptio defectus tituli,* 79
*Inhabilis an conſtitui poſſit procurator ad ſubſtituendum habilem.* 66
*Irregularis non poteſt de novo beneficium acquirere ſine diſpenſatione, tametſi quaſita retineat, donec per ſententiam privetur, & interim poterit ſi velit, reſignare.* 29
*Inſtitutio beneficialis in Preciſtis, quæ dicatur.* 27
*Inſinuatio Precum, an neceſſaria?* 89
*Interpretatio alicuius dubij ſumitur ex practica.* 63
*Intellectus cap. ſi ſuper gratia, de off. deleg. in 6.* 53
*Iura gentium ſunt incommutabilia.* 104
*Iuriſdictionis voluntariæ quæ ſunt, poſſunt etiam extra territorium exerceri.* 37

L.

*Laici non habent ius inſtituendi.* 28
*Legatus a latere beneficia in Germania exiſtentia conferre poteſt, etiamſi illorum collatores reſideant in Francia aut Hiſpania.* 32
*Legatus non poteſt conferre beneficia extra provinciam ſita, etiam devoluta ad Prælatum ſuæ provinciæ.* 33
*Leodij non ſunt obnoxiæ Precibus dignitates, quæ debentur Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, obſtãte indulto Eugenij IV.* 39
*Leodij beneficia electiva non ſunt obnoxiæ precibus.* 41
*Leodij beneficia non excedentia duas argenti marchas precibus nec ullis expectativis ſubiacent, ex Cõſt. Eugeniana.* 78
*Leodienſes duplici privilegio muniti quoad preces.* 65
*Leproſariæ non cadunt ſub precibus.* 34

*Limitata cauſa limitatum producit effectum, & quæ limitata ſunt, non debent extendi.* 33
*Limitata poteſtas tranſit cum ſuo onere.* 27
*Litteræ Apoſtolicæ habent paratam executionem.* 81

M.

*Mandatum morte Legati re integra expirat.* 54
*Mandatum pro cura probatur per teſtes.* 57
*Mandata de providendo non impediunt effectum precum.* 88
*Mandatario ſtatur atteſtanti de mandato ſibi facto.* 57
*Marcha argenti quid valeat.* 78
*Menſis ad acceptandum datus, à quo tempore incipiat currere.* 66
*Menſis ad acceptandum, an currat contra minorem vel impeditum.* 72
*Monocularia beneficia precibus non comprehenduntur.* 46
Motus proprij *clauſula quid differat à clauſula* ex certa ſcientia. 93
*Mutus an capax precum?* 45

N.

*Super Natalibus Pontifex diſpenſat.* 36
*Negligens quis dicatur in acceptando* 67
*Nominatio Cæſaris habet vim præſentationis, vigore cuius Prælatus debet Nominatum inſtituere.* 22
*Nominatio Cæſaris, an poßit eſſe conditionalis.* 27
*Nominationis inſinuatio an neceſſaria.* 89
*Nominationes Cæſaris an capiant beneficia vacantia ob crimen.* 29
*Nominationes Cæſaris ſunt ad inſtar privilegiorum* 31
*Nominationes Univerſitatum non impediunt effectum precum* 92
*Nominatus ad primam præbendam ſi negligit illã petere, extinguitur illius gratia, quod limitatur duobus modis.* 45
*Nominatus an teneatur oſtendere titulum ſui prædeceſſoris.* 71
*Nominandi facultatem qui habet, ſi ſemel nominaverit, variandi poteſtas non conceditur.* 69

O.

*Octavianus primum Augusti nomen ſumpſit.* 11
*Officia Eccleſiaſtica ſub precibus comprehenduntur, & quæ ſint eiuſmodi.* 40
*Omnis receſſus à iure communi eſt odioſus, & reſtringendus.* 31
*Ordinarius ſi recuſet inſtituere Preciſtam, quid iuris.* 28

P

*Papa conſtans eſſe debet, & immobilis, uti eſt.* 88
*Papa ligare ſibi manus non poteſt, nec alterius ſucceſſoris.* 104
*Papa poteſt dare facultatem laico conferendi beneficia.* 3
*Papa cur Epiſcopum ſe nominet.* 9
*Papa reſcribens Epiſcopis, & Archiepiſcopis fratres illos appellat, alijs filios.* 8
*Papa & Imperator fraternizant.* 24
*Papa non facile derogat iuri patronatus Laico.* 43
*Papa poteſt revocare privilegium per ſedem Apoſtolicam conceſſum etiamſi privilegium habeat clauſulam derogatoriam.* 65
*Papa per generalia verba non videtur tollere ſpecialia iura.* 87
*Papa ex iuſta cauſa & præterita vel ſupervenienti poteſt derogare ſuo, & prædeceſſo*

*ceſſoris conceßionibus.* 104
*Papæ cur proprium nomen mutent.* 8
*Paulus V. Pontifex maximus ex Illuſtriſsima Burghesiorum familia oriundus, quæ ab Authore deſcripta.* 8
*Patronus laicus plures præſentare poteſt donec actus fuerit plenè conſummatus.* 25
*Penſiones an comprehendantur ſub Precibus* 36
*Perſonatus propriè non eſt dignitas, etſi ſit honor & præeminētia in Eccleſia, quod verum niſi ex fundatione, ſtatuto, vel conſuetudine illud ordinatum ſit.* 39
*Permutationem nullam per obitum vacantem poteſt acceptare Preciſta.* 35
*Pontifices in reſcribendo ſalutem permittunt & quare?* 11
*Poteſtate conferendi in aliquem devoluta, is tenetur providere qualificatũ juxta naturam beneficij.* 27
*Poſſeßio beneficij poteſt transferri ſine titulo.* 79
*Poſſeßor triennalis non cogitur oſtendere titulum ſuæ poſſeſsionis.* 81
*Precum materia à nemine huc uſque tractata.* 1
*Preces primariæ non habent locum in Italia, nec in Ducatu Mediolanenſi, etiamſi aliquando fuerint de Imperio.* 1
*Preces primariæ non adverſantur Canonibus quibus expectativæ ad beneficia vacatura in Eccleſia damnantur.* 2
*Preces primariæ non adverſantur Concilij Trid. decreto, quod tollit expectativas ad vacatura.* 2
*Preces primariæ cœpta eſſe in uſu circa annum circiter 1200.* 4
*Precum primariarum formula.* 4
*Preces primariæ cur ſic dicantur.* 18
*Precibus non effectuatis ob mortem Preciſta an Cæſar poßit alium nominare.* 24
*Preces an ſint iuris favorabilis an odioſi.* 30
*Preces ſunt juris odioſi.* 31
*Preces an afficiant beneficia in Germania quorum collator non eſt Incola Germaniæ.* 32
*Preces Imp. non capiunt beneficia extra Imperium ſita* 33
*Preces alijs quam Germanis dari non deberent* 33
*Precum conceßio eſt odioſa, & reſtringenda, utpote in odium ordinariorum.* 35
*Preces an afficiant beneficia, nedum ad collationem Capituli, ſed etiam ad ſingulorum de Capitulo.* 44
*Preces an extinguantur morte Cæſaris.* 53
*Preces primariæ an habeant locum in menſibus ordinarijs.* 59
*Preces non ligant ordinarium, antequam ſint ipſi inſinuatæ.* 62
*Preces an etiam in menſibus ordinarijs locum habeant, ut quid in diœceſi Leodien.* 63
*Preces Capitulo inſinuandæ, capitulariter Canonicis congregatis inſinuandæ ſunt.* 73
*Preces non capiunt beneficia litigioſa* 77
*Limita ut ibid.*
*Preciſta ſi efficiatur miles, precibus ſuis videtur renunciare.* 30
*Preciſta poteſt per procuratorem acceptare etiamſi ſit præſens, dummodo procurator habeat ſpeciale mandatum.* 55
*Preciſta an poßit conſtituere procuratorem laicum ad acceptandum.* 56
*Preciſtæ hactenus beneficium eſt affectum ſi is precibus uti velit.* 95
*Preciſtarum uter præferendus ſit cùm ſint de eadem data.* 23
*Preciſta qui priùs executori diploma precum*

*cum præſentavit, præfertur alteri, cui de eadem data facta eſt collatio.* 24
*Preciſta collatio an conſervetur litteris amiſſis.* 24
*Preciſta an opus habeat nova collatione, ſeu inſtitutione.* 27
*Preciſta committens crimen privatione dignum, & ex quo factus ſit irregularis, an poſtea alias preces à Cæſare impetrare poſſit* 30 (30
*Preciſta monachus effectus cadit iure precũ*
*Preciſta obtinens beneficium curatum, examini ſubyciendus eſt.* 37
*Preciſta debet intra menſem acceptare.* 66
*Preciſta ſi negligat petere primam, an poſtea poſſit ſecundam nulli adhuc debitam petere.* 68
*Preciſta ſi erraverit in nomine acceptando, an ſibi præiudicarit.* 71
*Preciſta an tenetur docere de titulo ſui prædeceſſoru.* 71
*Præciſta Ordinario abſente, an poſſit preces ſuas inſinuare Vicario.* 78
*Preciſta non impeditur uti precibus ob aliud beneficium quod poſſidet in eadem Eccleſia.* 74
*Preciſta an teneatur exprimere beneficia quæ habet.* 74
*Preciſtis non obſtant Nominationes, ſeu ſpeciales reſervationes.* 83
*Princeps obligatur civiliter, & naturaliter.* 103
*Princeps in cõtractibus cõſideratur, ut privatus.* 103
*Princeps à ſuo contractu recedere non poteſt.* 104
*Princeps debet eſſe conſtans, & immobilis, ut lapis angularis, & polus in cælo.* 19
*Princeps aliquid concedendo, an opus ſit ipſius Authographo.* 23
*Principum privilegia latè ſunt interpretanda* 31
*Princeps poteſt revocare ſuum privilegiũ* 32
*Principalis dignitatis in Collegiata, quæ dicatur.* 42
*Princeps donando aliquid benemerito, ei non debet auferre ſine cauſa.* 88
*Privilegia favorabilia vel odioſa cenſentur ex principali intentione concedentis.* 31
*Privilegia admittunt interpretationem extenſivam reſpectu concedentis.* 31
*Privilegium contra ius commune ſtrictè debet intelligi.* 31
*Privilegiũ non egreditur ſuos terminos.* 33
*Privilegia in præiudicium Ordinariorum ſunt ſtricte interpretanda* 46
*Privilegia contra ius commune non extenduntur de perſona in perſonam* 54
*Privilegium peculiare non tollitur per generalem diſpoſitionem.* 58
*Privilegij revocatio non præſumitur niſi de illa aperte conſtet.* 61
*Privilegium loquens de beneficijs vacantibus non habet locum in his quæ vacant per reſignationem in favorem.* 74
*Procurator ad beneficia, negative ſpiritualia an poſſit eſſe laicus.* 56
Proviſionis *vox quid importet.* 42

Q

*QVando quis tenetur ad factum limitato tempore, ſi non facit, probatur negligentia.* 67
*Quod pendet non eſt pro eo quaſi ſit.* 70

R.

*RAtihabitio per fictionem trahitur retrò.* 54
*Ratihabitio acceptationis factæ per non procuratorem, an ſufficiat Preciſtæ.* 66
*Regaliſta pendente lite ſi moriatur collatio redit ad Regem.* 25
*Regaliſtarũ inter præferendus, an prior qui habet*

habet priorem proviſionem manu regia ſignatam, an ſecundus qui habet diploma Regium eius ſigillo munitum. 3
Reges Neapolitani olim habuerunt facultatem in primarys Eccleſiis. 3
Reges Angliæ,& Hungariæ olim habuerunt poteſtatem ex Indulgentia pontificis conferendi Canonicatus & prebendas. 3
Reges Franciæ ex Pontificis conceſſione certas olim prabendas contulerunt. 3
Regulare beneficium quod dicatur, & an ſub Precibus comprehendatur. 38
Renũtiatio iuris propriy,nõ præſumitur 61
Renunciante Preciſta,an Ordinarius precibus gravandus. 108
Reſervationes nõ impediũt effectũ Precũ 89
Reſcripta Papa & Principum in quantum à iure communi recedunt,ſunt iuris odioſa: 49 & 31.
Reſignatarius ſecundus nequit impedere immiſſionem primi. 109
Reſolutio Rotæ, Preces etiam in menſibus ordinarys locum habere. 63
Revocatio privilegy non præſumitur. 61
Rex Hiſpaniæ nullorum beneficiorum abſolutam habet collationem. 3
Rex Rom,quoſdam Epiſcopatus,& Archiepiſcopatus confert. 4
Rex Romanorum non aſſumit nomen Imperatoris,niſi unctus,coronatus, & conſervatus à Papa. 14
Rotæ deciſiones maioris Ponderis quam communis Doctorum opinio 49
S Abelli dux præſtat obedientiam S. Sedi pro Cæſare Ferdinando II. 18
Salutandi uſus antiquus. 10
Scriptura non eſt de eſſentia gratiæ. 22
Scriptura in gratys Principum neceſſaria, non ad illarum eſſentiam,ſed ad illarum probationem. 23
Seraphini deciſio notanda quoad Cæſareas preces. 49 Simul fieri quæ dicantur, 48
Statutũ quo diſponitur nõ valere beneficiorũ collationes,niſi Cõpatriotis,ſubſiſtit 34
Succeſſor cenſetur una, & eadem perſona cum ſuo prædeceſſore. 104
Surdus an capax Precum. 45
T Empus unius menſis ad acceptandũ an currat contra minorem vel impeditum. 72
Temporis in incertitudine is præferendus qui probat tempus præciſum. 23
Tenenſis Eccleſia & aliæ quæ aliquando fuerunt Diocœſis Leodien. retinent Canonicas Exemptiones,quas habebant dum ſubiicerentur diocœſi Leodien. 11
Tertulliani vaticinium de Imperio. 2
Textus Precum. 7
Titulus coloratus ſufficit ad tollendam intruſionem. 72
Titulus invalidus dat colorem poßidendi, & ſufficit quoad Regulam de Triennali, & ne ſpoliari poßit. 81
Translatio bonorum intelligitur cum ſuis oneribus. 2
Translationis locorum 4. poteſtas non eſt tanta,ut rei, ſeu translati loci privilegia adimat,ſed rem,& locum in eadem conditione relinquit. 2
Triennalis poſſeſſor non cogitur oſtendere titulum ſuæ poſſeßionis. 81
Turnary collatio ſuccedit loco collationis Capituli,quod limita ut ibi. 44

V.

V Acatio vera non inducitur niſi per mortem. 35
Valor ducati de Camera. 87
Variatio in Principibus illaudatur. 19
Variatio licita eſt ubi primus actus non tenuit. 69
Variatio non permiſſa,ubi alteri damnum infertur. 69
Variadi facultas an Preciſtæ cõceſſa ſit. 70

Varian

*Variare an poßit Preciſta ſi eius acceptatio fuerit inutilis.* 46

*Verbum* Vacare *adaptatur cuicunq; vacationi.* 66

*Vicaria an comprehendantur ſub Precibus* 36

*Vicarius non poteſt expedire ea quæ ſunt mera gratia, poteſt tamen expedire ea quæ ſunt iuſtitia, & neceßitatis.* 72

*Vincula duo fortiora ſunt uno.* 93

*Vitium litigioſi non inducit lis iniuſta vel calumnioſa, aut ſi ſuper poſſeßione ſit inducta, aut ſi mota contra Triennalem* 77

*Voluntas teſtatoris, ubi eſt certa, nunquam poteſt alterari.* 27

*Vnctio quid differat à Conſecratione* 18.

FINIS INDICIS